

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΟΗ' - ΤΕΥΧΟΣ 7 - ΙΟΥΛΙΟΣ 2001
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΕΙΡΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΥΕΙΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 2013
Ἀριθμ. Διεκπ. 922

Ἀθήνησι, τῇ 7ῇ Ἰουνίου 2001

Πρὸς
τὸν Ἐξοχώτατον
κ. Κωνσταντῖνον Σημίτην,
Πρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως
Ἐνταῦθα

Ἐξοχώτατε Κύριε Πρόεδρε,

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ Συνεδρίᾳ Αὐτῆς τῆς 7ης ὁδεύοντος μηνὸς Ἰουνίου ἐ.ἔ. λαβοῦσα γνῶσιν τῶν συζητήσεων καὶ τῆς προετοιμασίας ψηφίσεως εἰς τὸ Εὐρωπαϊκὸν Κοινοβούλιον, προτάσεως τὴν ὁποίαν ἐκπονεῖ ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου διὰ τὰ δικαιώματα τῆς Γυναικὸς καὶ τὰς ἴσας εὐκαιρίας, καὶ τῶν συζητήσεων ἐπὶ τῶν γνωμοδοτήσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐλευθεριῶν καὶ Δικαιωμάτων τῶν πολιτῶν, ἀπεφάσισεν ὅπως ἐκφράσῃ τὰς, συνφδὰ τῇ Ὁρθόδοξῃ Ἀνθρωπολογίᾳ καὶ τῇ μακραίῳ Παραδόσει τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν δι' ὧν ἀνυψώθη καὶ ἐτιμήθη ἡ ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἐν τῷ ἱστορικῷ γίνεσθαι θέσις τῆς Γυναικὸς, ἀκολουθούσας ἀπόψεις Αὐτῆς ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ὁρθῆς καὶ ἀκριβοῦς ἐνημερώσεως ὑμῶν.

1. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τιμᾷ ἰδιαίτερος τὴν Γυναῖκα εἰς τὸ πρόσωπον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ ὅλων τῶν Ἁγίων Γυναικῶν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν. Ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν εἶναι ἀντίθετος πρὸς πᾶσαν μορφήν φονταμενταλισμοῦ ὅποθενδήποτε προέρχεται. Ἡ Ἐκκλησία προτείνει εἰς τὸν ἄνθρωπον μίαν ζωὴν μεστὴν ἀγάπης, ἐπεικειας, ἀνεκτικότητος καὶ ταπεινοφροσύνης. Ὡσαύτως τονίζει ὅτι οἱ κίνδυνοι εἰς τὰς συγχρόνους κοινωνίας δὲν προέρχονται μόνον ἀπὸ τὴν δρᾶσιν ὀρισμένων σεκτῶν καὶ θρησκευτικῶν ομάδων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς φονταμενταλιστικὰς ἰδεολογίας, εἴτε αὗται εἶναι πολιτικά, εἴτε φιλοσοφικά, εἴτε κοινωνικά.

2. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι ἀπολύτως ἀντίθετος εἰς τὴν προτεινομένην ἀποψιν ὅτι ἡ Γυναῖκα ἔχει δικαίωμα νὰ ἀποφασίσῃ μόνῃ ἑάν, πότε

καὶ πόσα τέκνα θὰ ἀποκτήσῃ. Τὸ «ἐάν» ἀναφέρεται εὐθέως εἰς τὴν ἔκτρωσιν. Ἡ ἔκτρωσις ἐξάλλου δὲν εἶναι σύμφωνος καὶ πρὸς τὸν Χάρτην τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων ὁ ὁποῖος ἐψηφίσθη τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον εἰς τὴν Νίκαιαν τῆς Γαλλίας. Διότι εἰς τὸ ἄρθρον 2 ἀναφέρεται ὅτι «κάθε πρόσωπο ἔχει δικαίωμα στὴ ζωὴ». Ἡ Ἐκκλησία πιστεύει ὅτι τὸ ἔμβρυον ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς συλλήψεως εἶναι πρόσωπον καὶ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ καὶ ἔχει δικαίωμα εἰς τὴν ζωὴν, τὸ ὁποῖον οὐδεὶς δύναται νὰ ἀφαιρέσῃ. Ἐπίσης ὅλη αὐτὴ ἡ ἔμφασις εἰς τὸ δικαίωμα τῆς γυναικὸς νὰ ἀποφασίσῃ μόνῃ διὰ τόσον σημαντικὰ καὶ ἱερὰ πράγματα ὁδηγεῖ εἰς ἓν ἀπόλυτον ἀτομικισμόν, ὁ ὁποῖος θίγει εὐθέως τὰ δικαιώματα τοῦ ἄλλου. Διότι πέραν τῆς καταδίκης εἰς θάνατον τοῦ ἀδυνάμου νὰ ἀντιδράσῃ ἐμβρύου, ἀγνοεῖται καὶ ἡ γνώμη ἡ ἢ θέλησις τοῦ συνδημιουργοῦ πατρός. Αἱ προτεινόμεναι ἀκραῖαι, μονομερεῖς καὶ φονταμενταλιστικαὶ ἰδεολογικαὶ ἀπόψεις ὑπονομεύουσι κατὰ τρόπον καίριον τὸν θεσμόν τῆς οἰκογενείας, ἀλλὰ καὶ τὰς βάσεις τῆς ἰσορροπημένης κοινωνίας, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἡ ἀγάπη, ὁ ἀλληλοσεβασμὸς καὶ ἡ ἀλληλεγγύη μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων-μελῶν αὐτῆς.

3. Ἄν καὶ ἐκτὸς θέματος, τίθεται εἰς τὸ Ψήφισμα καὶ τὸ ζήτημα τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας καὶ προτείνεται νὰ καταγραφῇ ὅτι τὸ Εὐρωπαϊκὸν Κοινοβούλιον εἶναι ὑπὲρ τοῦ χωρισμοῦ Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας καὶ τῆς κοινωνικῆς περιθωριοποιήσεως τῆς Ἐκκλησίας. Ὑπενθυμίζεται ὅτι εἰς τὴν Συνθήκην τοῦ Ἀμοστερνταμ τοῦ 1997—θεμελιῶδες κείμενον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως—περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐξῆς Δήλωσις: «Ἡ Ἐνωση σέβεται καὶ δὲν προδικάζει τὸ σύμφωνα μὲ τὸ ἐθνικὸ δίκαιο καθεστὼς τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν θρησκευτικῶν ἐνώσεων ἢ κοινοτήτων στὰ Κράτη-Μέλη». Ἐπομένως, ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωσις θεωρεῖ ὅτι τὸ νομικὸν καθεστὼς τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι ἀποκλειστικὴ

ἀρμοδιότης τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ὡς ἀποκρυσταλλοῦται εἰς τὸ ἰσχύον Σύνταγμα. Ὑπενθυμίζεται ἐπίσης ὅτι ἀνάλογοι σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας ὑπάρχουν καὶ εἰς ἄλλα Κράτη-Μέλη, ὅπως εἰς τὴν Βρετανίαν, τὴν Δανίαν καὶ τὴν Σουηδίαν.

4. Εἰς τὸ προτεινόμενον ψήφισμα παρερμηνεύεται ἡ οὐσία τῆς ἰσότητος τῶν δύο φύλων ἔναντι τοῦ Νόμου. Προτείνεται, μάλιστα, ἐν ὀνόματι τῆς ἰσότητος, αἱ γυναῖκες νὰ παρέμβωσι εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ ἐπιδιώξωσι νὰ ἀνατρέψωσι τὴν παράδοσιν Αὐτῆς διὰ νὰ ἀποδεχθῇ τὴν ἱερωσύνην τῶν γυναικῶν. Ἡ παράδοσις αὕτη, ἡ ὁποία εἶναι δύο χιλιάδων ἐτῶν, πρέπει νὰ γίνεται σεβαστή, δεδομένου ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ Χάρτης τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, τὸν ὁποῖον ὑπέγραψαν οἱ 15 Ἑγέται εἰς τὴν Νίκαιαν, εἰς τὸ προοίμιον αὐτοῦ τονίζει μεταξὺ ἄλλων: «Ἡ Ἑνωσις ... σέβεται τὴν πολυμορφία τῶν πολιτισμῶν καὶ τῶν παραδόσεων τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης καθὼς καὶ τὴν ἐθνικὴ ταυτότητα τῶν Κρατῶν-Μελῶν της».

5. Ἀποδεχόμεθα πλήρως τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸν Χάρτην τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων (ἄρθρον 23): «Ἡ ἰσότης τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν πρέπει νὰ ἐξασφαλίζεται σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς, μεταξὺ ἄλλων στὴν ἀπασχόληση, τὴν ἐργασία, τὴς ἀποδοχῆς». Καὶ τοῦτο διότι ἡ Ἐκκλησία πρώτη εἰς τὴν πρᾶξιν ἐφήρμοσε τὴν ἰσότητα, διὰ τῶν λόγων τόσον τοῦ Κυρίου, ὅσον καὶ τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου.

6. Τὸ θέμα τοῦ ἀβάτου τοῦ Ἁγίου Ὁρους τίθεται ἐκ νέου, ἂν καὶ ἔχει κλείσει, τόσον ἀπὸ πλευρᾶς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως, ὅσον καὶ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Ἐπομένως, ἡ ὅλη συζήτησις μόνον θόρυβον προκαλεῖ. Πέραν ὅμως τῶν νομικῶν καὶ συνταγματικῶν κατοχυρώσεων ἰσχύει καὶ τὸ ἀπολύτως

ἀνθρώπινον δικαίωμα τῆς προστασίας τοῦ κοινοτικοῦ ἢ προσωπικοῦ αὐτοῦ εἰς τοὺς μοναχοὺς, οἱ ὁποῖοι ἐγκαταβιοῦσιν εἰς τὰς Ἱερὰς Μονὰς καὶ τὰ Ἑξαρτήματα αὐτῶν εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος.

7. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀποδέχεται τὴν κοινὴν πορείαν ὅλων τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης, μίαν πορείαν ἀγάπης καὶ ἀλληλεγγύης πάντων πρὸς πάντας, καὶ ὅχι μονοπώλιον τῶν ἰσχυρῶν, χωρὶς ἀποκλεισμοὺς τῶν ἀδυνάτων, εἴτε αὐτοὶ εἶναι ἔμβρυα, εἴτε γέροντες, εἴτε ἀσθενεῖς, εἴτε ἄνθρωποι ἔχοντες εἰδικὰς ἀνάγκας. Ὡσαύτως μίαν πορείαν κοινὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ ἕνας λαὸς θὰ σέβεται τὴν ἰδιοπροσωπίαν τοῦ ἄλλου καὶ θὰ ἀποδέχεται ὁλοψύχως καὶ εἰλικρινῶς ὅτι αὕτη ἡ πολυμορφία τῶν πολιτισμῶν εἶναι ἡ ὥραιότης τῆς Εὐρώπης, ὥραιότης ἡ ὁποία στηρίζεται ἰδιαίτερος καὶ εἰς τὴν χριστιανικὴν κληρονομίαν αὐτῆς.

Αἱ ὡς εἴρηται ἀπόψεις ἡμῶν ἀφ' ἑνὸς μὲν στοιχοῦσι τῇ Διδασκαλίᾳ τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας τῇ ἀναφερομένῃ εἰς τὸ πρόσωπον ἐκάστης γυναικός, τὴν ὁποίαν ἀνύψωσεν εἰς θέσιν ἰσοτίμου πρὸς τὸν ἄνδρα συνωδᾷ τῇ Βιβλικῇ ῥήσει περὶ τῆς δημιουργίας αὐτῆς «ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν», ἀφ' ἑτέρου δὲ δεικνύουσι ὅτι ἡ ὑπαρξὶς καὶ ἡ θέσις τῆς γυναικὸς ἀπετέλεσεν σημεῖον τῆς ἐκτιμήσεως καὶ τῆς διακονίας τῆς Ἐκκλησίας ἀποσκοπούσης εἰς τὴν ἐπαναγωγὴν αὐτῆς εἰς τὸ καθ' ὁμοίωσιν.

Ἐπὶ δὲ τούτοις, ἐπικαλούμενοι ἐπὶ τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα πλουσίαν τὴν χάριν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διατελοῦμεν μετ' εὐχῶν διαπύρων.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιεραρχίατεὺς
Ἀρχιμ. Θεολόγος Ἀποστολίδης

Η ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΙΡΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΗΣ Α.Θ.Μ. ΤΟΥ ΠΑΠΑ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ κ. ΠΕΤΡΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Μέσα σὲ ιδιαίτερα ἐγκάρδιο κλίμα καὶ ἀδελφική ἀτμόσφαιρα πραγματοποιήθηκε ἀπὸ τὶς 17 ὡς τὶς 25 Μαΐου ἡ ἐπίσημη εἰρηνικὴ ἐπίσκεψη τῆς Α.Θ. Μακαριότητος τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. Πέτρου στὴν Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Προκαθήμενος τοῦ δευτέρου τῆ τάξει πρεσβυγενοῦς Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας ἐφθασε τὸ ἀπόγευμα τῆς 17ης Μαΐου μὲ τὴν πτήση MS 747 τῶν Αἰγυπτιακῶν Ἀερογραμμῶν σὸ Ἀεροδρόμιο τῶν Σπάτων, ὅπου τὸν ὑποδέχθηκε ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος

Τοῦ κ. **Ι. Μ. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗ**,
Διευθυντῆ Συντάξεως τῆς ἐφημ. “Ἡ Ἀλήθεια”,
Τακτικοῦ μέλους τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Τύπου, Διαφωτίσεως καὶ Δημοσίων Σχέσεων

Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος μὲ τὰ μέλη τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τὸν Ἀρχιεραρχία Παν. Ἀρχιμ. Θεολόγο Ἀποστολίδη, τὸν οἰκείο Ἱεράρχη Σεβ. Μητροπολίτη Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Ἀγαθόνικο, τὸν Πρόεδρο τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων Σεβ. Μητροπολίτη Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιο, τὰ μέλη καὶ τὸν Γραμματέα τῆς Ἐπιτροπῆς, τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Καρθαγένης κ. Χρυσόστομο, Διευθυντὴ τοῦ Γραφείου τοῦ Πατριαρχείου στὴν Ἀθήνα κ.λπ. ἐκκλησιαστικὸς ἐκπροσώπους καὶ ὑπηρεσιακοὺς παράγοντες. Ἀπὸ κυβερνητικῆς πλευρᾶς ἦταν παρὼν στὴν ὑποδοχὴ ὁ Ὑφυπουργὸς Παιδείας κ. Φίλιππος Πετσάλνικος, ἐκπρόσωπο τῆς Διευθύνσεως Ἐκκλησιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν κ.ἄ.

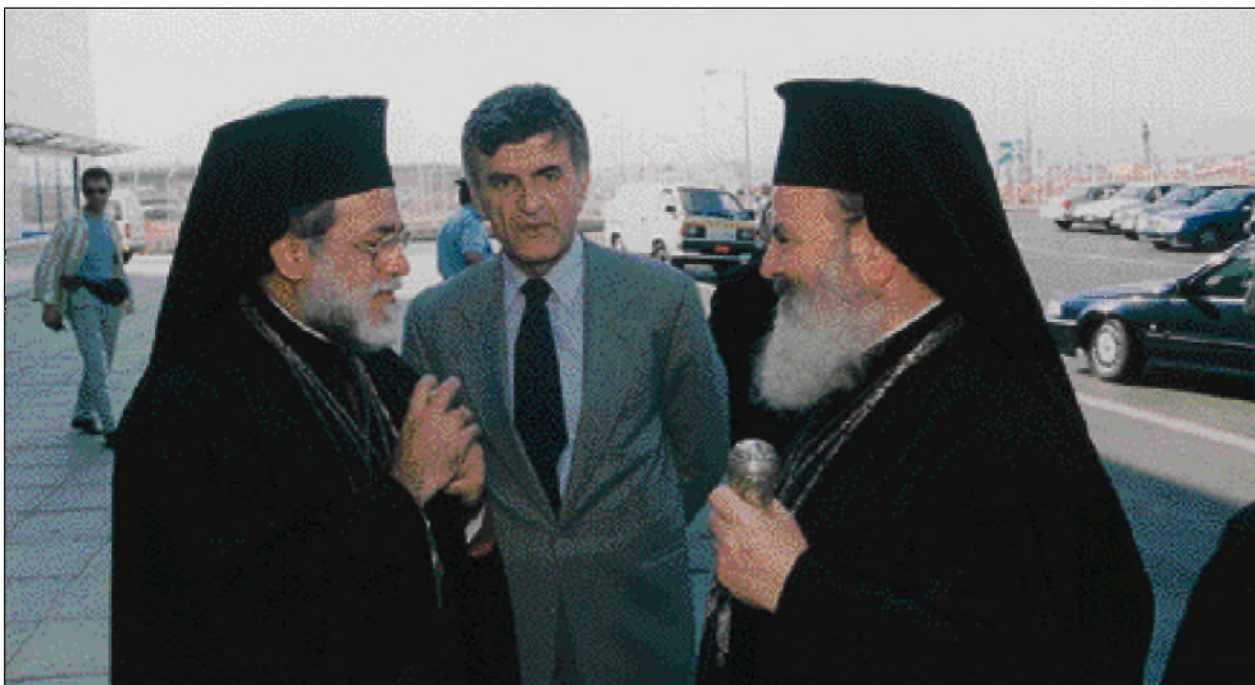
Τὸν Μακ. κ. Πέτρο συνόδευαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Πηλουσίου κ. Εἰρηναῖος, Κένυας κ. Μακάριος, οἱ Παν. Ἀρχιμ. κ. Ἐφραίμ Φράγκου καὶ

Δημήτριος Ζαχαρέγκας κ. ὁ Ἱερολ. Διάκονος κ. Νεκτάριος Κοντογιώργης. Σχηματίσθηκε αὐτοκίνητοπομπή, ἡ ὁποία κατευθύνθηκε σὸ ξενοδοχεῖο “Μεγάλη Βρεταννία” ὅπου κατέλυσε ὁ Πατριάρχης μὲ τὰ μέλη τῆς τιμίας συνοδείας του. Ὁ Μακ. Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἐπιβιβάσθηκε σὸ αὐτοκίνητο τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου. Μετὰ ἀπὸ ὀλιγόωρη ἀνάπαυση ὁ Πατριάρχης μετέβη σὸν καθεδρικό Ναὸ Ἀθηνῶν συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο. Ἐκεῖ τελέσθηκε ἐπίσημη Δοξολογία γιὰ τὴν ἄφιξή του. Προσφωνώντας τὸν ὑψηλὸ ἐπισκέπτη ὁ Μακ. κ. Χριστόδουλος ἐξέφρασε τὴ χαρὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἰδίου προσωπικὰ γιὰ τὴν ἄφιξή του, ἀναφέρθηκε στὴ σημασία τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας καὶ τὸ ἱεροποστολικό του ἔργο καὶ ὑπογράμμισε τὴν καταγωγὴ τοῦ Μακ. κ. Πέτρου ἀπὸ τὴν ἐλληνικότετη νῆσο Κύπρο. Ὁ Μακ. κ. Χριστόδουλος εἶπε:

*«Χαρὰς τὰ πάντα πεπλήρωται τῆς Ἀναστάσεως
ὡς τὴν πείραν εἰληφότε...»*
(Στιχηρὸν τῶν Αἰνῶν τοῦ Γ ἤχου)

Μακαριώτατε καὶ Θειώτατε Πάπα καὶ Πατριάρχα, τῆς Μεγάλης Πόλεως Ἀλεξανδρείας καὶ Πάσης Ἀφρικῆς, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφε καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, κύριε Πέτρε.

Ἐν Πασχαλίῳ χαρᾷ καὶ ἀφάτῳ ἀγαλλιᾶσαι ἡ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τῶν Ἀθηνῶν ἀλλὰ καὶ σύμπασα ἡ Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὑπὸ τοῦ Οὐρανοβάμονος Ἀποστόλου Παύλου θεμελιωθεῖσα, ὑποδέχεται σήμερον μετὰ συναισθημάτων εἰλικρινοῦς καὶ πηγαίας ἀγάπης τὸν Σεπτὸν Προκαθήμενον τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας καὶ ἄξιον Διάδοχον τοῦ Ἱδρυτοῦ Ἀυτῆς Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, ἀπενθύ-

*‘ΗΑ.Θ.Μ. ό Πάπας καί Πατριάρχης ‘Αλεξανδρείας κ. Πέτρος κατά την άφιξή του στο “Έλευθέριος Βενιζέ -
λος” γίνεται δεχτός από τόν Μακ. ‘Αρχιεπίσκοπο ‘Αθηνών καί πάσης ‘Ελλάδος κ. Χριστόδουλο καί τόν ‘Υν -
πουργό Έθν. Παιδείας καί Θρησκευμάτων κ. Φ. Πεσάλνικο (Φωτογραφίες Χρ. Μπόνη).*

*Οί δύο Προκαθήμενοι κατά την είσοδό τους σπόν καθεδρικό ‘Ιερό Ναό ‘Αθηνών για την τέλεση τής καθιε -
ρωμένης Δ οξολογίας.*

*Ό Μακ. Αρχιεπίσκοπος Αθηνών προσφωνεί τόν Πατριάρχη Αλεξανδρείας κατά τή Δ οξολογία στή Μητρό -
πολη. Έκατέρωθεν Συνοδικοί Αρχιερείς καί εκπρόσωποι άλλων Έκκλησιών.*

Ό Μακ. Πάπας καί Πατριάρχης Αλεξανδρείας στό Θρόνο, κατά τήν επίσημη Δ οξολογία στή Μητρόπολη.

νουςα Αὐτῷ γηθοσύνης «ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ» τὸ παναρμόνιον μήνυμα καὶ τὸν πανευφρόσυνον χαιρετισμόν: «Χριστὸς Ἀνέστη!»

Καὶ ὄντως «χαρὰς τὰ πάντα πεπλήρωται», Πεντηκостῶν καὶ Περιπόθητε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ. Χαρὰς πληρούσης οὐ μόνον τὴν καρδίαν τῆς Μετριοτήτος ἡμῶν ἀλλὰ καὶ τὰς καρδίας πάντων τῶν περὶ ἡμᾶς Ἀδελφῶν Συνεπισκόπων ὡς καὶ ἐκεῖνας τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, διὸ καὶ ἀτενίζοντες τὸ προσφιλὲς καὶ σεβασμοπόθητον πρόσωπον Ὑμῶν ὡς καὶ τὰ ἀγαπητὰ πρόσωπα πάντων τῶν Τιμίων Ὑμετέρων Συνοδῶν, ἐν Πασχαλίῳ εὐφροσύνη ἐπαναλαμβάνομεν μετὰ τοῦ Ἱεροῦ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ «Ἄρον κύκλω τοὺς ὀφθαλμούς σου Σιών καὶ ἴδε· ἰδοὺ γὰρ ἤκασί σοι θεοφεγγεῖς ὡς φωστῆρες ἐκ θυμῶν καὶ βορρᾶ καὶ θαλάσσης καὶ ἐφ' ἧς τὰ τέκνα σου, ἐν σοὶ εὐλογοῦντα Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας» (Ωδὴ Ἡ' Ἀναστασίμου Κανόνος).

«Χαρὰς τὰ πάντα πεπλήρωται» ἀναπηγασθῆναι ἐκ τοῦ κενοῦ Μνημείου, προερχομένης δηλονότι ἐκ τῆς ἐκπνεύσεως ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν πανευφροσύνης Πασχαλίου περιόδου, ἥτις κατ' ἔτος ὑπομνήσκει ἡμῖν ὅτι εἴμεθα Ἐκκλησία τῆς Ἀναστάσεως, διότι ἄλλως «ματαία ἡ πίστις ἡμῶν» (Α' Κορινθ. ΙΕ', 17), καὶ «...ἀναγεννᾷ ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζωῆς» (Α' Πέτρον Α', 3). Καὶ πράγματι ἀποτελεῖ ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ τὴν ἀκένωτον πηγὴν χαρᾶς, φωτὸς καὶ ἐλπίδος, διότι συνιστᾷ τὸ κεντρικὸν γεγονὸς τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου, τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον ὡς εἰκόνα καὶ ὁμολογίαν τοῦ Θεοῦ, ἀμαρτωθεῖσαν μὲν διὰ τῆς ἁμαρτίας, ἀποκατασταθεῖσαν δὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τῆς Σταυρικῆς Αὐτοῦ θυσίας καὶ τῆς σωτηριώδους Ἀναστάσεως Αὐτοῦ. Ἐνεκεν τούτου Ἀνάστασις καὶ χαρὰ ἀναμφιλέκτως τυγχάνουσιν ἀρρήκτως συνδεδεμένα καὶ ἀναπόσπαστοι, διότι διὰ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἐπατήθη ὁ θάνατος καὶ κατηργήθη ἡ δύναμις τοῦ διαβόλου, ἡ δὲ πραγματικὴ καὶ γνησίᾳ χαρὰ πληροῖ πλέον ὅχι μόνον τὴν ἀνθρωπίνην ὑπαρξιν ἀλλὰ καὶ πᾶσαν τὴν κτίσιν, ἥτις λαμβάνουσα τὴν ἐμπειρίαν τῆς Ἀναστάσεως καινοποιεῖται καὶ λαμπρύνεται.

«Χαρὰς» λοιπὸν «τὰ πάντα πεπλήρωται», ὡς δικαίως τονίζει ὁ ἱερὸς ὑμνογράφος καὶ ἡμεῖς πα-

νηγυρικῶς αὐτῷ συμπάλλομεν, ἅτε τῆς χαρᾶς ταύτης ἐπιτεινομένης καὶ πολλαπλασιαζομένης ἐκ τῆς Εἰρηνικῆς Ἐπισκέψεως τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Μακαριότητος μετὰ τῆς Τιμίας Αὐτῆς Συνοδείας εἰς τὴν Ἀγιωτάτην Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, τῆς πρώτης ἐπισήμου ἐπισκέψεως ἀφ' ἧς πρὸ τετραετίας, ἀνελάβετε τὴν πηδαλιονχίαν τοῦ Παλατιοῦ, Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Θρόνου τῆς Μεγάλης Πόλεως Ἀλεξανδρείας καὶ Πάσης Ἀφρικῆς, τὸν ὁποῖον ἐκλείσει πλείας Ἀγίων μορφῶν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ὡς αὐταὶ Ἀθανασίου, Κυρίλλου, Πέτρου, Διονυσίου, Ἀρσενίου, Εὐλογίου, Ἀλεξάνδρου τοῦ Ὁμολογητοῦ, Προτερίου Ἱερομάρτυρος καὶ Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας.

Ἡ χαρὰ δὲ ἡμῶν καθίσταται ἔτι μεγαλυντέρα καὶ ἐντονωτέρα, μᾶλλον δὲ πεπληρωμένη, ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι σήμερον ἐν τῷ Καθεδρικῷ τούτῳ Ναῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου δὲν ὑποδεχόμεθα μόνον τὸν Προκαθήμενον τοῦ δευτέρου τῆ τάξεως τῶν Πρεσβυγενῶν Πατριαρχείων ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τὸν Ἑλληνα Ὁρθόδοξον Πατριάρχην, μάλιστα δὲ τὸν ὁρμώμενον ἐκ τῆς Ἀγιοτόκου καὶ ἡρωοτόκου Ἑλληνικωτάτης Κύπρου μας, ἥτις ἐπὶ ἐν τέταρτον αἰῶνος καὶ πλέον παρμένει αἰμάσσουσα ἐκ τῆς βιαιᾶς καὶ κατὰ παράβασιν πάσης ἐννοίας Διεθνούς καὶ Ἀνθρωπίνου Δικαίου ἀπαισίας διχοτομήσεως, προελθούσης ἐκ τῆς βαρβάρου τουρκικῆς εἰσβολῆς καὶ προξενήσας ἐκατόμβας θυμάτων, πληθὸς ἀγνοουμένων καὶ φοβερὰς καταστροφὰς καὶ συλλήσεις Ἀρχαιολογικῶν Μνημείων, Παλαιοχριστιανικῶν Ναῶν καὶ Βυζαντινῶν Μονῶν, συνεχιζομένης ἀνεμποδίως μέχρι σήμερον. Ὁλοκάρδιος ὑψοῦται ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐνταῦθα ἐπισκέψεως Ὑμῶν ἡ εὐχὴ πάντων ἡμῶν πρὸς τὸν Κύριον τῆς δικαιοσύνης, ὅπως λαλήσῃ ἀγαθὰ εἰς τὰς καρδίας τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς καὶ συντόμως ἀνατείλῃ ἡ Πασχάλιος ἡμέρα τῆς ἐλευθερίου ἀγγῆς καὶ διὰ τὴν Μαρτυρικὴν Μεγαλόνησον τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἡ χαρὰ ὁμῶς ἡμῶν, ἀγαπητὴ ἐν Χριστῷ ἀδελφεί, συμπορεύεται ἁρμονικῶς καὶ μετὰ τῆς εὐθύνης, τῆς προερχομένης ἐκ τῆς μεταφερομένης πρὸς ἡμᾶς καὶ μεταγγιζομένης ἤδη πολυτίμου παραδόσεως τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας τῆς ἐν

εἶδει βαρυτάτου καὶ πολυτιμοτάτου φορτίου ἓνα - ποτεθειμένης ἐπὶ τῶν ὤμων Ὑμῶν καὶ προερχομένης οὐ μόνον ἐκ τῶν σεπτῶν καὶ αἰοιδίμων Ὑμετέρων προκατόχων ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς τόσον λαμπρᾶς χορείας τῶν Ἀγίων, ἐν οἷς προεξάρχουσιν αἱ μορφαὶ τῶν ἐνδόξων Μεγαλομαρτύρων Αἰκατερίνης τῆς πανσόφου καὶ Μηνᾶ τοῦ Αἰγυπτίου, ὅσον καὶ τῶν Ὁσίων καὶ Θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν Ἀντωνίου καὶ Παχωμίου τῶν Μεγάλων, Παύλου τοῦ Θηβαίου καὶ τῶν λοιπῶν Ὁσίων Ἀσκητῶν, οἵτινες πολίσαντες τὴν ἔρημον τῆς Θηβαΐδος καὶ «τὸ ἄγονον αὐτῆς γεωργήσαντες» ἀνέδειξαν ταύτην ὅσιν πνευματικὴν, καλλιεργηθεῖσαν τοῖς ἀτρυτοῖς αὐτῶν ἀγῶσι καὶ ταῖς «τῶν δακρύων αὐτῶν ροαῖς» ποτισθεῖσαν καὶ παρέδωκαν τοὺς πλουσίους καὶ εὐχύμους πνευματικὸν αὐτῶν καρπὸν ὡς τροφὴν γλυκντάτην πρὸς εὐωχίαν πνευματικὴν δι' ἧσαν τὴν Ἐκκλησίαν.

Τὸ ἱστορικὸν τοῦτο καὶ Ἑλληνορθόδοξον Πατριαρχεῖον συνεχίζει διὰ μέσου τῶν αἰώνων τὴν πολυτίμον καὶ εὐθυνοφόρον προσφορὰν τὴν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Γένος ἐν μέσῳ πολλῶν δυσκολιῶν καὶ ἐμποδιῶν προερχομένων κυρίως ἐκ τῶν ποικίλων ἱστορικῶν καὶ γεωπολιτικῶν ἀνακατατάξεων, συντελεσθεισῶν ραγδαίως κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ μόλις δύσαντος εἰκοστοῦ αἰῶνος, καὶ πληξάντων καιρίως τὸν ἀπὸ αἰώνων ἀπόδημον Ἑλληνισμόν τῆς Αἰγύπτου τὸν ἀποτελοῦντα τὸ εὐσεβὲς ποίμνιόν του. «Κρίμασιν οἷς οἶδεν ὁ Κύριος» ἐπῆλθε σὺν τῷ χρόνῳ μία τραγικὴ συρρίκνωσις τοῦ μέχρι τότε ἀκμάζοντος Ἑλληνισμοῦ καὶ διαθέτοντος μεγαλοπρεπεῖς Ναούς, ὠργανωμένας Κοινότητας, ὑποδειγματικῶς λειτουργοῦντα Σχολεῖα καὶ πληθὺν εὐαγῶν Ἰδρυμάτων.

Ἡ πρόνοια ὅμως τοῦ Θεοῦ ἐμερίμνησε διὰ τὴν ἀνάπτυξιν κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετίαις μᾶς ὄντως θαυμαστῆς ἱεραποστολικῆς ἐργασίας εἰς τοὺς λαοὺς τῆς Ἀφρικῆς οἱ ὁποῖοι ὡς διψῶσα γῆ δέχονται τὰ ζεῖδωρα νάματα τῆς Ὁρθοδόξου πνευματικότητος, προσφερόμενα τῇ ἀόκνῳ φροντίδι καὶ ποιμαντικῇ μερίμνῃ τῶν ἐκασταχοῦ Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν τοῦ Θρόνου καὶ τῇ θυσιαστικῇ προσφορᾷ τῶν Ὁρθοδόξων Ἱεραποστόλων, ἐν οἷς ἐξέχουσιν θέσιν κατέχουσιν οἱ ἐκ τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προερχόμε-

νοι καὶ ἐν αὐταπαρνήσει διακονοῦντες τὸ ἔργον τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῶν ψυχῶν καὶ τῆς ἀνακουφίσεως τοῦ πληθωρικῶς κυριαρχοῦντος ἐν ταῖς πλείοταῖς χώραις τῆς Μαύρης Ἡπείρου, ἀνθρωπίνου πόνου.

Ἐκτενὴς οὖν ἀνέρχεται ἡ δέησις ἡμῶν καὶ ἐνδόμυχος ἡ προσευχή, ὅπως ὁ Ἀναστάς Κύριος χαρίζεται Ὑμῖν τῷ Σεπτῷ Προκαθημένῳ καὶ δεξιῷ οἰακοστροφῇ τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας ἔτη ὡς μήκιστα καὶ πανόλβια ἐν ὑγείᾳ ἀστεμφεῖ καὶ ἀμφιλαφεῖ πρὸς ἀπρόσκοπτον συνέχισιν τοῦ πλήρους βαρυτάτης εὐθύνης καὶ πολυτίμου παραδόσεως Προθιεραρχικοῦ ἔργου Ὑμῶν πρὸς δόξαν Αὐτοῦ καὶ εὐκλειαν τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας Του.

Ὡς εὖ παρέστητε, Μακαριώτατε Πάπα καὶ Πατριάρχᾳ μετὰ τῆς Τιμίας καὶ Σεβασμίας Συνοδείας Ὑμῶν καὶ εἶψαν οἱ ἡμέραι τῆς ἐνταῦθα διαμονῆς Σας εὐφρόσυνοι καὶ ὑγιειναί, πεπληρωμέναι ἐκ τῆς Πασχαλίου χαρᾶς καὶ καταναυζόμεναι ἐκ τοῦ Ἀνεσπερόν Φωτὸς τῆς Ἀναστάσεως.

Στὴν ἀντιφώνησίν της ἡ Α.Θ.Μ. καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. Πέτρος τόνισε τοὺς δεσμοὺς ποὺ συνδέουν τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας μὲ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος:

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλε,

Τερώτατοι ἅγιοι ἀδελφοί,

Ἐξοχώτατοι,

Πατέρες, Κυρίες καὶ Κύριοι,

Εὐρισκόμαστε σήμερον στὸν Ἱερό Καθεδρικό Ναὸ τῶν Ἀθηνῶν, τὴν Μητρόπολιν τῆς Ἑλλαδικῆς Ὁρθοδοξίας, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ σύμβολο γιὰ τὴν πορεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴ νεώτερη περίοδο.

Ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφὲ κύριε Χριστόδουλε,

Μὲ χαρὰ συναντοῦμε κατὰ τὴ σημερινὴ δοξολογία τὸν Προκαθήμενον τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, μὲ τὴν ὁποία ὁ καθ' ἡμᾶς Ἀποστολικὸς Θρόνος τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου συνδέθηκε τὰ μέγιστα, ἰδιαίτερα κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους. Οἱ κοινὲς δυσκολίες τῆς μακραίωνος δουλείας, στὴν ἀρχή, ἔφεραν πολὺ κοντὰ τὶς ἐλλαδικὲς ἐκκλησιαστικὲς ἐπαρχίες, ὑπαγόμενες τότε στὸ Οἰκουμε-

Στὸ “Μικρὸ Συνοδικό” οἱ δύο Προκαθήμενοι καὶ οἱ Συνοδικοὶ Μητροπολίτες.

Οἱ Μαζαριώτατοι Ἀλεξανδρείας κ. Πέτρος καὶ Ἀθηνῶν κ. Χριστόδουλος ψάλλοντες κατὰ τὴν ὑποδοχὴ τοῦ πρώτου σὲ τὸ “Μικρὸ Συνοδικό”.

Άναμνηστική φωτογραφία τῶν δύο Προκαθημένων στὸ Γραφεῖο τοῦ Μακ. κ.Χριστοδοῦλου, μετὰ τὴν παρασημοφόρηση τοῦ Πατριάρχου κ. Πέτρου, πὺν φέρει καὶ τὰ διάσημα.

Κατὰ τὴν ἀποχώρηση τοῦ Μακ. Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Πέτρου ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο, προπέμπεται μετὰ τῆς συνοδείας του ἀπὸ τὸν Μακ. κ. Χριστόδουλο, τοὺς Συνοδικοὺς Μητροπολίτες καὶ στελέχη τῶν Συνοδικῶν Ὑπηρεσιῶν.

νικὸ Πατριαρχεῖο, καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Ἀλεξανδρέων. Μακρὰ χορεία πατριαρχῶν προήλθε ἀπὸ τὸν μητροπολιτικὸν χώρον τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ περίοδος τῆς Ἐθνεγερσίας τοῦ γένους ἔφερε τὸν προκάτοχον ἡμῶν πατριάρχη Θεόφιλον νὰ ἐνισχύει τὸ πλήρωμα τῆς ἐξεγεγερμένης Ἑλλάδος. Ἡ ἀναγκαστικὴ διακοπὴ τῶν ἐκκλησιαστικῶν σχέσεων τῶν ἐπαναστατημένων ἐπαρχιῶν πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο προέβαλε τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ὑψηλῆς πνευματικῆς παρουσίας τοῦ Θεοφίλου, ὁ ὁποῖος μετὰ ταῦτα, μὲ σουλτανικὴ ἐντολή, ἀπομακρύνθηκε τοῦ θρόνου του. Ἡ ἀλευθερωμένη Ἑλλὰς συνδέθηκε ἔκτοτε στενότερα πρὸς τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας.

Κύριος φορέας αὐτῆς τῆς ἀδελφικῆς ἀμφίδρομης σχέσεως ὑπῆρξαν οἱ κατὰ κύματα μεταναστεύοντες Ἕλληνες στὴν πολλὰ ὑποσχόμενη χώρα τοῦ Νείλου. Ἡ προοιούσα πνευματικὴ παρακαταθήκη τῆς Ἀλεξανδρείας ἀποτελέσκει τὸ γόνιμο ἔδαφος ἐπὶ τοῦ ὁποῖου καλλιεργήθηκε καὶ καρποφόρησε ἡ νέα χρυσή περίοδος τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὴν Πόλιν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Οἱ Ἕλληνες τῆς Αἰγύπτου, ἀκολουθώντας τὸ προαιώνιον πρὸς τὴν οἰκονομικὴ ἀνέλιξή τους καὶ τὴν κοινωνικὴ κατὰ ξίωση, καλλιέργησαν μὲ ζήλο περισσὸ καὶ τὰ γράμματα. Μεγάλοι εὐεργέτες, ὅπως ὁ Ἀβέρωφ, ὁ Σαλβάρος, ὁ Μπενάκης καὶ πολλοὶ ἄλλοι, δημιουργήσαν περικαλλῆ φιλανθρωπικὰ καὶ πνευματικὰ ιδρύματα, πρότυπα γιὰ τὴν ἐποχὴ τους. Τὸ πνευματικὸ περιβάλλον πού δημιουργήθηκε ἐντύχρησε νὰ γεννήσει καὶ τέκνα παγκόσμιας ἀκτινοβολίας, ὅπως ὁ μέγας ποιητὴς Καβάφης.

Υπῆρξαν μάλιστα περίοδοι κατὰ τίς ὁποῖες τὰ τέκνα τῆς Ἀλεξανδρείας ἐνίσχυναν παντοιοτρόπως τὴν μητέρα πατρίδα σὲ καιροὺς χαλεπούς. Ἡ περίοδος τῆς γερμανικῆς κατοχῆς ἀποτελέσκει μὴ ἐποχὴ δυστυχίας γιὰ τὸ Γένος, ἀλλὰ καὶ εὐτυχίας γιὰ τὸν Ἑλληνισμὸ τῆς Αἰγύπτου, ἐπιτραπῆτω μοι ἡ ἔκφραση. Ποτὲ ἄλλοτε ἴσως ὁ ἀπόδημος Ἕλληνισμὸς καὶ ἡ μητροπολιτικὴ Ἑλλὰς δὲν βρέθηκαν τόσο κοντά. Ὡς σημειωθεῖ χαρακτηριστικὰ ἡ περίπτωσις τοῦ μακαριστοῦ πατριάρχου Χριστοφόρου, ὁ ὁποῖος εὐαισθητοποιήσε τὸν αἰγυπτιώτη Ἑλληνισμὸ καὶ ἐπέτυχεν τὴν ἀποστολὴν μεγάλων ποσοτήτων τροφίμων καὶ ἄλλων ὑλικῶν πρὸς τὸν

δυστυχῆ λαὸ τῆς σκλαβωμένης πατρίδος.

Τὸ Πατριαρχεῖο μας γνώρισε καθ' ὅλη τὴ μακρὰ περίοδο τῶν πρώτων δεκαετιῶν τοῦ παρελθόντος πλέον 20οῦ αἰῶνος στιγμὲς ἀκμῆς, πνευματικῆς καὶ ὑλικῆς. Ἡ σχέση πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος γινόταν ὁλοένα καὶ στενότερη, ἀφοῦ ἀπὸ τίς τάξεις τοῦ κλήρου τῆς ἐνισχύονταν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, οἱ αὐξανόμενες ποιμαντικὲς ἀνάγκες τοῦ διογκούμενου μεταναστευτικοῦ ρεύματος πρὸς πολλὰς χώρας τῆς Ἀφρικανικῆς ἡπείρου.

Ἡ σχέση αὐτὴ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν Πολιτείαν τῆς Ἑλλάδος, ἔβαινε συνεχῶς ἐδρασιωμένη ἐπὶ σταθερῶν βάσεων. Ὅταν μάλιστα οἱ ἀσταθεῖς πολιτικὲς συνθήκες τῆς Μάυρης Ἠπείρου προκάλεσαν τὴ φυλορροὴν τοῦ ἑλληνόφωνου ποιμνίου τοῦ Πατριαρχείου μας καὶ τὸ ἀποστέρησαν ἀπὸ τὸν ὁμφάλιον λῶρον τοῦ οὐσιαστικά, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία, ἀναλογιζόμενες τὸ μεγαλεῖο τῆς πνευματικῆς παρακαταθήκης τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Θρόνου τοῦ Ἀγίου Μάρκου, στάθηκαν ἀρωγοὶ του. Κληρικοί, ἱεραπόστολοι, βιβλία, δάσκαλοι, ἄλλοτε σὲ ἀφθονία, ἄλλοτε μὲ φειδώ, πάντα ὁμως ἀγαπητικά, ἐνίσχυναν ἕναν πανάρχαιον καὶ σημαντικώτατον γιὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ τὸ Γένος ὁλόκληρον θεσμό.

Εὐρισκόμενοι, λοιπόν, ἐδῶ σήμερον, αἰσθανόμεθα, δικαιολογημένα, ὅτι εὐρισκόμεθα μετὰ τὸν ἀδελφῶν πεφιλημένων, γνωστῶν ἀπὸ χρόνον πολλοῦ. Αἰσθανόμεθα τὸ πνευματικὸν κάλλος καὶ τὴν πνευματικὴν τέρενση τῆς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐγκατοικῆσεως, κατὰ τοὺς λόγους τοῦ ψαλμωδοῦ τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ πρόφρονες λόγοι νομίζουμε ὅτι περιτεύουν διὰ τοῦτο.

Εὐχόμεθα, ἅγιε ἀδελφέ, ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κύριε Χριστόδουλε, νὰ μακροημερεύετε καὶ νὰ ποιμαίνετε τὸ ποίμνιον τῆς ἀδελφῆς κατὰ πνεῦμα Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας πρὸς δόξαν Θεοῦ. Προσέτι, εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ συνεχίσετε νὰ προστρέχετε ἀρωγοὶ εἰς τὰς πολλὰς ἀνάγκας τοῦ ἡμετέρου θρόνου. Ἡμεῖς, διὰ τῶν προσευχῶν μας πρὸς τὸν Κύριον θὰ εὐχόμεστε ὑπὲρ τῆς ἀγάπης ὑμῶν. Ἀμήν.

Τὸ βράδυ ἡ Α.Θ.Μ. παρακάθησε σὲ δεῖπνον, πού παρέθεσε πρὸς τιμὴν τῆς στὴν Ἀθηναϊκὴ Λέσχῃ τὸ ξεῦγος Δρακούλη Φουντουκάκου.

Στὴν Ἱερὰ Σύνοδο

Τὸ πρωὶ τῆς Παρασκευῆς 18 Μαΐου ὁ Μακ. κ. Πέτρος ἐπισκέφθηκε τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀφοῦ προηγουμένως μετέβη στὸ Καθολικὸ τῆς Ἱ. Μονῆς Ἀσωμάτων Πετραῖ, ὅπου τὸν ὑποδέχθηκε ὁ Καθηγούμενός της Παν. Ἀρχιμ. κ. Παῦλος Τσαούσογλου μὲ τὰ μέλη τῆς μοναστικῆς ἀδελφότητος στὴν εἴσοδό της. Στὸ Καθολικὸ ἐψάλη Δοξολογία γιὰ τὴν ἀφίξη τῆς Α.Θ.Μ. πού προσκύνησε φυλασσόμενα στὸ ἱερὸ τίμια λείψανα. Μεταξὺ τοῦ Καθηγουμένου καὶ τοῦ Πατριάρχου ἀνταλλάχθηκαν σύντομες προσφωνήσεις. Στὴν ἀντιφωνήσή του ὁ Μακ. Πέτρος εἶπε μεταξὺ ἄλλων πρὸς τοὺς ἐνασκουμένους σ' αὐτὴν πατέρες:

Ἡ μοναστικὴ παράδοση τῆς ἐρήμου, ἐπὶ τοῦ ἀνόμβρου ἐδάφους τῆς ὁποίας ἦνθησαν εὐχρυμοὶ καρποὶ πνευματικῆς ἀνόδου εἰς τὰ οὐράνια, συνδέει τοὺς λίθους τῆς ἀνωδομῆς διὰ τῆς ἀρραγοῦς συνδετικῆς ὕλης τῆς ὁμονοίας καὶ τῆς ὑπακοῆς ἔναντι τοῦ προσετώτου. Οἱ θύρες τῆς μονῆς κλείουν ἐρημικὰ πρὸς ὁποιαδήποτε προσπάθεια εἰσβολῆς ἐντὸς τοῦ ἁγίου αὐτῆς χώρου, τοῦ ἐγωϊσμοῦ, τοῦ αὐταρχισμοῦ, τῆς οἰήσεως καὶ ὅλων τῶν ἄλλων ὅπλων τοῦ χαιρεκάκου διαβόλου, τοῦ φθονοῦντος τὴν ὁμολογία καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

Στὴ συνέχεια ὁ Μακ. κ. Πέτρος κατευθύνθηκε πρὸς τὸ Συνοδικὸ Μέγαρο, στὴν εἴσοδο τοῦ ὁποίου τὸν ὑποδέχθηκε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λαγκαδᾶ κ. Σπυρίδων, Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μὲ τὸν Β' Γραμματέα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Παν. Ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομο Σκλήφα καὶ τὸν Συνεργάτη τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων Παν. Ἀρχιμ. κ. Προκόπιο Πετρίδη. Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος ἀνέμενε τῆς Α.Θ.Μ. στὸ μικρὸ Συνοδικὸ μὲ τὸν Ἀρχιγραμματέα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Παν. Ἀρχιμ. κ. Θεολόγο Ἀποστολίδη καὶ τὸν Α' Γραμματέα Παν. Ἀρχιμ. κ. Ἱερόθεο Τσολιάκο. Κατὰ τὴν εἴσοδο τῆς Α.Θ.Μ. στὸ μικρὸ Συνοδικὸ ἐψάλη τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη» καὶ τὰ συνήθη τροπάρια τῆς Πεντηκοστῆς. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος παρουσίασε στὸν Πατριάρχη τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἐκεῖνος τὰ μέλη τῆς πατριαρχικῆς συννοδείας στὸν Ἀρχιεπίσκοπο. Κατόπιν οἱ δύο Προκα-

θήμενοι μὲ τοὺς Σεβ. Συνοδικοὺς καὶ τὰ μέλη τῆς πατριαρχικῆς συννοδείας εἰσῆλθαν στὸ Μέγα Συνοδικὸ, ὅπου πραγματοποιήθηκε ἡ τελετὴ ἀπονομῆς τῆς ἀνώτατης τιμητικῆς διάκρισης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τοῦ Μεγαλόσταυρου τοῦ Τάγματος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, θεμελιωτῆ τῶν Ἀγίων Ἐκκλησιῶν τῆς Ἑλλάδας στὸν Πατριάρχη Πέτρο.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος ἐξεφώνησε τὴν ἀκόλουθη ὁμιλία:

«Πάλιν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν δύο ὑμῶν συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς πράγματος οὗ ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Οὗ γάρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸν ἑμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν»

(Ματθ. ιη' 19-20)

Μακαριώτατε καὶ Θειώτατε Πάπα καὶ Πατριάρχα, τῆς Μεγάλης Πόλεως Ἀλεξανδρείας καὶ Πάσης Ἀφρικῆς, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφε καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, κύριε Πέτρε.

«Χριστὸς Ἀνέστη».

Διὰ τῶν εἰρημένων λόγων ὁ ἐξ ὑψίστου κληθεὶς, οὐκ ἐξ ἀνθρώπων, καθήμενος ἐπὶ τὸ τελῶνιον, Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, διασώζει τὴν θεόρρητον διδασκαλίαν, ἐφ' ἧς ἐδράζεται τὸ ἀρχαιοπαράδοτον Συνοδικὸν σύστημα, δι' οὗ Χάριτι τοῦ Ἀνάρχου Πατρὸς, τοῦ Συνανάρχου Υἱοῦ καὶ τοῦ Συναϊδίου Ἁγίου Πνεύματος διοικεῖται ἡ Στρατενομένη Ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησία.

Αὕτη, ὁ ἀλάθητος φύλαξ τῶν ἀποκαλυφθέντων μυστηρίων τοῦ Θεοῦ, ὡς κοινωνία ὁρατῆ, προσέλαβε τὴν προσήκουσαν ὁργάνωσιν, ἐγκαθιδρυθείσης ἐν αὐτῇ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ Ἰδρυτοῦ ταύτης, ἰδίᾳ διακονίας, περιβληθείσης μετὰ τῆς ἀναγκαίας πνευματικῆς ἐξουσίας πρὸς πλήρωσιν τοῦ μεγίστου, ἀφθίτου καὶ ὑψίστου σκοποῦ αὐτῆς. Οὕτω διεκρίθη μὲν ἐξ ἀρχῆς τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας εἰς ποιμένας καὶ ποιμαιομένους. Ἡ διάκρισις ὁμῶς αὕτη δὲν δημιουργεῖ ἀγεφύρωτον ὑπεροχὴν τῶν πρώτων ἐπὶ τῶν πιστῶν, οὐδὲ διαίρεισιν ἐν τῷ σώματι τοῦ Χριστοῦ, ἐν τῷ ὁποίῳ καὶ οἱ ἅπλοὶ πιστοὶ κατέχουσι θέσιν ζώντων καὶ συν-

δεδεμένων μετὰ τῆς ἀοράτου καὶ Θείας Κεφαλῆς μελῶν. Ἡ δοθεῖσα εἰς τοὺς ποιμένας πνευματικῇ ἐξουσία παρεχωρήθη εἰς αὐτοὺς διὰ τοὺς πιστοὺς καὶ ἀποβλέπει πρὸς ἐξυπηρέτησιν καὶ οἰκοδομὴν τούτων καὶ πρὸς συνένωσιν ποιμένων τε καὶ ποιμαυμένων, ὅπως συναποτελῶσιν οὗτοι καὶ ἐκείνοι τὸ ἐνιαῖον καὶ ἀδιαίρετον Σῶμα τοῦ Χριστοῦ «ἵνα πάντες ἐν ᾧσι» (Ἰωάν. ιζ', 21) «ἀλλήθεύοντες ἐν ἀγάπῃ» (Ἐφεσ. δ', 15) καὶ «μὴ ψυχῇ συναθροῦντες τῇ πίστει τοῦ Εὐαγγελίου» (Φίλιπ. α' 27).

Πρὸς τοῦτο ἐξελέξατο ὁ Κύριος τοὺς Ἀποστόλους, τοὺς τε δώδεκα καὶ τοὺς ἐβδομήκοντα, οἷς καὶ ἐχορήγησε τὸ κῦρος καὶ τὴν αὐθεντίαν αὐτοῦ καὶ ἐνίσχυε διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ παντάρχου, παντοκράτορος καὶ νημερτοῦς Ἁγίου Πνεύματος (Πράξ. β', 1 ἐξ.). Ἡ ὑπάρχουσα ἰσότης ἐν τοῖς Ἁγίοις πνευματοφόροις καὶ θεοκῆρυξιν Ἀποστόλοις, περιβλημένοι ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν, μαρτυρεῖται οὕσα καὶ ἐν τοῖς ἐπισκόποις, πρὸς οὓσι νὰς οἱ Ἀπόστολοι, ἀπεσταλμένους τοῦ Κυρίου ἐάν τοὺς συνειδότας, ἐχορήγουν τὴν ἱερατικὴν ἐξουσίαν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι, καθιστῶντες αὐτοὺς διαδόχους τῆς ἀποστολικῆς αὐτῶν διακονίας.

Ἀλλ' ἤδη ὑπ' αὐτῶν τῶν Ἀποστόλων εἰσῆχθη καὶ ὁ Συνοδικὸς θεσμός, συγκροτηθείσης ὑπ' αὐτῶν τῆς πρώτης Συνόδου, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ Ἀπόστολοι μετὰ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Πρεσβυτέρων, παρούσης καὶ τῆς Ἐκκλησίας πάσης, συνεζήτησαν καὶ ἀπεφάνθησαν ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ περὶ τοῦ τίνες ὑποχρεώσεις ἐν σχέσει πρὸς τὰς τοπικὰς διατάξεις τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου ἐπεβάλλοντο εἰς τοὺς προσερχομένους εἰς τὴν νέαν πίστιν ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ κόσμου. Πρόδηλον ἐντεῦθεν, ὅτι ἀνωτάτη ἀρχὴ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ εἶναι ἡ σύνοδος τῶν Ἐπισκόπων εἰς ἣν «κοινῇ πάντων τῶν Ἐπισκόπων ἐπὶ τὸ αὐτὸ συναγομένων τὰ Ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα ἐξετάζεται» (Κανὼν Ε' τῆς Α' Οἰκ. Συνόδου).

Ἐν ταύτῃ καὶ διὰ τῆς ἀπὸ κοινοῦ καὶ ἠνωμένης ἐνεργείας διαγιγνώσκεται εὐκολώτερον ἢ οὐσία τοῦ ὑπὸ κρίσει πράγματος, αἱ γινῶμαι καὶ ἀποφάσεις καθίστανται μᾶλλον ἀξιόπιστοι, ἀποκαλύπτονται εὐκόλως αἱ πλάναι καὶ ἐπιτυγχάνεται ὁ ἀναλλοίωτος καθωρισμένος σκοπὸς τῆς Ἐκκλησίας. Ἐν ταύτῃ διαφυλάττεται συγχρόνως καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς χριστιανικῆς μετριοφροσύνης καὶ ἡ συν-

εἶδησις τῆς ἀτομικῆς ἀτελείας. Ὁ Θεὸς τῆς Ἐκκλησίας Δομήτωρ ἐδίδαξεν «καινὴν ἐντολήν», τὴν τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀγάπης, ἥτις συννεοὶ πάντας ἐν ἐνὶ πνεύματι, πάντας ζωοποιεῖ καὶ ἐνισχύει. Τὸ τέλος τοῦτο ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς ἀδελφικῆς κοινωνίας καὶ τῆς ἀμοιβαίας ἐπικοινωνίας καὶ ἀναστροφῆς ἐν συνελέσει, προκεμένου ἵνα γένηται λόγος περὶ ὁμοφωνίας καὶ ἐνότητος τῶν φρονημάτων πάντων, ὅπερ χαρακτηρίζει τὴν ἀληθῆ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν.

Διὰ τοῦ ἐκ παραδόσεως καὶ ἐκ τῶν Ἱερῶν Κανόνων Ἐπισκοποσυνοδικοῦ πολιτεύματος τῆς Ἐκκλησίας, δηλονότι τῆς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Κυρίου καθεστώσεως τοῦ ιδεώδους συστήματος τῆς συλλογικῆς ἡγεσίας διὰ τῆς ἀναθέσεως εἰς τοὺς Ἀποστόλους τῆς ἀπὸ κοινοῦ ὑπ' αὐτῶν διακυβερνήσεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ὀργανισμοῦ, πραγματοποιεῖται ἡ ἐν πλήρει καὶ ἀγαστῇ ἁρμονίᾳ καὶ ἐν βαθυτάτῃ συναισθήσει τῆς καθοδηγήσεως ὑπὸ τοῦ Παναγίου καὶ Ζωοποιῦ Πνεύματος συνεργασία ἰσοτίμων μελῶν μιᾶς συνόδου «καθάπερ γὰρ ἐν λύρᾳ μιᾷ, διάφοροι μὲν αἱ νευραὶ, μία δὲ ἡ συμφωνία» (Εἰς τὸν ἅγ. ἱερομ. Ἰγνάτιον Ρ.Γ. 50, 588). «Ἐπειδὴ εἷς ὁ τεχνίτης ἦν, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ κινεῖν τὰς ἐκείνων ψυχὰς». Ἡ συνοδικότης αὐτῇ εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας συνάδει καὶ πρὸς αὐτὸ τοῦτο τὸ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν γεγονὸς τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ «ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν» κατὰ τὸν περικλεᾶ προκάτοχον Ὑμῶν Ἀθανάσιον τὸν Μέγαν. Διότι ἐὰν αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Μονογενὴς τοῦ Θεοῦ Υἱός, συγκατέβη εἰς τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν καὶ κατέστησεν ἀδελφὸν πάντα τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας, συνδεθεὶς μετ' αὐτῶν ἀδιασπᾶστος, ἀπετέλει ἂν μεγίστην διαστροφὴν ἢ ὑφ' ἡμῶν προσπάθεια διακρίσεως καὶ διεκδικήσεως πρωτείων μεταξὺ μελῶν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπειδὴ, οὖν, ἡ καθόλου Ἐκκλησία, ἡ φέρουσα τὰς ἐπαγγελίας καὶ τὴν αὐθεντίαν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς ἦλθεν αὐτεπάγγελτος σῶσαι θέλων τὸν κόσμον, καὶ ὁδηγουμένη ὑπὸ τοῦ Παρακλητοῦ Πνεύματος, εἶναι ἀλάθητος, ἔπεται φυνικῶς ὅτι καὶ τὸ ὄργανον, δι' οὗ ἀποφαινεται αὕτη, ἥτοι τὸ Συνοδικὸν σῶμα, εἶναι ἀλάθη-

τον (Χρ. Ανδρούτσου, Δογματική, σελ. 287). Ὅπως δὲ πᾶν ὅ,τι πάντοτε ὑπὸ πάντων ἐπιστεύθη εἶναι ἀληθὲς καὶ ἀλάθητον, οὕτω καὶ πᾶν ὅ,τι διδάσκει τὸ σῶμα τῆς ἱεραρχίας εἴτε ἐπὶ μέρους ἐν ταῖς παροικίαις ἐκάσταις οὔσαις αὐτῆς, εἴτε ἐν Συνόδῳ Οἰκουμενικῇ συνερχομένης, εἶναι ἀλάθητον.

Ἔργον τῶν Ἱερῶν Συνόδων εἶναι, κατὰ τὸν Βικέντιον τὸν ἀπὸ Λειρίνου (Commonitorium pri-mum 22m. 50, 668-669), τὴν ἐν τῇ Γραφῇ καὶ τῇ Παραδόσει ἀλήθειαν, τὴν ἀποτελοῦσαν συνειδησιν καὶ ζῶν φρόνημα πάντων τῶν ζώντων μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, διαμφισβητουμένην καὶ νοθευμένην νὰ καθορίσωσιν ἐπὶ τὸ σαφέστερον, εἰς τρόπον ὥστε «τῆς οὐρανίας φιλοσοφίας τὰ δόγματα» νὰ προσλάβωσι μὲν «σαφήνειαν, ἀποδεικτικότητα καὶ ἀκρίβειαν», οὐχὶ ὁμως καὶ «νὰ ἀλλοιωθῶσι, καλοβωθῶσι καὶ διαστραφῶσιν», ἀλλὰ νὰ «διατηρήσωσι τὴν ὁλοκληρίαν αὐτῶν καὶ ἀκεραιότητα καὶ τὴν ἀληθῆ καὶ ἰδιάζουσαν αὐτῶν ἔννοιαν». Οὕτω δὲ «ὅ,τι πρότερον ἀπλούστερον ἐπιστεύετο, τοῦτ' αὐτὸ καὶ ὕστερον νὰ πιστεύηται ἐνκρινέστερον»· καὶ ὅ,τι πρότερον ὑπὸ τῶν παλαιότερων «διὰ μόνης τῆς παραδόσεως ἦτο δεκτόν, τοῦτο ἔπειτα ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων διὰ χειρογράφων συγγραμμάτων κατασφραγισθῇ». Τηρουμένης μετ' εὐλαβείας τῆς προϋποθέσεως ταύτης καὶ κινούμεναι αἱ Ἱεραὶ Σύνοδοι ἐν φόβῳ Θεοῦ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ὑπὸ ταύτης καθοριζομένης δικαιοδοσίας αὐτῶν, ἀναδεικνύονται αὐταὶ ἀλάθητα ὄργανα διατυπώσεως καὶ ἀποσαφήσεως τῆς θείας ἀληθείας καὶ ἀποτελοῦσιν, ἰδίᾳ αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι, τὴν ὑψίστην ἐξωτερικὴν αὐθεντίαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, τὴν θεοπνεύστως διακριβοῦσαν καὶ διερμηνεύουσαν τὴν ἀλήθειαν τῆς πίστεως (πρβ. Π.Ν. Τρεμπέλα, Δογματική, τόμος Β', σελ. 401 κ.έ.). Αἱ Ἱεραὶ Σύνοδοι ἀποφαίνονται οἴκοθεν καὶ ἐπιστάσι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. «Ἀπλανέστατόν τε καὶ ἀσφαλέστατον τῇ συνεργασίᾳ τοῦ ζωοποιοῦ Πνεύματος ὅρον ἐξεφωνήσαμεν, οὐ μετάραντες κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον ὅρια αἰώνια, ἀλλὰ ταῖς τῶν ἁγίων καὶ ἐγκρίτων πατέρων ἐμμείναντες χρήσει», ἔγραψεν εἰς τὴν πρὸς τὸν Ἀγάθωνα Ἐπίσκοπον Ρώμης ἐπιστολὴν αὐτῆς μεταξὺ ἄλλων ἡ Ἁγία ΣΤ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος. Ἡ ἀποδοχὴ δὲ καὶ ἡ ἀναγνώρισις τούτων ὑπὸ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ

Πληρώματος, ἐκφράζουσα τὴν φωνὴν τῆς ὅλης Ἐκκλησίας, δὲν ἀποτελεῖ ἐπικύρωσιν τῶν Συνοδικῶν ἀποφάσεων καὶ πράξεων, ἄνευ τῆς ὁποίας αὐταὶ θὰ ἦσαν ἄκυροι, ἀποτελεῖ ὁμως μαρτυρίαν ἐξωτερικὴν, ἐπισημοτάτην καὶ ἀπροσβλήτον, περὶ τῆς ἱερότητος αὐτῶν. Αἱ ἐπὶ τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας ἀποφάσεις καὶ διατυπώσεις τῶν Ἱερῶν Συνόδων γίνονται κατὰ τὴν ἔγγραφον καὶ ἄγραφον Ἀποστολικὴν Παράδοσιν, ἣτις δὲν ἀποτελεῖ νεκρὴν τινα καὶ κατὰ θεωρίαν γνῶσιν, ἀλλὰ ζῶν φρόνημα παντὸς τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας, μαρτυρούμενον καὶ ἀποτελούμενον ἐκ τῆς ζωῆς πίστεως πάντων τῶν ζώντων μελῶν αὐτῆς. Ὁ ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ καὶ τῇ Ἱερᾷ Παραδόσει περιεχόμενος «πολύτιμος μαργαρίτης» τῆς Πίστεως δέον νὰ εἶναι κτῆμα παντὸς Χριστιανοῦ καὶ νὰ βιώται ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ. Ἐντεῦθεν καὶ αἱ σχετιζόμεναι πρὸς τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἀποφάσεις τῶν Ἱερῶν Συνόδων, γενόμεναι ἐκ διαμφισβητήσεων ὑπὸ αἵρετικῶν τῆς ζωοπαρόχου ἀληθείας, παρακολουθούμενων μετ' ἀδιαπτώτου ἐνδιαφέροντος ὑπὸ τῶν ζώντων μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἀδύνατον νὰ συναντῶσιν ἀδιαφορίαν εἰς τοὺς πιστοὺς. Οὕτω παρουσιάζεται ἡ ὑπὸ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος κρίσις τῶν Συνοδικῶν Ἀποφάσεων αὐθόρμητος, ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀσυγκράτητος, ἀλλ' ἐκδηλοῖ συγχρόνως καὶ τὸ καθολικὸν τῆς Ἐκκλησίας φρόνημα, ὅπερ οὐδέποτε ἔπαυσε νὰ μαρτυρῆται καὶ νὰ κηρύττεται ὑπ' αὐτῆς.

Αἱ ἀπὸ κοινοῦ Συνοδικαὶ ἐνέργειαι καταφαίνονται καὶ ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς διοικητικῆς ἢ ποιμαντικῆς ἐξουσίας. Τὸ μέγα πλῆθος τῶν Κανόνων, ἐφ' οἷς διοικεῖται σήμερον ἡ Ὁρθόδοξος Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, ἐξεδόθησαν ἐν Ἐκκλησιαστικοῖς Συνόδοις, οὐδεὶς δὲ Κανὼν ὑπάρχει, ὅστις δὲν φέρει τὴν σφραγίδα τῆς Συνοδικῆς ἐξουσίας. Οὕς παραδεχόμεθα καὶ ἀναγνωρίζομεν σήμερον Κανόνας τῶν Ἁγίων καὶ Θεοφόρων Πατέρων, παραδεχόμεθα διὰ τοῦτο μόνον καὶ θεωροῦμεν ἰσχύοντας, διότι ἐπεκυρώθησαν οὗτοι ὑπὸ τῶν Συνόδων, αἵτινες ἀπένευμαν αὐτοῖς ὑποχρεωτικὸν χαρακτήρα. Τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Διοίκησιν ζητήματα ὑπόκεινται ἀποκλειστικῶς τῇ Ἀποφάσει τῆς Συνοδικῆς Ἐξουσίας, καὶ μόνον ἐν ὀνόματι τῆς ἐξουσίας ταύτης ἐξασκοῦσιν

οἱ Ἐπίσκοποι ἐν ταῖς ἐμπειστευμέναις αὐτοῖς Ἐκκλησίαις τὴν διοικητικὴν ἐξουσίαν.

Ὅθεν, στοιχοῦσα τῇ ἀρχαιοπαραδότῳ καὶ ἀκηράτῳ τούτῳ θεσμῷ καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς Παύλειος Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἡ εὐδρομος ὁλκὰς τῶν θελόντων σωθῆναι, ἥς τοὺς οἰακας ἡ πανοθενουργὸς πρόνοια τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ καὶ ἡ θεία ἐπινεύσει τιμία ψῆφος τῶν σεπτῶν συναιρετῶν ἡμῶν ἐνεπιστεύθη εἰς ἡμᾶς, διοικεῖται Συνοδικῶς βεβαιοῦσα τὴν δύναμιν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς Ὁρθοδοξίας ἐκ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Συνοδικότητος, τοῦ ἱεροῦ δεσμοῦ τῆς ἀδελφότητος ἡμῶν, ἐχούσης ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς παρόντα «ζωῆς τὸν Κύριον» καὶ βουλομένης κατὰ τὴν ὀλικὴν πίστιν τῆς Ἀγίας Αὐτοῦ Ἐκκλησίας. Ἡ περὶ ἡμᾶς Ἱερὰ Σύνοδος ἀνυστάκτως μεριμνᾷ διὰ τὴν τήρησιν τῶν Δογμάτων τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Ἱερῶν Παραδόσεων, διὰ τὴν ἐνότητα τῆς Πίστεως, ὡς καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν κοινωνίαν μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Πατριαρχείων καὶ Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, τὰς σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν ἐτεροδόξων, τὴν λήψιν μέτρων διὰ τὴν πραγμάτωσιν τῆς κατὰ Χριστὸν ζωῆς τοῦ πληρώματος Αὐτῆς, τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν καὶ εὐπρέπειαν καὶ πᾶν εἰς τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν ἀφορῶν θέμα (Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ν. 590/1977, ἀρθρ. 4).

Μακαριώτατε,

Εἰς τὸν σεπτὸν τοῦτον χώρον τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, τὸ παλλάδιον τῆς ἐν Ἑλλάδι Ὁρθοδόξου Συνοδικότητος, ἔνθα λειτουργεῖ ἐν ἀγάπῃ, ἐνότητι καὶ ἐλευθερίᾳ ὁ ἱερὸς οὗτος θεσμὸς διὰ τῆς καλλιμεργείας ἀρρήκτων δεσμῶν συμφωνίας εἰς τὰ οὐσιώδη, ἐλευθερίας εἰς τὰς γνώμας, ὁμοφωνίας εἰς τὰς ἀποφάσεις ὥστε «ἡ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπη (νὰ) σώξῃ τὸν σύνδεσμον τῆς εἰρήνης» (Ἰωάννης Χρυσόστομος, ὁμιλ. ξβ', 60), ὑποδεχόμεθα τὴν κλητὴν ταύτην καὶ ἀγίαν ἡμέραν τὸν τηλεκλυτὸν διάδοχον τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, ὃς διὰ τοῦ λέοντος εὐαγγελικοῦ λόγον αὐτοῦ «τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος διὰ

τῶν ἐπακολουθούντων σημείων» (Μάρκ. ιστ', 20) εἰλκυσεν ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς ἀγνοίας τοὺς Αἰγυπτίωτας. Τὸν εὐαγγελικὸν αὐτοῦ λόγον ἐνωτισθέντες ἐπορεύθητε εἰς τὸν «καθήμενον ἐν σκότει», «κόσμον ἅπαντα» καὶ ἐκηρύξατε «τὸ Εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει» (Μάρκ. ιστ', 15), ἐργαζόμενοι ὠκύποδες ἱεραποστολικῶς, σαλπίζοντες τὸ μήνυμα τοῦ ἀπαστράπτοντος Ἀγγέλου εἰς τὰς λευκὰς χώρας τῶν καρδιῶν τῶν κατοίκων τῆς Μαύρης Ἠπείρου. Πρὸς τούτοις, φέρετε ἐπὶ τῶν ὤμων τὴν πολυετὴ ἀρχοντικὴν παράδοσιν τοῦ Γένους ἡμῶν εἰς τὴν ἀπὸ αἰώνων πνευματικὴν φρονεωρὸν πόλιν τῆς Ἀλεξανδρείας.

Ὅθεν ἡ Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔκρινεν ἀσμένως ἐν τῇ Συνεδρίᾳ Αὐτῆς τῆς 4ης παριππεύσαντος μηνὸς Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ἄξιον καὶ δικαίον τιμῆσαι τὴν Ὑμετέραν πολυφύλητον Μακαριότητα, ἀπονεῦμαι δ' Αὐτῇ τὸν Μεγαλόσταυρον τοῦ Τάγματος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, θεμελιωτοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀγίων Ἐκκλησιῶν.

Ἔστω, Μακαριώτατε καὶ πεφιλημένε ἐν Κυρίῳ Ἀναστάντι Ἀδελφέ, ἡ Πατριαρχία Ὑμῶν ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Καθέδρᾳ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου μακρὰ καὶ γαληνῶσα, ἄλυστον τοῖς ἐπιγιγνόμενοις μνήμην καταλαμβάνουσα.

Κατόπιν τὸν λόγο ἔλαβε ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. Πέτρος, ὁ ὁποῖος εἶπε:

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλε,

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Ἡ Μετριότης ἡμῶν μετὰ τῶν συνοδευόντων ἡμᾶς ἀδελφῶν Ἀρχιερέων, χαίρετιζόμεν ἐν εὐγνωμοσύνῃ πολλῇ πρὸς τὸν ἀπὸ περάτων συγκαλέσαντα ἡμᾶς Πατέρα τῶν Φώτων, τὴν παροῦσα ἱερὰ Σύναξη, ἡ ὁποία διατρανοῖ ἐπὶ τὸ πανηγυρικώτερον τὴν ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι κοινωνία τῶν ἀδελφῶν συνεπισκόπων, οἱ ὅποιοι ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνερχόμενοι καλοῦνται πάντοτε νὰ καταθέσουν καὶ ἐπιμαρτυρήσουν τὰ χαρίσματα καὶ τὴν ἐμπειρία τοῦ πιστευθέντος σὲ καθέναν ἀπὸ ἐμᾶς λογικοῦ ποιμνίου.

Ὁ θεσμὸς τῆς Συνόδου γιὰ μᾶς τοὺς Ὁρθοδόξους, ἀδελφοὶ καὶ συλλειτουργοὶ προσφιλέστατοι, δὲν ἀποτελεῖ ἀπλῶς σύστημα διοικήσεως ἢ μέθο-

δο ἐργασίας. Τὸ ὄνομα τῆς Συνόδου εἶναι ταυτόσημο καὶ ἰσοδύναμο μὲ αὐτὸ τὸ ἱερό ὄνομα τῆς Ἐκκλησίας. Διὰ τοῦτο καὶ ἀγωνιζόμεθα οἱ Ὁρθόδοξοι πάντοτε, ἐν μέσῳ πολλῶν ἱστορικῶν περιπετειῶν ὁδεύοντες, νὰ περισώσουμε ὡς κόρη ὁφθαλμοῦ τὸ θεοδίδακτον τοῦτο καὶ θεοσκεπαστον ἐκκλησιαστικὸ πολίτευμα, διότι μόνον ἐφ' ὅσον τοῦτο λειτουργεῖ θεοφιλῶς καὶ ἐλευθέρως, μπορούμε νὰ εἴμαστε βέβαιοι ὅτι ἡ Ἐκκλησία λειτουργεῖ κατὰ τὴ θέληση τοῦ Παναγίου Πνεύματος καὶ ὄχι κατὰ τὶς καιρικὲς ἐπιθυμίες μας.

Βέβαια, ἀπευθυνόμενοι πρὸς ἀδελφούς ποιμένες λογικῶν προβάτων, ἔμπειρους στὰ ἐκκλησιαστικά πράγματα, εἶναι ἐντελῶς περιττὸ νὰ τονίσουμε τὴ σημασία τοῦ συνοδικοῦ συστήματος. Εἶναι περιττὸ νὰ ὑπογραμμίσουμε τὴν ἀναγκαῖότητα τῆς μεταξὺ ὅλων εἰλικρινοῦς, τίμιας καὶ ἁρμονικῆς συνεργασίας. Ἡ ἐν συνόδῳ συνένρυσις καὶ εἰλικρινὴς συνεργασία τῶν διακόνων τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ ἀποτέλεσε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἀποτελεῖ τὸ πρότυπο γιὰ τὴν ὀρθὴ ἀντιμετώπιση τῶν μειζόνων προβλημάτων, τῶν ἀναφνομένων εἰς τοὺς κόλπους τοῦ ποιμνίου καὶ ἀπειλούντων τὴν ὀρθὴ πίστι καὶ τὴν κανονικὴ τάξη.

Ἡ ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνένρυση τῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὴν ἀποστολικὴ ἤδη σύνοδο τῶν Ἱεροσολύμων παρέμεινε τὸ ἀνεξίτηλο, τὸ ἀλάνθαστο ὄργανο γιὰ τὴν ἐπίλυση τῶν κατὰ καιροὺς ἀναφνομένων προβλημάτων στὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Καὶ μπορεῖ κατὰ τὴ διέλευση τοῦ χρόνου ἡ διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας νὰ γνώρισε μεταβολές, οἱ ὁποῖες μετὰ τὴν καθιέρωση τοῦ πατριαρχικοῦ συστήματος ἀπὸ τὴν Δ' Οἰκουμένην Σύνοδο διατηροῦνται μὲ ἐλάχιστον παραλλαγὴ μέχρι σήμερον, ἐν τούτοις, ἡ συνένρυση τῶν ἐπισκόπων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσε τὸ ἀνὰ τοὺς αἰῶνες ἀμετάβλητο ἐκκλησιαστικὸ πολίτευμα.

Ἡ ὀρθὴ συνοδικὴ λειτουργία κάθε Ἐκκλησίας διαφυλάττει καὶ τὴν ἐκκλησιολογικὴ ἰσότητα ὅλων τῶν ἐπισκόπων. Πράγματι, στὰ ὡς ἄνω πλαίσια ἐξατιμίζεται κάθε διάβημα τοῦ χαιρέκακου διαβόλου νὰ ἐνοπεῖρει ἐγωϊστικὲς μοναρχικὲς τάσεις στὸ ἐπισκοπικὸ σῶμα. Ἡ αὐταρχικὴ ἐπιβολὴ τῆς γνώμης τοῦ ἐνὸς πάντοτε ἐβλάψε τὴν Ἐκκλησίαν μας, ἐνῶ ἡ νηφαλιότητα τῆς τῶν πολλῶν γνώμης πάντοτε περιφρούρησε ἀπὸ τὴν πορεία πρὸς

τὴν ἐκτροπὴ καὶ τὴν αἵρεση. Νὰ σημειωθεῖ ἐδῶ ὅτι καὶ ὁ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, ὁ ὁποῖος, κατὰ τοὺς κανονολόγους, διατηροῦσε καὶ μετὰ τὴν καθιέρωση τοῦ πατριαρχικοῦ συστήματος τὸν ἄμεσο διοικητικὸ ἔλεγχο ἐφ' ὅλων τῶν ἐπισκόπων τῆς διακαιοδοσίας του, ποτὲ δὲν ἐπιδίωξε μίαν παπικὴ μοναρχικὴ διοίκηση ἐπὶ τοῦ ἐπισκοπικοῦ σώματος τοῦ Θρόνου του. Ἔτσι, σήμερον, ἡ πατριαρχικὴ σύνοδος λαμβάνει τὶς ἀποφάσεις της γιὰ τὰ ζωτικὰ ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας μας, τῇ κοινῇ τῶν πάντων συσκέψει καὶ βουλήσει.

Μακαριώτατε ἀδελφε ἡ. Χριστόδουλε,
Ἄγιοι ἀδελφοί,

Ἡ σύνοδος θὰ μπορούσε νὰ χαρακτηριθεῖ ὡς τὸ ἀποκορύφωμα τῆς ἀγαπητικῆς σχέσεως μετὰ τῶν ἐπισκόπων καὶ κατ' ἐπέκταση μετὰ τῶν κατὰ τόπους ἀνὰ τὴν Οἰκουμένην Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἀποκορύφωμα αὐτῆς τῆς ἀδελφικῆς σχέσεως ἀποτελεῖ σήμερον καὶ ἡ λειτουργία τῆς λεγομένης Μείζονος Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Μείζονα ζητήματα τῆς Ὁρθοδοξίας μόνον ἔτσι θὰ πρέπει νὰ ἐπιδύονται. Τῇ κοινῇ πάντων συσκέψει. Τελευταῖο χαρακτηριστικὸ παρὰδειγμα τὸ πρόβλημα ποὺ ταλάνιζε τὴν ἀδελφὴ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου.

Τελικά, οἱ Ἄγιοι ἀπόστολοι, ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ καὶ συλλειτουργοί, ἐφρόντισαν καὶ τοῦτο. Νὰ κρατοῦν τοὺς ἁρμούς τῆς Ἐκκλησίας, τοὺς ἐπισκόπους, καλὰ συνηρμοσμένους. Διὰ τῆς συνόδου διασπᾶται ἡ ἐγωϊστικὴ διάθεση κάθε ἐπισκόπου, ἀπομακρύνεται κάθε κίνδυνος μονομερείας, ἐπιτυγχάνεται ἡ ὁμοφροσύνη τοῦ ἐπισκοπικοῦ σώματος καὶ ἐπιβεβαιώνεται περιτρώως ἡ ἐνότης ὅλων τῶν κατὰ τόπους ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν στὴν κοινὴ πίστι καὶ τὴν καθιερωθεῖσα ἀπὸ τὶς Οἰκουμένικες συνόδους ἐκκλησιαστικὴ τάξη.

Εἴθε ἡ χάρις τοῦ Παναγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Πνεύματος νὰ κατευθύνει πάντοτε τὶς διάνοιες καὶ τὶς συνειδήσεις μας σύμφωνα πρὸς τὶς ὑποχρεώσεις τὶς ὁποῖες ἔχουμε ἐπωμισθεῖ ὁ καθένας ἀπὸ ἐμᾶς, ὥστε τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως νὰ τύχονμε τῆς ἐπιδοκμασίας τοῦ ἐκλέξαντος ἡμᾶς καὶ νὰ ἀκούσουμε τὸ «εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου» (Ματθ. 25, 21). Ἀμήν!

“Υστερα ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ἐπέδωσε τιμητικὲς διακρίσεις στὰ μέλη τῆς πατριαρχικῆς συνοδείας καὶ ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Πέτρος στὰ μέλη τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἀκολούθησε δεξίωση πρὸς τιμὴν τοῦ Πατριάρχου.

Στὸν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας

Τὴν 1η μ.μ. ὁ Μακ. κ. Πέτρος συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο, τὰ τρία ἀρχιερατικά μέλη τῆς συνοδείας του καὶ δύο Ἱεράρχες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπισκέφθηκε τὸν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας κ. Κωνσταντῖνο Στεφανόπουλο στὸ Προεδρικὸ Μέγαρο. Μεταξὺ τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Μακαριωτάτου ἀνταλλάχθηκαν οἱ ἀνώτατες τιμητικὲς διακρίσεις τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας καὶ τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας. Ἀναφερόμενος στὴν παρασημοφόρησή του ὁ Πατριάρχης Πέτρος εἶπε:

Ἡ Μετριότης ἡμῶν μετὰ τῶν συνοδευόντων ἡμᾶς ἀδελφῶν Ἀρχιερέων, αἰσθανόμεστε βαθύτατη συγκίνηση καὶ διπλὴ χαρὰ. Διπλῇ, διότι ἀπὸ τῆς μᾶς λαμβάνουμε τὴν ὑψηλότετη διάκριση τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας, ἀπὸ τὴν ἄλλη δὲ ἔχουμε τὴν χαρὰ καὶ τὴν τιμὴ νὰ ἀπονείμουμε τὸν Σταυρὸ τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Εὐαγγελιστοῦ καὶ Ἀποστόλου Μάρκου στὸν πρῶτο πολίτη τῆς Ἑλλάδος.

Ἀπὸ τῆς μᾶς, κύριε Πρόεδρε, ἡ τιμὴ πὺν περιποιεῖτε πρὸς τὸ πρόσωπό μου διαβαίνει εἰς τὸν παλαίφατο Πατριαρχικὸ Θρόνο τῶν Ἀλεξανδρέων καὶ ἐπιβεβαιώνει μὲ τὸν πλεόν ἐπίσημο καὶ περιφανῆ τρόπο τὴν συμπαράσταση τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας πρὸς τὸ ἔργο πὺν ἐπιτελοῦμε, μέσα ἀπὸ πολλὰς ἀντιξοότητες, στὴν Ἀφρικανικὴ ἥπειρο.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἐμεῖς, λαμβάνουμε τὴν χαρὰ νὰ ἐκφράσουμε τὴν εὐγνωμοσύνη μας πρὸς τὴν μητροπολιτικὴ Ἑλλάδα, γιὰ ὅσα ἡ ἐπίσημη Πολιτεία πράττει, ὥστε ὁ πνευματικὸς λόγος ἐνὸς ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους ἐκκλησιαστικὸς θεσμοὺς τοῦ Γένους μας νὰ ἐδραιώνεται στὴν ἀχανὴ ἀφρικανικὴ ἥπειρο.

Ἡ διπλὴ τελετὴ, τῆς ἀμφίδρομης τιμητικῆς παρασημοφορήσεως, ὑποδηλώνει, κύριε Πρόεδρε, καὶ τὴν ἀπὸ αἰώνων πλεόν ὑφιστάμενη ἀδελφικὴ σχέση μετὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀφρικῆς καὶ ἐκείνου τοῦ νεότερου μητροπολιτικοῦ κέντρου.

Ἡ σεμνὴ παρουσία σας ἀνὰ τὸν κόσμον, κύριε Πρόεδρε, τιμᾷ τὸν Ἑλληνισμό. Ἀναδεικνύει τὶς ἑλληνοχριστιανικὰς ἀρχὰς τῆς τιμίας ταπεινώσεως, ἡ ὁποία ἐμπνέει τὸν σεβασμὸ τοῦ ἄλλου, σὲ ἀντίθεση πρὸς τὴν κενὴν ἔπαρση, ἡ ὁποία, πλὴν τῆς ἀντιπαθείας προκαλεῖ τὴν ἀποστροφή.

Τὸ μεσημέρι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος παρέθεσε γεῦμα πρὸς τιμὴν τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας στὸ ξενοδοχεῖο «Athens Plaza Hotel», κατὰ τὸ ὁποῖο ἀντάλλαξαν θερμὰς προποσεις.

Στὰ πλαίσια τῆς ἐπισκέψεώς του στὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ὁ Πατριάρχης Πέτρος εἶχε ἐπαφὰς καὶ μὲ ἄλλους πολιτειακοὺς παράγοντες. Συναντήθηκε μὲ τὸν Πρωθυπουργὸ κ. Κωνσταντῖνο Σημίτη, τὸν Πρόεδρο τῆς Βουλῆς κ. Ἀπόστολο Κακλαμάνη, τὸν Ὑπουργὸ Ἐθνικῆς Ἀμύνης κ. Ἀπόστολο Τσοχατζόπουλο, τὸν Ὑπουργὸ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Πέτρο Εὐθυμίου, τὸν Ὑφυπουργὸ Ἐξωτερικῶν κ. Γρηγόριο Νιώτη, τὸν Πρέσβη τῆς Αἰγύπτου στὴν Ἑλλάδα κ. M.E. Khalil, ὁ ὁποῖος παρέθεσε στοὺς δύο Προκαθημένους τὴν Κυριακὴ 20 Μαΐου τὸ βράδυ ἐπίσημο δεῖπνο στὴν κατοικία του.

Τὸν Ὑπουργὸ Ἐθνικῆς Ἀμύνης ὁ Πατριάρχης παρασημοφόρησε μὲ τὸ μεγαλόσταυρο τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, ἐκφράζοντας πρὸς αὐτόν, ὅπως εἶπε, τὴν εὐγνωμοσύνη τοῦ Αἰγυπτίωτη Ἑλληνισμοῦ καὶ τῶν ἀνὰ τὴν Ἀφρικὴ τέκνων τοῦ Πατριαρχείου, γιὰ τὴν συνέχισή «μὲ περισσότερη ζέση τὸ ἔργο τῶν προκατόχων του» πρὸς αὐτό.

Στὴ συνέχεια ἡ Α.Θ.Μ. ἐπισκέφθηκε τὶς Ἱ. Μονὲς Παρακλήτου καὶ Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου στὸν Ὁρῶπὸ Ἀττικῆς καὶ παρακάθησε σὲ δεῖπνο, πὺν τοῦ παρέθεσε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀττικῆς στὴ δεύτερη.

Στὴν Ἱερὰ Μονὴ Παρακλήτου ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἐξήρε τὴ σημασίαν τοῦ μοναχισμοῦ γιὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν ὑπογραμίζοντας τὴν ἀφετηρία του ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Εἶπε μετὰξὺ ἄλλων:

...Ἡ ἔρημος ἀποτελέσκει τὴν ἀπαρχὴν τῆς ἀσκητικῆς ζωῆς. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀλεξανδρείας εἶχε τὸ μεγάλο προνόμιον νὰ ἀναθρέψει στοὺς κόλπους της τὶς μεγαλύτερες ἀσκητικὰς μορφὰς τῆς χριστιανοσύνης. Ὁ Μέγας Ἀντώνιος, ὁ Παχώμιος καὶ τόσοι ἄλλοι ἀσκητὲς δημιουργήσαν μὲ τὴν ζωὴ

τους τὸ παράδειγμα γιὰ τὴν οἰκοδόμηση τῆς οὐράνιας πολιτείας. Ἡ ἀγάπη τους γιὰ τὴν ἄσκη -
ση συνδυάσθηκε πάντοτε μὲ τὸ ἄσβεστο ἐνδιαφέ -
ρον γιὰ τὸν κόσμο. Σὲ δύσκολες στιγμὲς ἐγκατέ -
λειπαν τὴν ἔρημο καὶ κατέβαιναν στὰ πολύβονα
κέντρα γιὰ νὰ ἐνισχύσουν τοὺς δοκιμαζόμενους
χριστιανούς, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ εἰρηνεύσουν τὴ δι -
χονοοῦσα Ἐκκλησία.

Δυστυχῶς, οἱ περιστάσεις τῶν καιρῶν ἀφάνι -
σαν στὰ κατοπινὰ χρόνια τὰ μεγάλα μοναστικά
καθιδρύματα ἀπὸ τὸ ἔδαφος τῆς Ἐκκλησίας Ἀλε -
ξανδρείας. Ἡ μακραίωνη ὁμως παράδοση πὺν εἶχε
σπαρεῖ δὲν ἔσβησε παντελῶς. Σιγώκαμε. Ἀπὸ τίς
τάξεις τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Θρόνου βγήκε, μέσα ἀπὸ
ἄδικες ἐπιθέσεις, καὶ ὁ μεγάλος ἅγιος τοῦ αἰῶνα
μας, ἡ ἀσκητικὴ μορφή τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου.

Παράλληλα πρὸς τὴν ἱεραποστολική μας προσ -
πάθεια σήμερα, κάποιες προσπάθειες καὶ γιὰ τὴν
ἀνάπτυξη τοῦ Μοναχισμοῦ, ὁμως οἱ προτεραιότη -
τες τοῦ ποιμνίου μας εἶναι διαφορετικές. Σὺν Θεῷ
πιστεύουμε ὅτι καὶ πάλι θὰ ἀνθήσει στὴν Ἀφρικὴ ὁ
Μοναχισμός.

Ἀποτελεῖ γιὰ μᾶς χαρὰ μεγάλη τὸ γεγονὸς ὅτι
στὸν ἐλλαδικὸ ὥρο, ἰδιαίτερα δὲ κατὰ τίς τελευ -
ταῖες δεκαετίες, ὁ Μοναχισμὸς γνωρίζει μοναδική
ἀνθηση. Ὁ κόσμος διψᾷ γιὰ τὴν πνευματικὴ
τροφὴ καὶ τὴν ἡσυχία πὺν προσφέρουν οἱ Μονές.
Ὁ Μοναχισμὸς ὑπῆρξε ἀνέκαθεν ἡ βακτηρία τῆς
Ἐκκλησίας, στὴν ὁποία αὐτὴ στήριξε τίς ἐλπίδες
της. Οἱ διάφορες Μονές ὄντως ἀπετέλεσαν καὶ
ἀποτελοῦν πνευματικὰ κέντρα διὰ τὸν κάθε πι -
στόν.

Ἐσεῖς οἱ Μοναχοὶ ἀποτελεῖτε τὸν δείκτη, ὁ
ὁποῖος εἶναι στραμμένος πρὸς τὸν οὐρανὸ καὶ φα -
νερῶνει στὸν κόσμο μίαν ἄλλην πραγματικότητα,
τὴν τοῦ οὐρανοῦ. Ἐγκαταλείπετε τὸν κόσμον ὄχι
ἀπὸ μῖσος καὶ περιφρόνηση πρὸς τὴν κτίσιν τοῦ
Δημιουργοῦ, ἀλλὰ ἀπὸ περισσὴ ἀγάπη πρὸς τὸν
κόσμον, διὰ τοῦτο καὶ ἡ προσευχή σας εἶναι γιὰ
ὅλον τὸν κόσμον. Ζητεῖτε τὴν θέωση καὶ τὴν ἔνωση
μὲ τὸν Θεόν, γινόμενοι οἱ ἴδιοι «προφῆται καὶ κή -
ρυκες» τῆς ἐρχομένης Βασιλείας. Στὴν προσευχή,
τὴ νηστεία καὶ τὴν ὑπακοή ἀναζητεῖτε τὰ ἄνω,
τὴν ἀρετὴ καί, ὡς λέγει ὁ Ἅγιος Μάξιμος, «ἕως ἡ
ψυχὴ τὴν ἀπὸ δυνάμεως εἰς δύναμιν καὶ τὴν ἀπὸ
δόξης εἰς δόξαν ποιεῖται μετάβαινιν, τουτέστιν τὴν

ἀπὸ ἀρετῆς εἰς ἀρετὴν μείζονα προκοπὴν καὶ τὴν
ἀπὸ γνώσεως εἰς γνώσιν ὑψηλότεραν ἀνάβαινιν...

Στὴν Ἱ. Μονὴ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου ὁ
Πατριάρχης τόνισε μίαν ἀκόμη παράμετρο τῆς
προσφορᾶς τοῦ μοναχισμοῦ στὸν σύγχρονο κό -
σμο:

Ἡ ἀποψινὴ τράπεζα ἀποτελεῖ πραγματικὸ
πρότυπο, πάνω στὸ ὁποῖο θὰ ἔπρεπε ὁ κάθε πι -
στός νὰ δομεῖ τὴ ζωὴ του. Μετὰ τὸν κόπο τῆς κα -
θημερινότητος, συγκεντρωνόμαστε ὅλοι γύρω
ἀπὸ τὸν κοινὸ ἄρτο, εὐχαριστοῦμε τὸν Θεὸ γιὰ τὰ
καλὰ τῆς ἡμέρας καὶ συλλογιζόμαστε μὲ ποιὸ τρό -
πο θὰ ὁργανώσουμε καλύτερα τὴν ἐπαύριο. Ἡ
λειτουργικὴ ἀτμόσφαιρα τῆς μοναστηριακῆς τρά -
πεζας θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποτελεῖ πρότυπο γιὰ κάθε
οἰκογένεια, ἡ ὁποία, δυστυχῶς, βλέπει τὴν διαδικα -
σία τοῦ φαγητοῦ ὡς μία βιολογικὴ-καταναλωτικὴ
διαδικασία. Λίγος ὥρος ἔχει μείνει πλέον γιὰ τὴν
ἀγαπητικὴ συνύπαρξη τῶν μελῶν τῆς οἰκογενεί -
ας, γιὰ τὴν αὐτοκριτικὴ, γιὰ τὴν προσευχή καὶ
εὐχαριστία πρὸς τὸν Κύριο. Αὐτὸς ἀκριβῶς ὁ
εὐχαριστιακὸς χαρακτήρας κάθε τράπεζας εἶναι
πὺν λείπει ἀπὸ τὴν σημερινὴ οἰκογένεια.

Σεῖς, λοιπόν, ἡ μεγάλη μοναστικὴ οἰκογένεια,
στὴν ὁποία προστρέχουν οἱ ἀπογοητευμένες οἰκο -
γένειες τῆς μεγαλούπολης πὺν σᾶς περιβάλλει,
πρέπει νὰ ἀνοίγετε μὲ προθυμία τίς πύλες τῆς
εὐχαριστιακῆς τράπεζάς σας, ὥστε νὰ διδάξετε
τὸν ἀσκητικὸ τρόπο διαχείρισης τῶν ὑλικῶν ἀ -
γαθῶν στὸν σημερινὸ ὑλόφρονα ἄνθρωπο. Εὐχο -
μαὶ ὁ Κύριος νὰ σᾶς στηρίξει καὶ νὰ σᾶς ἐνδυνα -
μώνει ἐπ' ὠφελεία τῶν ἀνθρώπων.

Στὴ νῆσο Αἶγινα

Τὸ Σάββατο 19 Μαΐου τὸ πρωῒ ἡ Α.Θ.Μ. πρα -
γματοποίησε προσκυνηματικὴ ἐπίσκεψη στὴ νῆσο
Αἶγινα, τὸ νησί πὺν εὐλόγησε μὲ τὴν παρουσία
του ὁ Ἅγιος Νεκτάριος, καὶ ὅπου βρίσκεται ἡ
Ἱερὰ Μονὴ τῆς Ἀγ. Τριάδος, τὴν ὁποία ἱδρυσε, ὁ
τάφος του καὶ εἶναι θησαυρισμένα τὰ τίμια λείψα -
νά του. Ἐπίσημη ὑποδοχὴ του ἀπὸ τίς ἐκκλησια -
στικές, δημοτικές κ.ἄ. ἀρχές της ἔγινε στὸν αὐλαιο
ὥρος τοῦ νέου περικαλλοῦς Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγί -
ου Νεκταρίου Ἐπισκόπου Πενταπόλεως τοῦ θαυ -
ματουργοῦ. Ὁ Δήμαρχος Αἰγίνας κ. Τρύφων Γκό -

της ἐξέφρασε τὴ χαρὰ τῶν κατοίκων τοῦ νησιοῦ καὶ τοῦ ἰδίου γιὰ τὴ νέα ἐπίσκεψή του σ' αὐτό, ὅπως καὶ γιὰ τὴν παρουσία τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, πὺν τὸν συνόδευε. Ἀντιφωνώντας ὁ Μακ. κ. Πέτρος εἶπε μεταξὺ ἄλλων:

Ἡ Αἴγινα ἀποτελεῖ πλέον τόπο προσφιλεῖ καὶ ἀγαπημένο. Προσωπικὰ τὴν αἰσθάνομαι ὡς δευτέρῃ πατρίδα μου. Θὰ ἔλεγα μάλιστα ὅτι ἡ σημαντικότερη πράξη τῆς πατριαρχίας μου ἦταν ἡ κανονικὴ ἀποκατάσταση τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου. Ἡ Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας συνέχισε τὴ μακρὰ παράδοση ἀναδείξεως Ἀγίων μέχρι καὶ τὶς ἡμέρες μας. Ὁ Ἅγιος Νεκτᾶριος ἐπειράσθη κατὰ τὴ διάρκεια τῆς διακονίας του σὺν Πατριαρχεῖο μας. Ποιός ἄραγε Ἅγιος δὲν γνώρισε τὸν πειρασμό, ὑπὸ τὶς ποικίλες ἐκδηλώσεις του; Εἶναι ἡ μοῖρα τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων πὺν ἔχουν τὸ χάρισμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νὰ γνωρίζουν δοκιμασίες πολὺς καὶ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ νὰ καθιερόντο στὴ διαχρονικὴ συνείδηση τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας ὡς Ἅγιοι.

Ἀμέσως μετὰ τελέσθηκε στὸν Ἱ. Ναὸ Δοξολογία γιὰ τὴν ἀφιξη τοῦ Μακ. κ. Πέτρου, τὸν ὁποῖο χαίρεται ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ ἐξαίροντας τὴν πρωτοβουλία του γιὰ τὴν κανονικὴ ἀποκατάσταση ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, γιὰ τὸν ὁποῖο εἶπε:

Συχνὰ ἐξωγοῦμαι Σταυροὺς καὶ ἔγραφε «Σταυρὸς μερὶς τοῦ βίου μου». Εἶχεν ἀνακαλύψει τὴν μυστικὴν καὶ σωτήριον διεργασίαν, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποίαν ὅσον ὁ «ἔσω ἄνθρωπος φθείρεται», τόσον ὁ «ἔσω ἄνθρωπος οἰκοδομεῖται» (Β' Κορινθ. κεφ. δ' στ. 16). Διὰ τοῦτο ἦτο ἔτοιμος νὰ ἐπανάλαβῃ τὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου «οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ κανχόμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν...» (Ρωμ. κεφ. ε' στ. 3).

Εἶναι νόμος μυστικὸς καὶ ἀπαράβατος, τὸν ὁποῖον ἔθεσε ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς εἰς τὸ βάθος τῶν κτισμάτων, τὸ νὰ ἀνακαλύπτουν τὸν καλύτερον ἑαυτὸν τοὺς ὅχι μὲ τὴν κατὰ κόσμον εὐεξίαν καὶ ἄνεσιν, ἀλλὰ μᾶλλον μέσα ἀπὸ τὴν ὁδύνην, τὴν στέργῃ καὶ τὴν ταπεινώσιν. Λέγει σύγχρονος ἐκκλησιαστικὸς συγγραφέας: «Ὅταν συνθλίβεται ἡ

ἐλὶα βγάζει λάδι. Ὅταν πληγώνεται τὸ στρεῖδι, δημιουργεῖ τὸ μαργαριτάρι. Ὅταν μαχαιρώνεται τὸ μαστιχόδενδρον, χύνει τὸ δάκρυ πὺν πῆζει σὲ μυρωμένη μαστίχη». Διὰ τοῦτο καὶ ὁ ψαλμοδὸς ἀνακράζει σχεδὸν εὐγνωμόνως τὸ «ἐν θλίψει ἐπλάτυνάς με» καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς ἐννοοῦσε καὶ ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ ὁμολογητὴς λέγων δι' ὅλα τὰ κτιστὰ «τὰ φαινόμενα πάντα δεῖται Σταυροῦ».

Ὑμεῖς, Μακαριώτατε, διὰ τῆς τοιαύτης ἐνεργείας Σας ἐχαροποιήσατε τὸν Ἅγιόν μας, ὅστις ἐξήτει ὅσον ἔξει ἀπόδοσιν δικαιοσύνης καὶ τὴν ἀναγνώρισίν Του ὡς Ἀρχιερέως τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας.

Ὅθεν συννεφραίνεται σήμερον μεθ' ἡμῶν καὶ ἀρχοντικῶς Σᾶς ὑποδέχεται εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Του «ἣν ἀνήγειρεν τῇ τοῦ Θεοῦ ἀρωγῇ ταῖς ὁσίαις μοναχαῖς εἰς λατρείαν ἀληθῆ τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ...».

Στὴν ἀντιφώνησή του ὁ Πατριάρχης ἀνέφερε ὅτι «αἰσθάνεται ψυχικὸν κουφισμόν», ἀφοῦ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας του ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας προέβη στὴ μοναδικὴ πράξη ὅχι μόνον νὰ ἀποκαταστήσῃ κανονικὰ τὸν Μητροπολίτη Πενταπόλεως Νεκτᾶριο, ἀλλὰ καὶ νὰ ζητήσῃ ταπεινὰ μιὰ Ἐκκλησία αἰῶνων συγγνώμῃ ἀπὸ τὸν Ἅγιον πλέον Νεκτᾶριο. Μεταξὺ ἄλλων ὁ Πατριάρχης εἶπε:

Εἶναι γνωστὰ πλέον εἰς ὅλους τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸν βίον τοῦ Ἁγίου. Γνωστὰ καὶ τὰ ὅσα ἔπραξε τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας μὲ τὴ συνοδικὴ ἀπόφαση πὺν ἐλήφθη σχετικὰ. Συνεχίσασαμε ἔτσι τὴν μακροαίωνη παράδοση ἀσκητικῆς ἀγιότητος, πὺν ἄνθησε ἤδη ἀπὸ τοὺς πρώτους αἰῶνες μὲ τὸ ἔργο τῶν μεγάλων ἀσκητῶν τῆς ἐρήμου. Ἡ ἀσκησις εἶναι μητέρα τοῦ ἀγιασμοῦ, ἐξ οὗ γεννᾶται καὶ ἡ πρώτη γεύσις τῶν μυστηρίων τοῦ Χριστοῦ, λέγει ὁ ὁσὸς Ἰσαάκ. Ὁ Μακάριος δὲ ὁ Αἰγύπτιος θεωρεῖ ὅτι ἡ ἀσκησις ἀποτελεῖ τὴν ἀρχὴν τῆς θεοφιλοῦς πολιτείας. Αὐτὸς ὁ δρόμος ὁμῶς, πὺν τελικὰ ὁδηγεῖ στὴν ἀγιότητα, εἶναι γεμάτος ἀπὸ πάθη, θλίψεις καὶ πολὺ πόνος. Εἶναι δρόμος δοκιμασιῶν. Διὰ τοῦ Σταυροῦ ἡ Ἀνάστασις. Βέβαια, τοῦτο εἶναι γνωστὸ εἰς ὅλους μας. Ἐν τούτοις, ἐλάχιστοι ἐξ ἡμῶν εἴμεθα ἱκανοὶ νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὶς ἀντιξοότητες, τοὺς πειρασμοὺς τοῦ βίου, ἀσκη-

τικῶς, θεοφιλῶς. Ἐλάχιστοι ἄνθρωποι ἀνὰ τοὺς αἰῶνες κατόρθωσαν νὰ τὸ πράξουν. Εἶναι οἱ Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας, οἱ ὁποῖοι καὶ ἀποτελοῦν λαμπρὸ πρότυπο ἐνθέου πολιτείας ἐπὶ τῆς γῆς.

Τέτοιο λαμπρὸ παράδειγμα ἀποτελεῖ καὶ ὁ Ἅγιος τοῦ αἰῶνα μας. Ὁ Ἅγιος τοῦ νησιοῦ σας. Τὸ πλῆθος δὲ τῶν πιστῶν οἱ ὁποῖοι κατακλύζουν τὸ προσκύννημά του δηλώνει καὶ τὴν ἀνάγκη ποὺ ἔχει ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος ἀπὸ ἀγιαστικά πρότυπα. Στὴ σημερινὴ ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποία σὲ ὄλους τοὺς χώρους τοῦ βίου μας κυριαρχεῖ ἡ ματαιοδοξία καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς προερχόμενη μισαλλοδοξία καὶ μισανθρωπία, ὁ ἐγωϊσμός καὶ ἡ μόνωση, ἡ ἀσκητική μακροθυμία τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου καὶ ἡ ἰωβειὸς ὑπομονὴ ἀπέναντι στὴν ἀδικοῦσα αὐτὸν ἐκκλησιαστικὴ ἀρχή, φωτίζουν τὸ σκότος τῆς σημερινῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς.

Ὁ Ἅγιος Νεκτάριος, ἐξάλλου, ἐπιβεβαιώνει καὶ τὸν βασικὸ θεωρητικὸ κανόνα τοῦ ἀσκητικοῦ ἰδεώδους, σύμφωνα πρὸς τὸν ὁποῖο οἱ ἅγιοι καὶ οἱ ἀσκητὲς φεύγουν ἢ ἀποφεύγουν τὸν κόσμον τοῦτον ἐπειδὴ ἀκριβῶς τὸν ἀγαποῦν καὶ ὅχι ἐπειδὴ τὸν μισοῦν ἢ ἐπειδὴ τὸν θεωροῦν κακὸ. Ἡ φυγὴ τοῦ ἁγίου Νεκταρίου ἐγίνε ἀπὸ ἀγάπη πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴ εὐταξία, ἀπὸ ἀγάπη πρὸς τὸν κόσμον, πρὸς τοὺς πιστούς. Ὅπως καὶ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, κατάφωρα ἀδικούμενος, προτίμησε ἀντὶ τοῦ σκανδαλισμοῦ τοῦ ποιμνίου καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀναταραχῆς καὶ ἀταξίας νὰ παραιτηθεῖ τοῦ ὑψηλοῦ ἀξιώματός του. Ἔτσι καὶ ὁ ἅγιος Νεκτάριος ἔλαβε τὸ ὑψηλὸ ἀξίωμα στοὺς σὺβανούς. Ἀλλὰ καὶ στὴ συνείδηση τοῦ σύγχρονου ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος ἀναδείχθηκε στὴ μεγαλύτερη ἀγιαστικὴ μορφή τοῦ αἰῶνα μας.

Τὴ 12η μεσημβρινὴ ὁ Πατριάρχης συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο καὶ τὸν Μητροπολίτη Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης, ἐπισκέφθηκε τὴν Ἱερὰ Μονὴ του καὶ ἀνέπεμψε δέηση πρὸ τῶν ἱερῶν λειψάνων του. Ἀκολούθησε στὸ ξενοδοχεῖο «Ἀπόλλων» στὴν Ἀγία Μαρίνα Αἴγινας δεῖπνο ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη κ. Ἐφραίμ πρὸς τιμὴν τοῦ Μακ. κ. Πέτρου. Ἀνταλλάχθηκαν θερμὲς προποσέεις. Ὁ Πατριάρχης ἐπισκέφθηκε στὴν Αἴγινα καὶ τὸν ἀρχαιολογικὸ χῶρο τῆς Ἀφαίας καὶ τὴν Ἱ. Μονὴ τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρα Μηνᾶ τοῦ

Αἰγυπτίου.

Τὸ βράδυ πραγματοποιήθηκε στὸν γεραρὸ Φιλολογικὸ Σύλλογο «Παρνασσὸς» τιμητικὴ ἐκδήλωση, κατὰ τὴν ὁποία μετὰ ἀπὸ προσφώνηση τοῦ Προέδρου τοῦ Δ.Σ. Καθηγητῆ κ. Ἰωάννη Μαρκαντώνη τοῦ ἀπονεμήθηκε τὸ χρυσὸ μετάλλιο τοῦ Συλλόγου καὶ ὁ θεολόγος-συγγραφέας κ. Ἀριστείδης Πανώτης μίλησε μὲ θέμα «Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀλεξανδρείας στὸν 20ὸ αἰῶνα». Ὁλοκληρώνοντας τὴν ἱστορικὴ ἀναδρομὴ τοῦ ὁ κ. Πανώτης ἀνέφερε:

Ἡ τρίτη χιλιετία στὴ ζωὴ τοῦ Ἀποστολικοῦ θρόνου τοῦ Ἁγίου Μάρκου ξεκίνησε μὲ τὴν ἐκλογὴ Ἱεράρχη τῆς νέας γενεᾶς ποὺ ἀνδρώθηκε μὲ σα στὴν ἱεραποστολικὴ διακονία. Ὁ Πατριάρχης Πέτρος ὁ Ζ', ὁ Παπαπέτρον ὁ Κύπριος (ὁ κατὰ τὸ Κοπτικὸν «Ἀββᾶς Μποῦτρος-Μποῦτρος»), ποὺ ἐπισκοπεῖ ἀπὸ τὸ 1997 ἀπὸ τὸν «Φάρο τῆς Ἀλεξανδρείας» τὸ Παναφρικανικὸ του ποῖμνιο, δὲν φρονκτωρεῖ πλέον τοὺς «υἱοὺς τοῦ Ἰάφεθ» τοὺς λεγκνούς, ἀλλὰ καὶ τοὺς «υἱοὺς τοῦ Χάμ» τοὺς μελανούς, μὲ ἀποστολικὴ εὐθύνη καὶ διάκριση. Ἡ δραστηριότητά του γιὰ τὸν εὐαγγελισμό τῶν φυλῶν καὶ τῶν γλωσσῶν, μέσα τὴν πολυμορφία τῶν κρατῶν τῆς ἀφρικανικῆς ἡπείρου, δὲν ὑποκρύπτει ἀλλότριες ἐπιδιώξεις, ἀλλὰ μαρτυρία τῆς διὰ Χριστοῦ σωτηρίας, ποὺ συμφέρει στίς ψυχές καὶ στὴν εἰρήνη τὴν κατὰ κόσμον, γιὰ νὰ παύσῃ ὁ φυλετικὸς ἀλληλοσπαράγμος καὶ ἡ πλάνη τοῦ ἐθνοφυλετισμοῦ, ποὺ διχάζει καὶ καταστρέφει γένη καὶ λαοὺς στὴν Ἀφρική.

Ἡ πηδαλιονχία τοῦ πανίερου θεομοῦ τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, μὲ τὴν χριστοθέλητη ἀπλότητα καὶ ταπείνωση, ἀποτελεῖ μεγάλον τακτικὸ προσὸν ποὺ ξεκλειδώνει τίς πλέον ἐσωστρεφεῖς καὶ ἐπιφυλακτικὲς καρδιές, λόγω τῶν παλαιῶν ἐξαρτήσεων τῶν ἐτεροδόξων Ἱεραποστόλων ἀπὸ τίς ἀποικιοκρατικὲς βλέψεις. Ἡ Ὁρθόδοξία, ὅπως ἀπέδειξε πάντα, ἐγγυᾶται τὴν ἐλευθερίαν τῶν Λαῶν.

Στὴν ἐκδήλωση παρέστη ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, πολλοὶ Ἱεράρχες, κληρικοὶ, πανεπιστημιακοὶ καθηγητὲς, ἄνθρωποι τῶν Γραμμάτων καὶ πυκνὸ ἀκροατήριον. Στὴν ὁμιλία του ὁ Πατριάρχης στάθηκε καὶ πάλι στὸν Ἅγιον Νεκτάριο, τὸν ὁποῖο χα-

ρακτήρισε «πρότυπο καὶ ποιμένος συγγραφέως», ποιμένος δηλαδή «ὁ ὁποῖος δὲν ἐργογραφοῦσε εἰκὴ καὶ ὡς ἔτυχε». Ὅπως ὑπογράμμισε ἡ Α.Θ.Π.:

Ἡ ποιμαντικὴ διακονία τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ βρισκόταν πίσω ἀπὸ κάθε σκίρτημα τῆς πέννας του. Ἀκολούθησε δηλαδή τὴν πορεία τῶν Πατέρων καὶ Διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας μας, τὰ πνευματικὰ παράγωγα τῶν ὁποίων ἀποτελοῦσαν φωτισμὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος γιὰ τὴν ἐπίλυση κάποιας μείζονος ἐκκλησιαστικῆς κρίσεως, ἢ γιὰ τὴ θωράκιση τῶν πιστῶν ἀπὸ τὶς ἐπιθέσεις τῶν παραχαρακτῶν τῆς ὁρθῆς πίστεως.

Ὅπως εἶναι εὐλόγο, ὁ σχολαστικισμὸς ἀπουσιάζει ἀπὸ τὸ ἔργο του, ἀφοῦ ἡ τελολογία τῶν γραφομένων του εἶναι ἡ ἀνωτέρω περιγραφεῖσα. Ὁ τύπος τοῦ γράμματος δὲν ὑπερέβαινε τὸν ἐξυπηρετούμενο πνευματικὸ σκοπὸ. Βέβαια, τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ μομφὴ κατὰ τῶν μελετῶν ἐκεῖνων οἱ ὁποῖες ἔχουν αὐστηρὰ ἐπιστημονικὸ χαρακτῆρα. Ἡ ἔρευνα ἐπὶ εἰδικότερων θεμάτων τοῦ ἐπιστητοῦ αὐξάνει τὴν ἀνθρώπινη γνώση καὶ κατὰ τοῦτο τὴ φέρει πρὸς τὸν Δημιουργό της. Ἡ γνώση τῶν πραγμάτων εἶναι στὴ φύση τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ κατὰ τοῦτο ἀποτελεῖ μιὰ εὐλογημένη κατάσταση.

Πράγματι, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία εὐλόγησε τὴν προώθηση τῆς ἀνθρώπινης γνώσης. Γιὰ μᾶς ποτὲ δὲν ἀνέκνυε τὸ δίλημμα μεταξὺ πίστεως καὶ γνώσεως. Στὴν πραγματικότητα μάλιστα δὲν ὑφίσταται τέτοιο δίλημμα, ἀφοῦ ἡ ὁρθὴ γνώση βοηθεῖ τὸν ἄνθρωπο στὴν πορεία του πρὸς τὴ θέωση. Ἡ γνώση ἐκεῖνη ποὺ ἀπομακρύνει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὶς ἀρχές του εἶναι ψευδῶνυμος, ὅπως πρῶτος τὴν χαρακτήρισε ὁ Κλήμης Ἀλεξανδρεὺς. Αὐτὴ ἡ γνώση ψευδεπίγραφα καὶ καταχρηστικὰ μπορεῖ νὰ ἀποκλῇ τοιουτοτρόπως, ἀφοῦ δὲν φωτίζει, ἀλλὰ σκοτίζει τὸν ἀνθρώπινο νοῦ.

Ἡ ἐκδήλωση ἔκλεισε μὲ τὸ ἀπολυτίκιο τοῦ Ἁγίου Μάρκου καὶ τὴ φήμη τοῦ Πατριάρχου, ποὺ ἀπέδωσε χορωδία ὑπὸ τὴ διεύθυνση τοῦ μουσικοδιδασκάλου κ. Νικολάου Κλέντου.

Στὸν Καθεδρικὸ ἱερό Ναὸ Ἀθηνῶν

Τὸ πρωὶ τῆς Κυριακῆς 20ῆς Μαΐου τελέσθηκε

στὸν Καθεδρικὸ Ἱ. Ναὸ Ἀθηνῶν Θεία Λειτουργία στὴν ὁποία προεξῆρχον ὁ Πατριάρχης Πέτρος, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος καὶ ἔλαβαν μέρος μέλη τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ συνοδοὶ Ἀρχιερεῖς τῆς Α.Θ.Μ. Προσφωνῶντας κατὰ τὸ πέρασ τὸν Πατριάρχη ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος εἶπε, ὑπογραμμίζοντας τὸ θεολογικὸ μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως, τὴ σημασία ἀπὸ κοινοῦ τῆς Θείας Εὐχαριστίας καὶ τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὴν τέλεση τῆς Θείας Λειτουργίας “ὁμοθυμαδόν”, καθὼς καὶ τὸν εἰρηνικὸ χαρακτῆρα τῆς πατριαρχικῆς ἐπισκέψεως:

Μακαριώτατε καὶ Θειώτατε Πάπα καὶ Πατριάρχα, τῆς Μεγάλης Πόλεως Ἀλεξανδρείας καὶ Πάσης Ἀφρικῆς, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφε καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, κύριε Πέτρε,

“Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι, προσκυνήσωμεν Ἅγιον, Κύριον Ἰησοῦν τὸν μόνον ἀναμάρτητον...”.

Τελευταία Κυριακὴ σήμερον καθ’ ἣν γηθοσύνως ἐψάλλομεν τὸν Ἀναστάσιμον Παιάνα τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν “Χριστὸς Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν θανάτῳ θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν ἡμῶν χαρισάμενος”, ὅστις ἀποτελεῖ τὸν πλέον χαρμόσυνον, τὸν πλέον λαμπρὸν, τὸν πλέον λαοφιλῆ ὕμνον τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐντὸς τοῦ ὁποίου συγκεφαλαιοῦται συγχρόνως ὅλον τὸ “περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως” (Πράξ. ΚΓ’, 6) θεολογικὸν νόημα τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν πίστεως, διότι τονίζεται κατὰ τρόπον πανηγυρικὸν ὅτι ὁ Κύριος διὰ τῆς Ἀναστάσεώς Του ἐχαρίσατο ἡμῖν τὴν ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν ὁδὸν σωτηρίας. Ὡς δὲ χαρακτηρικῶς γράφει ὁ Χρυσόστομος Πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν: “Εἰ γὰρ καὶ ὁ Δεσπότης ἡμῶν ἐνίκησε καὶ τὸ τρώπαιον ἔστηκεν, ἀλλὰ κοινὴ καὶ ἡμῶν ἡ εὐφροσύνη καὶ ἡ χαρὰ. Διὰ γὰρ τὴν ἡμετέραν σωτήριαν πάντα εἰργάσατο” (Λόγος εἰς τὸ Ἅγιον Πάσχα” Ε.Π.Ε., Ἱ. Χρυσόστομον Ἔργα, τ. 36).

Καὶ ναὶ μὲν τὴν προσεχῇ Τετάρτην, καθ’ ἣν ἀποδίδεται ἡ Ἑορτὴ τοῦ Πάσχα, θὰ παύσωμεν νὰ ἀνταλλάσσωμεν τὸν Ἀναστάσιμον χαριετισμὸν “Χριστὸς Ἀνέστη - Ἀληθῶς Ἀνέστη” καὶ θὰ παύσῃ ψαλλόμενος πλέον ὁ Ἀναστάσιμος ὕμνος ἐν τῇ Θεῇ Λειτουργίᾳ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς Ἱεραῖς

Ἀκολουθίας ἀλλά, ὡς τυγχάνει γνωστόν, πᾶσα Κυριακὴ τοῦ ἔτους ἀλλὰ καὶ πᾶσα Θεία Λειτουργία ἔχουσιν Ἀναστάσιμον χαρακτήρα καὶ περιεχόμενον πάντων τῶν ὕμνων ὄντων Ἀναστασίμων καὶ χαρμοσύνων, προεξαρχόντων τῶν κατὰ ἥχον ὁκτῶ ὑπερόχων Ἀναστασίμων Ἀπολυτικίων. Πάντοτε δὲ μετὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς μετοχῆς ἡμῶν εἰς τὸ Ποτήριον τῆς Ζωῆς ἅπαντες οἱ κυκλοῦντες τὸ Ἱερὸν Θυσιαστήριον λειτουργοὶ ἐν πνευματικῇ χαρᾷ καὶ εὐφροσύνῃ ὁμολογοῦμεν: “Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι προσκυνήσωμεν Ἅγιον Κύριον Ἰησοῦν τὸν μόνον ἀναμάρτητον...”.

Τὸ γεγονός τοῦτο ἐβιώσαμεν καὶ σήμερον, Ἀγιώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, μάλιστα δὲ κατὰ τὴν μόλις περαιωθεῖσαν Πρωθυεραρχικὴν καὶ Συνδικὴν Συλλειτουργίαν καθ’ ἣν “Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι” καὶ ἡμεῖς ἐγεύθημεν πάντων τῶν ἀρρήτων καὶ εὐχύμων πνευματικῶν καρπῶν τῆς παρατεθείσης, πρὸς εὐδοχίαν ψυχικὴν, Εὐχαριστιακῆς Τραπέζης. Ἡ Συλλειτουργία αὕτη ἀποτελεῖ οὐχὶ τὴν χρονικὴν ἀλλὰ τὴν οὐσιαστικὴν, θὰ ἔλεγον μάλιστα τὴν ἐκκλησιολογικὴν κορύφωσιν τῆς ἐνταῦθα Εἰρηνικῆς Ἐπισκέψεως τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος μετὰ τῆς Τιμίας Αὐτῆς Συνοδοίας, μὴ νοουμένης Εἰρηνικῆς Ἐπισκέψεως ἄνευ Συλλειτουργίας τῶν ἐκατέρωθεν Προκαθημένων καὶ τοῦτο διότι ἡ πραγματικὴ εἰρήνη δὲν τυγχάνει ἐξωτερικόν τι ἢ κοσμικόν γεγονός ὅπερ συχνάκις καὶ δικαίως ἀγωνίζονται νὰ ἀποκτήσουν οἱ ταλαιωζόμενοι ἄνθρωποι ἢ τὰ ἔθνη. Ἡ εἰρήνη ἀποτελεῖ ὑπόθεσιν πρωτίτως ἐσωτερικὴν, δῶρον καὶ εὐλογία τοῦ Θεοῦ, ἐπιδαψιλευθεῖσαν μάλιστα κατὰ τρόπον ἐμφαντικὸν καὶ πρωταρχικὸν πρὸς τοὺς ἐμφόβους μαθητάς ἀπὸ τὸν Ἀναστάντα Κύριον διὰ τοῦ κατ’ ἐπανάληψιν λεχθέντος αὐτοῖς “Εἰρήνη ὑμῖν...” (Ἰωάν. Κ, 19,21,26) καὶ κατ’ ἐπέκτασιν πᾶσι τοῖς πιστοῖς διὰ μέσου τῶν αἰώνων. “Αὐτὸς γὰρ (ὁ Χριστός) ἐστὶν ἡ εἰρήνη ἡμῶν” κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον (Εφεσ. Β’, 14). Ἡ αὕτη εἰρήνη ἀποτελεῖ οὐ μόνον τὴν ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν τῆς τελέσεως πάσης Ἱερᾶς Ἀκολουθίας ἀρχομένης ὡς ἐκ τοῦ λόγου τούτου διὰ τοῦ “Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν...”, κυρίως δὲ τῆς τελέσεως τοῦ ὑπερφυεστάτου Μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀναβλύζουσαν ἐξ αὐτῆς

οὐράνιον δωρεὰν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας ὁ Λειτουργὸς ἐν συνοχῇ καρδίας εὐχεται καὶ παρακαλεῖ: “Τὴν σὴν εἰρήνην καὶ τὴν σὴν ἀγάπην χάρισαι ἡμῖν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν”.

Πλουσίως, λοιπόν, ἐνέπλησσε σήμερον τὰς καρδίας πάντων ἡμῶν ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ κατὰ τὴν τέλει τοῦ Μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Ἐν ταύτῃ ὅμως ἡ Συλλειτουργία ἡμῶν ἀπέτελεσεν τὴν μεγαλειωδετέραν καὶ πανηγυρικωτέραν ἔκφρασιν τῆς ἐνότητος μεταξὺ τῶν ἐν τῇ Εὐχαριστιακῇ Συνάξει συναντωμένων δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, κορύφωσιν τῇ ὄντι καὶ ἐπισηφάγεισιν πάσης ἄλλης ἐκδηλώσεως καταδεικνύουσας τὴν ὑφισταμένην ἀμοιβαίαν ἀγάπην καὶ τὴν μεταξὺ τούτων ἄρρηκτον “ἐνότητα τῆς πίστεως”.

Καθ’ ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς δισχίλιετοῦς ἰστορίας τῆς Ἐκκλησίας ἡ ἐνότης αὕτη ἀπετέλει πρωταρχικὸν καὶ οὐσιαστικὸν μέλημα Αὐτῆς. Στοιχοῦσα ἀταλαντεύτως τῇ ἀγωνιώδει αἰτήματι τῆς Ἀρχιερατικῆς προσευχῆς τοῦ Κυρίου “Πάτερ ἄγιε τήρησον αὐτοὺς ἐν τῇ ὀνόματί σου ὧς δεδοκάς μοι, ἵνα ὧσιν ἐν καθὼς ἡμεῖς... ἵνα πάντες ἐν ὧσι, καθὼς σὺ πάτερ ἐν ἐμοὶ ἀγάγῃ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἐν ὧσιν...” (Ἰωάν. ΙΖ, 11 καὶ 21) μετ’ ἐπιτάσεως ἐπαναλαμβάνοντος τὴν φράσιν “ἵνα ἐν ὧσιν”, ἡ Ἁγία Ἐκκλησία θεωρεῖ ταύτην ὡς στοιχεῖον *sine qua non* τῆς ὑποστάσεώς της. Τρανὴν δὲ ἐπιβεβαίωσιν τῆς ἀναμφιλέκτου ἀναγνωρίσεως τῆς Θείας Εὐχαριστίας ὡς τοῦ κατ’ ἐξοχὴν Μυστηρίου Ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ ἡ μετὰ τὸν καθαγιασμὸν πανηγυρικὴ ἀνάγνωσις τῶν διπτύχων καθ’ ἣν παρουσιάζεται ἐναργέστατα ἡ ἀνὰ τὴν Οἰκονομένην ἀπλονμένη “Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία” ἐν τοῖς προσώποις τῶν μνημονευομένων Προκαθημένων τῶν κατὰ τόπους Ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν. Τοσαύτην δὲ σημασίαν καὶ ἀξίαν ἀείποτε ἐκέκτητο ἡ μνημόνευσις αὕτη ἐκ τῶν “ἱερῶν διπτύχων” ἢ “μυστικῶν δέλτων”, ἢ “ἐκκλησιαστικῶν καταλόγων”, ὥστε ἡ διαγραφὴ ὀνόματός τινος ἐκ τῶν διπτύχων τούτων νὰ ἀποτελῇ μίαν ἐκ τῶν βαρυντέρων ποινῶν τῆς Ἐκκλησίας ὅσάκις ἤθελεν Αὕτη κανονικῶς καὶ συνοδικῶς νὰ ἐπιβάλῃ διὰ τοῦ τρόπου τούτου τὸν συνεισιμὸν παντὸς παρεκκλίνοντος

καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς κανονικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως. Τονιστέα εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἡ μεγίστη τιμὴ ἀλλὰ καὶ εὐθύνη τῆς Ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην τῆς διατηρήσεως καὶ ἐνισχύσεως τῆς ἐνότητος μεταξὺ τῶν κατὰ τόπους Ἀγίων Ἐκκλησιῶν λόγῳ τῆς ὑπὸ τοῦ Οὐρανοβάμονος Ἀποστόλου Παύλου ἰδρύσεως Αὐτῆς, τοῦ ἀόκνως καὶ ἀκαταπονήτως ἐργασθέντος καὶ ἀναλώσαντος ἑαυτὸν διὰ τὴν ἐνότητα πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν, τοῦ καὶ προσφυνῶς χαρακτηρισθέντος διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὡς Θεολόγου τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας.

Συνήχθημε οὖν σήμερον εἰς τὸν πάνσεπτον τοῦτον καὶ ἱστορικὸν Ἱερὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀθηνῶν ἵνα “ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μὴ καρδίᾳ” δόξαν καὶ αἶνον ἀναμέλψωμεν τῷ ἐν Τριάδι προσκυνουμένῳ Θεῷ ἡμῶν, “τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι τῇ ἐν τρισὶν ὑποστάσειν πεφυκυῖα Μοναρχικῇ Θεαρχίᾳ, τῇ ἀρχετύπῳ καὶ τελείᾳ μορφῇ ἐνότητος καὶ ἀγάπης τῇ συστησάσῃ”, ὡς λέγει ὁ ἱερὸς ὕμνος γράφος, “τὰς (μὲν) ἄνω χοροστασίας Ἀγγελικὰς, τὰς (δὲ) κάτω Ἱεραρχίας Ἐκκλησιῶν τοῦ κραυγάζειν τὸ Ἅγιος, Ἅγιος Κύριος Σαβαὼθ πλήρης ὁ Οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης Σου”.

Συνήλθμεν σήμερον “ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτὸ” καὶ ἀξιοθέντες νὰ τελέσωμεν τὴν Θεϊαν Λειτουργίαν ἐπὶ τῆς Αὐτῆς Ἁγίας Τραπέζης, στάντες ἀμφότεροι πρὸ τοῦ φρικτοῦ θυσιαστηρίου, “εἶδομεν τῆς Ἀναστάσεως Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν τὸν τύπον, ἐνεπλήσθημεν τῆς ἀτελευτήτου Αὐτοῦ ζωῆς καὶ ἀπηλάνυσαμεν τῆς ἀκενώτου Αὐτοῦ τρυφῆς”, μετασχόντες ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτως καὶ ἀγαλλιάσει ἀφάτῳ τοῦ κοινοῦ Ποτηρίου τῆς ζωῆς εἰς μαρτυρίαν τῆς ἐνότητος ἡμῶν καὶ τῆς μιᾶς πίστεως τῆς Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, διότι “εἴμεθα εἰς λαὸς καὶ μία Ἐκκλησία εἰ καὶ ἐκ τῶν διαφορῶν τόπων προσαγορεύεται”.

Μακαριώτατε Πάπα καὶ Πατριάρχα Ἀλεξανδρείας, ἡ ἐνταῦθα ἐπίσκεψις καὶ παρουσία Ὑμῶν ὡς καὶ ἡ μεθ’ Ὑμῶν καὶ τῆς Τιμίας Συνοδείας Ὑμῶν ἐν Κυρίῳ Ἀναστάντι ἀναστροφὴ πάντων ἡμῶν πολλαπλασιάζουσι τὴν δόξαν καὶ τὴν χαρὰν

τῆς Ἀναστάσεως ἀλλὰ αὐξάνουσι καὶ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ ἰσχὺς τῶν ὁμοδόξων ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν Ἀλεξανδρείας καὶ Ἑλλάδος εὐρίσκεται ἐν τῇ ἐνώσει, τῇ μηδέποτε σαλευθείσῃ ἀλλ’ ἐν μέσῳ ποικίλων δυσκολιῶν καὶ ἀντιξοοτήτων, κλυδωνισμῶν καὶ διώξεων παραμενούσῃ εἰς τὴν πορείαν τῶν αἰώνων ἀκμαία καὶ ἀταλαντεύτῳ, καὶ ἀποδεικνύσῃ συνεχῶς ὅτι “οὐδὲν Ἐκκλησίας δυνατότερον... ἐπὶ γὰρ τῆς πέτρας ἐστήκαμεν... καὶ οὐ δεδοίκαμεν, μὴ καταποντισθῶμεν”.

Ἡ μεταξὺ ἡμῶν ἀδελφικὴ ἐνότης θεμελιωθείσα καὶ ἀνθρωθεῖσα κατὰ τοὺς πρώτους Χριστιανικοὺς αἰῶνας τόσον ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, τοῦ καὶ ἱδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας Ὑμῶν, ὅσον καὶ ὑπὸ τῶν Μεγάλων Πατέρων Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας οἵτινες διὰ τῶν ὑπερόχων Θεολογικῶν συγγραμμάτων αὐτῶν κατέστησαν οἰκουμενικοὶ διδάσκαλοι καὶ ὑψηπετεῖς θεολόγοι προμαχίσαντες ἀνυποχωρήτως ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς γνησιότητος τῆς πίστεως. Ἐπιπλέον δὲ κατὰ τὸν προσφάτως δύσαντα 20ὸν αἰῶνα τὴν ἐνότητα ταύτην ἐπεσφράγισεν ἡ γλυκνύται καὶ ὁσιακὴ μορφὴ τοῦ ἐν Ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν Νεκταρίου τοῦ θαυματοβρύτου, Μητροπολίτου Πενταπόλεως τῆς Αἰγύπτου γενομένου καὶ ἐν τῇ περιωνύμῳ ταύτῃ πόλει τῶν Ἀθηνῶν ἀναπανσαμένου, ἀποτελοῦντος ἔκτοτε, ἰδίως μάλιστα μετὰ τὴν πρὸ διετίας τελεσθεῖσαν Συλλειτουργίαν ἡμῶν ἐν τῷ Πανσέπτῳ Ναῷ Αὐτοῦ ἐν Αἰγίνῃ καὶ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς σχετικῆς Πατριαρχικῆς Ὑμῶν Διαγνώμης, τὸν κοινὸν προστάτην καὶ βοηθὸν καὶ συναντιλήπτορα τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἡ ἐνότης αὕτη ἐνισχυομένη, ἰδίως κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ὑπὸ τῆς τακτικῆς καὶ ἐντόνου μεταξὺ ἡμῶν καὶ Ὑμῶν ἀδελφικῆς ἐπικοινωνίας καὶ ἀποδοτικῆς συνεργασίας αὐξάνει καὶ διευρύνεται ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ. Τὸ νέον πεδίου τῆς κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετίας ποιμαντικῆς δραστηριότητος τοῦ καθ’ Ὑμᾶς Σεπτοῦ Πατριαρχείου, ἥτοι ἡ περιοχὴ τῶν Ἀφρικανικῶν χωρῶν ὅπου ἀσκεῖται ἡ Ὁρθόδοξος Ἱεραποστολή, ἀποτελεῖ, ὡς ἤδη ἐτονίσθη κατὰ τὴν ὑποδοχὴν Ὑμῶν, μίαν ἀκόμη ἀφορμὴν συσφίξεως τῶν ἤδη ἀρίστων σχέσεων μεταξὺ ἀλλήλων, διότι ἡ Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία ἡμῶν

ἀντιπελαργοῦσα τὰς μνημονευθείσας εὐεργεσίας πρὸς Αὐτὴν κατὰ τοὺς παλαιότερους χρόνους συμπαρίσταται παντοιοτρόπως εἰς τὸ ἐπιτελούμενον ἐν Ἀφρική ἔργον τοῦ εὐαγγελισμοῦ ψυχῶν “ὑπὲρ ὧν Χριστὸς ἀπέθανε καὶ Ἀνέστη” διὰ τῆς αὐτόθι ἀνεγέρσεως Ἱερῶν Ναῶν, τῆς δημιουργίας ἱατρικῶν μονάδων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν πολυλαπλῶν προβλημάτων ὑγείας, τῆς ἐν γένει οἰκονομικῆς συμπαράστασιν εἰς τὰ διάφορα ἔργα ἀγάπης καὶ εὐποιΐας καὶ κυρίως τῆς ἀποστολῆς ἱερὰ ποστολικῶν κλμακίων ἀποτελουμένων ἐξ ἐκλεκτῶν καὶ ἐναρέτων κληρικῶν ἢ λαϊκῶν ἐπιστημόνων, οἵτινες ἐν ἀφοσίωσει καὶ θυσιαστικῇ αὐταπαρνήσει προσφέρουσι τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας των εἰς τὰς κατὰ τόπους Ἐκκλησιαστικὰς Ἐπαρχίας τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Θρόνου.

Εὐχαριστοῦντες καὶ αὐθις Ὑμᾶς Μακαριώτατε ἐπὶ τῇ ὁλοθύμῳ ἀνταποκρίσει εἰς τὴν πρόσκλησιν τῆς Μετριότητος ἡμῶν, ἵνα ἐπισκεφθῆτε μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν συνοδῶν Ὑμῶν τὴν καθ’ ἡμᾶς Ἀγιωτάτην Ἐκκλησίαν, παρακαλοῦμεν ὅπως δεχθῆτε τὸ δῶρον τοῦτο ὡς ἐλάχιστον δεῖγμα ἀγάπης καὶ τιμῆς πρὸς Ὑμᾶς, τὸν διάδοχον τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου καὶ λίαν ἀγαπητὸν ἡμῶν ἀδελφὸν καὶ συλλειτουργόν, εἰς ἀγαθὴν ἀνάμνησιν καὶ διαρκῇ ὑπόμνησιν τῆς παρακλήσεως ἡμῶν ὅπως εὐχεσθε ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας Μετριότητος, τῶν περὶ ἡμᾶς Ἀγιωτάτων Ἀρχιερέων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τοῦ εὐαγοῦς κλήρου ἡμῶν καὶ ὁλοκλήρου τοῦ εὖσε βουῆς ἑλληνικοῦ Λαοῦ ἐν ταῖς πρὸς τὸν Κύριον ἐντεύξεσιν Ὑμῶν.

Ἡ Α.Θ.Μ. ἀντιφώνησε ὡς ἑξῆς, τονίζοντας τοὺς στενοὺς ἀδελφικοὺς δεσμοὺς τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀλεξανδρείας καὶ Ἑλλάδος:

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλε,

Ἅγιοι ἀδελφοί,

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ἀληθῶς ὀφείλομεν χάριτας τῷ Θεῷ, διότι ἡ παρούσα ἐπίσκεψή μας στὴν Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος πραγματοποιεῖται ἐπὶ τῆς ἀρχιερατείας σας, Μακαριώτατε. Ἡ δυναμικὴ παρουσία σας χαρίζει ἕνα αἶσθημα ἀσφαλείας στὸ ποίμνιό

σας. Εἶναι τῷ ὄντι μεγάλη ἡ χαρὰ μας σήμερα, πὺν βρισκόμαστε ἐν μέσῳ πολλῶν ἀγαπητῶν ἀδελφῶν.

Ὅπως ἤδη ἀνέφερα κατὰ τὴν ὁμιλία μου στὴ Δοξολογία ἐπὶ τῇ ἀφίξει τῆς ἡμετέρας Μετριότητος, οἱ δύο Ἐκκλησίαι, τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς Ἑλλάδος, συνδέονται ἀπὸ χρόνου μακροῦ μὲ σχέσεις ἀμφίδρομης ἀγάπης. Ἡ ἔννοια τῆς ἀλληλεγγύης μεταξὺ ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν εὐρίσκει στὴν περίπτωσή μας τὴν πανηγυρικὴ ἐπιβεβαίωση. Ἀπὸ τίς τάξεις τοῦ κλήρου τῶν περισσοτέρων ἐκ τῶν παρισταμένων ἀρχιερέων, τὸ Πατριαρχεῖο μας ἀντλεῖ πολὺτιμο ἔμπνευχο δυναμικόν. Ἡ στήριξή σας σὲ καιροὺς δύσκολους μᾶς δίνει τὸ δικαίωμα νὰ βεβαιώνουμε καθημερινὰ ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι τοῦ Κυρίου καὶ «πῦλα Ἰδοῦ οὐ κατισχύουσιν αὐτῆς». Καὶ οἱ δύο Ἐκκλησίαι μας, μὲ ταπείνωση, χωρὶς ἔπαρση, στηρίζουν ἡ μιὰ τὴν ἄλλη σὲ καιροὺς χαλεποὺς. Παλαιότερα ἐμεῖς, τώρα πιά ἐσεῖς. Στὴν Ἀλεξανδρεία ἀναπνύχθηκε ἡ μεγάλη θεολογικὴ παράδοση τῆς ὁμώνυμης Κατηχητικῆς Σχολῆς, στίς ἐρήμους ἀνθήσαν οἱ εὐδῶεις καρποὶ τῆς ἀσκητικῆς ἀγιότητος. Μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἀλεξανδρείας, ὅπως ὁ Ἀθανάσιος καὶ ὁ Κύριλλος, ὀρθοτόμησαν τὸν λόγο τῆς ἀληθείας καὶ προάσπισαν μέσα ἀπὸ διώξεις τὸ ἀνόθευτο τῆς ἀποκεκαλυμμένης ἀλήθειας τοῦ Εὐαγγελίου.

Σήμερα, σεῖς, ὁ Ἑλλαδικὸς χώρος, εὐρίσκει στὴ πρωτοπορία γιὰ τὴν προάσπιση τῆς ὀρθόδοξης παραδόσεως. Πάντοτε σεβόμενοι ἀκαινοτόμητα τίς μακραίωνες κανονικὲς παραδόσεις τῆς Μῆς, Ἀγίας, Ἀποστολικῆς καὶ Καθολικῆς Ἐκκλησίας, εἶσθε ἀρωγοὶ τῶν θεσμῶν τοῦ Γένους. Αὐτὲς οἱ ἀνακατατάξεις, ἃς τίς ἀποκαλέσουμε ἔτσι, στὴν πορεία καὶ τὴν ἀνθήση ἢ σμίκρυνση τοῦ ποιμνίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἐπιβεβαιώνουν, καθ’ ἡμᾶς, τὴν καθολικότητα τῆς Ἐκκλησίας. Πράγματι, οἱ κατὰ τόπους Ἐκκλησίαι, αὐτόνομες διοικητικά, ἐνσωματώνονται ὅλες στὸ ἕνα Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, προκειμένου γιὰ τὴ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων. Γιατὶ αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπὸς τῶν κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν. Νὰ σώσουν, παντὶ τρόπῳ, τὸ ποίμνιό τους. Ὑπὸ τὴν ἔννοια αὐτή, καὶ ἐπειδὴ ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι κάποια κρατικὴ ὄντοτητα, κάποια αὐτοκρατορία, ἢ ὁποία ἀκμάζει καὶ παρακμάζει, ἀλλὰ ἡ

ἀποκεκαλυμμένη ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ, δὲν θὰ πρέ -
πει νὰ μᾶς λυπεῖ ἡ ἀριθμητικὴ σμίκρυνση κάποιας
τοπικῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος.

Ἔτσι, ἡ Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας γνώρισε πολ -
λὲς φορὲς τὴν ἀριθμητικὴ ἀπίσχυανση, ὅχι ὁμως
καὶ τὴν πνευματικὴ τοιαύτη. Τὸ μεγαλεῖο τῆς
πνευματικῆς παραδόσεως, τῆς ὁποίας εἶναι φορέ -
ας, δὲν σμικρύνθηκε. Μεταλαμπαδεύθηκε σὲ ἄλ -
λες νεώτερες Ἐκκλησίες, οἱ ὁποῖες τὴ συνεχίζουν.
Μὲ τὸν τρόπο αὐτό, δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ ἰσχυρι -
σθεῖ ὅτι τὸ μεγαλεῖο τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ὁρθοδο -
ξίας σμικρύνθηκε. Ἀντίθετα, ἡ Ἑλλαδικὴ Ἐκκλη -
σία τὸ διατήρησε καὶ αὐτὴ ὡς ἱερὴ παρακαταθήκη.
Πράγματι, Ἅγιοι Ἀδελφοί, πρὶν καὶ πάνω ἀπὸ
ὅλα εἴμαστε φύλακες μιᾶς παραδόσεως, ὅχι μιᾶς
ἐξουσίας, μιᾶς δικαιοδοσίας, μιᾶς γεωγραφικῆς
ἐκτάσεως. Ὡς δὲ λέγει καὶ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος,
«ἡ Ἐκκλησία πολέμουμένη νικᾷ, ἐπιβουλευομένη
περιγίνεται, ὑβριζομένη λαμπροτέρα καθίσταται»
(Ρ.Γ. 52, 39).

Ἀλλοίμονο ἂν ὑποβιβάσουμε τὰ θεῖα καὶ πνευ -
ματικά πράγματα, τῶν ὁποίων εἴμαστε φορεῖς καὶ
τὰ κρίνουμε μὲ βάση κοσμικὰς καιρικὰς καὶ πεπε -
ρασμένες κατηγορίες. Ἄν θεωρήσουμε ὅτι τὸ Πα -
τριαρχεῖο μας παρήκμασε, τότε θὰ παραθεωρή -
σουμε τὴν οἰκουμενικότητα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ
Κυρίου. Ἐμεῖς ὁμως θεωροῦμε τὴ σμίκρυνση τοῦ
ἐλληνοφώνου ποιμνίου μας ὡς πρόκληση τῶν
καιρῶν, ὡς μήνυμα τοῦ Θεοῦ νὰ ἐπικεντρώσουμε
τὶς δυνάμεις στὴ διάδοση τοῦ σωτηριώδους μηνύ -
ματος τοῦ Ἐνανθρωπήσαντος Κυρίου μας στοὺς
ἀδελφούς Ἀφρικανούς. Θὰ ἤμαστε κοντόφθαλμοι
καὶ ἀνάξιοι τοῦ ὑψηλοῦ ἀξιώματος ποὺ μᾶς ἀνα -
τέθηκε ἀπὸ τὴ χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἂν θε -
ωροῦσαμε ὅτι ἡ διαχείριση τοῦ ἐλληνοφώνου ποι -
μνίου μας ἦταν ἡ κυρία ἀποστολὴ μας.

Τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης
Ἀφρικῆς, λοιπόν, ἐπέπρωτο στὶς ἡμέρες μας νὰ
καταστῇ τὸ κατ' ἐξοχὴν ἱεραποστολικὸ Πατριαρ -
χεῖο. Καὶ ἀκριβῶς ἡ ἀποστολὴ μας αὐτὴ ἐπιβεβαι -
ώνει καὶ πάλι περὶ τὴν οἰκουμενικότητα τῆς
Ἐκκλησίας τοῦ Κυρίου μας. Γιατί, ἀλήθεια, ποῖος
μπορεῖ ἄραγε νὰ ἰσχυρισθεῖ ὅτι ἡ ἱεραποστολὴ
στὴν Ἀφρικὴ εἶναι ἀποκλειστικὴ εὐθύνη τοῦ Πα -
τριαρχείου Ἀλεξανδρείας; Ἔργο ποὺ ἐπιτελεῖται

στὰ ὅρια τῆς διοικητικῆς δικαιοδοσίας μας ναί, ἡ
εὐθύνη ὁμως τῆς συγκεκριμένης ἀποστολῆς ἀφο -
ρᾷ στὸ σύνολο τοῦ ὀρθοδόξου σώματος.

Ἀκριβῶς στὴν ἀποστολὴ μας αὐτὴ, ἡ Ἐκκλη -
σία τῆς Ἑλλάδος, ἀρωγὸς ὅπως πάντοτε, σήμερα
πολὺ περισσότερο, πρέπει νὰ σταθεῖ μὲ ὅλες τὶς
δυνάμεις της κοντὰ στὸ Πατριαρχεῖο μας, προκει -
μένου νὰ ἀκουστεῖ καὶ νὰ ἐδραιωθεῖ σὲ κάθε γω -
νιὰ τῆς Ἀφρικῆς ὁ σωτήριος Λόγος τοῦ Σταυροῦ.

Μακαριώτατε,

Ἅγιοι Ἀδελφοί,

Εὐχόμεθα καὶ προσευχόμεθα ὁ Κύριος νὰ δί -
δει ὥστε οἱ ποιμένες τῶν κατὰ τόπους ὀρθοδόξων
Ἐκκλησιῶν νὰ συνενερίσκονται καὶ νὰ ὁμονοοῦν.
Οἱ κατὰ τόπους Ἐκκλησίες νὰ συντρέχουν ἢ μιὰ
τὴν ἄλλη. Τὸ παράδειγμα δὲ τῶν ἀδελφῶν Ἐκ -
κλησιῶν Ἀλεξανδρείας καὶ Ἑλλάδος, τὸ παρὰ -
δειγμα τῆς ἄμεσης ἀδελφικῆς συνδρομῆς, νὰ ἀπο -
τελεῖ ὁδηγὸ γιὰ ὅλες τὶς Ἐκκλησίες. Ὁ Κύριος νὰ
σᾶς χαρίξει δύναμη καὶ φωτισμό. Ἀμήν.

Οἱ δύο Προκαθήμενοι ἀντάλλαξαν ἀναμνη -
στικά δῶρα γιὰ τὴν εὐσημη αὐτὴ ἡμέρα.

Στὴν Ἱ. Μονὴ Πεντέλης

Τὸ μεσημέρι μετέβησαν στὴν Ἱ. Μονὴ Κοιμήσε -
ως Πεντέλης, ὅπου ὁ Μακ. Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς
Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Ἀρχιεπί -
σκοπος κ. Χριστόδουλος παρέθεσε στὸ Διορθόδο -
ξο Κέντρο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπίσημο
γεῦμα πρὸς τιμὴν τοῦ Πατριάρχου, παρουσία
πολλῶν ἐπισήμων καὶ προσωπικοτήτων. Προη -
γουμένως ἐψάλη Δοξολογία στὸ Καθολικὸ τῆς Ἱ.
Μονῆς γιὰ τὴν ἀφίξη τῆς Α.Θ.Μ. Προσφωνώντας
τὸν Πατριάρχου ὁ Καθηγούμενός της Θεοφ. Ἐπί -
σκοπος Θερμοπυλῶν κ. Ἰωάννης σημείωσε ὅτι
ὑπῆρξε ἐπὶ 5ετία ἀδελφός της:

...Κατὰ τὴν σημερινὴν ἐκκλησιαστικὴν ὑπο -
δοχὴν δὲν ἀνοίγουμε τὶς πύλες τῆς Μονῆς προκει -
μένου νὰ τηρηθεῖ καὶ ἐκτελεσθεῖ τὸ πρόγραμμα τὸ
καταρτισθὲν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μόνον, ἀλλὰ
καὶ διὰ νὰ ὑποδεχθοῦμε τὸν ἀδελφὸν τῆς Μονῆς
μας, ὁ ὁποῖος ἔζησε μαζί μας μίαν πενταετίαν καὶ
ὑπηρέτησε τὰς λειτουργικὰς ἀνάγκας τῆς Μονῆς
ὡς διάκονος καὶ πρὸς τὸ τέλος τοῦ χρόνου τῆς
παραμονῆς Του ἐδῶ ὡς πρεσβύτερος. Διὰ τοῦτο ἡ

χαρὰ τῶν πατέρων τῆς ἀδελφότητος, τῶν λαϊκῶν ὑπαλλήλων τῆς Μονῆς καὶ ἐμοῦ προσωπικῶς εἶναι μεγάλη ἀλλὰ καὶ πηγαία, ἐγκάρδιος, μακρὰν πάσης τυπικότητος ἢ ὑποχρέωσης τῆς στιγμῆς. Ἡ χαρὰ μας ὁμως εἶναι μεγάλη καὶ διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ δευτερόθρονος τῆς Ὁρθοδοξίας μᾶς ἐπισκέπτεται. Ἀναλογιζόμεθα μὲ ἰδιαίτερον δέος τὴν μακρὰν καὶ ἐκκλησιαστικῶς ἔνδοξον ἱστορικὴν πορείαν τῆς ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλεξανδρείας, τῆς ὁποίας ἄξιος συνεχιστὴς εἴσθε Σεῖς.

Ὁ Πατριάρχης ἀναμνήσθηκε καὶ ὁ ἴδιος μὲ συγκίνηση τῶν χρόνων ἐκείνων, ἐξῆρε τὴν προσφορά τῆς ἱστορικῆς Ἱ. Μονῆς, ἐξέφρασε τὴ λύπη του γιὰ τὴν καταστροφή ἀπὸ πυρκαϊὰ τοῦ περὶ ξφυσικοῦ τοπίου καὶ εἶπε γιὰ τὸ Διορθόδοξο Κέντρο:

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Πεντέλης ἔχει μακρὰ ἐμπειρία προσφοράς πρὸς τὸν πυρπολημένο ἀπὸ τίς ἐπιθέσεις τοῦ κακοῦ ἄνθρωπον. Δὲν εἶναι ἄσχετο ἐξ ἄλλου τὸ γεγονὸς ὅτι στὸν περίβολο τῆς Μονῆς στεγάζεται καὶ τὸ Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέσα στὸ ὁποῖο συναντῶνται ἐπὶ τὸ αὐτὸ οἱ ποικίλες ὁλῶν τῶν κατὰ τόπους Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, γιὰ νὰ ἐπιλύσουν τὰ ἀναφνόμενα προβλήματα καὶ νὰ ὁμονήσουν. Μέσα ἀπὸ τὸ Διορθόδοξο Κέντρο ἐκπορεύεται πολλὰς φορὲς καὶ ἡ προσφορά τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τίς λοιπὰς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες. Ἡ δωρεὰ τὴν ὁποία ἔλαβε ἡ Ὁρθόδοξη Ἑλλαδικὴ Ἐκκλησία ἀπὸ ἄλλα ἀρχαιότερα ἐκκλησιαστικὰ κέντρα, δόξα τῷ Θεῷ, ἀνταποδίδεται παντοιοτρόπως. Ἡ Ἐκκλησία ἐξ ἄλλου, εἶναι μιὰ κοινωνία προσφοράς, πὺν ὁδηγεῖ τὸν προσφέροντα καὶ τὸν λαμβάνοντα τὴν προσφορά στὴν οὐράνιο Βασιλεία.

Κατὰ τὸ πέρασ τοῦ ἐπισήμου γεύματος τὸν λόγο ἔλαβε ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, ὁ ὁποῖος ἀναφέρθηκε στὴν παράθεση τῆς τράπεζας ὡς ἐπισφραγίσεως τοῦ χαρμοσύνου γεγονότος τῆς ἀπὸ κοινῆς Θεῆς Λειτουργίας καὶ Εὐχαριστιακῆς Συνάξεως:

«Ἡ τράπεζα γέμει, τρυφήσατε πάντες... Πάντες ἀπολαύσατε τοῦ Συμποσίου τῆς Πίστεως... Ἀνέστη Χριστὸς καὶ ζωὴ πολιτεύεται».

(Κατηχητικὸς Λόγος Ἱεροῦ Χρυσοστόμου)

Μακαριώτατε καὶ Θειώτατε Πάπα καὶ Πατριάρχᾳ, τῆς μεγάλῃς Πόλεως Ἀλεξανδρείας καὶ Πάσης Ἀφρικῆς, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφε καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, κύριε Πέτρε.

Ὁλη ψυχῇ καὶ διανοίᾳ καὶ καρδίᾳ καὶ χεῖλεσι ἐτονίσασμεν κατ' ἐπανάληψιν πρὸς τὴν Ὑμετέραν λίαν ἀγαπητὴν Μακαριότητα τόσον κατὰ τὴν ἐπίσημον ὑποδοχὴν Αὐτῆς ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἐν τῷ αὐτῷ Ἱερῷ Ναῷ τελεσθεῖσαν σήμερον Πρωθυεραρχικὴν καὶ Πανηγυρικὴν Συλλειτουργγίαν ἡμῶν τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἔντασιν τῆς χαρᾶς ἣν αἰσθανόμεθα ἡμεῖς προσωπικῶς καὶ πάντες οἱ περὶ ἡμᾶς ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ καὶ συλλειτουργγοί, ἐκ τῆς Πασχαλίου καὶ πανευφροσύνου συναντήσεως Ὑμῶν ὡς καὶ τῆς εὐλογητῆς μεθ' Ὑμῶν ἐν Κυρίῳ Ἀναστάντι ἀναστροφῆς. Δὲν θὰ ἦτο δὲ ὑπερβολὴ ἐὰν μετὰ τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν καὶ ἰδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἐπαναλαμβάνομεν καὶ ἡμεῖς σκωτώσῃ καὶ ἀγαλλομένη καρδίᾳ ὅτι «ὑπερπερισσεύομεθα τῇ χαρᾷ» (Β' Κορ. Ζ', 4) ἔχοντες ἐν μέσῳ ἡμῶν τὴν Ὑμετέραν πεφλημένην Μακαριότητα μετὰ τῆς Τιμίας Συνοδείας Αὐτῆς.

Ὡς ἐκφρασιν δὲ ἀλλὰ καὶ ἐλαχίστην ἀπόδειξιν τῆς χαρᾶς ταύτης αἰσθανόμεθα καὶ τὴν σημερινὴν παράθεσιν τῆς τραπέζης ταύτης. Καὶ ἡ αἰσθησις ἡμῶν αὕτη προκύπτει καὶ ἔρχεται ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰώνων, συνδεομένη στενῶς μετὰ τῆς παρὰδόσεως τοῦ λαοῦ μας ἀλλὰ καὶ τῶν περισσοτέρων λαῶν τῆς γῆς. Ἀπαντα τὰ μεγάλα γεγονότα τῆς προσωπικῆς, κοινωνικῆς καὶ ἐθνικῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων εὐχάριστα ἢ δυσάρεστα, συνεδέοντο ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, μὲ τὴν παράθεσιν τραπέζης, ἡ ὁποία ἐκτὸς τῆς ὑλικῆς εὐχαριστήσεως εἶχε πάντοτε καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ «μοιράσματος», τῆς μὲν χαρᾶς διὰ νὰ πολλαπλασιάζεται, τῆς δὲ λύπης διὰ νὰ ἀπαλύνεται, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ «χαίρειν μετὰ χαιρόντων καὶ κλαίειν μετὰ κλαίωντων» (Ρωμ. ΙΒ' 15) τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Ἀλλὰ περὶ τὴν κοινὴν τράπεζαν οὐ μόνον ἐδημιουργήθησαν καὶ ἐκαλλιεργήθησαν αἱ θερμότεραι σχέσεις καὶ οἱ ἐγκαρδιώτεροι δεσμοὶ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἀλλὰ καὶ ἀνεπτύχθησαν διὰ μέσον τῶν αἰώνων ὑψηλαὶ φιλοσοφικαὶ ἔννοιαι ἀκόμη

δὲ καὶ θεμελιώδεις ἀρχαὶ λειτουργίας καὶ προόδου κοινωνιῶν, ὡς αὐταὶ τῶν ἀρχαίων ἡμῶν προγόνων αἵτινες καταλαμβάνουν ἐξέχουσιν θέσιν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ.

Δυσεξαριθμητοὶ τυγχάνουν ὡσαύτως αἱ περὶ πτώσεις αἱ εἰλημμένα ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ὅπου ἡ παράθεσις τραπέζης καὶ μάλιστα δαψιλῆς στάτης πρὸς τοὺς φιλοξενουμένους τυγχάνει γεγονὸς ὑψίστης σημασίας μὲ κορυφαίαν περίπτωσιν αὐτὴν τῆς φιλοξενίας τοῦ Ἀβραάμ, ἀποκληθείσης ἔκτοτε πάσης πλουσίας καὶ λαμπρᾶς φιλοξενίας ὡς «Ἀβραμιαίας», ἀλλὰ καὶ συνδυασθείσης μὲ αὐτὴν ταύτην τὴν εἰκόνα τὴν συμφώνως πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Θεολογίαν παριστῶσαν κατὰ τὸν ἐναργέστερον καὶ συμβολικώτερον τρόπον τὴν Παναγίαν Τριάδα ἐν τῇ μορφῇ τριῶν θεοειδῶν Ἀγγέλων εὐωχουμένων ἱεροπρεπῶς πέριξ τραπέζης, τοῦ Ἀβραάμ καὶ τῆς Σάρρας διακονούντων μετὰ δέους καὶ συστολῆς. Θαυμαστῶς δ' ἐπισημαίνεται ἐν τῇ παραστάσει ταύτῃ ὅτι ἐνῶ ὑπάρχει ἀπεικόνισις τριῶν προσώπων ἐν ταύτῳ ὑποδουλοῦται ἡ βαθυντέρα καὶ θεολογικωτέρα ἔννοια τῆς λέξεως «εἰκὼν», ἥτοι ὡς ἀποκάλυψις, φανέρωσις καὶ ὄραμα τῆς ὄντως Ἑνότητος «ὡς Τριάδος ἐν Μονάδι καὶ Μονάδος ἐν Τριάδι».

Ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ ἐπίσης κατ' ἐπανάληψιν συναντᾶται ἡ παράθεσις ἐν εἵδει ἐπισφραγίσεως καὶ ἐπιστεγάσματος χαρμοσύνων τινῶν γεγονότων ὡς ἡ ἐπιστροφή τοῦ ἀσώτου εἰς τὸν οἶκον τοῦ στοργικοῦ αὐτοῦ πατρὸς τοῦ καὶ παραγγέλλοντος χάριν τούτου ἐν ἀνεκλαλήτῳ χαρᾷ «...ἐνεγκόντες τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν» (Λουκ. ΙΕ', 23) καθὼς καὶ ἡ περίπτωσις τοῦ δεσμοφύλακος τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Σίλα εἰς τοὺς Φιλίππους ὅστις, ὡς ἠκούσαμεν κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς σημερινῆς Ἀποστολικῆς περικοπῆς, συγκλονισθεὶς ἐκ τῶν συμβάντων ἐν τῇ φυλακῇ, ἐπίστευσεν εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεὸν «καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παρὰ χρῆμα, ἀναγαγόν τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρέθηκε τραπέζαν, καὶ ἡγαλλίασατο πανοικί...» (Πράξ. ΙΣΤ', 33-34).

Κυρίως ὁμῶς ἡ παράθεσις τραπέζης προβάλλεται ὡς τύπος καὶ εἰκὼν τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, ἥτις συχνάκις ἐμφανίζεται ὡς «δεῖπνον

μέγα» τοῦ ὁποίου Οἰκοδεσπότης εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Κύριος ὁ ὁποῖος καλεῖ τοὺς πάντας νὰ συμμετάσχουν εἰς αὐτὸ καὶ δηλοῖ ἀπεριφράστως διὰ τοὺς ἀρνούμενους «ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκεῖνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δεῖπνου» (Λουκ. ΙΔ', 16 καὶ 24). Αὐτὸ «τὸ δεῖπνον τὸ μέγα τοῦ Θεοῦ» (Αποκ. ΙΘ', 17) μὲ τὴν ἐσχατολογικὴν πλὴρον προέκτασιν καὶ ἐρμηνείαν παρατίθεται διὰ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ τοὺς βιώσαντας κατὰ τὸν ἅγιον θέλημά Του καὶ «ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντας» οἱ ὅποιοι κατὰ τὸν ἀψευδῆ λόγον τοῦ Ἱεροῦ Ἀποκαλυπτοῦ εἶναι οἱ «μακάριοι οἱ εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ ἀρνίου κεκλημένοι» (Αποκαλ. ΙΘ', 9).

Κορύφωσιν ὁμῶς καὶ πεμπτοσύνην τοῦ ὅλου δογματικοῦ καὶ θεολογικοῦ συμβολισμοῦ τῆς ἐκ τῆς παραθέσεως τραπέζης ἐκπηγαζούσης εὐλογίας καὶ χάριτος καὶ πάσης ἀγαθοδορίας ἀποτελεῖ αὐτὴ ἡ παράδοσις τοῦ Μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς παραθέσεως τοῦ προσφνέστατα ἀποκληθέντος Μυστικοῦ Δείπνου, διότι κατὰ τὴν φοβερὰν ταύτην νύκτα κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς τῆς τραπέζης ὁ ἴδιος ὁ Κύριος ἐφάνερωσε καὶ ἐκκληροδότησεν ἡμῖν τὴν Βασιλείαν Του διὰ τῶν φοβερῶν λόγων: «Κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν, καθὼς διέθετό μοι ὁ Πατήρ μου βασιλείαν, ἵνα ἐσθίητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου» (Λουκ. ΚΒ', 29-30). Ὡς δὲ χαρακτηριστικῶς γράφει ὁ σύγχρονος μέγας Ὁρθόδοξος Θεολόγος π. Ἀλέξανδρος Σμέμαν: «Στὴν νύκτα τοῦ ἁμαρτωλοῦ τοῦ ὑποδουλωμένου στὴν ἁμαρτία καὶ στὸ θάνατον τοῦ κόσμου ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος φανέρωσε τὸ ὑπερκόσμιον φῶς τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τὸ αἰώνιον νόημα καὶ τὴν αἰώνια πραγματικότητα αὐτοῦ τοῦ μοναδικοῦ, τοῦ ἀσυγκρίτου γεγονότος ποὺ δὲν ἀνάγεται σὲ κανένα ἄλλο».

Μακαριώτατε Πάπα καὶ Πατριάρχᾳ Ἀλεξανδρείας,

Διὰ τῶν μέχρι τοῦδε λεχθέντων ἐπιθυμοῦμεν ἵνα ὑπογραμμίσωμεν καὶ τονίσωμεν ὅτι ἡ εὐφρόσυνος παράθεσις τῆς σημερινῆς πασχαλίου καὶ ἐορτίου τραπέζης πέραν τῆς πλουσίας ὑλικῆς εὐωχίας, διὰ τὴν ὁποίαν ἐπιμελῶς ἐμερίμνησεν ὁ Θεοφιλέστατος Ἅγιος Καθηγούμενος Ἐπίσκοπος

Θερμοπυλῶν κ. Ἰωάννης, δίδει καὶ αὐτὴν τὴν διὰ -
στασιν τῆς βαθυτέρας, οὐσιαστικωτέρας καὶ πνευ -
ματικωτέρας προσεγγίσεως τῶν πραγμάτων. Διὰ -
στασιν ἣτις κατ' ἀναλογίαν προσφέρει ἀφειδωλεύ -
τως τὰς δωρεὰς τῆς οὐρανίου τραπέζης «τοῦ Συμ -
ποσίου τῆς Πίστεως», ὡς ἤδη ἀνεφέρομεν ἐν τῷ
προομίῳ τῆς ὁμιλίας ἡμῶν, ἀποθησαυρίζαντες
τὴν φράσιν ἐκ τοῦ θεοπεσίου Ἀναστασίμου Κατη -
χητικοῦ Λόγου τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου, τοῦ Μυ -
στηρίου δηλονότι τῆς Ἑνότητος, τῆς Κοινωνίας
καὶ τῆς Ἀγάπης.

Ἡ κοινὴ λοιπὸν αὕτη Σύναξις ἐν τῇ Τραπεζῇ
ταύτῃ τῶν Προκαθημένων δύο ἀδελφῶν Ἐκκλη -
σιῶν μετὰ τῶν Σεβασμίων Συνοδειῶν Αὐτῶν, ἐν
συνεχείᾳ τῆς Εὐχαριστιακῆς Συνάξεως πέριξ τῆς
Λειτουργικῆς Τραπεζῆς καὶ τῆς παρατεθείσης
πνευματικῆς εὐωχίας, δίδει τὸ μήνυμα τῆς «ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ» ἐνότητος ἐν τῇ πίστει καὶ ἐν τῇ
πράξει εἰς μίαν ἐποχὴν διασπάσεως καὶ ἐντὸς ἐνὸς
κόσμου σπαρασσομένου ἐκ τῶν ποικίλων αἰρέσε -
ων καὶ διαυρέσεων, ὅπου πόλεμοι καὶ ἀκοαὶ πολέ -
μων κυριαρχοῦν, οἱ δὲ πλέον ἱεροὶ θεομοὶ ὡς τοῦ
γάμου καὶ τῆς οἰκογενείας διαταράσσονται καὶ
κλυδωνίζονται.

Δίδει τὸ δῶρον τῆς κοινωνίας «ἐν Ἀγίῳ Πνεύ -
ματι» ἐν μέσῳ μιᾶς κοινωνίας ἀκοινωνήτου καὶ
ἀλλοτριωμένης, βιούσης ἐντόνως τὴν, κατ' ἀντίθε -
σιν τῆς εἰς ἄλλην ὁμιλίαν ἡμῶν ἀναφερθείσης κοι -
νωνίας τῆς ἐρήμου, ἐρημίας τοῦ κόσμου, ἣτις ὁδη -
γεῖ τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον εἰς τὰ παντὸς εἶδους
σωματικά, πνευματικά καὶ ψυχικά ἀδιέξοδα.

Δίδει τέλος τὴν εὐλογίαν τῆς «ἀγάπης τοῦ
Θεοῦ καὶ Πατρὸς» εἰς ὅλον αὐτῆς τὸ μέγεθος καὶ
μεγαλεῖον, τῆς γνησίας καὶ ἀνιδιοτελοῦς ἀγάπης
τῆς προσφερομένης πρὸς πάντα ἄνθρωπον ἢ προ -
τιμήσεων ἢ συμφερόντων, τῆς ἀγάπης ταύτης ἕως
θυσίας ἐκδηλουμένης κατὰ τρόπον μυστικὸν καὶ
μοναδικὸν ἐν μέσῳ καὶ διὰ τῆς Ἐκκλησίας πρὸς
δόξαν τοῦ Ἀγίου Δομήτορος Αὐτῆς.

Μακαριώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφε καὶ συλλειτουργ -
γέ,

Ἐν τῇ βαθυτάτῃ πεποιθήσει ὅτι πάντες ἡμεῖς
«οἱ κύκλω τῆς τραπέζης» εὐδρισκόμενοι βιοῦμεν
εἰλικρινῶς καὶ ἀνυποκριτῶς ὡς τοιαύτας τὰς σχέ -

σεις τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, ὡς σχέσεις δη -
λονότι εἰλικρινοῦς καὶ γνησίας ἀγάπης, ἀρορήκτου
καὶ ἀταλαντεύτου ἐνότητος καὶ ἐν πνεύματι Ἀγίῳ
κοινωνίας, ὑψοῦμεν τὸ ποτήριον καὶ εὐχόμεθα
ὅπως τὰ ἔτη τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης καὶ λίαν πε -
φιλημένης Μακαριότητος ὧσιν ὡς πλείστα, εἰρη -
νικά καὶ πανόλβια καὶ ὅπως ὁ Ἀναστὰς Κύριος
ἡμῶν εὐλογῇ τὴν κατ' Ἀλεξάνδρειαν καὶ πᾶσαν
Ἀφρικὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ εὐσεβὲς ποίμνιον
Ὑμῶν, δωρούμενος αὐτῷ «πάντα τὰ ἐγκόσμια καὶ
ὑπερκόσμια ἀγαθὰ Του».

Στὴν ἀντιφώνησή του ὁ Πατριάρχης Ἀλεξαν -
δρείας ὑπογράμμισε τὴν ἀγάπη μετὰ τῶν δύο
Ἐκκλησιῶν, πὺν συνεχίζεται μετὰ τὴν παράθεση τῆς
τραπέζας αὐτῆς:

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πᾶ -
σης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλε,

Ἅγιοι Ἀδελφοί,

Ἅγιε ἡγούμενε,

Πατέρες, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ,

Ἡ παρούσα συννεσίαισις ἀποτελεῖ τὴν ἐπιβεβαί -
ωση, γὰρ μιὰ ἀκόμη φορὰ, τῆς ἀγαπητικῆς σχέσε -
ως πὺν διέπει τίς δύο Ἐκκλησίες Ἀλεξανδρείας
καὶ Ἑλλάδος. Ἀποτελεῖ ἐπὶ πλέον ἀκόμη μιὰ ἀπό -
δειξη τῆς διαχρονικῆς προσφορᾶς τῆς Ἑλλαδικῆς
Ἐκκλησίας πρὸς τὸν θρόνον τοῦ Ἀγίου Μάρκου.
Πλούσια τὰ ἔλεῃ τοῦ Κυρίου στὴν προσφερόμενη
τράπεζα, πλούσια καὶ ἡ βοήθεια πὺν προσφέρει ἡ
Ἐκκλησία σας στὸ θεοφιλὲς ἔργο τοῦ Πατριαρχεί -
ου μας.

Τίς ἡμέρες τοῦτες ἔχουμε, ἡ Μετριότητά μου
καὶ τὰ μέλη τῆς τιμίας συνοδείας μου, διαπιστώ -
σει, μᾶλλον βεβαιώσει, τὴν ἀγάπη σας. Ἡ μεγάλῃ -
μη ὑποδοχὴ καὶ ἡ ξεστὴ φιλοξενία πὺν μᾶς ἐπιφν -
λάξατε θὰ μᾶς συνοδεύουν στίς δυσκολίες τῆς
ἀφρικανικῆς γῆς, ἡ θύμησή σας δὲ θὰ μᾶς παρέχει
κουφισμὸ στίς δυσκολίες τῶν καιρῶν. Θεωροῦμε
τὴν ἀμοιβαία ἐπικοινωνία τῶν Ἐπισκόπων τῆς
Ἐκκλησίας, ὡς ἔργον τῆς προνοίας τοῦ Θεοῦ καὶ
προσενχόμεθα γὰρ τὸ ἀδιάκοπο καὶ γόνιμο τῆς
συνεχίσεως αὐτῆς στὸ μέλλον. Διότι τοιοῦτοτρό -
πως θερμαίνεται ἡ ἀγάπη καὶ προάγεται ἡ ἐνότης
τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, δηλαδὴ ἡ Ἐκκλησία.

Ἡ ἀγάπη σας, ἅγιοι ἀδελφοί, δὲν ἔχει νὰ κάνει

μὲ τὸν συναισθηματικὸ κόσμον, στὸν ὅποιο τὸ Ἐγὼ κυριαρχεῖ. Ἀντιθέτως, πρόκειται περὶ τῆς ἀσκη-
τικῆς ἀγάπης, στὴν ὁποία προτεραιότητα κατέχει
ἡ ἀπέκδυση τοῦ ἑαυτοῦ, ἡ ἔξοδος ἐκ τοῦ ἑαυτοῦ
καὶ ἡ πορεία πρὸς τὴ συνάντηση τοῦ ἄλλου. Πρό-
κειται δηλαδὴ περὶ μιᾶς προσφορᾶς ἄνευ ὁρων
καὶ ὁρίων. Διότι ἡ προσφορὰ σας δὲν ἀπευθύνε-
ται σὲ συγκεκριμένα πρόσωπα ἀρχιερέων, ἀλλὰ
στὴν Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ, στὸν πιστὸ πὺν προσ-
παθεῖ μέσα ἀπὸ μυριάδες προβλήματα νὰ γνωρί-
σει βαθύτερα τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, νὰ τὸν βιώσει
καὶ νὰ σωθεῖ. Γιὰ τὸν λόγο δὲ τοῦτο ἡ προσφορὰ
σας καθίσταται ἀκόμη μεγαλύτερη. Διότι ἀποσκο-
πεῖ στὴ σωτηρία τῶν ψυχῶν τοῦ ποιμνίου μιᾶς
ἀδελφῆς Ἐκκλησίας.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀγάπη σας ἀποβλέπει στὸν Θεὸ
οὐσιαστικῶς, δὲν εἶναι ἐσωτερικὴ, ἀνθρώπινη, εἶναι
θεία, ἄνωθεν καταβαίνουσα. Δὲν προέρχεται ἀπὸ
διανοητικὴ κίνηση, ἀλλὰ διαχέεται αὐθορμήτως,
ἀφοῦ οὐσιαστικῶς ἡ πηγὴ τῆς βρίσκεται στὸν Κύ-
ριο. Εἰκόνες Θεοῦ εἴμαστε, ἅγιοι ἀδελφοί. Σν-
νεπῶς, μπορούμε νὰ εἴμαστε ἀγάπη, καὶ ὅχι
ἀπλῶς νὰ ἔχουμε ἀγάπη. Στὸν σημερινὸ κόσμον, ὁ
ὅποιος σκοτίζεται ἀπὸ τὴ φιλαντία, ἡ προσφορὰ
σας πρὸς τὴν Ἀλεξανδρινὴ Ἐκκλησία, ἅγιοι ἀδελ-
φοί, ἀποτελεῖ πρότυπο ζωῆς ἐνώπιον τῶν προκλή-
σεων τῆς τρίτης χιλιετίας.

Εὐχόμεθα, ὑψώνοντες τὸ κύπελλο τοῦτο, ὁ Κύ-
ριος νὰ σᾶς ἐνδυναμώνει, ἐπ' ἀγαθῶ καὶ ὠφελείᾳ
τῆς Ἐκκλησίας του. Ἀμήν.

Μετὰ ὁ Πατριάρχης παρασημοφόρησε τὸν
Ἀρχιεπίσκοπο μὲ τὸν Μεγαλόσταυρον τοῦ Ἁγίου
Μάρκου καὶ στὴ συνέχεια μετέβη στὴν Ἱ. Πα-
τριαρχικὴ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου στὸν Γαρ-
γητό, πὺν ἀποτελεῖ μετόχι τοῦ Πατριαρχείου
Ἀλεξανδρείας. Προσφωνώντας τὴν Καθηγουμένη
ἡ Α.Θ.Μ. ἐξῆρε πάλι τὴ σημασία τοῦ ὁρθόδοξου
μοναχισμοῦ.

Σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας

Τὴν ἐπομένη, Δευτέρα 21 Μαΐου, ἑορτὴ τῶν
Ἁγίων Ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ἡ
Α.Θ.Μ. προεξῆρχε τῆς Θείας Λειτουργίας στὸν
πανηγυρίζοντα Ἱ. Ναὸ Ἁγίου Κωνσταντίνου
Ὁμονοίας, μὲ τὴ συμμετοχὴ Μητροπολιτῶν καὶ

Ἱεραρχῶν, ἐνῶ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστό-
δουλος συμπροσευχόταν στὸ ἱερὸ βῆμα. Ὁ Πα-
τριάρχης κηρύσσοντας τὸν Θεῖο Λόγον ἐξῆρε τὴν
προσφορὰ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου στὴν
ἐδραίωση τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀλλὰ καὶ στὶς σχέ-
σεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας πὺν πρέπει νὰ
ἀλληλοπεριχωροῦνται. Ὅπως εἶπε:

... Δυστυχῶς, φθάσαμε στὸ σημεῖο σήμερον, σὲ
χριστιανικὰ κράτη, νὰ κάνουμε λόγο γιὰ σχέσεις
Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, γιὰ σχέσεις πνευμα-
τικῆς καὶ κοσμικῆς ἐξουσίας. Σὰν νὰ πρόκειται
γιὰ δύο τελείως χωριστὰ μεγέθη, ἐνῶ δὲν θὰ ἔπρε-
πε.

Στὴν ὁρθόδοξη παράδοση πνευματικὸ καὶ κο-
σμικὸ συνυπάρχουν, ἀλληλοπεριχωροῦνται, καὶ
φυσικῶς τὸ πνευματικὸ ἔχει προτεραιότητα, χωρὶς
βέβαια νὰ ἐξαφανίζει τὸ κοσμικόν. Ἡ παύλειος δι-
δασκαλία περὶ τῆς προελεύσεως τῆς κοσμικῆς
ἐξουσίας ἀπὸ τὸ Θεὸ ἀξιοποιήθηκε ἀπὸ τὸν Μέ-
γα Κωνσταντῖνον μὲ τὸν καλύτερον τρόπο. Ἡ Νέα
Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία ἐμποτίσθηκε ἀπὸ τὴν κα-
ταστατικὴ συνεργία πνευματικοῦ καὶ κοσμικοῦ
καὶ ἄρχισε νὰ ἐργάζεται μὲ τὰ μέσα πὺν διέθετε,
στὰ ὁρία τῆς, γιὰ τὴν πραγμάτωση τῆς χριστια-
νικῆς οἰκουμένης. Τὸ ὄραμα τῆς χριστιανικῆς
οἰκουμένης συνῆδε πλήρως πρὸς τὴν ἐντολὴ τοῦ
Κυρίου γιὰ τὴ διάδοση τοῦ εὐαγγελικοῦ μηνύμα-
τος ἀνὰ τὴν Οἰκουμένην, μὲ εἰρηνικὰ φυσικὰ μέσα.
Ἔτσι, ἀπὸ τὸν Μεγάλον Κωνσταντῖνον καὶ ἐντεῦθεν
ἔχουμε μιὰ καταστατικὴ συνεργασία τῶν δύο φο-
ρέων γιὰ τὴν ἐπικράτηση τοῦ εὐαγγελικοῦ μηνύ-
ματος. Καὶ εἶναι γεγονὸς ὅτι παρετηρήθησαν
ἐκτροπές. Οἱ καιρικὲς ὑπερβολὲς ὅμως τῆς πεπτω-
κνῆς ἀνθρώπινης φύσεως δὲν μπορούν νὰ ὀδη-
γήσουν στὸν ἐκμανλισμὸ τῆς μακροίωνης ἐλλήνο-
χριστιανικῆς βυζαντινῆς παραδόσεως.

Δυστυχῶς, ὡς μὴ ὠφέλε, ὁ ἄθρησκος δυτικοευ-
ρωπαϊκὸς Διαφωτισμὸς, μὲ τὰ κηρύγματα του
περὶ ἄθρησκον λαϊκὸν κράτους, μεταφνεύθηκε
αὐτούσιος στὴν Ὁρθόδοξον Ἀνατολήν, ἡ ὁποία δὲν
γνώρισε ποτὲ τὸν ἄκρατον παποκαταρατισμὸν, δὲν
γνώρισε ποτὲ τὸν συμφυρμὸ Ἐκκλησίας καὶ φραγ-
κικοῦ κράτους, δὲν γνώρισε τὴν καταδυνάστευση
τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς καὶ τοῦ ἀνθρώπινου σώ-
ματος ἀπὸ τὴν ἀνεπίτρεπτη κυριαρχία ἐνός

ἐσφαλμένον ἀντεκκλησιαστικοῦ ὑπερβατικῆς ἀποχρώσεως κρατικοῦ μοντέλλον. Ἡ Ἀνατολή κατεβάξει, ἃς μοῦ ἐπιτραπεί ἡ ἔκφραση, τὸν οὐρανὸ στὴ γῆ, προκειμένου νὰ ἀπαλύνει τὸν πόνο τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, γιατί τὸ πρωταρχικὸ μέλημα τοῦ διακόνου τοῦ Κυρίου εἶναι νὰ σώσει τὴν ψυχὴ τοῦ πιστοῦ λαοῦ του. Οἱ περὶ ἱερωσύνης λόγοι τοῦ Χρυσοστόμου ὑπῆρξαν πάντα στὴν Ἀνατολὴ ἀγαπητὸ ἀνάγνωσμα.

Ἡ εὐλογημένη ἀπὸ τὸν Θεὸ χριστιανικὴ Ἑλλάδα, πρέπει τῇ μέρα τούτῃ νὰ ἀναλογίζεται τὴ μεγάλη εὐεργεσία τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ τῆς μητέρας του Ἑλένης. Ὅλοι μαζί, κληρὸς, λαός, ἀρχεὲς καὶ ἐξουσίαι τοῦ κόσμου τούτου, πρέπει νὰ ἀπεργάζονται τὸ μεγαλεῖο τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὸ μεγαλεῖο δηλαδὴ τῆς Ὁρθοδοξίας. Ὅραμα ὅλων πρέπει νὰ εἶναι ἡ Ἀνανεωμένη Αὐτοκρατορία τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ ὄχι ἡ παραπαίουσα Ρώμη τῆς εἰδωλολατρικῆς ἀνηθικότητος. Ἄλλος κόσμος ἐκεῖνοι, ἄλλος κόσμος ἐμεῖς. Ἄς μὴν εὐτελίζουμε τίς ἀξίες μας στὸ ὄνομα τῆς παραπαίουσας πλέον παγκοσμιοποίησης. Ἐμεῖς, ἔχουμε ὁδὸ γό. Τὸ σωτηριῶδες μῆνυμα τοῦ Σταυροῦ. Τῆς νίκης τῆς ζωῆς ἐπὶ τοῦ θανάτου. «Κωνσταντῖνος σήμερον, σὺν τῇ μητρὶ τῇ Ἑλένῃ, τὸν Σταυρὸν ἐκφαίνουσι, τὸ πανσεβάσμιον ξύλον, πάντων μὲν τῶν Ἰουδαίων αἰσχύνῃ ὄντα, ὅπλον δὲ πιστῶν ἀνάκτων κατ' ἐναντίον· δι' ἡμᾶς γὰρ ἀνεδείχθη, σημεῖον μέγα, καὶ ἐν πολέμοις φορικτόν».

Στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν

Κατόπιν ἡ Α.Θ.Μ., συνοδευομένη ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο, μετέβη στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὅπου τὸν προσφώνησε ὁ Κοσμήτωρ Καθηγητὴς κ. Χρῆστος Σπ. Βούλγαρης ἐπισημαίνοντας τὸ γεγονὸς ὅτι ὑπῆρξε ἀπόφοιτός της. Μεταξὺ ἄλλων ὁ κ. Βούλγαρης εἶπε:

... Χαίρει καὶ ἀγάλλεται τὰ μέγιστα ὁ τῶν Θεολόγων Χορὸς τῆς περικλύττου ταύτης Σχολῆς καὶ σύνολον τὸ Ἑθνικὸν καὶ Καποδιστριακὸν Πανεπιστήμιον, διὰ τὴν μεγάλην ταύτην τιμὴν, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν θεοφιλὴς παρουσία τῆς Ὑμετέρας Θεοτάτης Μακαριότητος παρέχει καὶ αὐθις τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀναπολήσωμεν τό τε

ὕψος τοῦ ἀξιώματος καὶ τὸ βάρος τῆς εὐθύνης, ἅτινα ἡ Ἐκκλησία ἐναπέθεσεν εἰς Ὑμᾶς, τ.ἔ. τὴν εὐθύνην τῆς θεοφιλοῦς διαπομπάνσεως τῶν Λαῶν τῆς ἀχανοῦς Ἀφρικανικῆς Ἡπείρου, τῆς ὀρθοτομήσεως τοῦ λόγου τῆς ἀποστολικῆς ἀληθείας, τῆς διασφάλισεως τοῦ ἀπαρассаλεύτου τῆς Ὁρθόδοξου ἡμῶν πίστεως καὶ ταυτότητος, τῆς διατηρήσεως ἀκοιμήτου τῆς κανδήλας τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Παράδοσεως, τοῦ Προστάτου τῶν τοῦ Χριστοῦ πενήτων καὶ τῶν πολλαπλῶς χειμαζομένων ἀδελφῶν. Ἡ καθ' ἡμᾶς Θεολογικὴ Σχολὴ ἔχει πλήρη συνείδησιν τῆς διὰ τῶν λόγων τούτων ἀμύδρως ἐκφραζομένης πραγματικότητος, πάντες δὲ οἱ ἐν Αὐτῇ διακονοῦντες ἔταξαν ἑαυτοὺς εἰς τὴν μετάδοσιν καὶ ἐμπέδωσιν τῆς Πίστεως καὶ τῶν ἀξιῶν καὶ βιωμάτων τούτων εἰς τὸ τμήμα ἐκεῖνο τῆς χρυσοῦς νεολαίας τῆς Πατρίδος, τὸ ὁποῖον κατὰ χιλιάδας πυκνώνει τὰς τάξεις της.

Εὐθὺς ἀμέσως τὸν λόγο ἔλαβε ἡ Α.Θ.Μ. τονίζοντας τοὺς δεσμοὺς τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας μὲ τὴ Σχολὴ σὲ μιὰ πορεία ἀμφίδρομη. Μεταξὺ ἄλλων εἶπε:

... Ἡ πορεία τοῦ χρόνου, στὰ πλαίσια τοῦ θείου σχεδίου γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπινου γένους, ἔφερε τὴν Ἀλεξάνδρεια στὴν ὑλικὴ ἀφάνεια. Τὸ πνεῦμα της, ὅμως, ἡ πλούσια πνευματικὴ παράδοσὶς της, μεταλαμπαδεύθησαν καὶ ἀναπτύχθηκαν περαιτέρω. Ἀλλὰ κέντρα γνώρισαν σημαντικὴ ἀνάπτυξη. Ἡ Κωνσταντινούπολις ἔλαμψε ἐπὶ αἰῶνες. Στὴ νεώτερη ἐποχῇ, μετὰ ἀπὸ πολλὰ, μακρόχρονα καὶ ὀδυνηρὰ σιγὰ ἀνακατατάξεις, ἡ Ἀθήνα, ἐνδοξὴ κάποτε, ἀσημὴ ἀκολούθως ἐπὶ αἰῶνες, βρίσκεται στὸ κέντρο καὶ τὴν πρωτοπορίαν τῆς ὀρθόδοξης θεολογίας, τίς τελευταῖες δὲ δύο δεκαετίες ἀξιόλογο ἔργο παρουσιάζει καὶ ἡ Θεσσαλονίκη.

Ἔτσι, ἂν καὶ τὰ μεγάλα πρωτογενῆ κέντρα τῆς μακροαίωνης ἑλληνοχριστιανικῆς παραδόσεως εὐρίσκονται στὰ ὄρια παλαιφάτων ἐκκλησιαστικῶν κέντρων, τὰ ὁποῖα διέρχονται φάση ἀριθμητικῆς μειώσεως, τὸ σημερινὸ κέντρο τῆς ὀρθόδοξης πνευματικῆς παραγωγῆς εὐρίσκεται στὸν ἑλλαδικὸν χώρο. Τοῦτο δὲν θὰ πρέπει νὰ ξεγίζει, ἀφοῦ οἱ διαστάσεις τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου στὴν ὀρθόδοξη παράδοση ὑποτάσσονται στὸ

ὑπερτοπικὸ καὶ ὑπέρχρονο σωτηριῶδες σχέδιο τῆς θείας Πρόνοιας.

Τὴν ἐκδήλωση παρακολούθησαν οἱ Καθηγητὲς καὶ πολλοὶ φοιτητὲς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς. Ἀκολούθησε ἡ μετάβαση τοῦ Πατριάρχου στὴν Ἱ. Μονὴ Ἁγίου Ἰωάννη Καρέα, ὅπου ἐψάλη Δοξολογία γιὰ τὴν ἄφιξη τῆς Α.Θ.Μ. καὶ ὁ οἰκεῖος Μητροπολίτης Σεβ. Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ τὸν προσφώνησε χαρακτηρίζοντάς τον ὡς τὸν «Πατριάρχη τῆς Ἱεραποστολῆς» καὶ τονίζοντας τὸν δεσμό τῆς Ἱ. Μονῆς μὲ τὴς ἱεραποστολικὲς Μητροπόλεις τοῦ Πατριαρχείου:

Καὶ τοῦτο τὸ πράττομε, διότι τὴν Ἱερὰ Μονὴ μας καὶ τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας καὶ ἰδιαίτε - ρως τὴς ἱεραποστολικῆς Μητροπόλεις του, συνδέει ἡ διακονία τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῶν Ἀφρικανῶν.

Ἡ Ἀδελφότης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας ἐπὶ τρια - κονταετία καὶ πλέον διακονεῖ τὸ ἔργο τῆς ἱεραπο - στολῆς τῆς Ἐκκλησίας μας κατὰ τὸν λόγο τοῦ Ἀναστάσιου Κυρίου, ὃν παρέδωκε σὲ μᾶς ὁ θεῖος καὶ ἱερὸς εὐαγγελιστὴς Μάρκος, ὁ θεμελιωτὴς καὶ προστάτης τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας. «Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ Εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει» (Μάρκ. ιστ' 15).

Χαιρετίζουμε τὴν παρουσία σας καὶ τὴν ἔλευσίν σας ἐδῶ μὲ τὸ τοῦ Ἡσαΐου. «Πόσο ὠραῖα εἶναι τὰ πόδια ἐπάνω στὰ βουνὰ ἐκείνου πὺν εὐαγγελίξε - ται, ἐκείνου πὺν κηρύττει εἰρήνη! Ἐκείνου πὺν εὐαγγελίζεται ἀγαθὰ, ἐκείνου πὺν κηρύττει σωτη - ρία! Ἐκείνου πὺν λέει στὸ λαό: Ὁ Θεὸς σου βασι - λεύει» (Ἠσ. νβ' 7).

Ὁ Πατριάρχης ἀντιφώνησε πατρικά. Τὸ ἀπό - γευμα μετέβη στὴν Ἱ. Μονὴ Νταοῦ Πεντέλης τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ὅπου ἐπίσης ἐψάλη Δο - ξολογία γιὰ τὴν ἄφιξή του καὶ καλωσόρισε ἡ Κα - θηγουμένη μοναχὴ Στυλιανή. Στὴν ἀντιφώνησή της ἡ Α.Θ.Μ. μίλησε μὲ ἀγάπη καὶ ἐκτίμηση γιὰ τὸ ἔργο τῆς Ἱ. Μονῆς:

... Ἄν καὶ γνώρισε τὴν καταστροφικὴ μανία τῶν Σταυροφόρων τοῦ 12ου αἰῶνα, ἐν τούτοις, συνέχισε νὰ ἀποτελεῖ τὸ καταφύγιο ψυχῶν. Μο - λονότι ἡ παρουσία τῆς γυναικείας Μονῆς ἀριθμοῖ λίγες μόνο δεκαετίες τὸ ἐπιτελούμενο ἔργο ἀπὸ τὴν ἀδελφὴ Στυλιανὴ καὶ τὴς ἀδελφές εἶναι μονα - δικό. Γνωρίζω καὶ μὲ ἱκανοποίηση μνημονεύω τὸ

ὑψηλὸ μορφωτικὸ ἐπίπεδο συνόλου σχεδὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐδῶ διαβιουσῶν μοναστριῶν. Ἡ κο - σμικὴ σοφία, ἡ γνώση, διακονεῖ τὴν πίστη στὸν Θεό. Ἡ καλλιέργεια τῆς διάνοιας ἐνσωματώνεται στὰ διακονήματα τῆς Μονῆς καὶ συνεπικουρεῖ στὴν ἄνοδο τῆς κλίματος πρὸς τὴν θεὰ τῶν ἀκτί - στων θεῶν ἐνεργειῶν. Δὲν συναντᾷ κανεὶς εὖκο - λα τὸν γόνιμο καὶ κατὰ Χριστὸν συνδυασμὸ πί - στης καὶ γνώσης. Στὴ σημερινὴ δὲ δύσκολη ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποία ὁ ἄνθρωπος τοῦ κόσμου ὑφίστα - ται πνευματικὴ διαστρέβλωση, εἶναι ἀπαραίτητο οἱ Μοναχοί, οἱ κουφίζοντες τὸν πόνο τῆς ἀνθρώ - πινος ψυχῆς, νὰ γνωρίζουν τὴν κοσμικὴ σοφία, τὴς συντελούμενες ἐξελίξεις, ὥστε σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν παραδοσιακὴ μοναστικὴ ἀπλότητα, μὲ τὴν καθαρότητα τῆς καρδίας, μὲ τὴν ἄδολη ἀγάπη τους, νὰ προσφέρουν λόγο καὶ ἔργο οἰκοδομῆς.

Στὸ παρελθόν, τὸ 1680, 179 Πατέρες τῆς ἀνδρώας κάποτε Μονῆς, μαρτύρησαν γιὰ τὴν πί - στη τους. Οἱ ἄπιστοι Ἀγαρηνοὶ δὲν κατάφεραν νὰ ἀλώσουν παρὰ μόνο τὸ φθαρτὸ σῶμα τους. Σεῖς, μὲ τὴ μεσιτεία τους, νὰ ἀντλεῖται δύναμη ἀπὸ τὸ παρὰδειγμὰ τους καὶ νὰ δίδετε καθημερινὰ μαρ - τυρία πίστεως παντὶ τῷ αἰτοῦντι.

Στὴ συνέχεια ὁ Πατριάρχης μαζί μὲ τὸν Ἀρχιε - πίσκοπο πὺν τὸν συνόδευε παρακάθησαν στὴ μο - ναστηριακὴ Τράπεζα.

Στὸν Πρόεδρο τῆς Βουλῆς

Τὸ πρωῒνὸ τῆς Τρίτης 22 Μαΐου ἦταν ἀφιερω - μένο σὲ ἐπισκέψεις τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας στὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπο κ. Χριστόδουλο καὶ σὲ πολιτειακοὺς παράγοντες, μεταξὺ τῶν ὁποίων στὸν Πρόεδρο τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων κ. Ἀπ. Κακλαμάνη, ὁ ὁποῖος ἐξέφρασε τὴν ἀμέριστη ὑποστήριξη τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοινοβουλίου στὸ ἔργο πὺν ἐπιτελεῖται στὴν Ἀφρικὴ ἀπὸ τὸ Πα - τριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας, τὸ ὁποῖο ἔχει κατακτή - σει ἀναβαθμισμένο ρόλο στὴν περιοχή.

Ὁ κ. Κακλαμάνης ἐξήρε τὴν προσωπικότητα τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ ὑπογράμμισε τὴ μεγάλη πνευματικὴ του ἐμβέλεια, ἀλλὰ καὶ τὴν εὐαισθησία του στὰ ἐθνικὰ μας θέματα, λόγω καὶ τῆς κυπριακῆς καταγωγῆς του. Χαρακτηρίζοντάς τον «ἀγωνιστὴ τῆς Ὁρθοδοξίας», ἀναφέρθηκε

στο ἔργο του «στή μαρτυρική ἡπειρο τῆς Ἀφρικής, ὅπου ἡ Ὁρθοδοξία διαδραματίζει ὄχι μόνο πνευματικό, ἀλλὰ ἐπίσης ἀνθρωπιστικό καὶ πολιτιστικό ρόλο». Ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς τόνισε ὅτι «ἐκεῖ ὅπου ἑκατομμύρια συνανθρώπων μας πλῆθονται ἀπὸ λιμὸ καὶ κάθε μορφῆς ἀσθένειας καὶ ἕνα μεγάλο κομμάτι τῆς ἀνθρωπότητας ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἀντικείμενο οἰκονομικῆς καὶ κάθε ἄλλης μορφῆς ἐκμετάλλευσης ἀπὸ τὸν λεγόμενο πολιτισμένο κόσμο, πρέπει μὲ κάθε τρόπο νὰ ἐνισχυθεῖ ἡ δυνατότητα τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας νὰ ἀνταποκριθεῖ στὴ μεγάλη πνευματική καὶ ἀνθρωπιστική του ἀποστολή, πὺν συνδέεται μὲ τὴν παράδοση τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ στηρίζεται στὶς πανανθρώπινες ἀξίες τοῦ Ἑλληνισμοῦ». Ὁ κ. Κακλαμάνης ἐπισήμανε ὅτι ἡ ἀνάγκη στήριξης τοῦ Πατριαρχείου «δὲν ἀφορᾷ μόνο δημόσιους φορεῖς, ἀλλὰ καὶ ἐκείνους οἱ ὁποῖο συσσωρεύουν ποικιλοτρόπως πλοῦτο, τὸν ὁποῖο δαπανοῦν σὲ χορηγίες προβολῆς. Ἀσφαλῶς σὲ μιὰ τέτοια περίπτωση, δὲν θὰ ὑπάρξει ὁ θόρυβος, οὔτε τὰ φλάς καὶ οἱ ἰλονοτρασιὼν φωτογραφίες στὰ διάφορα ἐντυπα, ἀλλὰ ἴσως ἔτσι ν' ἀνοίξει κάποιο παράθυρο στὴν ψυχὴ τους καὶ νὰ δοῦν ὅτι πέρα ἀπὸ τὸ χρῆμα ὑπάρχουν κάποιες πνευματικὲς ἀξίες στὴν ἐποχὴ μας. Ἀξίες τίς ὁποῖες ὑπηρετεῖ ἡ Ἐκκλησία μας, ἡ Ὁρθοδοξία καὶ στὴ συγκεκριμένη περίπτωσι, σ' αὐτὴν τὴ βασανισμένη ἡπειρο τῆς Ἀφρικής, τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας».

Ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἀναφέρθηκε στὸ πρόβλημα τῆς συρρίκνωσης τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὴν Ἀφρική καὶ κυρίως στὸ Κάιρο καὶ τὴν Ἀλεξάνδρεια, πὺν ἔδινε τὴ δυνατότητα ἰδίων οἰκονομικῶν μέσων. Καὶ ὑπογράμμισε: «Σήμερα οἱ ὄροι ἔχουν ἀντιστραφεῖ. Εὐτυχῶς πὺν μᾶς συμπαρίσταται ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, μὲ τὴν ἀπόσπαση ἱερέων καὶ τὴν ἐν γένει βοήθεια στὸ ἱεραποστολικό μας ἔργο. Ἀρωγός μας, βέβαια, εἶναι πάντοτε στὰ μέτρα τῶν δυνατοτήτων της καὶ ἡ ἐκάστοτε Κυβέρνηση τῆς Ἑλλάδος. Χθὲς ἐπισκέφθηκα τὸν Πρόεδρο τῆς Κυβερνήσεως καὶ μοῦ ὑπέσχεθη ὅτι θὰ στηρίξει τὸ ἔργο τοῦ Πατριαρχείου στὴν Ἀφρικανική ἡπειρο σὲ τακτὰ διαστήματα, παρέχοντας οἰκονομικὴ ἐνίσχυση. Συμπαραστέλης στὴν προσπάθεια αὐτὴ θὰ εἶναι καὶ ὁ Πρόε-

δρος τῆς Βουλῆς».

Τὸ μεσημέρι παρέθεσε στὸ Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν γεῦμα πρὸς τιμὴν τοῦ Πατριάρχου ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὁ Ὑφυπουργὸς Ἐξωτερικῶν κ. Γρηγόρης Νιώτης, ἀρμόδιος γιὰ θέματα Ἐκκλησιῶν. Ἀνταλλάχθηκαν ἐγκάρδιες προπώσεις μεταξὺ κ. Νιώτη καὶ τοῦ Μακ. κ. Πέτρου, ὁ ὁποῖος μεταξὺ ἄλλων εἶπε:

... Ἡ πατρίδα γιὰ τὸν Ἑλληνισμό, κύριε Ὑπουργέ, εἶναι ἔννοια ὑπερτοπική καὶ ὑπερχρονική. Ἔχει βέβαια νοητικὴ ἀναφορὰ σὲ συγκεκριμένο χῶρο, ὅμως, ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ εἶναι πάντοτε ἱκανὴ νὰ δημιουργήσῃ νέες ἐστίες, ἀφοῦ τὸ κυρίαρχο μέγεθος πὺν χαρακτηρίζει κάθε βῆμα εἶναι ἡ πνευματικὴ καὶ πολιτισμικὴ σύνδεση μὲ τὸ Κέντρο».

Τὸ βράδυ ἡ Α.Θ.Μ. παρέθεσε ἐπίσημο δεῖπνο πρὸς τιμὴν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, παρουσία ἐκλεκτῶν συνδαιτυμόνων, στὸ ξενοδοχεῖο «Μεγάλῃ Βρετανία». Μεταξὺ τῶν δύο Προκαθημένων ἀνταλλάχθηκαν θερμὲς προπώσεις. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος τόνισε τὰ ἐξῆς γιὰ τίς σχέσεις ἀγάπης μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν:

... Αἰσθανόμεθα ὅμως ἐπιτακτικὴν τὴν ἀνάγκην ὅπως ἀποδώσωμεν καὶ Ὑμῖν, περιοπουδάστε ἅγιε ἀδελφέ, τὴν ὀφειλομένην εὐχαριστίαν διὰ τὰ ἐγκάρδια αἰσθήματα καὶ τοὺς θερμοὺς λόγους τοὺς ὁποῖους ἀπηνθύνετε πρὸς τὴν Μετριότητα ἡμῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος τούτου ὑπενθυμίζοντος ἡμῖν τὰς πρωτοχριστιανικὰς ἀγάπας, διότι ἐν ἀδελφικῇ ὄντως ἀγάπῃ παρατίθεται.

Οὐ μόνον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρουσίας τραπέξης ἀλλὰ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐνταῦθα ἐπισκέψεως τῆς Ὑμετέρας πεφιλημένης Μακαριότητος αἰσθανόμεθα ἐντόνως ὅτι ἡ ἀγάπη αὕτη κυριαρχεῖ εἰς τὰς σχέσεις τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τοῦτο διότι συνδεόμεθα οὐ μόνον διὰ τῆς κοινῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν κοινῶν ἀγώνων καὶ ἀγωνιῶν, τῶν ἀναλόγων καὶ ἀντιστοίχων δογμασιῶν καὶ θλάσεων, τῶν αὐτῶν πολιτιστικῶν παραδόσεων, καὶ τῆς σφοδρᾶς ἐπιθυμίας διὰ τὴν ἀπὸ κοινοῦ ἐκπλήρωσιν τῆς ὀρθοδόξου χριστιανικῆς μαρτυρίας εἰς «πάντα τὰ Ἔθνη» καὶ τὴν διάδοσιν καὶ ἐπικράτησιν

τῶν ἀληθειῶν τῆς πίστωσης ἡμῶν καθ' ἅπασαν τὴν Οἰκουμένην.

Στὴ Δῆμο Ἀθηναίων

Τὴν Τετάρτη 23 Μαΐου, στίς 11 π.μ., ἡ Α.Θ.Μ. ἐπισκέφθηκε στὸ Δημαρχιακὸ Μέγαρο ἐπὶ τῆς πλατείας Κοτζιά τὸν Δήμαρχο Ἀθηναίων κ. Δημ. Ἀβραμόπουλο, πὺν τοῦ ἐπέδωσε τὸ χρυσὸ μετάλλιο τῆς πόλεως τῶν Ἀθηναίων. Προσφωνώντας τὸν Πατριάρχη ὁ Δήμαρχος εἶπε μεταξὺ ἄλλων γιὰ τὴν προσωπικότητα καὶ τὸ ἔργο του:

Οἱ προσδοκίαις ὄλων στὸ πρόσωπο τοῦ Πατριάρχου Πέτρου δικαϊώθηκαν, ἀπὸ τὸ ἐξαιρετικὸ ἔργο πὺν στὰ 4 μόλις πρῶτα χρόνια τῆς θητείας του παρουσίασε. Τόσο στὸν ἐκκλησιαστικόν, ὅσο καὶ στὸν ἐθνικὸν τομέα. Ἐφρόντισε μὲ μόχθο τὴν ἀνοικοδόμηση τοῦ νέου Πατριαρχικοῦ Μεγάρου Ἀλεξανδρείας, τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σάββα, τοῦ Πατριαρχικοῦ Μεγάρου Καΐρου καὶ τοῦ νέου Μουσείου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίου Γεωργίου Παλαιῶν Καΐρου.

Ἐπιτρεῖ μὲ συνεχεῖς ἐπισκέψεις καὶ φροντίζει γιὰ τὴν καλὴ διοίκηση, τὴν ἀνάπτυξη τῆς Ἱεραποστολῆς καὶ τὴν οἰκονομικὴ ἀρωγὴ πρὸς κληρὸ καὶ λαὸ ὄλων τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τοῦ Θρόνου. Ἀκόμη φρόντισε γιὰ τὴν ἀνοικοδόμηση ἱατρείων, ὀρφανοτροφείων καὶ ἄλλων ἰδρυμάτων.

Σημαντικὸ ὅμως εἶναι τὸ ἔργο του ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκπροσώπηση τῆς Ὁρθοδοξίας σὲ διεκκλησιαστικὰ συνέδρια διεθνῶς.

Ὁ Πατριάρχης Πέτρος φυλάει μετερίζια τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὴν ἱστορικὴ καὶ ἑλληνικὴ πόλη τῆς Ἀλεξανδρείας, μέσα στὸν φίλον Αἰγυπτιακὸ λαόν, ποιμαίνοντας ἓνα ποίμνιον πὺν δὲν περιορίζεται στὴν θαυμάσια Ἀλεξανδρινὴ Ἑλληνικὴ Κοινότητα πὺν συνεχίζει τὴν παράδοση 24 αἰώνων ἑλληνικῆς παρουσίας στὴν Αἴγυπτον.

Ἀντιφωνώντας ὁ Πατριάρχης εἶπε μεταξὺ ἄλλων γιὰ τὴν Ἀθήνα καὶ τὴν προσεχὴ διοργάνωση σ' αὐτὴν τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων:

Μία σύγχρονη πόλη, πιστὴ στὰ ιδεώδη τῆς Ἀθηναϊκῆς Δημοκρατίας, ἀναπτύσσουσα τοὺς πολιτιστικὸς θεσμοὺς τῆς κλασικῆς ἐποχῆς, μὲ κυρίαρχο πλέον μέγεθος τὴ σύζευξη τοῦ ἑλληνικοῦ

θοδόξου πνεύματος, ἐτοιμάζεται νὰ διοργανώσει τὸ κορυφαῖον πολιτιστικὸ γεγονός τῆς παγκόσμιας κοινότητος. Βέβαια, τὸ μοναδικὸ αὐτὸ πολιτιστικὸ γεγονός γνώρισε μέχρι τὸ πρόσφατο παρελθὸν μία δραματικὴ παρακμὴ ἀναφορικῶς πρὸς τὸ οὐσιαστικὸν περιεχόμενό του. Κάθε τι μεγάλο καὶ ὑψηλὸ θυσιάσθηκε στὸν βωμὸ τοῦ κέρδους καὶ τῆς προβολῆς. Ἀκόμη καὶ ἡ νίκη ἔγινε αὐτοσκοπός, ὅχι μέσο γιὰ τὴν προβολὴ τῶν ἀρίστων δυνατοτήτων τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος καὶ σώματος.

Μέχρι πρότινος οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες ἔμοιαζαν στὰ μάτια ὄλων νὰ ξεπέφτουν κυριολεκτικὰ, νὰ ἐκφυλίζονται καὶ νὰ χάνουν κάθε λόγον ὕψους. Κι ἐνῶ κατὰ τὸ ἀπώτατον παρελθὸν ἡ παρακμὴ συντελέσθηκε στὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων, σήμερον, οἱ χριστιανικὲς Ἀθῆναι καλοῦνται νὰ ἀναβαθμίσουν τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες, καλοῦνται νὰ ἀναδείξουν τὰ κυρίαρχα πνευματικὰ στοιχεῖα τῶν Ἀγώνων αὐτῶν.

Οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες, κύριε Δήμαρχε, ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ ποῦμε, ὅτι ἀποτελοῦν πρωτίστως καὶ κυρίως ἓνα πολιτιστικὸν γεγονός. Οἱ ἀνὰ τὴν Οἰκουμένη λαοί, ἄγνωστοι πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς στὸ εὐρύτερον κοινόν, συνενερίζονται ἐπὶ τὸ αὐτό, διακόπτουν ὅποιανδήποτε διαφορὰ ὑφίσταται μεταξὺ τούτων καὶ προσπαθοῦν νὰ βιώσουν τὰ προερχόμενα ἐκ τῆς εἰρηνικῆς συννπαρξέως ἀγαθὰ.

Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς χιλιάδες ἀθλητὲς, οἱ ὁποῖοι καλοῦνται μέσα ἀπὸ τὴν συμμετοχὴν τοὺς στὰ ὀλυμπιακὰ ἀγωνίσματα νὰ προβάλλουν τὸ ιδεώδες τῆς εὐγενεοῦς ἀμιλλας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ αἷτιον ὑγινοῦς ἀνεξίξεως τῆς ἀνθρωπότητος. Μὲ τὴν σειράν τοὺς καὶ οἱ συρρέοντες θεατὲς καὶ τὰ ἐκαντοντάδες ἑκατομμύρια τῶν τηλεθεατῶν συνενερίζονται, γνωρίζουν καλύτερα ὁ ἓνας τὸν ἄλλον καὶ προσπαθοῦν νὰ κυριαρχηθοῦν ὁλοκληρωτικὰ ἀπὸ τὴν πνευματικὴν καὶ ἐσωτερικὴν καταλλαγήν.

Κατανοεῖτε καλύτερα, λοιπόν, ἀπὸ κάθε ἄλλον, κύριε Δήμαρχε, τὸ βάρος καὶ τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς σας. Ἐχετε ἱερὰ ὑποχρέωση τόσο ἀπέναντι στὸ Γένος μας, ὅσο καὶ ἀπέναντι στὸν κόσμον ὅλον νὰ ἀναδείξετε καὶ νὰ καλλιεργήσετε τὸ αὐθεντικὸ πνεῦμα τῶν ὀλυμπιακῶν ἀγώνων,

προσδίδοντάς τους ἴσως καὶ τὴν εἰδοποιὸν διαφορὰ τῆς νέας, ἑλληνοχριστιανικῆς ταυτότητας τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν.

Μετὰ ὁ Πατριάρχης μετέβη στὴ Ριζαρείο Ἐκκλησιαστικὴ Σχολή, ὅπου μετὰ ἀπὸ σύντομη Δοξολογία, παρακάθησε σὲ γεῦμα πρὸς τιμὴν του. Προσφωνώντας τον ὁ Σχολάρχης Παν. Ἀρχιμ. κ. Θεόκλητος Ντζάθας ἐξήρε τὴν κανονικὴ ἀποκατάσταση τοῦ Ἀγίου Νεκταρίου, ποὺ ὑπῆρξε Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς, ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας μὲ πρωτοβουλία τῆς Α.Θ.Μ., καὶ ἀνέφερε:

Εὐχρηθῆτε, Σᾶς παρακαλοῦμε νύκως, Μακαριώτατε Δέσποτα, εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, νὰ χορηγῇ εἰς ἡμᾶς δαφυλῶς τὴν Χάριν Του καὶ νὰ παράσχῃ τὴν ὑψίστην διάκρισιν, διὰ νὰ διδάσκωμεν εἰς τοὺς Τεροσπονδαστάς μας τὴν μόνην δεδοκιμασμένην ἐπὶ αἰῶνας καὶ σώζουσαν Ἀγίαν Ὁρθόδοξον Παράδοσιν, τὴν μόνην ὁρθὴν πίστιν καὶ τὴν μόνην ἀποδοιμένην εἰς τὸν ἄλλῃθεν Θεὸν λατρείαν, ἵνα δυνηθοῦν, ἐν συνεχείᾳ καὶ αὐτοὶ μὲ τὸν ἱερὸν ὁρθόδοξον ἐνθουσιαστικὸν εὐαγγελισμόν των νὰ φέρουν τὴν ἀνοιξιν τῆς πάντοτε Νέας ἐν Χριστῷ Ἐποχῆς εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀδελφῶν μας εἰς ἅπαντα τὰ Ἔθνη τῆς γῆς.

Στὴν ἀντιφώνησίν του ὁ Πατριάρχης ἀναφέρθηκε ἐξ ὁλοκλήρου στὸν Ἅγιο Νεκτάριο:

Εἶναι μεγάλη εὐλογία ἡ σημερινὴ παρουσία ὧν μας ἐδῶ. Σ' ἓνα χώρο, στὸν ὁποῖο ὁ Ἅγιος Νεκτάριος ἄρχισε νὰ προσφέρει τὴν ἁγιαστικὴν του χάριν καὶ στὸν χώρο τῆς θεολογικῆς κατάρτισης μελλόντων ἀμπελουργῶν τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Κυρίου. Ἦταν τὸ 1894 ὅταν ξεκίνησε τὴν δεκαετηρειατὴ ἐπιτυχημένη παρουσία του στὴ διεύθυνση τῆς Ριζαρείου Σχολῆς.

Τὰ προβλήματα πολλά. Ἡ ἴδια ἡ φύση τοῦ παιδαγωγικοῦ ἔργου καθιστᾷ κάθε παρόμοιο ἐγχερίσμα δυσχερέστατο. Τὰ εἰδικότερα προβλήματα τῆς ἐποχῆς καὶ ἡ ποικιλία προέλευσης τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς καθιστοῦσαν τὸ ἀναλφθὲν ἔργο ἀκόμη δυσχερέστερο. Ὅμως ἡ ἀγάπη του γιὰ τοὺς μαθητὲς καὶ γιὰ τὸν μετέπειτα ρόλο τους ὑπερπηδοῦσαν τὶς ἀναφνόμενες ἀντιξοότητες. Σκοπὸς τῆς παιδείας ποὺ θὰ παρεχόταν ἦταν ἡ ἀνταπόκριση τῶν μαθητῶν στὰ ὑψηλὰ ἰδανικά τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς πατρίδας, ἡ ὁποία τὴν

ἐποχὴ ἐκείνη ἀντιμετώπιζε πολλὰ καὶ ποικίλες ἐπιθέσεις. Ἴδου πόσο ὑψηλὰ ἔθετε τὴν ἀποστολὴ τῆς Ριζαρείου:

«Ὁ Σταυρὸς ἦν καὶ ἔσται ἔσσει τῷ Ἕλληνι τὸ σύμβολον τῶν ἠθικῶν καὶ θρησκευτικῶν ἀρχῶν αὐτοῦ... Διὰ τοῦ Σταυροῦ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος περιεγένετο τοῦ κατακλυσμοῦ, τοῦ κατακλύσαντος τὰ ἀρχαῖα ἔθνη. Τὸ ἑλληνικὸν ἄρα ἔθνος ὀφείλει ἐν συναίσθησει γενόμενον τῆς κλήσεως καὶ τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ νὰ ἐργασθῇ πρῶτον, ὅπως τελειωθῇ αὐτὸ ἐν σοφίᾳ καὶ ἀρετῇ, ἐν ἐπιγνώσει τῶν θεῶν καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων, καὶ δεύτερον, ὅπως ἐργασθῇ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν καὶ τῶν πλησίον αὐτοῦ, συνεχίζων οὕτω τὸ ἔργον τῶν ἐκλεῶν αὐτοῦ προγόνων, τῶν ἀνεγνωρισμένων εὐεργετῶν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ πατρίς καὶ ἡ Ἐκκλησία ἔχει σήμερον ὑπὲρ ποτε ἀνάγκην ἀνδρῶν ἀφοσιωμένων εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Σταυροῦ, ἀνδρῶν ἀκαταπονήτων, ἀνδρῶν ζώντων οὐχὶ δι' ἑαυτούς, ἀλλὰ διὰ τὸ γένος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν. Εἰς ὑμᾶς, ἀγαπητοὶ μαθηταί, προσβλέπει ἡ σχολὴ καὶ τὸ ἔθνος καὶ ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἀναμένει τὴν φιλοπάτριδα ἐργασίαν καὶ τὴν λόγῳ καὶ ἔργῳ ὑποστήριξιν τῶν ἀρχῶν τῆς ἀληθείας, τῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου καὶ τῶν δικαίων τῆς πατρίδος καὶ τῆς Ἐκκλησίας».

Ἡ διδασκαλία καὶ ἡ μάθηση, λοιπόν, πρέπει νὰ γίνονται προσφορὰ καὶ θυσία γιὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἱερῶν σκοπῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους. Ἰδεώδη καὶ παιδευτικὰ πρότυπα, τὰ ὁποῖα ἴσως θὰ πρέπει καὶ πάλι νὰ ἀποτελέσουν δομικὰ στοιχεῖα τοῦ περιεχομένου καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς παρεχομένης παιδείας. Καὶ ὄχι μόνον τῆς ἐκκλησιαστικῆς, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον.

Ὑψηλὰ ἰδεώδη ἀπὸ ἓνα ἄνθρωπο, τοῦ ὁποίου ὁ βίος ἀποτελέσει παράδειγμα ἀσκητικῆς ταπείνωσης. Ἐδιώχθη, ἐσυκοφαντήθη, παρέμεινε διὰ βίου ἀποκηρυγμένος ἀπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς του ἀρχῆς. Κι ὁμως, ἡ ἀγάπη του γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν δὲν τὸν ἄφησε νὰ χολωθεῖ, νὰ ἀποχωρήσει, νὰ μισήσει. Συνέχισε τὴν προσφορὰ του, ἐντονώτερα, συστηματικώτερα, οὐσιαστικώτερα. Μέχρι ποῦ ἡ λαϊκὴ συνείδηση τὸν κατέταξε στὸ τάγμα τῶν ἁγίων. Νά, λοιπόν, παιδευτικὸ πρότυπο. Βιοτὴ ἐν ταπεινώσει καὶ προσφορᾷ. Οἱ μεσιτεῖς τοῦ Ἀγίου

πρὸς τὸν Κύριο νὰ εἰσακουσθοῦν, ὥστε ὅλοι, διδάσκοντες καὶ διδασκόμενοι, ποιμένες καὶ ποιμνόμενοι, νὰ ανταποκριθοῦμε στοὺς ὑψηλοὺς στόχους πὺν μᾶς ἀναλογοῦν καὶ νὰ διαγουμε τὸν λοιπὸν βίον ἡμῶν ἐν ταπεινώσει καὶ ὑπομονῇ. Ἀμήν.

Στὴ Θεσσαλονίκη

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Τετάρτης 23 Μαΐου ὁ Πατριάρχης Πέτρος ἀνῆλθε στὴ Θεσσαλονίκη, ὅπου κατέλυσε στὸ Ξενοδοχεῖο «Ἡλέκτρα Παλλὰς». Τὴν ἐπομένη τὸ πρωῒ ὁ Δήμαρχος Θεσσαλονικέων κ. Β. Παπαγεωργόπουλος τοῦ ἐπέδωσε τὸ χρυσὸ κλειδί τῆς πόλεως. Ἡ τελετὴ ἔγινε στὸ Δημαρχεῖο, ὅπου παρέστησαν ἐκπρόσωποι τῶν ἐκκλησιαστικῶν, στρατιωτικῶν, δικαστικῶν κ.ἄ. ἀρχῶν, ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῆς περιφέρειας Κεντρικῆς Μακεδονίας, ὁ Νομάρχης οἱ βουλευτὲς καὶ δήμαρχοι τῆς περιοχῆς, οἱ πρόξενοι κ.ἄ. ἐπίσημοι. Τὸν οἶκεῖο Μητροπολίτη κ. Παντελεήμονα ἐκπροσώπησε ὁ Πρωτοσύγκελλος Παν. Ἀρχιμ. Ἰωάννης Τασιάς. Στὸν χαιρετισμὸ ὁ Δήμαρχος κ. Παπαγεωργόπουλος ἐξήρε τὴν προσωπικότητα καὶ τὴν προσφορὰ τῆς Α.Θ.Μ. τονίζοντας μεταξὺ ἄλλων:

«Ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια ἀναπτύξατε μιὰ ἀξιοθαύμαστη δραστηριότητα, ἓνα γιγάντιο ποιμαντικὸ ἔργο, μένοντας σταθερὰ προσηλωμένος στὴ διακονία τῆς ἀγάπης.

Τὸ ἱεραποστολικὸ σας ἔργο στὸν εὐαίσθητο χῶρο εὐθύνης τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας καὶ Πάσης Ἀφρικῆς, στὴν Τερά Μητρόπολη Ἀγκρας, τὴ μετέπειτα Καμερόν καὶ Δυτικῆς Ἀφρικῆς, ἄφησε ἀνεξίτηλα σημάδια εὐφορίας καὶ ἐλπίδας στὶς ψυχὲς τῶν βασανισμένων ἀνθρώπων πὺν ἔψαχναν ἐναγωνίως τὸν Καλὸ Ποιμένα, τὸν ἱεράρχη πὺν θὰ τοὺς ὀδηγοῦσε μὲ ἀσφάλεια στὸ οἰκοδόμημα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, στὴ θεία καὶ ἀπέραντη στοργή.

Καὶ βέβαια νιώθουμε σήμερα ξανὰ τὴ συγκίνησή σας, ὅταν τὸ Φεβρουάριο τοῦ 1997, μὲ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ, κλῆρος καὶ λαός, σᾶς ἀνέδειξαν ὡς τὸν ἑκατοστὸ δέκατο πέμπτο Πάπα καὶ Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς.

Καὶ ἀπὸ τὴ θέση αὐτὴ δώσατε ὄραμα καὶ νέες πνευματικὲς διαστάσεις σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς,

Ἐθνικοὺς καὶ Ἐκκλησιαστικοὺς, ἀνοικοδομήσατε τὸ Νέο Πατριαρχικὸ Μέγαρο Ἀλεξανδρείας, τὴν Τερά Μονὴ Σάββα τοῦ Ἱγιασμένου, τὸ Πατριαρχικὸ Μέγαρο Καῖρου καὶ τὸ Νέο Μουσεῖο τῆς Τεράς Μονῆς Ἀγίου Γεωργίου Παλαιοῦ Καῖρου.

Πόση σημασία καὶ βαθυτάτους συμβολισμοὺς φανερῶνουν αὐτὰ τὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα τὸ σημαντικότερο πὺν κατορθώνουν, μαζὶ μὲ τὸν εὐλογημένο λόγο, εἶναι νὰ οἰκοδομοῦν καθαρὲς ψυχὲς, ψυχὲς πὺν μαθαίνουν νὰ ἀγαποῦν τὸν Ἄνθρωπο, τὴν πίστη καὶ τὴν ὁμορφιά!

Μακαριώτατε, εἴθε ὁ Χριστὸς νὰ εὐλογεῖ πάντα τὰ βήματά σας καὶ νὰ δυναμῶνει τὴν ψυχὴ σας διότι ὁ δρόμος εἶναι δύσκολος καὶ ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος βρίσκεται μετέωρος καὶ εὐάλωτος σὲ πολλὰ σταυροδρόμια τῆς ζωῆς.

Οἱ πολύχρονοι ἀγῶνες σας μᾶς δείχνουν πὺς ἡ ἐλπίδα ἔχει ὄνομα. Ἡ χάρη, ἡ παρηγορία καὶ ἡ ἀγάπη ἔχουν ὄνομα. Τὸ ὄνομα «Χριστός».

Ἀπὸ καρδιᾶς σᾶς εὐχαριστοῦμε, διότι ὡς καλὸς καὶ ἄξιος ποιμένας μᾶς βοηθάτε νὰ μὴν λησμονοῦμε τὴν ἀνθρώπινη φύση μας, τίς εὐθύνες τῆς, τίς ἀρετὲς τῆς, τὴν ἐλπίδα.

Οἱ Θεσσαλονικεῖς δὲν λησμονοῦμε τὸ χρέος καὶ ἀναγνωρίζουμε καὶ τιμοῦμε τὴν προσφορὰ, ἰδιαίτερα ὅταν ἔχει ἀναφορὰ τὴν Ὁρθοδοξία, τὸν Ἑλληνισμό, τὸν ἄνθρωπο, καὶ μάλιστα ὅταν οἱ ἀξίες αὐτὲς διακονοῦνται σὲ δύσκολους καιροὺς καὶ μὲ ἀντίξοες συνθῆκες.

Ἡ Α.Θ.Μ. ἀποδεχομένη τὴν τιμητικὴ διάκριση ἐξεφώνησε βαρυσήμαντο λόγο ἐξαίροντας τοὺς πνευματικούς δεσμοὺς πὺν συνδέουν τίς πόλεις Ἀλεξανδρεία καὶ Θεσσαλονίκη καὶ τονίζοντας μεταξὺ ἄλλων:

Ἡ Ἀλεξανδρεία αἰσθάνεται νὰ συνδέεται μὲ τὴν πανέμορφη πόλη τῆς Μακεδονίας καὶ γιὰ ἓναν ἀκόμη λίγο. Τὸ Πατριαρχεῖο μας, πορευόμενο πρὸς τὴν τρίτη χιλιετία, ὅπως πολλὲς φορὲς εἶχα τὴν εὐκαιρία νὰ ἀναλύσω, καὶ θὰ ἀναλύσω καὶ ἀργότερα στὴ Θεολογικὴ Σχολή, εἶναι μιὰ Ἐκκλησία κατ' ἐξοχὴν ἱεραποστολική. Στόχος τῆς δὲν εἶναι ἡ συντήρηση τοῦ ἐναπομείναντος ἑλληνοφώνου ποιμνίου, ἀλλὰ ὁ εὐαγγελισμὸς τῶν πληθῶν ἀφρικανικῶν ἐθνότητων. Στὸ δύσκολο αὐτὸ ἔργο μας, φᾶρος πὺν φωτίζει μὲ τὸ λαμπρὸ

φῶς του τῇ σκοτεινῇ ἔρημο ἀποτελεῖ τὸ μοναδικὸ ἱεραποστολικὸ ἔργο τῶν δύο φωτιστῶν τῶν Σλᾶ - βων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου. Τῶν δύο ἀδελφῶν πὺν γαλουχήθηκαν στὸ πολυεθνικὸ περιβάλλον τῆς Θεσσαλονίκης καὶ στὴ συνέχεια διέδωσαν τὸ σωτηριῶδες μήνυμα τῆς Ὁρθοδοξίας στοὺς σλαβ - κούς λαούς, σεβόμενοι τὶς γλωσσικὲς καὶ ἄλλες ἰδι - αιτερότητές τους. Μὲ τὸ ἔργο τους ἔθεσαν τὶς βά - σεις τῆς σύγχρονης ἱεραποστολικῆς προσπάθειας.

Ἡ Θεσσαλονίκη σήμερα βρίσκεται στὴν πρω - τοπορία τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἡ ἀνακάλυψη τῶν θη - σαυρῶν τῶν Μακεδόνων προσδίδει μοναδική ἀκτινοβολία στὴν πόλη σας, ἀλλὰ καὶ θεμελιώνει τὴν ἱστορικὴ ταυτότητα ὅλων μας. Ὁ ἀγιαστικὸς ἀέρας τοῦ Ἄθω πάλι τὴν ἀγκαλιᾶζει σὰν θαλάσ - σια αὔρα. Τὰ πάντα θυμίζουν βυζαντινὴ ὀρθοδο - ξία. Σὰν νὰ μὴν πέρασε τίποτα ἀλλότριο ἀπὸ πᾶ - νω της.

Ἡ πόλη τῆς Θεσσαλονίκης, μὲ τρόπο μοναδικὸ ἴσως γιὰ ὁποιαδήποτε ἄλλη πόλη τοῦ Ἑλληνι - σμοῦ, ἐνσαρκώνει τὸ μεγαλεῖο τοῦ Γένους μας στὴ διαχρονικὴ διάστασή του. Παντρεῦει μὲ μοναδικὸ τρόπο τὸ κλασικὸ καὶ τὸ χριστιανικὸ πνεῦμα. Ἡ σύζευξη πὺν ἐπέτυχαν μὲ μοναδικὸ τρόπο οἱ με - γάλοι Καππαδόκες Πατέρες εἶναι ὁλοζώντανη στὴν καθημερινὴ ζωὴ τῆς πανέμορφης πόλης σας. Καὶ γιὰ τοῦτο πρέπει πραγματικὰ νὰ εἴσθε ὑπε - ρήφανοι. Σᾶς ἐνχόμασθε καὶ σᾶς προτρέπουμε, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, νὰ διατηρήσετε τὴν ὁμορ - φιά τῆς ἁρμονικῆς αὐτῆς σύζευξης. Ἀμήν.

Τὸ ἀπόγευμα, στὶς 19.00, ἔγινε στὴν αἴθουσα τελετῶν τῆς παλαιᾶς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἀναγόμενος τῆς Α.Θ.Μ. σὲ Ἐπίτιμο Διδάκτορα τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεο - λογίας τῆς Θεολογικῆς του Σχολῆς. Προσφώνηση ἔκανε ὁ Ἀντιπρύτανης κ. Ἀντωνόπουλος, εἰσήγη - ση ὁ Καθηγητὴς κ. Χρ. Κρικῶνης καὶ τὸν Ἑπαινο ἔξεφώνησε ὁ Καθηγητὴς κ. Σωτ. Βαρναλίδης, καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος κ. Ἀθ. Καραθανάσης ἀνέγνωσε τὸ ψήφισμα καὶ τὸν τίτλο. Ὅπως ἀνέ - φερε ὁ κ. Καραθανάσης, τὸ Τμήμα ἔκρινε ἄξιο ἀναγορεύσεως τὸν Πατριάρχη «διὰ τὴν ἱεραπο - στολὴν εἰς τὴν μαρτυρικὴν ἥπειρον τῆς Ἀφρικῆς καὶ τὴν διατήρησιν τῶν ἀρχῶν καὶ θεσμῶν τοῦ

Γένους». Τόσο ὁ Καθηγητὴς Κρικῶνης ὅσο καὶ ὁ Καθηγητὴς Βαρναλίδης ἐξῆραν τὴν προσωπικὴ - τητα καὶ τὸ πολὺπλευρο ἔργο τῆς Α.Θ.Μ. στὸν ἐκκλησιαστικὸ, ποιμαντικὸ, πνευματικὸ, κοινω - νικὸ καὶ ἱεραποστολικὸ τομέα. Ὁ ἴδιος ὁ Πα - τριάρχης στὴν ὁμιλία πὺν ἔκανε μετὰ τὴν ἀναγόμε - νυσή του μίλησε γιὰ τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξαν - δρείας, τὴν πορεία του καὶ στάθηκε ἰδιαίτερα στὸ ἱεραποστολικὸ του ἔργο:

Ἡ ἐξέλιξη τῶν πολιτικῶν πραγμάτων στὴν φτωχὴ ἥπειρό μας μὲ τὴν ἐκκίνηση τῆς διαδικα - σίας τῆς αὐτοδιαθέσεως τῶν ἀφρικανικῶν λαῶν, μετέβαλε, ὡς ἦταν φνσικὸ, καὶ τὴν πορεία τοῦ Πα - τριαρχείου Ἀλεξανδρείας. Ἡ ἐξέλιξη αὐτὴ εἶχε σαφῶς ἀρνητικὰ ἀποτελέσματα γιὰ τὴν πορεία τοῦ ἑλληνόφωνου ποιμνίου μας. Ἡ δραματικὴ συρρίκνωση αὐτοῦ στὴ νεολόγρη χώρα ἦταν ὄντως μιὰ ἀρνητικὸτατὴ ἐμπειρία. Μιὰ ἐμπειρία πὺν συνεχίζει νὰ ἀναβιώνει καὶ σὲ χώρες, ὅπου μέχρι πρό τινος τὸ ἑλληνικὸ στοιχεῖο μεγαλορ - γοῦσε. Ὄντως, μετὰ τὴ Ζιμπάμπουε, ἡ ἐπελθοῦσα καὶ συνεχῶς ἐπιδεινούμενη πολιτικὴ ἀναταραχὴ στὴ Νότιο Ἀφρικὴ, ὅπου καὶ ὑφίσταται αὐτὴ τὴ στιγμή ἡ πολυπληθέστερη καὶ ἀκμαϊότερη ὀρθό - δοξη κοινότητα, ἐπιφέρει τὴν ὀσημέραι ἀλξάνομε - νη φυγὴ τοῦ ἑλληνόφωνου στοιχείου, τὸ ὁποῖο καὶ ἀποτελεῖ τὸ βασικὸ στήριγμα τοῦ Πατριαρχείου μας.

Πρόκειται ὄντως περὶ μιᾶς ἀρνητικῆς ἐξελίξε - ως, ὅχι ἄγνωστης ὁμως στὸν εὐρύτερο ὀρθόδοξο χῶρο. Ἡμεῖς, ὡς Προκαθήμενος τοῦ θρόνου τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ὡς ἀρχιερεῖς, κληρὸς καὶ λαός, δὲν ἔχουμε τὸ δικαίωμα νὰ ἀναμείνουμε ἀπαθεῖς τὴν πορεία τῶν πραγμάτων καὶ ἀναλόγως νὰ δράσουμε γιὰ τὴν ἐπιβίωσή μας. Ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ μᾶς ἔταξε ὁ ἕνα χῶρο πλήρη προβλημάτων, ἀλλὰ ταυτοχρόνως καὶ πλήρης προοπτικῶν. Ἡ μακρὰ συμβίωσή μας μὲ ἄλλοεθνεῖς καὶ ἀλλόθρη - σκες πληθυσμιακὲς ομάδες μᾶς προσέδωσε καὶ τὴν ἀπαιτούμενη εὐελιξία νὰ κινούμεθα πέρα ἀπὸ τὴν πορεία συγκεκριμένων ἐθνικῶν ομάδων. Ἐξάλλου, ἡ ἰδιαιτερότητά μας αὐτὴ μᾶς κάνει ἰδι - αίτερα ἀγαπητοὺς καὶ προσίτους ἀπὸ τοὺς Ἀφρι - κανοὺς ἀδελφούς, μολοντὶ εἴμαστε ἡ Ἐκκλησία πὺν ὑπόσχεται ταπεινὰ οἰκονομικὰ ὠφέλη ἀπὸ τὴν

ἐνταξη τῶν κατηγουμένων στοὺς κόλπους της.

Καθίσταται σαφές ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω ὅτι ἡ μοναδική προοπτική γιὰ τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας εἶναι ἡ ἱεραποστολική δράση πρὸς τοὺς ἰθαγενεῖς πληθυσμοὺς τῆς Ἀφρικανικῆς ἡπείρου. Θὰ ἦταν ἐγκληματική σκέψη καὶ βαρύντατη ἁμαρτία πρὸς τὴ μακροαίωνη πνευματική ἀλεξανδρινή ἀποστολική, ἀσκητική, πατερική καὶ θεολογική παράδοση, νὰ ἀκολουθήσουμε τὴ διαγραφόμενη φθορὰ τοῦ ἑλληνόφωνου ποιμνίου, ἀντὶ νὰ γιναν τώσουμε τὴν ὀρθόδοξη παρουσία σὲ κάθε γωνία τῆς Ἀφρικῆς, κάτι ποὺ πιστεύουμε θὰ ἔχει καὶ ἀντίστροφες καὶ ἀπρόσμενες θετικές συνέπειες γιὰ τὸ ἑλληνικὸ στοιχεῖο.

Εἶναι λοιπὸν ξεκάθαρο ὅτι ὅταν κάνουμε λόγο γιὰ ὀρθόδοξη παρουσία στὴν Ἀφρική, θὰ πρέπει νὰ τὴ συνδέουμε ἄμεσα καὶ ἀναπόδραστα πρὸς τὴν ἱεραποστολική παρουσία μας. Δὲν θὰ σᾶς κουράσω μὲ τὴν παράθεση στατιστικῶν στοιχείων, ἢ εἰδικότερων ἐνεργειῶν μας στὸν χῶρο τῆς ἱεραποστολῆς, ὅπως λ.χ. οἰκονομικὰ μεγέθη, τρόποι δράσεως, ἴδρυση ἐπισκοπῶν κ.λπ. Στὸν λίγο χρόνο ποὺ ἀπομένει θὰ προσπαθήσω μὲ εὐσύντοπο καὶ ἐπιγραμματικὸ τρόπο νὰ χαράξω τὶς κατευθυντήριες γραμμές, τὶς ὁποῖες τὸ Πατριαρχεῖο μας ἔθεσε, προκειμένου τὸ εὐαγγέλιο τοῦ Κυρίου μας νὰ ἀποτελέσει τὴ νέα προοπτική ζωῆς γιὰ κάθε Ἀφρικανό.

Κατ' ἀρχήν, ἡ ἱεραποστολική δραστηριότητα σὲ μιὰ τόσο ἀχανῆ ἔκταση, σὲ πληθυσμοὺς μὲ κοσμοθεωρητικές καὶ βιοθεωριακές ἐτερότητες, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἀποκλειστικὸ ἔργο μᾶς μόνο Ἐκκλησίας, τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας. Ὁ Θρόνος τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ὅχι μόνο τώρα, σὲ καιροὺς χαλεπῶν, οἰκονομικῆς καὶ γενικότερης ὑλικῆς καὶ ἔμφυχης ἀνεπάρκειας, ἀλλὰ καὶ ἄλλοτε, σὲ ἐποχὲς κατὰ τὶς ὁποῖες ἀκτινοβολοῦσε σὲ ὅλη τὴν χριστιανική οἰκουμένη τὸ πνευματικὸ της κάλλος, δὲν ἀκολούθησε ποτὲ τὸν δρόμο τῆς ἐπαρσης, τὸ δρόμο τῆς ἐγωϊστικῆς μόνωσης. Ἡ Κατηχητική Σχολὴ Ἀλεξανδρείας, ἡ θυσία τοῦ Μ. Ἀθανασίου, ἡ ἀσκητική παράδοση τοῦ Μ. Ἀντωνίου, ἡ προσφορά τοῦ Κυρίλλου, οἱ μεσολαβητικές προσπάθειες φωτισμένων πατριαρχῶν μας μεταξὺ Ρώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὴν πρὸ τοῦ Σχί-

ματος περίοδο, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν ἄρτι διαρρέυσαντα αἰῶνα, ὅποτε ὁ σκλαβωμένος Ἑλληνισμὸς βρῆκε καταφύγιο στὴ χώρα τοῦ Νείλου, ἀποτελοῦν λίγα μόνο παραδείγματα ἀναφορᾶς, τὰ ὁποῖα καταδεικνύουν τὸν ἀδελφικό, οἰκουμενικὸ χαρακτήρα ποὺ μᾶς διαπνέει.

Ἡ ἱεραποστολή στὴν Ἀφρική, δηλαδή, εἶναι ὑπόθεση ὅλων τῶν ὀρθοδόξων. Ἡ, θὰ πρέπει νὰ εἶναι τέτοια. Οἱ εὐαγγελικοὶ καρποὶ στὸ περιβάλλον τῆς Ἀφρικῆς θὰ χορτάσουν τὴν ψυχὴ ὅλων μας. Δὲν θὰ προβάλουν τὴν ἐγωϊστικὴ ἀνταρέσκειαν κανενός».

Στὴ συνέχεια οἱ Πρυτανικὲς ἀρχὲς παρέθεσαν δεξίωση πρὸς τιμὴν τοῦ Πατριάρχου στοὺς κήπους τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς.

Τὴν ἐπομένη ἡ Α.Θ.Μ. ἐπέστρεψε στὴν Ἀθήνα καὶ δέχθηκε τὴν ἀντεπίσκεψη τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου, ὁ ὁποῖος καὶ τοῦ ἐνεχείρισε ἐπιταγὴ 30.000.000 δραχ. γιὰ τὸ ἱεραποστολικὸ ἔργο τοῦ Πατριαρχείου.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῶν συζητήσεων ποὺ εἶχαν κατὰ τὶς ἐπισκέψεις ποὺ ἀντάλλαξαν οἱ δύο Προκαθημένοι ἐπιβεβαιώθηκαν οἱ ἄριστες σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Ἀπὸ μέρους τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου ἐκφράστηκε ἡ πλήρης καὶ ἐγκάρδια συμπαράσταση στὸ ἔργο ποὺ ἐπιτελεῖται ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας στὴν Ἱεραποστολὴ στὴν Ἀφρικανικὴ Ἠπειρο καὶ τὸ ὁποῖο πραγματοποιεῖται τόσο μὲ τὴν ἠθικὴ ὑποστήριξη σὲ ἔμφυχο ὑλικὸ μὲ τὴν ἀποστολὴ ἐμπειρῶν καὶ ἱκανῶν Κληρικῶν γιὰ τὴ στελέχωση τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Πατριαρχείου, ὅσο καὶ μὲ τὴν ὑλικὴ συμπαράσταση καὶ τὴν προσφορά χρημάτων, φαρμάκων, ἐκκλησιαστικῶν εἰδῶν καὶ ἄλλων ἀπαραιτήτων γιὰ τὴν κατὰ τὸ δυνατό πληρέστερη κάλυψη τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς στὴν Ἀφρική.

Ὁ Πατριάρχης Πέτρος ἀναχώρησε ἐπιστρέφοντας στὴν ἔδρα του στίς 8 μ.μ. τῆς Παρασκευῆς 25 Μαΐου ἀπὸ τὸ ἀεροδρόμιο «Ἐλευθέριος Βενιζέλος» τῶν Σπάτων, προπεμφθεὶς ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο, τὸν Ὑφυπουργὸ Ἐξωτερικῶν κ. Γρ. Νιώτη καὶ ἄλλους ἐπισήμους ποὺ εἶχαν συμμετάσχει κατὰ τὴν ἀφίξή του.

ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔ ΟΣ (ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΩΝ)

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος στὴν σημερινή της Συνεδρίαση, συνεζήτησε ἐπὶ μακρὸν τὸ θέμα τῆς προγραμματισμένης ἀνακοινώσεως τῶν ἀποτελεσμάτων γιὰ τὴν συλλογὴ τῶν ὑπογραφῶν τῶν Ἑλλήνων Πολιτῶν, μὲ σκοπὸ τὴν διενέργεια Δημοψηφίσματος γιὰ τὴν ἀναγραφὴ ἢ μὴ τοῦ Θρησκευματος στὰ Δελτία Ταυτοτήτων. Ἦδη ἡ Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ γιὰ τὴν συλλογὴ τῶν ὑπογραφῶν ἐπεράτωσε τὸ ἔργο της καὶ ἐνημέρωσε σχετικῶς τὴν Ἱερὰ Σύνοδο.

Μὲ πνεῦμα νηφαλιότητος, σοβαρότητος καὶ ψυχραιμίας καὶ αἴσθημα ὑπευθυνότητος ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐπιθυμεῖ νὰ ἀνακοινώσῃ τὰ κάτωθι:

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, παρὰ τὴν πικρία ποὺ αἰσθάνεται ἀπὸ τὴν περιφρόνηση καὶ τὸν ἐπιδιωχθέντα τραυματισμὸ της, μὲ πράξεις, παραλείψεις, ἀνοίξεις ἐπιθέσεις, προκλητικὸς λόγους, ἀπειλὲς καὶ καταχθόνιες ἐναντίον της μεθοδεύσεις, μὲ σωφροσύνη καὶ σύνεση προσεγγίζει τὴν σημερινὴ συγκυρία. Μιὰ συγκυρία ποὺ ἐπηρεάζεται ἔντονα ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴ πολιτικὴ κατάσταση τῆς χώρας καὶ τὶς ἐγγεῖς διεθνεῖς ἐξελίξεις.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος σὲ καμιά περίπτωσι δὲν ἐπιθυμεῖ αὐτὴ τὴν ὥρα, οἱ δικές της ἐνέργειες στὸ ζήτημα τῶν ταυτοτήτων νὰ ἐκληφθοῦν ἢ κακόπιστα νὰ ἐρμηνευθοῦν ὡς ἀνάμειξη, ἄμεση ἢ ἔμμεση, θετικὴ ἢ ἀρνητικὴ, στὰ πολιτικὰ δρώμενα. Δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ γίνῃ μέρος τοῦ οἰουδήποτε πολιτικοῦ προβλήματος.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία –καὶ τοῦτο πρέπει οἱ πάντες νὰ γνωρίζουν– πέραν τοῦ Κυρίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ οὐδένα ἄλλον ὑπηρετεῖ καὶ ἀπὸ οὐδένα ἄλλον κατευθύνεται. Δὲν προσφέρεται ὡς ἄλλοθι, ἀφορμὴ ἢ εὐκαιρία γιὰ ἀλλότρια παίγνια εἴτε ἀπὸ παράγοντες τοῦ ἐσωτερικοῦ, εἴτε ἀπὸ δυνάμεις τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἡ ἰδίᾳ γνωρίζει καλῶς τὰ κύρια πνευματικὰ της καθήκοντα καὶ τὰ ὅρια τῶν ὑποχρεώσεών της ἐναντὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας τὴν ὁποία μὲ αὐταπάρνηση διακονεῖ. Ὁ ρόλος της εἶναι καὶ θὰ παραμείνῃ πνευματικὸς πέρα ἀπὸ κόμματα καὶ ἐκτὸς πολιτικῆς.

Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀπεφάσισεν ὁμόφωνα σήμερον νὰ ἀναβάλλῃ σὲ χρόνον καταλληλότερον τὴν παρουσίαση τῶν ἐντυπωσιακῶν ἀποτελεσμάτων τῆς δημοψηφισματικῆς πρωτοβουλίας της, τὴν

ἀνακοίνωση τῶν θέσεων καὶ τῶν περαιτέρω πρωτοβουλιῶν της ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς συλλογῆς τῶν ὑπογραφῶν μὲ αἶτημα τὴν διεξαγωγὴ Δημοψηφίσματος γιὰ τὴν προαιρετικὴ ἢ ὄχι ἀναγραφὴ τοῦ θρησκευματος στὰ δελτία ταυτότητος.

Ἡ διεκδίκηση τοῦ δικαιώματος τῆς προαιρετικῆς ἀναγραφῆς τοῦ θρησκευματος καὶ ἡ ἀντίσταση ἐναντίον τῶν ποικίλων μεθοδεύσεων γιὰ τὴν ἀποχριστιανοποίηση τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Εὐρώπης εἶναι καὶ παραμένουν ἱερὲς ὑποχρεώσεις γιὰ τὶς ὁποῖες –μὲ συμπαράστατες τὴν ἐνθουσιώδη καὶ ἀφοβὴ ὑποστήριξη τοῦ πιστοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ ἰδιαίτερα τῶν νέων ἀνθρώπων– ὁ Κλῆρος καὶ οἱ Ἱεράρχες του θὰ ἀγωνίζονται ἀδιάκοπα.

Ἀναμφίβολα εἶναι κρίμα γιὰ τὴν περίοδο οἱ δυνάμεις τῆς ἀθεΐας καὶ οἱ ἐχθροὶ τῆς παραδόσεώς μας –μιὰ δρᾶκα ξεκομμένων ἀπὸ τὸν Λαὸ μας ἀνθρώπων– κατάφεραν νὰ παρασύρουν τὴν ἐξουσία στὴν ποδοπάτηση τῶν αὐτονοήτων, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ χάνεται χρόνος σὲς ἀντιπαραθέσεις, νὰ σπαταλῶνται δυνάμεις καὶ νὰ διασπᾶται ἡ ψυχικὴ ἡρεμία ἐνὸς πιστοῦ καὶ δημιουργικοῦ Λαοῦ. Καὶ εἶναι αὐτονόητο ὅτι ἡ προαιρετικὴ σημαίνει ἐλεύθερη ἐπιλογὴ καὶ ὁ διάλογος βασικὴ καὶ ἀναπαλλοτρίωτη κατάκτηση τῆς εὐνομιμένης Δημοκρατικῆς Πολιτείας.

Ἡ Ἐκκλησία, ἀπὸ τὴν πλευρὰ της, ἔλαβε τὶς σημερινὲς ἀποφάσεις της. Στὸ ἐνδιάμεσο διάστημα –μέχρι τὸν καθορισμὸ τοῦ νέου χρόνου παρουσιάσεως τῶν ἀποτελεσμάτων καὶ τῶν πρωτοβουλιῶν της ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου– ἡ τυχὸν συνέχιση τῆς ὑπονομευτικῆς καὶ ἀδικῆς πολεμικῆς ἐναντίον της, θὰ εἶναι πράξη ἀσύνητη. Πολὺ περισσότερο ἂν σ' αὐτὴ τὴν πολεμικὴ συρθοῦν νὰ «συστρατευθοῦν» πολῦτιμοι καὶ σεβαστοὶ θεομοὶ περιφρονώντας τὴν γνώμη τοῦ Λαοῦ, ὅπως αὐτὴ ἐκφράσθηκε μὲ τρόπο συγκλονιστικὸ στὰ δελτία ὑπογραφῶν.

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ πιστοῦ Λαοῦ τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν ἀνακοίνωσιν τῆς ἀποφάσεώς της δηλώνει ταυτόχρονα, τιμώντας τὰ ἑκατομῦρια τῶν Ἑλλήνων Πολιτῶν, ὅτι θὰ παραμείνῃ ἀταλάντευτη σὲς θέσεις της καὶ ἐλπίζει ὅτι ἡ συντετὴ στάση της θὰ ἐκτιμηθῇ ἀπὸ τὸ σύνολο τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ὡς ἡ πρέπουσα αὐτὴ τὴν χρονικὴ στιγμή.

(25 Ἰουνίου 2001)

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΛΑΟΣ: ΜΙΑ ΑΔΙΑΣΠΑΣΤΗ ΣΧΕΣΗ (*)

Θά ήθελα νά μοιραστῶ μαζί σας ὁρισμένες σκέψεις, ἐπάνω στό ἐρώτημα: μέ ποιό τρόπο ἡ Ἐκκλησία «εἶναι δεμένη» στήν ψυχή τοῦ Ἑλλήνα μέ τήν Πολιτεία;

Συχνά μέ ἀκοῦτε νά ἀναφέρομαι στή σχέση Ἐκκλησίας καί Πολιτείας, νά τήν ὑπερασπίζομαι καί μάλιστα νά ζητῶ ἀπό ὅλους νά τή διατηρήσουμε σάν κεφάλαιο ποῦ δέν πρέπει νά θιγεῖ. Ἔχει σημασία λοιπὸν νά δοῦμε σήμερα μαζί, τί πράγματι σημαίνει αὐτή ἡ σχέση καί ποιά εἶναι ἡ ἀξία της. Πατί μαζί; Διότι σεῖς οἱ ἐφοπλιστές, ζώντας μέ τὸ ἓνα πόδι στήν Ἑλλάδα καί μέ τὸ ἄλλο

Τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καί πάσης Ἑλλάδος **κ.κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ**

πέρα ἀπὸ τὰ σύνορά της, εἶστε σέ θέση νά καταλάβετε τή σκληρὴ προβληματικὴ γύρω ἀπὸ τὸ θέμα αὐτό, καλύτερα ἀπὸ πολλοὺς συμπατριῶτες μας.

Σπεύδω νά ξεκαθαρίσω ὅτι τὸ θέμα δέν εἶναι ποιό ἄρθρο τοῦ Συντάγματος ὁρίζει τίς σχέσεις, δέν εἶναι κἀν ποιὰ νομικὴ μορφή ἔχει ἢ πρέπει νά ἔχει αὐτὴ ἡ σχέση. Δέν εἶναι οὔτε οἰκονομικό. Δέν ἔχει νά κάνει μέ τήν παρουσία τῆς Ἐκκλησίας, οὔτε βέβαια μέ τή δημοσιούπαλληλικὴ ιδιότητα τῶν κληρικῶν. Ἐπικαλούμεθα αὐτὴ τὴ σχέση ὡς ἀνεκτίμητη κληρονομιά, ἐκφράζοντας ἓνα ἱστορικὸ δεδομένο καί προτείνοντας ἓναν τρόπο ἐπίβωσης τοῦ γένους μας αὔριο.

Ἐπιτρέψτε μου νά ἀναφερθῶ, μέ λίγα λόγια, πρῶτα σέ αὐτὸ ποῦ ὀνομάζω «ἱστορικὸ δεδομένο».

Θά θυμόμαστε, βέβαια, ὅτι τὰ περισσότερα εὐρωπαϊκὰ κράτη σχηματίστηκαν τοὺς τελευταίους αἰῶνες, καί ἀποτελοῦν ἐνώσεις πολλῶν καί σέ ἀρκετὲς περιπτώσεις ἐχθρικῶν μεταξύ τους φυ-

λῶν. Ἡ ἀντίληψη τῆς ἐνότητας, τοῦ ἐνὸς καί ἐνιαίου ἔθνους, ἐφανίστηκε σὰ εὐρωπαϊκὰ πράγματα μόλις σὰ χρόνια τῆς Γαλλικῆς Ἐπανάστασης, τὸν 18ο αἰῶνα. Καί δέν εἶναι τυχαῖο, βέβαια, ὅτι τὸν 19ο αἰῶνα οἱ λόγιοι τῆς Εὐρώπης προσπαθοῦσαν νά ὁρίσουν τί εἶναι ἔθνος. Ὁ Ρενὰν στὴ Γαλλία εἰσηγήθηκε ὅτι τὸ ἔθνος ὁρίζεται ἀπὸ τὴ γλώσσα κυρίως, ἀπὸ τὴ θρησκεία καί τὴν κοινὴ παράδοση ἐπίσης. Ὁ Φίχτε στὴ Γερμανία, ἐμπνεόμενος ἀπὸ τὸν Γκαίτε, ὅρισε ὡς ἔθνος αὐτοὺς ποὺ συναισθάνονται ὅτι ἔχουν μιὰ συγκεκριμένη κλήση, μιὰν ἱστορικὴ ἀποστολή. Τὴν ἐννοια τῆς ἀποστολῆς, τοῦ προορισμοῦ μέσα στὴν ἱστορία, ἔθεσε καί ὁ Μαντοῖνι, ὡς βάση γιὰ τὴ συγκρότηση τοῦ ἔθνους τῶν Ἰταλῶν.

Αὐτὰ τὰ παραδείγματα εἶναι νομίζω ἀρκετὰ γιὰ νά δείξουν τὴν ἐντελῶς διαφορετικὴ ἐμπειρία ποὺ ἔχουμε οἱ Ἕλληνες. Ὁ Ὅμηρος μᾶς διδάσκει ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰώνων ὅτι εἴμαστε ἓνα καί ἐνιαῖο ἔθνος. Στὶς Ὀλυμπιάδες, τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες, μετεῖχαν μόνον μέλη τοῦ γένους τῶν Ἑλλήνων. Βεβαίως ὑπῆρχαν πόλεις - κράτη, ποὺ συνήθως πολεμοῦσαν μεταξύ τους. Ὅμως, ὑπῆρχε πλήρης συνείδηση ὅτι οἱ πόλεμοι αὐτοὶ γίνονταν μεταξύ Ἑλλήνων. Πὰ ἐμφύλιους πολέμους, γιὰ ἀδελφοκτόνους πολέμους μιλοῦν ὁ Πλάτων καί ὁ Θουκυδίδης.

Τὴν ἀντίληψη ὅτι οἱ Ἕλληνες ἀποτελοῦν ἐνιαῖο ἔθνος, τὴν ἐνίσχυσαν οἱ Ρωμαῖοι. Τόσον οἱ ἀποφάσεις τῆς Συγκλήτου ὅσο καί τὰ κείμενα τῶν λατίνων συγγραφέων μιλοῦν ὅλα γιὰ Graeci, γιὰ Ἕλληνες, ἐνῶ οὐδέποτε μίλησαν γιὰ ἰταλικὸ ἔθνος.

Ὅπως γνωρίζετε, ὁ χριστιανισμὸς ἀπευθύνθηκε σέ ὅλα τὰ ἔθνη. Καλεῖ τοὺς ἀνθρώπους, παιδιὰ τοῦ Θεοῦ ὅλους, νά ἔλθουν στὴν ἀγκαλιά τοῦ πατέρα τους. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι οἱ χριστιανοὶ ἀρχικὰ ταύτιζαν τὸ ὄνομα Ἑλλήνας μέ τὸ εἰδωολάτρης. Κατὰ ἓναν ὅμως τρόπο, μὴ ἐπακριβῶς ὁρισμένον, συνέχισαν νά δέχονται τὴν ὑπαρξὴ τοῦ ἔθνους τῶν Ἑλλήνων. Ὁ Κλήμης Ἀλεξανδρεὺς, ὁ ἐπιφανέστερος ἴσως ἐκκλησιαστικὸς συγγραφέας τῶν

---

* Ὁμιλία στὴν Ναυτιλιακὴ Λέσχη Πειραιῶς (19.6.2001).

πρώτων αἰώνων, ὑποστήριξε ὅτι ὁ Θεὸς ἔδωσε στοὺς Ἑβραίους τὴ Βίβλο καὶ στοὺς Ἕλληνες τὴ φιλοσοφία –καὶ δὲν ἔννοεῖ βέβαια, λέγοντας «Ἕλληνες», ὁποιονδήποτε εἰδωλολάτρη!

Κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους οἱ Ἕλληνες ὀνόμαζαν ἑαυτοὺς Ρωμαίους, ὄχι πλέον γιὰ νὰ ἀποφύγουν τὴν ταύτιση μὲ τοὺς εἰδωλολάτρες, ὅσο γιὰ καθαρὰ πολιτικούς λόγους, γιὰ νὰ κρατήσουν τὸν τίτλο τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας. Αὐτό, ὅμως, δὲν τὸ δέχθηκαν ποτὲ οἱ Δυτικοί, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔπαυσαν νὰ μᾶς ὀνομάζουν Ἕλληνες. Ἄλλωστε, τὰ ἐναντίον τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς αὐτοκρατορίας κείμενά των ἐπιγράφονται «κατὰ Ἑλλήνων», τὰ δὲ ἐπιχειρήματά των τὰ ἀντλοῦσαν κατὰ μεγάλο μέρος ἀπὸ ἀρχαῖα λατινικά ἀνθελληνικά κείμενα.

Δὲν διεκόπη, λοιπόν, ἀπὸ τὸν χριστιανισμό ἡ συναίσθηση τῶν Ἑλλήνων ὅτι ἀποτελοῦν ἓνα ἔθνος, οὔτε ἄλλωστε ἔπαψαν νὰ ἀντιμετωπίζονται ὡς ἰδιαίτερο ἔθνος ἀπὸ τοὺς ἄλλους λαούς. Ἐνδιαφέρον εἶναι νὰ δοῦμε τί τοὺς ἔκανε νὰ νιώθουν μέλη ἑνὸς ἔθνους.

Οἱ ἀρχαῖοι, στὰ πρωτοϊστορικά χρόνια, χαρακτηρίζαν ὡς ταυτοτικό στοιχεῖο τοὺς τὴν κοινὴ πίστη, τὴ θρησκεία. Πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς προσέθεταν τὴν καταγωγή, τὸ «δόμον (δηλαδὴ κοινόν) γένος», ὅπως τὸ θέτει ἤδη ὁ Ὅμηρος στὴν Ἰλιάδα. Στοὺς κλασσικοὺς χρόνους ἐμφανίζεται ἓνα ἀκόμη στοιχεῖο: ἡ παιδεία, δηλαδὴ ἡ γλῶσσα καὶ ἡ διδασκαλία –τὸ τί ἐδιδάσκοντο, ποιά κείμενα καὶ ποιὲς ἀρχές.

Στοὺς Ἑλληνιστικοὺς καὶ Ρωμαϊκοὺς χρόνους, θὰ ἄλεγε κανεὶς ὅτι χάθηκαν τὰ ταυτοτικά στοιχεῖα τῶν Ἑλλήνων: ἡ γλῶσσα μᾶς μιλοῦσαν πᾶς σὲ ὅλη τὴν οἰκουμένη, ἐνῶ ἡ θρησκεία εἶχε ξεπέσει καὶ ἀναμιχθεῖ μὲ ξένες δοξασίες καὶ θεότητες. Εἶχε μείνει μόνον ἡ παιδεία, καὶ αὐτὴ ὅμως τραυματισμένη, ἀφοῦ τὰ κείμενα ἔμεναν ἀλλὰ οἱ ἀρχές εἶχαν ὅλες σαρωθεῖ, τὸ φρόνημα εἶχε ξεκουφθεῖ.

Στὴν ἀρχή, ὁ χριστιανισμὸς φάνηκε σὰν ἐπιβουλὴ κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος. Αὐτὴ ἡ ἀντίληψη ἐπιζήτησε στὸν ρωμαϊκὸ κόσμον, πού ἀνέκαθεν ἐρμήνευε τὸ ἑλληνικὸ πνεῦμα ὡς τὸν ἰδεολογικὸ μανδύα τῆς ἠθικῆς παρακμῆς –ὅπως δείχνει σύνολη ἡ λατινικὴ γραμματεία. Τὸ χριστιανικὸ ἦθος, φάνηκε σὲ αὐτοὺς τοὺς κύκλους πού ἤθελαν τὰ ἦθη τοῦ Καλιγούλα καὶ τοῦ Νέρωνα,

ὅτι εἶναι ἐχθρὸς τῶν ἐλληνιζόντων. Ἀλλὰ βεβαίως δὲν ἦταν ἔτσι.

Οἱ Ἕλληνες χριστιανοὶ ἀπολογητές, ὅπως ὁ Ἰουστίνος καὶ ἄλλοι, ἐξαιρέτως δὲ οἱ μεγάλοι Καππαδόκες Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, δίδαξαν τὸν χριστιανισμό ἀπορρίπτοντας τὴ νεκρὴ παγανιστικὴ θρησκεία, κράτησαν ὅμως γλῶσσα καὶ ἑλληνικὴ παιδεία ὡς θεμέλια τῆς γνώσεως. Ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, ἔγραψε γιὰ τοὺς μαθητὲς σύννοση τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως ἀλλὰ καὶ σύννοση τῆς διαλεκτικῆς λογικῆς, ἀκολουθώντας τὴν ἀρχαιοελληνικὴ μέθοδο πού ἤθελε νὰ προηγεῖται ἡ διδασκαλία τῆς λογικῆς καὶ νὰ ἀκολουθεῖ ἡ μεταφυσικὴ.

Αὐτὴ λοιπὸν εἶναι ἡ παράδοσή μας: εἴμαστε ἓνας λαὸς πού ταυτοτικά του στοιχεῖα ἔχει τὴν κοινὴ πίστη, τὴν κοινὴ γλῶσσα καὶ τὴν κοινὴ παιδεία. Κι αὐτὴ ἡ παράδοση εἶναι ἀδιάσπαστη ἐδῶ καὶ περίπου τρεῖς χιλιάδες χρόνια. Δὲν εἶναι γέννημα πολιτικῶν συγκρούσεων πού συνέβησαν μόλις χθές.

Ἄς ρίξουμε μιὰ πιὸ προσεκτικὴ ματιὰ στὰ θεμέλιά μας.

Ἡ πίστη μας δὲν εἶναι βέβαια αὐτὴ πού εἶχαν οἱ ἀρχαῖοι. Ὡστόσο, παραμένουμε μέσα στοὺς αἰῶνες ἓνας λαὸς πού δὲν διχάσθηκε, δὲν γνώρισε θρησκευτικὲς ἐμφύλιες συγκρούσεις καὶ πολέμους, ὅπως συνέβη μὲ τοὺς ἄλλους εὐρωπαϊκοὺς λαούς. Ἡ μετάβαση ἀπὸ τὸν παγανισμό στὸν χριστιανισμό ἔγινε χωρὶς διωγμοὺς τῶν χριστιανῶν στὴν Ἑλλάδα, ἐκτὸς μεμονωμένων περιπτώσεων, καὶ ἡ ἐγκαθίδρυση τοῦ χριστιανισμοῦ ὡς ἐπίσημης θρησκείας ἔγινε καὶ πάλι χωρὶς ἰδιαίτερης σημασίας συγκρούσεις –μολονότι τέτοιου βάθους ἀναστατώσεις ὀδηγοῦν σὲ μεγάλες συγκρούσεις. Μοναδικὸ παράδειγμα στέκεται ἡ σφαγὴ τῶν παγανιστῶν στὸ στάδιο τῆς Θεσσαλονίκης ἀπὸ τὸν Γότθο αὐτοκράτορα Θεοδοσίον, σφαγὴ ὅμως τὴν ὁποία κατεδίκασε ἐκείνη τὴν ἴδια ὥρα ἡ Ἐκκλησία.

Λέγουν πολλοὶ ὅτι ὁ χριστιανισμὸς κατεδάφισε τοὺς ἀρχαίους ναοὺς. Λησμονοῦν ἢ ἴσως ἀγνοοῦν οἱ κατήγοροι ὅτι τίς ἐποχὲς ἐκεῖνες δὲν ὑπῆρχε ἡ ἀντίληψη τῆς μουσειακῆς ἀξίας ἑνὸς οἰκοδομήμα-

τος. Καὶ οἱ παγανιστὲς κατέστρεφαν μὲ ἄνεση ναοὺς των γιὰ νὰ κτίσουν στὴ θέσῃ τοὺς νέους, χωρὶς τὸ αἶσθημα ὅτι ἔτσι καταστρέφουν κάτι παλαιὸ πού θὰ ἔπρεπε νὰ διατηρηθεῖ ὡς πολιτιστικὴ κληρονομιά. Ἡ ἔννοια τῆς κτιριακῆς πολιτισμικῆς κληρονομιάς ἐμφανίστηκε μόλις τὸν 19ο αἰώνα.

Λέγουν ἀκόμη ὅτι ὁ χριστιανισμὸς ἀπαγόρευσε τὴ λειτουργία τῶν φιλοσοφικῶν σχολῶν τῆς Ἀθήνας. Καὶ σὲ αὐτὸ τὸ σημεῖο ὅμως πλανῶνται ἢ παραπλανοῦν. Τὶς σχολὲς κατήργησε ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανός. Δὲν ὑπῆρξε τέτοια ἀπόφαση τῆς Ἐκκλησίας, οὔτε αἴτημά της πρὸς τὸν βασιλέα. Ἡ Ἐκκλησία δὲν αἰσθάνθηκε ποτὲ ἀπειλὴ ἀπὸ τὴν λειτουργία φιλοσοφικῶν σχολῶν. Καὶ πῶς μπορούσε νὰ ἔχει τέτοιον παράλογο φόβο, ὅταν οἱ Πατέρες ἦσαν σπουδαγμένοι σ' αὐτὲς τὶς σχολές;

Τὸ ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας δὲν εἶχε κανένα φόβο ἢ ἀντιπάθεια πρὸς τὴ φιλοσοφία, ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι στὰ σχολεῖα πού διατηροῦσαν ἐπιφανεῖς Ἐπίσκοποι ὅπως ὁ Καισαρείας Ἀρέθας, καὶ στὰ μεγάλα μοναστικά κέντρα, διδάσκονταν, ἀντιγράφονταν καὶ διασώζονταν ὅλη ἡ ἀρχαία μας γραμματεία. Ἀποδεικνύεται ἐπίσης ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι στὴν ἱστορία μας δὲν ἔχει ὑπάρξει περίπτωση παράδοσης βιβλίων σὲ πυρές. Ἀκόμη καὶ τὰ βιβλία τῶν αἰρετικῶν, δὲν κάρηκαν ποτὲ στὸν ἐλληνικὸ χῶρο, ποτὲ ἀπὸ Ἑλληνες χριστιανούς.

Ἡ γλώσσα μας εἶναι ἡ ἴδια, καὶ διασώθηκε χάρις στὴν Ἐκκλησία. Ὅταν ὁ χριστιανισμὸς ἔγινε ἐπίσημη θρησκεία τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους, ἐπέβαλε πάλι στὴ λατινικὴ τὴν παράλληλη χρῆση τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας σὲ ὅλους τοὺς νόμους καὶ τὶς ἀποφάσεις τοῦ αὐτοκράτορα. Καὶ σὲ σχετικὰ μικρὸ διάστημα, ἡ λατινικὴ ἀντικαταστάθηκε πλήρως ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴ. Πατί; Διότι ἡ ἐλληνικὴ ἦταν ἡ γλώσσα τῆς Ἐκκλησίας –ὄχι μόνον τῶν μορφωμένων ἀλλὰ ὅλων τῶν πιστῶν.

Τὴ γλώσσα μας τὴν ὑπερασπίσθηκε μὲ πάθος ἡ Ἐκκλησία μας καὶ κατὰ τὴν περίοδο τῆς ξενικῆς κατοχῆς, δηλαδὴ στὴ Φραγκοκρατία καὶ τὴν Τουρκοκρατία. Δὲν ἦταν εὐκόλο οὔτε νόμιμο πάντοτε αὐτό. Ἐπέτυχε ὅμως ἡ Ἐκκλησία. Ἐφθασε ἴσως σὲ ἀκρότητες, ὅταν ἐπέμενε στὴ χρῆση τῆς

ἀρχαίας ἀντὶ νὰ δεχθεῖ ἀμέσως τὴν λαλούμενη ἀπὸ τὸν λαὸ γλώσσα. Ἀλλὰ χωρὶς αὐτὲς τὶς ἀκρότητες, εἶναι ἀμφίβολο ἂν ὁ ἀδυσώπητος ἀγώνας διατήρησης τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας, πού κράτησε περίπου ἑξὶ αἰῶνες, θὰ ἔφθανε στὸ σημεῖο νὰ σταματήσει μὲ τὴ γένεση τοῦ νέου ἐλληνικοῦ κράτους. Εἶναι ἐξαιρετικὰ ἀμφίβολο ἂν σήμερα θὰ μιλούσαμε ἐλληνικὰ μεταξύ μας, χωρὶς τὸν σκληρὸ ἀγώνα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ παιδεία, ἐξ ἄλλου, δὲν ὑπῆρξε ποτὲ γιὰ τοὺς Ἑλληνες μιὰ ἀπλὴ μάθηση. Πολὺ πρὶν ἀπὸ μᾶς, οἱ ἔφηβοι τῆς Μέσης Ἀνατολῆς μπορούσαν ἂν ἤθελαν νὰ μάθουν νὰ γράφουν καὶ νὰ μετροῦν. Ἀλλὰ ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα ἰδρύθηκε τὸ πρῶτο σχολεῖο στὴν ἱστορία, ἐδῶ τὰ παιδιά ὑποχρεώνονταν νὰ πᾶνε στὸ σχολεῖο ὄχι μόνον γιὰ νὰ ἀποκτήσουν κάποιες γνώσεις ἀλλὰ γιὰ νὰ μορφωθοῦν. Ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα ἡ παιδεία σήμαινε πάντοτε *διαμόρφωση* ψυχῆς.

Ὅταν ἡ Ἐκκλησία σήμερα ζητᾷ ἀπὸ τοὺς πολιτικούς ὅλους νὰ καταλάβουν τὴ σημασία πού ἔχουν αὐτὰ τὰ ζώπυρα τοῦ ἔθνους καὶ νὰ μὴ τὰ καταστρέφουν ἀντιγράφοντας ξένα πρότυπα χωρὶς νὰ μετροῦν πολὺ προσεκτικὰ τί καὶ πῶς θὰ οἰκοδομήσουν ἐκεῖ πού τώρα κατεδαφίζουν, αὐτὲς τὶς πραγματικότητες θέλει νὰ διασώσει.

Θὰ γινόταν ἓνα σπουδαῖο βῆμα πρὸς τὰ ἔμπροσ, ἂν ὅλοι συνειδητοποιούσαμε ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν χρειάζεται τὴν Πολιτεία γιὰ νὰ εἶναι αὐτὸ πού εἶναι.

Θὰ κάναμε ἓνα ἀκόμη σοβαρὸ βῆμα ἂν καταλαβαίναμε ὅτι ἀνατρέποντας τὸ ταυτοτικὸ στοιχεῖο τῶν Ἑλλήνων (κοινὴ πίστη, κοινὴ γλώσσα, κοινὴ παιδεία), θὰ γίνουμε ἀμέσως *ἔθνος μὲ ἡμερομηνία λήξεως*. Ἐχοντας ἀπορρίψει μὲ τόση ἀνεμελιά τὴν ταυτότητά μας, αὐτὸ πού μᾶς διακρίνει καὶ μᾶς συνέχει, πόσα χρόνια λέτε ὅτι θὰ ἐπιζήσουμε; Πόσες γενεὲς θὰ ἐπιβιώσουμε ἂν ἀποκτήσουμε μιὰ Πολιτεία πού παύει νὰ στηρίζει πίστη, γλώσσα καὶ παιδεία τοῦ ἔθνους; *Ἡ ἀπάντηση ἔχει ἤδη δοθεῖ*, τὸ πόσες γενεὲς θὰ ἐπιβιώσουμε ὡς ἔθνος τὸ βλέπετε ἀμέσως, ἂν ρίξετε μιὰ ματιά στοὺς Ἑλληνες τῆς διασπορᾶς, στοὺς ὁμογενεῖς μας. Βλέπετε πολὺ καλὰ ὅτι τρεῖς γενεὲς τὸ πολὺ κρατᾷ ὁ Ἑλληνας.

ΜΗΝΥΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ (26ῃ ΙΟΥΝΙΟΥ)*

Αγαπητά μου παιδιά,

Ἔρχομαι σήμερα νὰ ἐπικοινωνήσω μαζί σας με ἀφορμὴ τὴν παγκόσμια ἡμέρα κατὰ τῶν ναρκωτικῶν.

Ὅλοι μας, ἄλλος λιγότερο ἄλλος περισσότερο, ἔχουμε συνειδητοποιήσει τὴν τραγικότητα τῆς οὐσιοεξάρτησης γιὰ τὸ ἴδιο τὸ ἄτομο, τὴν οἰκογένεια.

Τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος **κ.κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ**

νειά του καὶ τὴν κοινωνία μας συνολικά. Θὰ ἔλεγα δὲ καὶ τὸν κόσμο ὁλόκληρο, ἀφοῦ στὸν τομέα τῆς οὐσιοεξάρτησης ἡ παγκοσμιοποίηση, δυστυχῶς ἔχει πρὸ πολλοῦ ὁλοκληρωθεῖ. Τὸ ἄτομο ποὺ ἔχει ἐμπλακεῖ στὴ δίνη τῶν ναρκωτικῶν εἶναι τίς πιὸ πολλές φορές ἀποδομημένη προσωπικότητα, κυριολεκτικὰ ἄτομο καὶ ὄχι πρόσωπο, ἀφοῦ

---

* Ἀναγνώσθηκε στοὺς ἱεροὺς ναοὺς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν τὴν Κυριακὴ 24 Ἰουνίου.

ἐσωτερικὰ ἔχει ἀποδιοργανωθεῖ καὶ ἔχει χάσει τοὺς ὑγιεῖς δεσμοὺς με τοὺς οἰκείους του καὶ τὸν κοινωνικὸ περίγυρο. Ὅσοι συγγενεῖς ἔχουν ἓνα δικό τους ἄνθρωπο βυθισμένο σ' αὐτὴν τὴν τραγικὴ κατάσταση βιώνουν καὶ αὐτοὶ ἓνα μαρτύριο συνειδησιακό, γιὰτὶ βλέπουν τὸν ἄνθρωπό τους νὰ περιφέρει ἐδῶ κι ἐκεῖ τὸ σαρκίό του καὶ τίς πιὸ πολλές φορές ἀδυνατοῦν νὰ τοῦ προσφέρουν οὐσιαστικὴ βοήθεια.

Ἡ κοινωνία μας, παρὰ τίς θρηνώδεις κραυγές γιὰ τὸ πρόβλημα καὶ τὴν ἔκφραση συμπαράστασης πρὸς τοὺς χρήστες καὶ τοὺς οἰκείους τους, παρουσιάζει, σὲ ἀρκετὲς περιπτώσεις, συμπεριφορὲς ρατσιστικῆς, ἀποκλεισμοῦ καὶ ἀδιαφορίας, ἕως ὅτου τὸ πρόβλημα ποὺ ὑπάρχει στὴν αὐλὴ τοῦ διπλανοῦ κτυπήσει καὶ τὴ δική μας πόρτα.

Ὅπως καταλαβαίνετε, ἡ Ἐκκλησία δὲν μπορεῖ νὰ ἀδιαφορήσει γι' αὐτὰ τὰ βαθύτατα ταλαιπωρημένα παιδιά της καὶ ἀκόμη θέλει νὰ ἐνθαρρύνει ὅσους συμπαρίστανται, ὡς ἄλλοι Κυρηναῖοι, στὴ μαρτυρικὴ πορεία πρὸς τὸν ἀτέλειωτο Γολγοθᾶ τῶν χρηστῶν καὶ τῶν οἰκείων τους.

Ἔτσι, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἔκφραση τῆς ἀγάπης της πρὸς τοὺς ἴδιους τοὺς χρήστες καὶ τὴ διαβεβαίω-

Μὴ κάνετε τὸ λάθος νὰ ὑποθέσετε πὼς ἄλλο νὰ ζεῖς στὴν πατρίδα σου καὶ ἄλλο στὴν ξενιτιά. Μὴ κάνετε τὸ λάθος νὰ νομίζετε ὅτι ἐμεῖς ἐδῶ δὲν θὰ ἔχουμε τὴν ἴδια μοῖρα. Ξέρετε πολὺ καλά ὅτι ἡ Ἑλλάδα εἶναι ἤδη μία μικρὴ ἐπαρχία τῆς Εὐρώπης, ξέρετε ὅτι οἱ ἱκανοὶ Ἕλληνες θὰ μένουν στὴ λεγόμενη πατρίδα μόνον ὅσο αὐτὸ τοὺς συμφέρει ἐπαγγελματικά.

Αὐτὰ εἶναι ἐρωτήματα ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ θέτει κάθε πολίτικος. Θὰ ἔπρεπε πρὶν ἀποφασίσει τί μέτρα θὰ πάρει γιὰ τὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν παιδεία, νὰ ἀναρωτιέται με ποιοὺ τρόπο θὰ κρατήσει ἀκέραιη τὴ συνοχὴ τοῦ γένους. Θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναρωτιέται ποιὲς θὰ εἶναι οἱ συνέπειες ἂν στὴ θέση τῆς

Ἐκκλησίας βάλουμε μιὰν Ἐπιτροπὴ, ἂν στὴ θέση τῆς γλώσσας βάλουμε ἓνα μέσο συνεννόησης, ἂν στὴ θέση τῆς παιδείας βάλουμε τὸ know-how.

Ὡς Ἐπίσκοπος θλίβομαι καὶ προσεύχομαι, ὡς Ἕλληνας σᾶς παρακαλῶ νὰ καταλάβετε ἐσεῖς προσωπικὰ ποιὸς εἶναι σήμερα ὁ ἀγώνας μας, γιὰ ποιοὺ λόγο ἀναγκάζεται ἡ Ἐκκλησία νὰ παρεμβαίνει καὶ νὰ ζητᾷ ἀπὸ τοὺς πολιτικὸς νὰ κατανοήσουν τὰ διδάγματα τῆς ἱστορίας μας, νὰ συνειδητοποιήσουν με ποιὸν οἶακα φθάσαμε ὡς ἐδῶ, κρατώντας μέσα στὴ μικρὴ μας χούφτα ὡς μοναδικὴ περιουσία, τὸ νὰ νιώθουμε τὸν Ἑλληνισμὸ δικό μας, αἷμα τῶν γονιῶν μας καὶ χτύπο στὸ στήθος μας.

σή της ότι τούς θεωρεί παιδιά της, ἔστω κατατραυματισμένα θανάσιμα, προσπαθεῖ νὰ συμβάλει μὲ τὴν ὅλη πνευματικὴ προσφορά της, στὴν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος. Ἡ ὅλη διακονία στὶς ἐνορίες μας, ἰδιαίτερα πρὸς τὴ νεότητα, εἶναι ἓνα μακροχρόνιο πνευματικὸ πρόγραμμα πρόληψης καὶ ἀποφυγῆς, ὄχι μόνο ἀπὸ τὴν οὐσιοεξάρτηση, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ παρεμφερῆ δεινά, ὅπως εἶναι τὸ ἀλκοὸλ κ.τ.λ.

Ἀκόμη, στὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν ἔχει καταβληθεῖ μία συστηματικὴ προσπάθεια, ἀπὸ εἰδικευμένους ἱερεῖς, μὲ φορέα τὸ ἴδρυμα “ΔΙΑΚΟΝΙΑ”, ὥστε νὰ βοηθηθοῦν τὰ πρόσωπα τὰ ἐμπλεκόμενα στὴν οὐσιοεξάρτηση καὶ νὰ αἰσθανθοῦν οἱ ἴδιοι καὶ οἱ οἰκεῖοι τους ὅτι ὑπάρχει δίπλα τους ἡ στοργικὴ ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας Ἐκκλησίας. Αὐτὸ πρακτικὰ σημαίνει ὅτι σὲ κάθε Ἀρχιεπισκοπικὴ Περιφέρεια ὑπάρχει κάποιος ἱερέας ὁ ὁποῖος, μὲ τὴ συνδρομὴ εἰδικῶν ἐπιστημόνων τῶν ἐπαγγελμάτων ὑγείας, θὰ προσπαθήσει νὰ ὁδηγήσει τὸ ἐξαρτημένο ἄτομο σὲ κάποιο εἰδικὸ πρόγραμμα καὶ, παράλληλα, μὲ τὴν εἰδικὴ συμβουλευτικὴ θὰ στηρίξει τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς οἰκείους, ὥστε νὰ μποροῦν νὰ σταθοῦν σωστὰ καὶ ἀποτελεσματικὰ δίπλα στὸ χρήστη.

Γι’ αὐτό, μὲ ἀφορμὴ τὴ σημερινὴ ἡμέρα, καλῶ τὰ πληγωμένα ἀπὸ τὴν οὐσιοεξάρτηση παιδιά μας νὰ σηκώσουν τὸ κεφάλι, νὰ ζητήσουν τὴ βοήθεια

τοῦ Θεοῦ, νὰ ἀπευθυνθοῦν καὶ στὴν Ἐκκλησία γιὰ τὸ πρόβλημά τους. Στους οἰκείους τῶν χρηστών, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς πατρικὲς εὐχὲς καὶ εὐλογίες μου, προτρέπω νὰ συνεχίσουν τὸν ἀγώνα τους, γιὰ τὸν ἔχουν ἀνάγκη οἱ δικοὶ τους καί, ἀκόμη, γιὰ τὸν Θεὸς εὐλογεῖ καὶ ἀνταμείβει τοὺς ἀγωνιστὲς τῶν καλῶν ἔργων.

Σ’ ὁλόκληρη τὴν κοινωνία μας, στὸ εὐσεβὲς ποίμνιο τῆς Ἐκκλησίας μας παρακαλῶ νὰ ἀποφύγουμε κάθε εἶδους ρατσιστικὲς, ἀπορριπτικὲς διαθέσεις ἐναντι τῶν χρηστών καὶ τῶν οἰκείων τους. Ἄς μὴν προσθέτουμε μὲ τὴ στάση καὶ τὰ λόγια μας πόνον πᾶνω στὸν πόνον τους καὶ μάλιστα ἂς κάνουμε τὴν αὐτοκριτικὴ μας καὶ νὰ δοῦμε ὁ καθένας τὶς εὐθύνες του γιὰ τὸ πρόβλημα ἀλλὰ καὶ τὸν τρόπο ποὺ μπορεῖ νὰ συμβάλλει στὴν ἀντιμετώπισή του.

Τελειώνοντας, σᾶς προτρέπω ὅλους, κατὰ μίμηση τοῦ Κυρίου μας, νὰ ἀκολουθήσουμε τὴ συμπεριφορὰ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου, ποὺ ἔσπευσε νὰ βοηθήσει, νὰ ἐκφράσει τὴν ἀγάπη του, χωρὶς νὰ θέσει ὅρους ἢ προϋποθέσεις. Ἐξάλλου ὁ Κύριος τὸν καλὸ Σαμαρείτη τὸν θεώρησε ὡς τὸν ἀληθινὸ καὶ γνήσιο πλησίον, ὡς αὐτὸν ποὺ ἔδειξε ἔμπρακτα τὴν ἀγάπη πρὸς τὸ συνάνθρωπο, πράγμα τὸ ὁποῖο εἶναι καὶ ἡ ἀπόδειξη τῆς ἀγάπης μας πρὸς τὸν ἴδιο τὸ Θεό.

Η ΘΡΟΝΙΚΗ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὴν Παρασκευή 29 Ἰουνίου 2001, ἑορτὴ τῆς ἱερᾶς μνήμης τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου καὶ ἡμέρα τῆς Θρονικῆς Ἑορτῆς τῆς Ἀγιοπάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐτελέσθη στὸν Ἱερό Μητροπολιτικὸ Ναὸ τῶν Ἀθηνῶν Συνοδικὴ Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου. Κατὰ τὴν Θεία Λειτουργία ὡμίλησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιος καὶ ἐτιμήθησαν 223 Ἱερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἱ ὁποῖοι συνεπλήρωσαν πεντηκονταετὴ καὶ πλέον διακονία στὸν Ἱερό Ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου.

Τὸ ἀπόγευμα (7.30 μ.μ.), στὸν Ἱερό Βράχο τοῦ Ἀρχαίου Ἀρείου Πάγου ἐτελέσθη Μέγας Πανηγυρικὸς Ἑσπερινός, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου. Κατὰ τὴν διάρκειά τοῦ Ἑσπερινοῦ μίλησε ἐπὶκαιρὰ, μὲ θέμα: «Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καὶ ἡ διὰ τοῦ κηρύγματος αὐτοῦ διαλεκτικὴ συνάντησις Χριστιανισμοῦ καὶ Ἑλληνισμοῦ» ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Θεολόγος Ἀποστολίδης, Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Στὴ συνέχεια παρατίθενται κατὰ σειράν: Οἱ λόγοι τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονυσίου, καὶ τοῦ Παν. Ἀρχιεπισκόπου, ὡς καὶ ἡ Συνοδικὴ Διαγνώμη.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ κ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

Μακαριώτατε,

Σεβασμία τῶν Ἱεραρχῶν χορεία,

Σεβάσμιοι ἱερεῖς, οἱ ἀπὸ τῶν περάτων τῆς πατρίδος μας ἐλθόντες καὶ μετέχοντες τοῦ Μυστηρίου τῆς Θείας ταύτης Εὐχαριστίας,

Χριστιανοί μου ἀγαπητοί,

Εἶναι –τὸ ὁμολογῶ– συγκινητικὴ ἡ στιγμή αὐτὴ διὰ τὴν ταπεινότητά μου. Δοξάζω τὸν ἅγιο Θεὸ διὰ τὴν εὐλογίαν. Εὐχαριστῶ εὐλαβῶς, ἐγκαρδίως καὶ ἀδελφικῶς τὴν Ἀγίαν καὶ Ἱερὰν

Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, διὰ τὴν τιμητικὴν ἀνάθεσιν εἰς τὴν μηδαμινότητά μου νὰ εἶπω τὸν ἀρμόζοντα λόγον κατὰ τὴν σημερινὴν μεγάλην ἑορτὴν τῶν Πρωτοκορυφαίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, ἀλλὰ καὶ τὴν σεμνὴν τελετὴν τῆς ὀφειλομένης τιμῆς καὶ ἐπιβραβεύσεως τῶν πολιῶν θεηπόλων τοῦ Ἀχράντου Θυσιαστηρίου. Τῶν εὐλαβῶν ἱερέων ποὺ προσήλθον ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς πατρίδος μας σήμερον ἐδῶ εἰς τὸν πρῶτον Ναὸν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ οἱ ὁποῖοι ἀφέντες κάποτε, πρὸ πενήντα καὶ πλέον ἐτῶν τὰ πάντα, εἰς καιροὺς δυσχεμεύους, σκληρῶν καὶ ἀνχηρῶν διὰ τὸ Ἔθνος, τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν λαόν, ἀκολούθησαν τὴν ἀνάντην ὁδόν, τὸν ἀνηφορικὸν δρόμον τοῦ πλεονήρου ἱεροῦ καθήκοντος, καὶ ἀναλώθηκαν ὅχι εἰς ὑπηρεσίαν ἀλλὰ εἰς θυσίαν ὑπὲρ τῶν ὡς ἄνω ἁγιασμένων θεσμῶν, μεταβληθέντες εἰς καιόμενας λαμπάδας, αἱ ὁποῖαι ἐφώτισαν, νὰ ἐφώτισαν, τὸ ἡμίφως τῶν χρόνων ἐκείνων.

Μεταβληθέντες εἰς ἀληθινὸς αἰμοδότας τοῦ λαοῦ, προσενεγκόντες αἷμα, ὑγείαν, ζωὴν καὶ περισσὸν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν τοῦ μικροῦ ἢ μεγάλου ποιμνίου των.

Δὲν εἶναι τυχαῖος ὁ καθορισμὸς τῆς μεγάλης αὐτῆς ἡμέρας, ἑορτῆς τῆς Πρωτοκορυφαίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, ὡς ἡμέρας τιμῆς καὶ ἐπιβραβεύσεως τῆς πεντηκονταετοῦς τῶν παρουσίας εἰς τὸ θυσιαστήριον, εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τὸν ἑλλαδικὸν χῶρον, ποὺ εἶναι καθαγιασμένος μὲ μυριάδες ἀδελφούς των προαπελθόντας εἰς τὴν Βασιλείαν τὴν ἡτοιμασμένην διὰ τοὺς ἁγίους καὶ καθοσιωμένους. Ὁ καθορισμὸς τῆς ἡμέρας αὐτῆς, τῆς ἰδικῆς σας, συμπίπτει μὲ τὴν καθιέρωσιν ἀπὸ μέρους τῆς Ἐκκλησίας μας τῆς ἑορτῆς τῶν Πρωτοκορυφαίων Ἀποστόλων ὡς θρονικῆς ἑορτῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἡ σημερινὴ ἡμέρα καὶ ἑορτὴ ἔπρεπε ἀπὸ ἐτῶν, ἂν ὅχι ἀπὸ αἰώνων, νὰ τιμᾶται ὡς γενέθλιος ἡμέρα τῆς Ἐκκλησίας μας.

Γενέθλιος ἡμέρα ὅχι μόνον τῆς Ἐκκλησίας

τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλὰ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία εἶναι διάσπαρτος καὶ πλημμυρισμένη ἀπὸ τὴν ἄνωθεν εὐλογία. Εὐλογία, ἡ ὁποία ὡδήγησε τὰ βήματα τοῦ πρώτου μετὰ τὸν Ἐνα, τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν, εἰς τὸν τόπον αὐτὸν τὸν ἐκχριστιανισθέντα ἔκτοτε καὶ ἀποτελέσαντα καὶ ἀποτελοῦντα γενναῖον καὶ σταθερὸν στύλον καὶ ἐδραῖωμα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Πῶς νὰ μὴν καυχᾶται ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος; Ποιὸς τόπος ἔχει νὰ ἐπιδείξει τόσες ἀποστολικές Ἐκκλησίες; Ποιὸς ἔχει νὰ δείξει Φιλίππους, Ἀμφιπόλεις, Ἀπολλωνίας, Θεσσαλονίκη, Βέροια, Μεθώνη, Ἀθήνας, Κόρινθον, Νικόπολιν;

Πῶς λοιπὸν νὰ μὴν ἀναχθεῖ ἡ σημερινὴ ἡμέρα εἰς λαμπρὰν θρονικὴν ἐορτήν;

Ἡ ἀποστολικὴ φλόγα ποὺ ἀναψε τὰ χρόνια ἐκεῖνα ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν δὲν ἔσβησε. Ὅλη ἡ Ἑλλάς ἔγινε ἓνας λαμπρὸς καὶ καρποφόρος ἀμπελὼν, μὲ μυριάδες καὶ ἑκατομύρια ἀνθρώπων Ἑλλήνων, ποὺ ἐδόξασαν τὸ ὄνομα τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Τὰ δάκρυα, οἱ κόποι, οἱ ὀδύνες, οἱ στεναγμοί, οἱ πληγές, οἱ διωγμοὶ τοῦ Παύλου ἐπότισαν τὸ ἔδαφος τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ τόπου. Ἡ Λυδία καὶ ἡ Δάμαρις ἐγέννησαν μυριάδες μητέρες χριστιανές. Ὁ Ἰάσων ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη, ὁ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, ὁ Ἀκύλας ἀπὸ τὴν Κόρινθο, ἔγιναν ἡ μικρὰ ζύμη ποὺ ἐζύμωσε τὸν εὐχνημον, τὸν διψῶντα γιὰ ἀλήθεια Ἕλληνα, μεταβληθέντες εἰς προπάτοράς μας ἐν τῇ πίστει. Ὁ ἑλληνισμὸς ὅλος ἐτάχθη ἐκουσίως καὶ ὄχι βιαίως, εὐγνωμῶς καὶ ὄχι ἀναγκασθεῖς, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀγάπης, δοῦλος καὶ θεράπων τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ.

Ἔτσι ἡ ἀποστολικότης, τοῦτέστιν ἡ γνησιότης καὶ καθαρότης ἐν τῇ πίστει, μὴ διακοπεῖσα ποτέ, συνεχίζει καὶ σήμερον καὶ πάντοτε, εἰς τοὺς ἀτελευτήτους αἰῶνας. Αὐτὴ ἡ ἀποστολικὴ διαδοχὴ διὰ τῶν ὑπὸ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων κατασταθέντων ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων διήκει διὰ τῶν αἰώνων καὶ φθάνει εἰς σᾶς τοὺς πολιοὺς λευίτας, εἰς ἡμᾶς τοὺς νεωτέρους καὶ θὰ συνεχίζεται καὶ εἰς τὸ Ἄνω Θυσιαστήριον. Εἶναι δὲ αὕτη, τὸ ἀδιάφυστον τεκμήριον τῆς ἀληθινῆς καθολικότητος καὶ οἰκουμενικότητος τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὅτι δὲν εἶναι φορεὺς τῆς ἀλη-

θείας, ἀλλὰ αὐτὴ ἡ Ἀλήθεια καὶ ἡ Ζωή, ὅπως ἐδιδάχθη διὰ τοῦ Αἵματος, τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, ὅπως ἐν πληρότητι τὴν παρέλαβον οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι, οἱ ἀποστολικοὶ Πατέρες καὶ δι' αὐτῶν ὅλοι οἱ ὀρθοδόξως πιστεύοντες καὶ λατρεύοντες τὸν Τριαδικὸν Θεόν. Αὐτὴ, ἡ μετὰ τῆς ἀποστολικότητος ἀρρήκτως συννυφασμένη καθολικότης, δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ ὅρους γεωγραφικοὺς καὶ ποσοτικά μεγέθη. Εἶναι ἄλλον εἶδους, ἄλλης ἀξιολογικῆς σημασίας, εἶναι καθολικότης ποὺ ἔχει σχέση μὲ τὴν ἀλήθεια, εἶναι καθολικότης ποιητική. Καὶ τὸ πολὺ μικρὸν ποίμνιον, καὶ δύο μόνον χριστιανοὶ μὲ τὸν ἱερέα τους, ἐφ' ὅσον ἔχουν τὴν εὐλογία κανονικοῦ μετόχου τῆς ἀποστολικότητος ἐπισκόπου, ἀποτελοῦν καὶ αὐτοὶ τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν ἐν τῷ συνόλῳ της, ὄχι ἐπιμερισμόν, ὄχι τιμῆμα. Αὐτὸ εἶναι τὸ μυστηριῶδες μεγαλεῖον τῆς Ὀρθοδόξου μας πίστεως. Ὁ μικρὸς δὲν ὑστερεῖ τοῦ μεγάλου. Ὁ ἐπίσκοπος τῆς μικροτέρας ἐπισκοπῆς εἶναι τὸ ἴδιον μέτοχος τῆς ἀποστολικότητος, ὅσον καὶ ὁ διοικητικῶς πρώτος. Γι' αὐτὸ σὲ μᾶς, εἰς τὴν ἀληθινὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, δὲν ὑφίστανται πρωτεῖα καὶ ἀλλόθρητα. Διότι οὔτε οἱ Ἀπόστολοι ὑπῆρξαν ἄλλοι. Οὔτε ὁ Πέτρος, οὔτε ὁ Παῦλος. Παρὰ τὸ ὅτι ὀνομάζονται, ποιητικῇ ἀδείᾳ, πρώτοι καὶ κορυφαῖοι. Δὲν τὸ ἐζήτησαν, διότι δὲν τοὺς ἐδόθη. Ἡ ἀγία αὐτὴ ξυνωρίς ἐθεώρει τὸν ἑαυτὸν τῆς ὑπηρεσίας καὶ μόνον τοῦ μυστηρίου τῆς εὐσεβείας.

Πέτρος, ἡ πέτρα τῆς πίστεως, παρὰ τὴς ἀνθρώπινες διακνυμάνσεις, παρὰ τὰ ἀνθρώπινα λάθη, παρὰ τὴν λεκτικὴν τριπλὴν προδοσίαν.

Παῦλος, ὁ χεῖμαρρος τῆς πίστεως καὶ τῆς ἱεραποστολῆς, ὁ πρῶτος μετὰ τὸν Ἐνα, παρὰ τὸ ἐχθρικόν του παρελθόν, παρὰ τοὺς διωγμοὺς ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας.

Πέτρος. Ὁ ψαράς ἀπὸ τὴν Βηθσαϊδᾶ, ὁ ἀδελφὸς τοῦ πρωτοκλήτου Ἀνδρέα, πρωτόκλητος καὶ αὐτός. Ὁ εὐαίσθητος, ὁ φλογερός, ὁ ὀρμητικὸς ἀλλὰ πεντακάθαρος, ὁ ἐκλεκτὸς μεταξὺ τῶν ἐκλεκτῶν.

Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἐβάδισε ἐπὶ τῶν κυμάτων, ποὺ διήνυσεν ἓναν σκληρὸ καὶ κακοτράχαλο δρόμο. Δὲν εἶναι ὁ ἄγαμος ποὺ ἀφιερώνεται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὸ ἔργον του. Εἶναι ὁ οἰκογενειάρχης μὲ τὰ προβλήματα του. Γι'

αὐτὸ καὶ οἱ διακνύμάνσεις, οἱ ὁποῖες τελικῶς διευθετήθησαν μὲ τὴ βοήθεια τῆς πίστεως καὶ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ. Τὸ στόμα τῶν Δώδεκα. Ὁ Μάρτυς πὺν ἀξιόθηκε νὰ μαρτυρήσῃ διὰ Σταν - ροῦ, ὅπως ὁ Διδάσκαλός του.

Παῦλος. Τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς. Πῶς νὰ τὸν ἐπαινέσει κανεῖς;

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος λέει ὅτι, οἱ ὠραιότεροι λόγοι καὶ ἐπαινοὶ γιὰ τὸν Παῦλο ἠτῶνται ἀπὸ τὸ ἔργον του καὶ τὴν προσωπικότητά του. Εἶναι ὁ φωτοχτυπημένος τῆς Δαμασκοῦ. Χεῖμαρρος Θεολογίας, Διδάσκαλος τῆς οἰκουμένης, ρήτωρ πνευματικός, πύργος ἀσάλευτος, οὐρανοπολίτης, στύλος τῶν Ἐκκλησιῶν, κρητὶς δογμάτων, ἐπουράνιος ἄνθρωπος, στρατηγός, ἰατρός, ὑπερασπιστής, παραστάτης, ἐν δεσμοῖς ἐλεύθερος. «Τὰ κατὰ πόλιν δεσμὰ καὶ τὰς θλίψεις σου τίς διηγῆσεται ἔνδοξε Ἀπόστολε Παῦλε; Μὰ προπάντων, καὶ πάνω ἀπὸ ὅλα, εἶναι ὁ ποιητὴς καὶ ἐφαρμοστής τῆς ἀγάπης. Καὶ μόνον οἱ πρῶτοι στίχοι τοῦ δεκάτου τρίτου κεφαλαίου τῆς Δευτέρας πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολῆς του νὰ ἐσώζοντο, θὰ ἤρκει νὰ λάβει τὸ ἐπίθετο Μέγας. Λοιπόν:

«Ποίους εὐφημιῶν στέμμασιν, ποίους ὕμνων διῶν κάλλεσιν, ποίους πνευματικοῖς ἅσμασιν ἐπανέσωμεν Πέτρον καὶ Παῦλον;».

Ἀλλὰ σήμερον ἔχομεν νὰ εἰπώμεν καὶ ἄλλον ἐπαινον. Ἐπαινον ἄξιον καὶ δίκαιον. Ἡ Ἐκκλησία οἶδε καὶ τιμᾷ τοὺς ἀνθρώπους τῆς. Ἐκεῖνους πὺν ἀφέντες τὰ δίκτυα καὶ τίς σαγῆνες τοῦ κόσμου, προσήλθαν καὶ ἀφιέρωσαν τὴν ζωὴν τους εἰς αὐτήν. Δὲν εἶναι εὐκολὸς ἡ ἐπιλογὴ τοῦ ἱεροῦ λειτουργήματος, πάντοτε μὲν, ἰδιαίτερος κατὰ τοὺς καιροὺς μας. Καὶ καιροὶ μας δὲν εἶναι μόνον οἱ σημερινοί. Εἶναι καὶ οἱ χθεσινοί, αὐτοὶ κατὰ τοὺς ὁποίους ἐκλήθησαν νὰ δώσουν τὴν ζωὴν τους οἱ σήμερον τιμώμενοι καὶ μαζί τους καὶ οἱ προαπελθόντες ἀδελφοὶ τους, λειτουργοὶ τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἄν μπορούσαμε νὰ κάνουμε μίαν ἀναδρομὴν εἰς τοὺς μετὰ τὸν Δεύτερον Παγκόσμιον πόλεμον χρόνους εἰς τὸν τόπον μας, θὰ διεπιστώναμε τὴν τραγικότητα τῶν χρόνων ἐκείνων. Θάνατοι, πένθη, καταστροφές, ἐρημία ἔξω ἀλλὰ καὶ μέσα.

Οἱ ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων κομματιασμένες, σχισμένες. Φωτιά καὶ τσεκούρι τὰ συνθήματα.

Θάνατοι ἀπὸ πολέμους. Θάνατοι ἀπὸ μίση καὶ πέραν ὅλων, θάνατοι ἀπὸ πείνα. Νὰ μὴν ἐπιτρέψει ὁ Θεὸς νὰ δοῦμε τέτοια δεινὰ καὶ προπάντων τὰ παιδιὰ καὶ τὰ ἐγγόνια μας, ὁ κόσμος ὅλος. Ἡ δυστυχία νὰ περιφέρεται γυμνὴ εἰς τοὺς δρόμους. Οἱ ἄνθρωποι τετραχλισμένοι νὰ ὑφίστανται δεινὰ γιὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἔφταιξαν. Ἡ ζωὴ κόλασις καὶ εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ χωριά. Πέρασαν χρόνια πολλὰ, ἕως ὅτου ἠρεμήσουν τὰ πράγματα καὶ ὁ τόπος βαδίσει τὸν δρόμον τῆς προόδου καὶ τῆς εὐημερίας, ἔστω τῆς ὑλικῆς, διότι, κακὰ τὰ ψέματα, ὁ ἐσωτερικὸς μας πολιτισμός, ὁ πολιτισμὸς τῆς ψυχῆς, μένει ἀκόμη ἰσχνὸς καὶ ἀτροφικὸς. Μέσα, λοιπόν, σὲ τέτοια ἀτμόσφαιρα ἐκλήθησαν οἱ σήμερον ἀξίως τιμώμενοι ταπεινοὶ καὶ ἡλικιωμένοι πλέον λευῖται μας νὰ δώσουν στὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ ὅ,τι εἶχαν, ὅ,τι ἐπὶ τέλους τοὺς ἔμεινε ἀπὸ τὸ κακὸ ἐκεῖνο τὸ μέγα. Καὶ ἀνασκουμπώθηκαν. Ἐσφίξαν τὰ δόντια, ὠρκίσθηκαν ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων καὶ ἔκαναν ζωὴ τους, τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας, πὺν εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Ὁ παπὰς στὴν Ἑλλάδα ἦταν, καὶ θέλω νὰ πιστεύω πῶς εἶναι ἀκόμη, ἡ ψυχὴ τοῦ ποιμνίου του. Τότε, τὰ χρόνια ἐκεῖνα πάντως ἦταν, τὸ λέω ἀπὸ προσωπικὴν πείραν. Ἦταν ὁ ἱερέας, καὶ ὁ πιὸ ἀπλὸς, τὸ καταφύγιον ὅλων. Ἡ παρηγορία στίς δυσκολίες, τὸ θάρρος στὴν ὀλιγοψυχία, τὸ χέρι πὺν σὲ κρατᾷ ὀρθίον, τὸ πόδι πὺν σὲ ὁδηγεῖ ἐκεῖ πὺν πρέπει. Ὁ βοηθὸς καὶ ἀρωγὸς τῶν πάντων. Ὁ ὁδηγός. Ἄς μὴ φαίνεται παρ᾽ ἔξω. Ναί, ἐκεῖνοι οἱ ἀπλοὶ καὶ ἀγράμματοι παπᾶδες κράτησαν διὰ μέσον τῶν αἰώνων καὶ κατὰ τὸν παρόντα, καὶ ἀκόμη περισσότερον, κατὰ τὴν διαρρέυσαν πενηντονηταετίαν, κράτησαν λέγω, τὸν λαόν μας ἐδραῖον καὶ σταθερὸν στὴν πίστιν, στὴν πατρίδα, στὴν οἰκογένεια, στίς παραδόσεις, στὰ ἥθη καὶ ἔθνη, στὴν καθαρότητα τῆς ἐλληνικῆς μας ψυχῆς καὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ. Οἱ καθημερινοὶ ἀγῶνες, οἱ ἐναγώνιες φροντίδες, τὰ βάσανα τῶν ἄλλων, πὺν ἦταν καὶ δικὰ τους βάσανα, ἄφησαν στίγματα ἀνεξίτηλα εἰς τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα των.

Ὅπως ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ πατρίδα μας φέρουν τὰ στίγματα τῶν δυσκόλων ἐκείνων καιρῶν, ἔτσι καὶ οἱ ταπεινοὶ αὐτοὶ κληρικοὶ καὶ λευῖται φέρουν τὰ στίγματα τῶν πολυποικίλων

καὶ πολύμορφων ἀγώνων τους. Καὶ τὰ στίγματα αὐτὰ ἀποτελοῦν αἰτίες καύχησης καὶ ἐπαίνου, πὺν τὸν ἀναμένουν ἀπὸ τὸν δίκαιον κριτὴν. Διό - τι ἠγωνίσθησαν τὸν δρόμον τὸν καλόν. Τὴν πί - στιν τὴν ἐτήρησαν καὶ τὴν παρέδωσαν εἰς τὰ πνευματικὰ των παιδιὰ, εἰς τοὺς νεωτέρους, ἡμᾶς, ἀλώβητη, καθαρὴ καὶ ἀμόλυντον.

Ἡ σημερινὴ σεμνὴ τελετὴ θέλει νὰ ἀποδώσει, κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, τὸν δίκαιον ἔπαινον δημο - σίως. Οἱ πάντες κατὰ τὰς ἡμέρας μας βραβεύον - ται. Ἀξιοὶ καὶ ὀλιγότερον ἄξιοι. Καὶ στήνονται περίλαμπροι ἀνδριᾶντες, πὺν πολλὰς φορὰς δὲν ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν ἀλήθειαν προσώπων καὶ πραγμάτων. Ἔτσι εἶναι ὁ κόσμος. Τιμὰ καὶ γεραίρει τὰ δῆθεν ἐπώνυμα πρόσωπα τῆς στιγμῆς, διὰ νὰ μετανοήσῃ ἄργότερον. Ποιὸς ἐτί - μησε ὅμως τὸν ἀπλὸν καὶ ταπεινὸν ἱερέα, τὴν ψυ - χὴν τῆς ψυχῆς τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ;

Μακαριώτατε, Σεβασμιώτατοι ἄγιοι Ἀρχιε - ρεῖς, εὐλαβέστατοι ἱερεῖς ἀπὸ περᾶτων ἕως πε - ρᾶτων τῆς πατρίδος μας. Γνωρίζω ὅτι ἡ τιμὴ πὺν σᾶς γίνεται σήμερον ἀπὸ τὴν Διοικοῦσαν Ἐκκλησίαν εἶναι κατ' ἀνθρώπον. Εἶναι ἴσως ὀλί - γη καὶ ἔρχεται ἄργά. Γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν ὅμως, πὺν ζεῖ ὑπὸ τὸ πρῶμα τῆς αἰωνιότητος τοῦ Λό - γου τοῦ Θεοῦ, πιστεύω πῶς ἡ τιμὴ αὐτὴ εἶναι μία μικρὴ πρόγευσις τῶν ἀγαθῶν πὺν ἠτοίμασε γιὰ σᾶς ὁ Θεὸς καὶ πὺν εἶναι τόσα καὶ τέτοια, «ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ οἶδε, οὐς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη».

Εὐχόμεθα καὶ προσευχόμεθα ἐν Χριστῷ, τῷ Θεῷ, ἡ Χάρις καὶ ἡ εὐλογία Του νὰ εἶναι καὶ τῷ - ρα καὶ πάντοτε μαζί σας. Ἀμήν.

Ὁ λόγος τοῦ Πανοσ. Ἀρχιεπισκοπάρχου

**Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΚΑΙ
Η ΔΙΑ ΤΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ ΑΥΤΟΥ
ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟ Υ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ**

«Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαίρουν ἢ λέγειν τι καὶ ἀκού - ειν καινότερον» (Πράξ. 17, 21).

Μακαριώτατε καὶ Μεγάτιμε Προκαθήμενε τῆς καθ' Ἑλλάδα περιωνύμου Ἀποστολικῆς Ἐκ - κλησίας καὶ Σεπτὲ Ποιμενάρχα τῆς περιλαλήτου

πόλεως τῶν κλεινῶν Ἀθηνῶν, κ. Χριστόδουλε,

Σεβασμοπόθητος καὶ γερασμία χορεία τῶν Ἀ - γίων Ἱεραρχῶν.

Ἐξοχώτατοι καὶ Ἐντιμώτατοι ἐκπρόσωποι τῶν τε πολιτικῶν, στρατιωτικῶν, δημοτικῶν καὶ λοι - πῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως ταύτης.

Ἐλλογμιώτατοι καὶ περισπούδαστοι θεράπον - τες καὶ μύσται τῆς σοφίας καὶ τῆς ἐπιστήμης τῆς τε ἱεράς καὶ τῆς θύραθεν.

Τιμώτατοι ἀδελφοὶ συμπρεσβύτεροι καὶ διά - κονοι.

Λαὲ τοῦ Κυρίου εὐλογημένε καὶ περιούσιε.

Ἐμπλεοὶ αἰσθημάτων ἱερῶν καὶ ἁγίων εὗρι - σκόμεθα εἰς τὸν ἱερὸν τοῦτον χώρον, ὃν ἠγίασαν οἱ Ἀποστολικοὶ Πόδες τοῦ Μεγάλου προσηλύτου τῆς Δαμασκοῦ τοῦ ποτε τυφλωθέντος, εἴτα δὲ φω - τίσαντος καὶ καταλαμπρύναντος τὴν οἰκουμένην ἅπασαν ταῖς μαρμαρυγαῖς τῆς ἀληθοῦς θεογνω - σίας, τοῦ Θεοῦ ἐξυπονοῶ Παύλον, τοῦ τρισμεγί - στου Ἀποστόλου καὶ φωτιστοῦ τῶν Ἑθνῶν καὶ πνευματικοῦ Πατρὸς τῶν κλεινῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἑλλάδος ἀπάσης. Συνεκεντρώθημεν σήμερον ἵνα ἐν ὕμνοις, ἐν λόγοις, ἐν διδαχαῖς, κυρίως δὲ ἐν αἰσθήμασι πανιέροις, ἀποδώσωμεν τὴν τιμὴν, τὴν ἀναγνώρισιν, τὴν εὐγνωμοσύνην εἰς τὸν πῆξαντα λόγοις ἱεροῖς καὶ κόποις ἀτρύτοις εἰς τὴν Ἑλληνί - δα γῆν τὴν ἀκροτόμον πέτραν τῆς πίστεως εἰς τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, τὸν ποιήσαντα τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ. Σήμερον οἱ Φύλιπποι καὶ ἡ Θεσσαλονίκη, ἡ Βέροια καὶ ἡ Νικόπολις, ἡ Κό - ρινθος καὶ ἡ Μελίτη, τὴν νῆσον τοῦ Ἰονίου πελά - γους λέγω, συναντῶνται νοητῶς εἰς τὰς κλεινὰς καὶ χρυσὰς Ἀθήνας, τὸ τῆς Ἑλλάδος ἀπάσης παι - δευτήριον, ἵνα ἀποδώσωσιν τὰ πνευματικὰ τρο - φεῖα εἰς τὸν φιλόστοργον πατέρα, τὸν λαμπρὸν δι - δάσκαλον, τὸν ἀκοίμητον πρὸς Κύριον πρέσβυν καὶ ἀντιλήπτορα, τὸν πνευματικὸν νυμφαγωγὸν τῆς ἀδιασπάστου ἐνώσεως τοῦ ἐρασμιωτάτου Νυμφίου τῆς Ἐκκλησίας μετὰ τῆς νύμφης Ἑλλά - δος εἰς δόξαν Θεοῦ.

Ἐν τῇ περιουσίᾳ τῆς Οἰκουμένης ταύτῃ πόλει ἐγένετο πρὸ δύο σχεδὸν χιλιάδων ἐνιαυτῶν τῆς Χρηστότητος τοῦ Κυρίου ὁ Παῦλος διὰ νὰ κη - ρύξῃ Ἐκεῖνον ὅτι οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἀγνοοῦντες ἠυσέβουν. Διελέχθη πρὸς τὴν εὐσεβῆ φιλομάθειαν τῶν Ἀθηναίων ἡ ὁποία ἀσφαλῶς διέφερε τῆς ἐξ

Ἀποκαλύψεως Θεογνωσίας ὁδηγοῦσα τὸν ἄνθρωπον εἰς τι τέλος μὴ ἐπαρκῶς ἱκανὸν νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὰ ὑπαρξιακὰ ἐρωτήματα του.

Ἡ ἀναφορὰ τοῦ Παύλου εἰς τὸ ἀνήσυχον, ἐρευνητικὸν καὶ φιλοπερίεργον πνεῦμα τῶν Ἀθηναίων, ἐμπεριεῖχε σπέρματα θανμασμοῦ πρὸς αὐτὸ τοῦτο τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα, ὅπερ ἐδημιούργησεν λαμπρὸν πολιτισμὸν, χαρακτηριζόμενον ἐκτὸς τῶν ἄλλων στοιχείων καὶ ὑπὸ τῆς εὐρύτητος τῆς σκέψεως, τῆς ἀνεκτικότητος καὶ τῆς οἰκουμενικότητος. Κορυφαῖον ἐπίτευγμα τοῦ ἑλληνικοῦ τούτου διαμονίου κατὰ τὴν Σωκράτειον ρῆσιν, ὑπῆρξεν ὁ κλασικὸς Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς, ὁ ὁποῖος, μὲ ὄχημα τὸν λόγον καὶ τὴν παιδείαν, ἀνέβη εἰς τὰ ὑπάτα κορυφὰ τῆς ἀνθρωπίνης σοφίας, ὑπολειπόμενος μόνον εἰς ἓνα διὰ νὰ φθάσῃ καὶ εἰς τὴν ἀληθῆ Θεογνωσίαν, εἰς τὴν οὐσίαν τῶν ὄντων, εἰς τὸ ἄκρον ἐφετόν. Τὸ μέγιστον κακὸν διὰ τὸν Ἕλληνα ἦτο ἡ ἀπαυδευσία τοῦ πνεύματος, ἡ ὁποία συνιστοῦσε καὶ τὴν βαρβαρότητα, διὰ τοῦτο Ἕλληνες ὀνομάζοντο πάντες ὅσοι μετεῖχον τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας. Αὐτὴ ἡ παιδεία συμβάλει εἰς τὴν ἀνάδειξιν τοῦ ἀνθρώπου, ὡς «θειοτάτου τε καὶ ἡμερωτάτου ζώου» (Πλάτωνος Νόμοι 766 Α 1-5). Διὰ τοῦτο ἡ διάκρισις εἰς Ἕλληνας καὶ βαρβάρους, δὲν ἦτο τόσον ἐθνικιστικοῦ χαρακτῆρος ὅσον κυρίως καὶ πρωτίστως πνευματικοῦ. Ἡ λεπτότης τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος, ὡς αὖρα δημιουργική, εἰσῆλθεν καὶ εἰς τὰς παραμικρὰς ἐκφάνσεις τῆς ζωῆς καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐδημιούργηθη ὁ περιώνυμος Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς ὁ προβάλλων τὸ ὥραϊον, τὸ ἁρμονικὸν καὶ τὸ σύμμετρον, τὸ εὐσεβές, τὸ καλὸν καγαθόν, ἀρεταὶ αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν ἐπινοήσεις καὶ κατακτήσεις τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος μὲ ἐφαρμογὴν εἰς πᾶσαν πτυχὴν τοῦ βίου, ἀπὸ τὴν γλῶσσαν, τὴν περιώνυμον ἑλληνικὴν φωνήν, ἕως τὴν τέχνην εἰς τὰς ποικίλας μορφὰς αὐτῆς. Αὐτὸν τὸν πολιτισμὸν τῶν τεχνῶν, τῆς γνώσεως καὶ τῆς φιλοσοφίας μετέφερε ὁ Μακεδὼν Στρατηλάτης εἰς τὴν Ἀνατολήν ἡ ὁποία ἀντιπελαργοῦσα ἀπέστειλεν διὰ τοῦ Παύλου τὸν Χριστιανισμὸν τοῦ Σταυροῦ, τῆς Πίστεως καὶ τοῦ Εὐαγγελίου.

Εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον τῆς ἐμβριθοῦς ἀναζητήσεως τοῦ ὑψηλοῦ, ὡς κατηγορίας προσοδιδομένης

εἰς τὸ ὄντως ὄν, τὸ πάντων ἐπέκεινα, καὶ τῆς εὐδαίμονος ἀπολαύσεως τοῦ ὥραϊον, ὡς κατηγορίας προσοδιδομένης εἰς τὴν κτίσιν δι' ἧς φανεροῦται «ὡς ἐν ἐσόπτρῳ δι' αἰνίγματος» ὁ ἐν τῷ βάθει τῆς σοφίας αὐτοῦ τὰ πάντα δημιουργήσας Ὑπερέλειος Κτίστης, ὁ θύραθεν ἄνθρωπος ἐκνεῖτο καὶ ἔξει, ἔδρα καὶ εἰργάζετο, ἐπροόδευε καὶ ἐδημιούργει διὰ τοῦ λόγου. Αὐτὸς ὁ λόγος δὲν περιερίετο μόνον ἐντὸς τῶν πεπερασμένων ὁρίων τῆς σκέψεώς του ἀλλ' ἐξ αὐτῆς ἐξικνούμενος ἀπέτελλε τὸ πλεόν ἰδανικὸν καὶ πρόσφορον μέσον τῆς μεταξὺ τῶν ἐλλόγων ὄντων σχέσεως καὶ ἐπικοινωνίας, ἦτοι τὸν διάλογον. Αὐτὸς εἶναι μέσον καὶ ὄργανον τομώτερον ὑπὲρ πᾶσαν μάχωραν δίστομον, καινοτομοῦν πρὸς βοήθειαν τῆς ἐξελικτικῆς προαγωγῆς τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν καὶ ὁρθοτομοῦν πρὸς διευθέτησιν τῶν μεταξὺ τῶν ἀνθρωπίνων προσωποποιήσεων ἀναφυομένων προβλημάτων ἢ διαφορῶν. Διὰ τοῦ διαλόγου ἡ φιλοσοφία ἀνέβη εἰς τὰ περιβλεπτά ὕψη τῆς νοήσεως καὶ τῆς ἐξετάσεως τῶν κυρίων ἀρχῶν τῶν πρυτανευουσῶν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν. Διαλεκτικὴ ὑπῆρξεν ἡ μαυεντικὴ μέθοδος τοῦ εὐφυνῶς ὀνομασθέντος πρὸ Χριστοῦ χριστιανοῦ, τοῦ Σωκράτους, ἡ ὁποία τὸν ὁδήγησεν εἰς τὴν ἄνευ τῆς Θείας Ἀποκαλύψεως συναίσθησιν τῆς ἀγνωσίας τοῦ «ἐν οἶδα, ὅτι οὐδὲν οἶδα». Εὐβοτρὺς καρπὸς τοῦ διαλόγου ὑπῆρξεν ἐξάλλου καὶ ἡ δραματικὴ τέχνη, ἡ ὁποία τοιοῦτοτρόπως προήγετο εἰς τὴν ὑπόθεσίν της, ἵνα ἀχθῇ «ἡδυσμένῳ λόγῳ», «δι' ἐλέους καὶ φόβου» εἰς τὸ τέλος της. Παρὰ ταῦτα ὁ διάλογος ἐκινεῖτο «ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου», ἀνίσχυρος οὐσιαστικὰ νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὸ μέγα ὑπαρξιακὸν ἐρώτημα τοῦ ἀνθρώπου, τὸ περὶ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου. Ἐξ αὐτῆς τῆς διαλεκτικῆς προσεγγίσεως τῆς ζωῆς ἐν συνόλῳ «ἐν μόνον ἔλειπε», ἀλλὰ τοῦτο ἦτο τὸ πρῶτον καὶ τὸ κύριον.

Εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία ἐδέχθη εἰς τὰ σπλάχνα της τὸν σπόρον, ἀλλὰ καὶ ἐγονιμοποίησεν αὐτὸν εἰς δένδρον εὐσχιόφυλλον, ὑφ' οὗ σκέπτονται πολλοί, τὸ θεότευκτον σκεῦος τῆς ἐκλογῆς, «ὁ ἐν γῇ βαδίζων καὶ τῇ προθυμίᾳ τὸν οὐρανὸν περιπολῶν» ὁ Παῦλος, ἀνταποδίδων τὴν εὐεργεσίαν, ἦλθεν ἵνα συμπληρώσῃ τὸ ἐλλείπον ἐν. Τὴν ἀληθῆ Θεογνωσίαν. Τὴν πίστιν εἰς

τὸν ἕνα Θεόν. Ὁ ἀριστοτέχνης πρωτοουργὸς καὶ διακονὸς τῆς ἐν Ἀθήναις συναντήσεως καὶ συνθέσεως τῶν δύο ἐτεροκλήτων κορυφαίων μεγεθῶν, τοῦ Χριστιανισμοῦ τοῦ ἔχοντος τὴν δύναμιν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ τοῦ διακρατοῦντος τὴν εὐασθησίαν τοῦ πνεύματος, ὑπῆρξεν ὁ Θεῖος Παῦλος, ὁ ὁποῖος ἔθεσεν τὸν θεμέλιον λίθον τοῦ λαμπροῦ πνευματικοῦ οἰκοδομήματος, τοῦ ξενίζοντος ἔκτοτε ὑπὸ τοὺς θόλους του πάντας τοὺς ἀνθρώπους, προσφέροντος μάλιστα εἰς αὐτοὺς τὴν αἴσθησιν τῆς ἐστιότητος, τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς πνευματικῆς πληρότητος. Ἡ ἀναφορὰ τοῦ μεγάλου Ἀποστόλου εἰς τὸ ἴδιον χαρακτηριστικὸν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς νοοτροπίας τῶν Ἀθηναίων, δὲν ὑπῆρξεν μία ἄχρωμος διαπίστωσις τοῦ Παύλου, οὔτε ἐν ρητορικὸν σχῆμα, ἀλλὰ ὁ κοινὸς τόπος εἰς ὃν θὰ ἠδύναντο νὰ συναντηθοῦν τὰ δύο κορυφαῖα πνευματικὰ μεγέθη. Ὁ λόγος καὶ ὁ διάλογος εἰς τὸν θεοειδῆ ἐκείνον νοῦν, ἐχρησιμοποήθησαν ὡς μέσα ἀνευρέσεως τῆς ἀληθείας, τὴν ὁποίαν τὸ ἐλληνικὸν πνεῦμα ἐναγωνίως ἀνεξήτει, ὁ δὲ Χριστιανισμὸς εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ κατεῖχε ὡς θησαυρὸν πολυτιμότητον ἀνήκοντα μάλιστα ὄχι εἰς μίαν μικρὰν ὁμάδα ἀνθρώπων ἢ ἔστω εἰς ἕνα λαὸν ἀλλὰ εἰς ὁλόκληρον τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, τὸ ἀποτελοῦν ἐν τῷ συνόλῳ του «γένος Θεοῦ» τοῦ «οὐ μακρὰν ἐνὸς ἐκάστου τῶν ἀθρώπων εὐρισκομένον». Ὁ Χριστιανισμὸς μὲ ὄχημα τὸν λόγον καὶ ἡνίοχον τὸν διάλογον, διετύπωσεν μὲ θεολογικὴν ἐναργεῖαν καὶ ἀκριβείαν τὰ σωτήρια δόγματα. Ἐπὶ τοῦ βράχου τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ Ταρσεὺς κήρυξε, ὁ ὠκὺς τοὺς πόδας, φρυκτωρεῖ 2.000 περίπου ἔτη τὸ ἀνέσπερον φῶς, τὸ ὁποῖον ἐλήλυθεν εἰς τὴν ζοφώδη καὶ ἀσέληνον νύκτα τῶν χρόνων τῆς ἀγνοίας. Τὸ περιεχόμενον τοῦ κηρύγματός του εἶναι μεστὸν ζωῆς καὶ ἀληθείας, ἀξιοπρεπείας καὶ ἐλευθερίας, οὐρανοῦ καὶ ἐλπίδος, ἀγάπης καὶ δικαιοσύνης.

Ὁ Χριστιανισμὸς διελέχθη τοῖς Πανλευσίαις χεῖλεσι μετὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐκπροσωποῦντος εἰς ἐπίπεδον πνεύματος καὶ πολιτισμοῦ σύμπαντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον καὶ συνηντήθη τελικῶς μετ' αὐτοῦ εἰς μίαν νέαν ἐνότητα καὶ ὄντοτητα θεοπεσίαν, ἡ ὁποία καὶ ἐπροσδιόρισε τὸ περιεχόμενον, τὴν ταυτότητα, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπαρξιν

τοῦτο μὲν τοῦ θαυμαστοῦ Ρωμαίου Πολιτισμοῦ, ἢ ἄλλως πως κληθέντος Βυζαντινοῦ τοιούτου, τοῦτο δὲ τοῦ συνόλου Εὐρωπαϊκοῦ Πολιτισμοῦ.

Ὁ ἱερὸς τοῦτος βράχος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁπόθεν ὡς θεῖον σάλπισμα ἠκούσθη ἡ σθεναρὰ φωνὴ τοῦ οὐρανοβάμονος κήρυκος, θεοπεσίον ρήτορος καὶ φωστῆρος τῶν ἐθνῶν καὶ ἐγνώσθη ὁ ἄγνωστος Θεός, ἀπέβη ὁ αἰώνιος ἄμβων τῶν ἀκαταλύτων χριστιανικῶν ἀληθειῶν, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου θὰ ἀντηχῇ ἡ ἀθάνατος αὐτοῦ δημιουργία.

Ὁ Ἑλληνισμὸς διὰ τοῦ ἀναβαπτισμοῦ του εἰς τὴν κολυμβήθραν τῆς Χριστιανικῆς ἀληθείας καὶ ζωῆς ἠντλήσε νέας δυνάμεις, διὰ τῶν ὁποίων ἀνεκαίνισθη ὡς αἰτοῦ ἡ νεότης αὐτοῦ, ἡ δὲ Θεία τοῦ Χριστοῦ Διδασκαλία, ἐν τῇ ἐλληνικῇ διανοήσει εὗρε τὰ πνευματικὰ ἐκεῖνα ἐρείσματα καὶ τὴν βάσιν, ἐξ ἧς ὠρμήθη διὰ τὴν κατάκτησιν τῶν ψυχῶν τῶν λαῶν.

Καὶ ἡ ἀλήθεια αὕτη εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀκουσθῇ σήμερον, καθ' ὃν χρόνον ἐπιλήσιμονες πολλοὶ ὑπάρχουν αὐτῆς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος. Ὁ κοινὸς πλέον οἶκος τῶν λαῶν τῆς γηραιᾶς ἡπείρου, ἡ Εὐρώπη δηλονότι, ἐστηρίχθη πνευματικῶς εἰς αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν συνάντησιν, διὰ τοῦτο καὶ δὲν θὰ ἦταν ἄστοχον νὰ λεχθῇ ὅτι ὁ πνευματικὸς πατέρας τῆς Εὐρώπης δὲν εἶναι ὁ Καρλομάγνος οὔτε ἀκόμα καὶ οἱ αὐτάδελφοι Θεσσαλονικεῖς Ἅγιοι Κύριλλος καὶ Μεθόδιος, ἀλλὰ ὁ μέγας Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν Παῦλος, ὁ ὁποῖος μετέφερε τὸ ἐξ ἐώας φῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἤναψε τὰς δάδας τοῦ πνεύματος αἵτινες ἐφώτισαν σύμπαντα τὸν πεπολιτισμένον χῶρον. Καὶ σήμερον, καθ' ἣν στιγμὴν γίνεται τόσος λόγος διὰ τὴν πνευματικὴν ταυτότητα τῆς Εὐρώπης, ἐὰν βεβαίως ὁ λόγος αὐτὸς προέρχεται ἐξ εἰλικρινοῦς προαιρέσεως, ἃς ἀναζητήσουν τὴν ταυτότητα αὐτὴν ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει, εἰς τὴν συνάντησιν δηλαδὴ Ἑλληνισμοῦ - Χριστιανισμοῦ, ἡ ὁποία ἐπραγματοποιήθη εἰς τὰς ἱστοφεῖς Ἀθήνας μὲ πρωτεργάτην τὸν οἶκουμενικὸν διδάσκαλον καὶ θεηγόρον Ἀπόστολον Παῦλον.

Σήμερον, εἴτε ποτὲ καὶ ἄλλοτε, ἡ θεοδίδακτος καὶ σωτήριος Χριστιανικὴ Ἀλήθεια, τὴν ὁποίαν, ὡς θησαυρὸν πολυτίμητον, διαφυλάσσει ἀλώβητον ἡ Ἁγία Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς καὶ τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα, συνιστοῦν τὴν

μοναδικὴν ἐλπίδα εἰς τὰ παγκοσμίως διαμορφούμενα ποικιλώνυμα ἀδιέξοδα. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, μὲ Πρῶτον Ὑμᾶς, Μακαριώτατε Δέσποτα, πορεύεται εἰς αὐτὸν τὸν ἀνηφορικὸν δρόμον τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς προσφορᾶς, μετὰ πάσης σωφροσύνης καὶ συνέσεως, ἐν πνεύματι ἀληθοῦς ἀγάπης καὶ διαλόγου πρὸς πάντα ἄνθρωπον, διατηροῦσα ἀπαρσάλευτον, ἀκεραίαν καὶ ἀναλλοίωτον ἐξ ὁθνεῶν στοιχείων τὴν δογματικὴν διδασκαλίαν τῆς, σκοποῦσα καὶ ἀποβλέπουσα εἰς τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν, «ὕπὲρ ὧν Χριστὸς ἀπέθανεν καὶ ἀνέστη», δεικνύουσα καὶ ἀποδεικνύουσα ἐν τοῖς πράγμασι ὅτι δὲν διακατέχεται ὑπὸ φρονήματος φανατισμοῦ, φονταμενταλισμοῦ, σιωπηρᾶς καὶ μονολόγου προσεγγίσεως τῶν φαινομένων, ἀπομονωτισμοῦ, μαρτυροῦντος ἀνασφαλῆ φοβίαν καὶ ἀνεπίτρεπτον ἐγωιστικὴν ἀντάρκειαν, ἀπάδουσαν πρὸς τὸ γενεσιουργὸν ἦθος Αὐτῆς.

Τὸ διαχρονικὸν μήνυμα τῆς Ἁγίας Ὁρθοδόξου Πίστεως ἡμῶν τὸ προελθὸν ἐκ τῆς ἐνταῦθα μυσταγωγηθείσης ἱστορικῆς καὶ σωτηρίου συναντήσεως Χριστιανισμοῦ καὶ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἀπενθυνόμενον πρὸς πάντα ἄνθρωπον, δηλονότι τὸ «δεῦτε καὶ διαλεχθῶμεν» ἐν πνεύματι ἀληθείας καὶ ἀγάπης ἀπροϋποθέτου, ὑπῆρξεν πάντοτε καὶ παραμένει διαρκῶς ζωντανὸν καὶ ἰδιαίτερος ἐπικαιρον. Τὸ μήνυμα τοῦτο, τὸ ὁποῖο συνιστᾷ τὴν οὐσιαστικὴν καὶ μοναδικὴν ἐν ταύτῃ ἐλπίδα τοῦ κόσμου ἐκ τοῦ ὁποῖου ἐπικινδύνως ἐλλείπει τὸ ὠραῖον, τὸ σύμμετρον, τὸ αὐθεντικὸν καὶ τὸ ἅγιον, δύναται νὰ κατανοηθῇ ὁρθῶς καὶ ἀξιοποιηθῇ ἐπωφελῶς, μόνον διὰ τοῦ σαρκωθέντος, σταυρωθέντος καὶ Ἀναστάντος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα, τὸ κράτος, ἡ τιμὴ καὶ ἡ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΠΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΜΗ

Ἐφη ὁ θεῖος καὶ μυστιπόλος Ἀπόστολος Παῦλος «οἱ καλῶς προεστώτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀξιουσθώσαν» (Α' Τιμ. ε' 17), ὡς «ἐποικοδομήσαντες ἐπὶ τὸν θεμέλιον τῶν Ἀπο-

στόλων χρυσόν, ἄργυρον, λίθους τιμίους» (Α' Κορινθ. γ' 12), ὡς «γεννήσαντες ἐν Χριστῷ καὶ διὰ τοῦ Εὐαγγελίου» (Α' Κορινθ. δ' 15) τέκνα τῷ Θεῷ καὶ Πατρί. Προσέθηκεν ἐκφαντορικῶς καὶ ὅτι «Αὐτὸς (ὁ Θεός) ἔδωκε τοὺς μὲν Ἀποστόλους, τοὺς δὲ Προφήτας, τοὺς δὲ Εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ Ποιμένας καὶ Διδασκάλους πρὸς καταρτισμὸν τῶν ἁγίων εἰς ἔργον διακονίας εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, μέχρι καταστήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφεσίους δ' 11-13).

Ταῦτα ἔχουσα ὑπ' ὄψει Αὐτῆς ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν τῇ Συνεδρίᾳ Αὐτῆς τῆς 6ης παρελθόντος μηνὸς Μαρτίου σωτηρίου ἔτους διςχιλιοστοῦ πρώτου,

ἔκρινεν ἄξιον τιμῆσαι

διακοσίους καὶ εἴκοσι τρεῖς Λευίτας τῆς Ἀγιωτάτης καθ' Ἑλλάδα εὐδρόμου Ἀποστολικῆς ὁλκάδος, οἵτινες πλέον τῶν πενήκοντα ἐνιαυτῶν τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου ἠνάλωσαν ἑαυτοὺς εἰς τὴν τέχνην τῶν τεχνῶν καὶ τὴν ἐπιστήμην τῶν ἐπιστημῶν, δηλονότι τὸ μέγα τῆς Ἱερωσύνης ὑποῦργημα, προσενεγκόντες, τῇ ἀφάτῃ καὶ ἀμετρήτῃ φιланθρωπία τοῦ Θεοῦ τῆς Ἐκκλησίας Δομῆτορος, τὴν ἀναίμακτον, φρικτὴν καὶ σωτηριώδη ἱεουργίαν τῶν Θείων Μυστηρίων, ὑπὲρ τῶν ἑαυτῶν ἁμαρτημάτων καὶ τῶν τοῦ Λαοῦ ἀγνοημάτων. Πρὸς τοῦτοις δέ, διηκόνησαν τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸν τομώτερον ὑπὲρ πᾶσαν ῥομφαίαν δίστομον, «πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ» (Β' Τιμόθ. γ', 16) τοῦ ἐμπεπιστευμένου αὐτοῖς ποιμνίου τῶν λογικῶν προβάτων καὶ ζωσάμενοι τὸ λέντιον τῆς ἐν ἀρρήτῃ ἀγάπῃ προσφορᾶς ἐστῆριξαν τοὺς ἐν θλίψει καὶ δοκιμασίᾳ καὶ ἀνάγκῃ ἐλαχίστους ἀδελφούς ἡμῶν «ὕπὲρ ὧν Χριστὸς ἀπέθανεν», γενόμενοι τύπος τῶν πιστῶν «ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἀγνείᾳ» (Α' Τιμόθ. δ', 12) ἵνα μὴ δώσωσιν «ἐγκοπὴν τινα τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ» (Α' Κορινθ. θ', 12), ὧν τὰ ὀνόματά ἐστιν ταῦτα:

1. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

- Ἀρχιμ. Σπυρίδων Λουλουδάκης
- Ἀρχιμ. Μελέτιος Ἀρετὸς
- Ἀρχιμ. Ἰλαρίων Ἀθανασίου
- Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Βελισσαρίου
- Ἀρχιμ. Σωφρόνιος Παννόπουλος
- Ἀρχιμ. Δανιὴλ Ἰβηρίτης
- Ἀρχιμ. Ἀμβρόσιος Πλατῆς
- Ἀρχιμ. Δωρόθεος Παπαγγελῆς
- Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Μητροπέτρος
- Ἀρχιμ. Κλεόπας Τέκας
- Πρωτ. Σπυρίδων Κοράκης
- Πρωτ. Κωνσταντῖνος Ἀνδρουλάκης
- Πρωτ. Ἰωάννης Ἀντωνόπουλος
- Πρωτ. Νικόλαος Ἀντωνόπουλος
- Πρωτ. Μάριος Δαπέργολας
- Πρωτ. Περικλῆς Δεδούσης
- Πρωτ. Δημήτριος Μαρκάτης
- Πρωτ. Γαβριὴλ Τσιλάκης
- Ἱερομ. Μιχαὴλ Σαμπάα

2. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

- Ἀρχιμ. Ἀγάπιος Ντόβας
- Ἀρχιμ. Τιμόθεος Καπότας
- Πρεσβ. Ζήσιμος Δημάκης
- Πρεσβ. Φώτιος Λιανὸς
- Πρεσβ. Νικόλαος Παπαδημητρίου
- Πρεσβ. Νικόλαος Παπαροϊδάκης
- Πρεσβ. Γρηγόριος Πρώϊμος
- Πρεσβ. Ἰωάννης Καραγιάννης

3. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ-ΠΟΛΕΩΣ

- Πρωτ. Παντελεήμων Σκάβδης
- Πρωτ. Ἀπόστολος Κουγιουμτζῆς

4. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΑΡΤΗΣ

- Πρεσβ. Χρῆστος Βλάχος
- Πρεσβ. Δημήτριος Τσίπρας
- Πρεσβ. Βασίλειος Σκλατσογιάννης
- Πρεσβ. Εὐάγγελος Σκούρας
- Πρεσβ. Βασίλειος Τσιρώνης
- Πρεσβ. Γεώργιος Στεργίου
- Πρεσβ. Δημήτριος Καράμπαλης
- Πρεσβ. Νικόλαος Κίτσος
- Πρεσβ. Μιχαὴλ Ζαφείρης
- Πρεσβ. Βασίλειος Ξανθόπουλος

- Πρεσβ. Μᾶρκος Κασσελούρης
- Πρεσβ. Βλάσιος Παπαδημητρίου

5. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΓΟΥΡΤΥΝΟΣ καὶ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ

- Πρεσβ. Γεώργιος Ἡλιόπουλος
- Πρεσβ. Χρῆστος Δημόπουλος
- Πρεσβ. Θεόδωρος Σταθόπουλος
- Πρεσβ. Παναγιώτης Παπαθεοδώρου
- Πρεσβ. Δημήτριος Κούτρης
- Πρεσβ. Θεόδωρος Μποτῆς
- Πρεσβ. Κωνσταντῖνος Σαρρῆς
- Πρεσβ. Χρῆστος Παπαδόπουλος
- Πρεσβ. Ἰωάννης Βλαχάκης
- Πρεσβ. Γεώργιος Ἀνδρουτσόπουλος

6. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΔΗΜΗΤΡΙΑ-ΔΟΣ καὶ ΑΛΜΥΡΟΥ

- Πρωτ. Δημήτριος Χατζόπουλος
- Πρωτ. Γεώργιος Χριστόπουλος
- Οἶκον. Νικόλαος Μπαρμπάκης
- Οἶκον. Εὐάγγελος Τσαγκαράκης

7. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΔΙΔΥΜΟΤΕΙ-ΧΟΥ καὶ ΟΡΕΣΤΙΑΔΟΣ

- Πρωτ. Βασίλειος Παπαδόπουλος
- Πρωτ. Χρῆστος Χριστακούδης
- Πρεσβ. Δημήτριος Παπαειρηναίου
- Πρεσβ. Βασίλειος Σακελλαρίδης
- Πρεσβ. Γεώργιος Παπαδάκης
- Πρεσβ. Ἀπόστολος Δημόπουλος

8. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΕΛΑΣΣΩΝΟΣ

- Ἀρχιμ. Ἰσίδωρος Διβράκης
- Πρωτ. Νικόλαος Μπαράς

9. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΖΑΚΥΝΘΟΥ

- Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Γκέλμπεσης
- Ἀρχιμ. Διονύσιος Πυλαρινὸς
- Πρωτ. Σπυρίδων Κοντονῆς
- Πρεσβ. Ἀνδρέας Σούρμπης
- Πρεσβ. Διονύσιος Ἐπισκοπόπουλος

10. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΗΛΕΙΑΣ

- Πρωτ. Δημήτριος Χριστόπουλος
- Πρεσβ. Νικόλαος Παπακωνσταντίνου
- Πρεσβ. Παναγιώτης Βελλόπουλος
- Πρεσβ. Κωνσταντῖνος Παπαλεωνίας

- Πρεσβ. Γεώργιος Κασκαντίρης
  - Πρεσβ. Κωνσταντίνος Λέντζος
  - Πρεσβ. Τρύφων Τρυφωνόπουλος
  - Πρεσβ. Παναγιώτης Θεοφιλόπουλος
11. Έκ τής Ίερᾶς Μητροπόλεως ΘΗΡΑΣ, Α-ΜΟΡΓΟΥ καὶ ΝΗΣΩΝ
- Ίερεὺς Ἐλευθέριος Λειβαδάρος
12. Έκ τής Ίερᾶς Μητροπόλεως ΚΑΙΣΑΡΙΑ-ΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ καὶ ΥΜΗΤΤΟΥ
- Πρωτ. Γεώργιος Πατσούλης
  - Πρωτ. Νικόλαος Δαμιανάκης
  - Πρωτ. Δημήτριος Παπασωτηρίου
  - Πρωτ. Σπυρίδων Παπακωνσταντίνου
13. Έκ τής Ίερᾶς Μητροπόλεως ΚΑΛΑΒΡΥ-ΤΩΝ καὶ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ
- Ἀρχι. Ἀνθίμος Δημακόπουλος
  - Πρωτ. Νικόλαος Ντρέκης
  - Πρωτ. Κωνσταντίνος Ντρέκης
  - Πρωτ. Παναγιώτης Παπαδόπουλος
  - Πρωτ. Κωνσταντίνος Μενοῦνος
  - Πρεσβ. Ἀθανάσιος Μηλιώνης
  - Πρεσβ. Γεώργιος Πετρακόπουλος
  - Πρεσβ. Βασίλειος Τσώνης
  - Πρεσβ. Δαμασκηνὸς Καραχάλιος
  - Πρεσβ. Ἱερόθεος Πασχόπουλος
  - Πρεσβ. Ἀνδρέας Βασιλείου
  - Πρεσβ. Θεόδωρος Χριστουδουλόπουλος
  - Πρεσβ. Κωνσταντίνος Νικολαΐδης
  - Πρεσβ. Νικόλαος Τσάφος
  - Πρεσβ. Ἀντώνιος Τσέκενης
14. Έκ τής Ίερᾶς Μητροπόλεως ΚΕΡΚΥΡΑΣ καὶ ΠΑΞΩΝ
- Ἀρχιμ. Ἱερόθεος Βερονίκης
  - Πρωτ. Στέφανος Καποδίστριας
  - Πρωτ. Γεώργιος Παλαβιτσίνης
  - Πρωτ. Γεώργιος Τριβιζᾶς
  - Πρωτ. Σπυρίδων Δελλῆς
  - Πρωτ. Γεώργιος Καποδίστριας
  - Πρωτ. Σπυρίδων Κασφίκης
  - Πρωτ. Δημήτριος Μουμούρης
  - Πρωτ. Σπυρίδων Μπόικος
  - Πρωτ. Γεώργιος Τρίαντος
15. Έκ τής Ίερᾶς Μητροπόλεως ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ
- Πρωτ. Διονύσιος Φαμπιάτος
- Πρωτ. Ἰωάννης Παραμερίτης
16. Έκ τής Ίερᾶς Μητροπόλεως ΚΙΤΡΟΥΣ καὶ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
- Πρωτ. Γεώργιος Μπιλιάγκας
17. Έκ τής Ίερᾶς Μητροπόλεως ΛΑΡΙΣΗΣ
- Πρωτ. Δαμιανὸς Μυλωνάκης
18. Έκ τής Ίερᾶς Μητροπόλεως ΛΗΜΝΟΥ καὶ ΑΓΙΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ
- Πρεσβ. Βασίλειος Κεχαγιάς
  - Πρεσβ. Κωνσταντίνος Χατζόγλου
19. Έκ τής Ίερᾶς Μητροπόλεως ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ καὶ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ
- Ἀρχιμ. Πολύκαρπος Βλάχος
  - Πρωτ. Νικόλαος Παπαβασιλείου
  - Πρωτ. Ἰωάννης Κατσαρὸς
  - Πρωτ. Γεώργιος Τσιώλης
  - Πρωτ. Γεώργιος Ρέγκας
  - Πρωτ. Ἡλίας Χριστόπουλος
  - Πρωτ. Χρῆστος Σαραντόπουλος
  - Πρεσβ. Κωνσταντίνος Δαλαμάγκας
  - Πρεσβ. Παναγιώτης Γεωργαντᾶς
  - Πρεσβ. Κίμων Μανιάτης
  - Πρεσβ. Δημήτριος Παπαδόπουλος
  - Ίερομ. Θεοδώρητος Φωτιάδης
20. Έκ τής Ίερᾶς Μητροπόλεως ΜΕΓΑΡΩΝ καὶ ΣΑΛΑΜΙΝΟΣ
- Ἀρχιμ. Γαβριήλ Σάλτας
  - Πρωτ. Λεωνίδας Πολλάκης
  - Πρωτ. Κωνσταντίνος Ξυνοτήρας
21. Έκ τής Ίερᾶς Μητροπόλεως ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
- Πρεσβ. Γεώργιος Νιάρχος
  - Πρεσβ. Ἀθανάσιος Γκόστης
  - Πρεσβ. Βασίλειος Παυλόπουλος
  - Πρεσβ. Γεώργιος Παυλόπουλος
  - Πρεσβ. Ἀλέξανδρος Πολυζώης
  - Πρεσβ. Βασίλειος Κατσαπάρας
  - Πρεσβ. Γεώργιος Ἀλεξανδρόπουλος
  - Πρεσβ. Φώτιος Παπουτσῆς
22. Έκ τής Ίερᾶς Μητροπόλεως ΜΟΝΕΜ-ΒΑΣΙΑΣ καὶ ΣΠΑΡΤΗΣ
- Πρωτ. Δημήτριος Μιχαλέττος
  - Πρωτ. Παναγιώτης Δήμας
  - Πρωτ. Σπυρίδων Σταυρόπουλος

- Πρεσβ. Γεώργιος Τσενές
- 23. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ, ΕΡΕΣΣΟΥ καὶ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ
  - Ἀρχιμ. Παχώμιος Σουγιουλτζής
  - Ἀρχιμ. Πολύκαρπος Χατζημιχαήλ
  - Ἀρχιμ. Φώτιος Λαυριώτης
  - Οἰκονομ. Λεόντιος Καμπᾶς
- 24. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ καὶ ΑΓΙΟΥ ΒΛΑΣΙΟΥ
  - Ἀρχιμ. Ἀρσένιος Κομπούγιας
- 25. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ καὶ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ
  - Πρεσβ. Γρηγόριος Εὐσταθίου
  - Πρεσβ. Ἀναστάσιος Κωνσταντινίδης
  - Πρεσβ. Ἀλέξανδρος Παπαδόπουλος
  - Πρεσβ. Βασίλειος Βλέτσης
  - Πρεσβ. Γαβριήλ Μεταλλίδης
- 26. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ καὶ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ
  - Ἀρχιμ. Ναθαναήλ Ποδάρας
  - Πρωτ. Σωτήριος Ἀγιοργίτης
- 27. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ
  - Ἀρχιμ. Βασίλειος Τζοβλάς
- 28. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΝΙΚΑΙΑΣ
  - Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Χαλκίτης
  - Πρωτ. Ἀθανάσιος Ρούκαλης
  - Πρεσβ. Ἰωάννης Λίλικας
  - Πρεσβ. Ἀχιλλεὺς Κορδελίδης
- 29. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΞΑΝΘΗΣ καὶ ΠΕΡΙΘΕΩΡΙΟΥ
  - Πρωτ. Δημήτριος Θεοδωρόπουλος
  - Πρωτ. Βασίλειος Φυτόπουλος
  - Πρωτ. Γεώργιος Ἀνδρουτσόπουλος
- 30. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΠΑΤΡΩΝ
  - Ἀρχιμ. Σάββας Δημητρόπουλος
  - Πρεσβ. Παναγιώτης Σικελιανὸς
  - Πρεσβ. Θρασύβουλος Σταθόπουλος
  - Πρεσβ. Φίλιππος Γκαβὸς
  - Πρεσβ. Ἰωάννης Ροδόπουλος
- Πρεσβ. Χαρίλαος Παπαντωνόπουλος
- Πρεσβ. Θεοφάνης Τερζῆς
- Πρεσβ. Φώτιος Ταγκαλάκης
- 31. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΠΑΡΟΝΑΞΙΑΣ
  - Ἀρχιμ. Σπυρίδων Ἀλιμπράντης
  - Πρωτ. Κωνσταντῖνος Μαγκανάρης
- 32. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΠΕΙΡΑΙΩΣ
  - Ἀρχιμ. Ἱερόθεος Καρελᾶς
  - Ἀρχιμ. Ἀθανάσιος Μακρυγιάννης
  - Ἀρχιμ. Γερμανὸς Ἀδραχτᾶς
  - Πρωτ. Γεώργιος Κρητικὸς
- 33. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΣΕΡΒΙΩΝ καὶ ΚΟΖΑΝΗΣ
  - Πρεσβ. Ἀντώνιος Μάντζιος
  - Πρεσβ. Ἀπόστολος Γκουντούλας
- 34. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΣΕΡΡΩΝ καὶ ΝΙΓΡΙΤΗΣ
  - Οἶκον. Ἰωάννης Μπατουγιάννης
  - Οἶκον. Εὐριπίδης Μιχαλάκης
- 35. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΣΙΣΑΝΙΟΥ καὶ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ
  - Πρεσβ. Ἡλίας Μάνδαλος
  - Πρεσβ. Δημήτριος Κουρτζόγλου
- 36. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΣΥΡΟΥ, ΤΗΝΟΥ, ΚΕΑΣ, ΑΝΔΡΟΥ καὶ ΜΗΛΟΥ
  - Ἀρχιμ. Γρηγόριος Μαραγκὸς
  - Ἀρχιμ. Τιμόθεος Δράγας
  - Πρωτ. Δημήτριος Μαυρομαρᾶς
  - Πρωτ. Ἐλευθέριος Κορνάρος
  - Πρωτ. Γεώργιος Ζουγανέλης
  - Πρωτ. Ἀντώνιος Λεβαντῆς
- 37. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΤΡΙΚΚΗΣ καὶ ΣΤΑΓΩΝ
  - Πρωτ. Δημήτριος Σακκάς
  - Πρωτ. Χρῆστος Πολύζας
  - Πρωτ. Νικόλαος Τρυγώνης
- 38. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΤΡΙΦΥΛΛΙΑΣ καὶ ΟΛΥΜΠΙΑΣ
  - Ἀρχιμ. Γεώργιος Πορικὸς

- Πρεσβ. Παναγιώτης Ἀραβώσης
- Πρεσβ. Ἀναστάσιος Λυμπερόπουλος
- Πρεσβ. Χρῆστος Παγάνης
- Πρεσβ. Γεώργιος Καράμπελας

39. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΥΔΡΑΣ, ΣΠΕ-ΤΣΩΝ καὶ ΑἰΓΙΝΗΣ

- Ἀρχιμ. Τιμόθεος Θανόπουλος
- Ἀρχιμ. Ἀθανάσιος Κουλούρας
- Ἀρχιμ. Ἀναστάσιος Μαλτέζος

40. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ

- Ἀρχιμ. Γερμανὸς Δημάκος
- Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Οἰκονομάκος
- Ἀρχιμ. Διονύσιος Κουτσογιαννόπουλος
- Πρεσβ. Κωνσταντῖνος Οἰκονόμου
- Πρεσβ. Γεώργιος Ζορμπᾶς
- Πρεσβ. Γεώργιος Γράβαλος
- Πρεσβ. Δημήτριος Χάψας

41. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΦΙΛΙΠΠΩΝ, ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ καὶ ΘΑΣΟΥ

- Ἀρχιμ. Γεώργιος Νικολακάκης
- Οἶκον. Ἰωάννης Ἀμοιρίδης
- Οἶκον. Θεόδωρος Ἀργυρέλης
- Πρεσβ. Ἰωάννης Πολυχρονίδης

42. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΦΛΩΡΙΝΗΣ, ΠΡΕΣΠΩΝ καὶ ΕΟΡΔΑΙΑΣ

- Πρεσβ. Πέτρος Μερᾶκος
- Πρεσβ. Πέτρος Τσιότσιος

43. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΦΩΚΙΔΟΣ

- Πρεσβ. Σπυρίδων Μαλακάσης
- Πρεσβ. Ἰωάννης Μποβιάτσης
- Πρεσβ. Ἀθανάσιος Κόντος
- Πρεσβ. Παναγιώτης Πάλλας
- Πρεσβ. Παναγιώτης Βελαώρας
- Πρεσβ. Παναγιώτης Γκανιάτσος

44. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΧΑΛΚΙΔΟΣ

- Ἀρχιμ. Ἱερόθεος Κατωγάς

- Πρωτ. Τριαντάφυλλος Τριανταφύλλου
- Πρωτ. Ἀριστείδης Χρυσικός
- Πρωτ. Βασίλειος Μπλέτσος
- Πρεσβ. Εὐστάθιος Σταμοῦλος
- Πρεσβ. Ἰωάννης Μαρίνος

45. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ καὶ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

- Πρωτ. Ἐμμανουὴλ Τζιώτης
- Οἶκον. Γεώργιος Φωτεινὸς

Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἐν τοῖς πλαισίοις τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς μνήμης τοῦ Οὐρανοβάμονος Ἀγίου Ἐνδόξου καὶ Πανευφήμου Ἀποστόλου Παύλου, Προστάτου καὶ Ἰδρυτοῦ τῆς Ἀγιωτάτης Ἀποστολικῆς ἐν Ἑλλάδι Συνεκλεκτῆς, ἥτις διὰ ταύτης τῆς Πράξεως Αὐτῆς προβαίνει εἰς τὴν ἀπονομὴν τιμητικῆς διακρίσεως εἰς τοὺς ἀνωτέρω καὶ εἰς ἀναγνώρισιν τῆς προσφορᾶς αὐτῶν καὶ τῆς διακονίας αὐτῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Ἀθήνησι τῇ 6ῃ Μαρτίου σωτηρίου ἔτους δισχιλιοστοῦ πρώτου.

- † Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος
- † Ὁ Λαγκαδᾶ Σπυρίδων
- † Ὁ Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου Ἀπόστολος
- † Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης Ἀντώνιος
- † Ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου Προκόπιος
- † Ὁ Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς Προκόπιος
- † Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως Διονύσιος
- † Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Ἀμβρόσιος
- † Ὁ Τρίγκης καὶ Σταγῶν Ἀλέξιος
- † Ὁ Ἀττικῆς Παντελεήμων
- † Ὁ Καρπενησίου Νικόλαος
- † Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Εὐστάθιος
- † Ὁ Ἡλείας Γερμανὸς

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
Ἀρχιμ. Θεολόγος Ἀποστολίδης

ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΥΠΟΥ ΤΗΣ Δ.Ι.Σ. ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ κ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ Σ.Τ.Ε.

«Όπως γνωρίζετε, ή Έκκλησία της Ελλάδος, σεβόμενη τόν θεσμό του Συμβουλίου της Έπικρατείας, δέν προσέφυγε σέ αυτό. Προσφυγή έκαναν αυτόβουλα Έλληνες πολίτες ασκοῦντες τὰ δικαιώματά τους.

Καθ' όσον άφορᾷ στήν έν λόγω άπόφαση ή όποία έλήφθη μέ ίσχυρή μειοψηφία, τó μόνο σχόλιο ποῦ δύναται –έπί του παρόντος– νά γίνει είναι ότι καί οί κρίνοντες κρίνονται, οί δέ άποφάσεις έρχονται καί παρέρχονται ώς ή νομολογία του Σ.τ.Ε. έχει άποδείξει.

Η Έκκλησία της Ελλάδος μέ τήν προχθεσινή Δήλωσή της έδωσε τó δείγμα της ύπευθυνότητας καί της συνέσεώς της. Η Έκκλησία δέν θά παρασυρθεϊ άπό προκλήσεις άπό όπου καί αν αυτές προέρχονται. Παραδίδει στήν κρίση της κοινής γνώμης τὰ γεγονότα καί δηλώνει άμετακίνητη στις

θέσεις της, τις όποιες τίμησαν τὰ έκατομμύρια τών Έλλήνων πολιτῶν.

Οί ύπογραφές μέ τόν έντυπωσιακό όγκο τους διατηροῦν άμείωτο τó ήθικό καί δημοκρατικό τους βάρος. Ο άγώνας της Έκκλησίας θά συνεχισθεϊ μέ πλήρη σεβασμό τών διακριτῶν ρόλων τών θεσμών καί έξουσιῶν.

Καθ' όσον άφορᾷ στοῦς ιθύνοντες ποῦ κινοῦν τὰ νήματα της όλης ύποθέσεως, καλοῦνται εὐθέως ή νά κάνουν δημοψήφισμα έφαρμόζοντας τις διατάξεις του Συντάγματος σεβόμενοι τó άρθρο περί λαϊκής κυριαρχίας ή νά φέρουν νέο νόμο στή Βουλή τών Έλλήνων. Οί νόμοι στήν Έλληνική Δημοκρατία κρίνονται μέν, δέν καταργοῦνται δέ οὔτε άπό τις δικαστικές άποφάσεις οὔτε άπό τις άποφάσεις της οίαοδήποτε διορισμένης Άρχής».

ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ
ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

- ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ
- ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ
- ΔΙΑΦΟΡΑ

Τὸ ἄρθρον τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Συντάξεως

**ΕΠΙΣΗΜΕΣ ΕΙΡΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ
(Διαπιστώσεις καὶ ἱστορικὰ βιώματα)**

Στὸ προηγούμενο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» δημοσιεύθηκε τὸ Χρονικὸν τῆς ἐπισήμου Εἰρηνικῆς Ἐπισκέψεως τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὸ Πατριαρχεῖον τῆς Μόσχας. Στὸ παρὸν τεῦχος δημοσιεύεται τὸ Χρονικὸν τῆς ἐπισήμου Εἰρηνικῆς Ἐπισκέψεως τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Πέτρου στὴν Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος.

Ἐκ τῶν ἀναφερομένων στὰ δύο Χρονικά τῶν ἱστορικῶν αὐτῶν ἐπισκέψεων εἶναι δυνατόν ἀφ'

Τοῦ κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**
Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου
Ἀθηνῶν, Τακτικοῦ Μέλους τῆς Εὐρωπαϊκῆς
Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν

ἐνὸς νὰ συνειδητοποιήσωμεν μερικὲς πτυχές τῆς ζωῆς ἀνθρῶν ἐπὶ μέρους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ἀναζωπυρήσωμεν μέσα μας μακραίωνα βιώματα καὶ ἱστορικὲς ἀναμνήσεις περὶ τῆς ἀνταλλαγῆς ἐπισκέψεων μεταξὺ Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιαστικῶν Ἡγετῶν πρὸς ἐκδήλωσιν τῆς μετὰ αὐτῶν ἐνότητος καὶ πρὸς προσδιορισμὸν κοινῶν προοπτικῶν καὶ προγραμματισμῶν. Στὰ δύο αὐτὰ σημεῖα ἃς ἐπιτραπῇ νὰ ἐπικεντρώσωμεν κατωτέρω τὸν λόγον μας:

1. Τὰ μνημονευθέντα Χρονικά, μὲ τὶς καταχωρούμενες ἐντὸς αὐτῶν ἐπισημάνσεις τριῶν Ὁρθοδόξων Προκαθημένων, βοηθοῦν νὰ κατανοήσωμεν ὅτι στὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχει ἀνιούσα ἀνακαινιστικὴ προσπάθεια, τὴν ὁποίαν ἐπανειλημμένως ἔχομεν ἐξάρει καὶ γιὰ τὴν ὁποίαν συνεχῶς παρέχουν ζωντανὴν εἰκόνα οἱ σελίδες καὶ στήλες τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία».

Ἐπὶ πλέον τὰ Χρονικά τῶν δύο προσφάτων ἐπισήμων Εἰρηνικῶν Ἐπισκέψεων πληροφοροῦν ἐγκωμιαστικῶς γιὰ τὸ ἐνδοξον παρελθὸν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας καὶ τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, γιὰ τὶς μακραίωνες σχέσεις ἀγάπης, ἀλληλεγγύης καὶ πνευματικῆς ἀλληλοπεριχωρήσεώς

τους μὲ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ γιὰ τὶς εὐοίωνες πνευματικὲς προοπτικὲς καὶ ἀνακαινιστικὲς δραστηριότητές τους.

Ὅσα εἶδαν, ἄκουσαν, ἐξύμνησαν καὶ ἐβίωσαν ὁ Μακαριώτατος κ. Χριστόδουλος καὶ τὰ μέλη τῆς Συνοδείας Του στὴν Ρωσία θὰ ἦταν δυνατόν, νὰ συνοψισθοῦν οἱ δημοσιευθεῖσες στὸ σχετικὸ Χρονικὸ προσφωνήσεις, ποὺ ὑπενθυμίζουν μὲ διαφορετικὲς διατυπώσεις τὸ περιεχόμενον παλαιότερων ἐπισημάνσεων τοῦ Μακ. Πατριάρχου Μόσχας κ. Ἀλεξίου Β'. Ὁ ἱκανώτατος αὐτὸς οἰακοστροφὸς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας τὴν 8ην Αὐγούστου 1991 στὸ χαιρετιστήριον μῆνυμά του πρὸς τοὺς συμμετασχόντες στὸ 18ον Διεθνὲς Βυζαντινολογικὸ Συνέδριον τόνισε, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἑξῆς: *«Οἱ πνευματικοὶ σκοποὶ τῆς Ρωσίας καὶ τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας εἶναι πολὺ στενὰ συνδεδεμένοι μὲ τὸ Βυζάντιον καὶ τὴν πνευματικὴν καὶ πολιτιστικὴν του κληρονομιά. Τὸ φῶς τῆς Θείας Ἀποκαλύψεως ἀκτινοβολήσῃ ἀπὸ τὸ Βυζάντιον πρὸς ὅλο κληρον τὸν σλαβονικὸν κόσμον ἐξ αἰτίας τῶν ἱσποστόλων ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου. Τὸ φῶς αὐτὸ ἔφθασε στὴν ρωσικὴν γῆν καὶ ἔσπειρε τοὺς σωτηριῶδεις σπόρους τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως, οἱ ὅποιοι ἔχουν βλαστήσει ἤδη ἐπὶ μίαν καὶ πλέον χιλιετίαν. Κατὰ τὴν διάρκειαν πλέον τῶν τεσσάρων καὶ μισοῦ αἰώνων ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησία ἦταν ἡ εὐρυτάτη μητροπολιτικὴ περιοχὴ τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ἡ ὁποία ἀποκτοῦσε τοὺς πνευματικὸς θησαυροὺς τῆς ἀγαπημένης Μητέρας της. Τόσον ἔργα ἁγίων Πατέρων, βιογραφίαι ἀνατολικῶν χριστιανῶν ἀσκητῶν, ὅσον καὶ φιλόλογικὰ μνημεῖα τῆς Βυζαντινῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου μεταφράσθησαν στὴν Σλαβονικὴν... Ἡ φιλολογία αὐτὴ κυκλοφόρησε εὐρέως στὴν Ρωσίαν καὶ διαμόρφωσε τὴν θρησκευτικὴν αὐτοσυνείδησιν τοῦ λαοῦ της... Οἱ μοναχοὶ τῆς Παλαιᾶς Ρωσίας ἦσαν συνδεδεμένοι μὲ τὰ μοναστικά κέντρα τοῦ Βυζαντίου καὶ κυρίως μὲ τὸ Ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἀθῶ. Οἱ δεσμοὶ αὐτοὶ συνετέλεσαν σημαντικῶς στὴν διαμόρφωσιν τοῦ παλαιοῦ Ρωσικοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ. Ἐξ ἄλλου οἱ*

πρώτοι ρωσικοί ναοί... κτίζονταν ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖ -
αν βυζαντινῶν ἀρχιτεκτόνων. Ἐκοσμοῦντο ἀπὸ
Ἑλληνες εἰκονογράφοι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους Ρῶσοι
εἰκονογράφοι διδάχθηκαν νὰ ἀναπτύξουν τὶς ἱε -
ρότητές τους...»¹.

Πὰ τὴν σημερινὴν Ρωσίαν ὁ Μακ. κ. Χριστόδου -
λος καὶ τὰ μέλη τῆς Συνοδείας του διεπίστωσαν πό -
σον ἀνταποκρίνονται στὴν πραγματικότητα καὶ οἱ
ἐξῆς δηλώσεις τοῦ Μακ. Πατριάρχου Μόσχας κ.
Ἀλεξίου Β': «Ὁ κομμουνισμὸς θάφτηκε ὡς ἰδεολο -
γία στὴν Σοβιετικὴν Ἑνωσιν. Ἡ Ἐκκλησία στάθηκε
στὸ πλευρὸν τῆς νομιμότητος καὶ τῆς ἐλευθερίας»².

Σήμερον εἶναι προφανὴς στὴν Ρωσίαν ἡ καρπο -
φορία μιᾶς ἐκκλησιαστικῆς ἀναγεννήσεως, τὴν
ὁποίαν ἤδη πρὸ δεκαετίας φανέρωναν οἱ ἐξῆς λό -
γοι τῆς προσφωνήσεως τοῦ Μακ. Πατριάρχου
Ἀλεξίου Β' πρὸς τὸν ἀείμνηστον Οἰκουμενικὸν
Πατριάρχην Δημήτριον: Ἐνεκα τῶν ἀλλαγῶν μετὰ
τὴν κατάρρευσιν τοῦ σοβιετικοῦ κομμουνιστικοῦ
καθεστῶτος, «χιλιάδες νέων Ὁρθοδόξων ναῶν
ἀνοίγονται κاندήλια ἀνάπτονται ἐκ νέου στοὺς
ναοὺς, οἱ ὁποῖοι ἐπιστρέφονται στοὺς λάτρεις προσ -
ευχὰς μοναχῶν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου
ἐπαναρχίζουσιν σέ ἰ. μονές, ποὺ ἕως προσφάτως
ἦσαν ἔρημες· τὰ κέντρα τοῦ χριστιανικοῦ φωτι -
σμοῦ- θεολογικά σεμινάρια καὶ σχολές, ποὺ στὰ
σκοτεινὰ χρόνια ἦσαν κλεισμένα, ἀνοίγονται ἐκ νέ -
ου· κατηχητικὴ δραστηριότης ἔχει ἀρχίσει· Κυ -
ριακά (Κατηχητικά) Σχολεῖα λειτουργοῦν καὶ ἡ
φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας ἀκούεται μὲ προσοχήν ἀπὸ
εὐρυτάτους κύκλους τῆς χώρας...»³.

Ἐξ ἄλλου ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Πάπα καὶ Πα -
τριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Πέτρου στὴν Ἐκκλη -
σίαν τῆς Ἑλλάδος ἔδωσε ἀφορμὴν στὸ νὰ ὑπομνη -
θοῦν στοὺς Ἑλληνες τὸ ἔνδοξον παρελθὸν καὶ ἡ
σημερινὴ σπουδαιότητὴ ἀποστολῆ τοῦ δευτέρου
κατὰ τὴν τάξιν ἐκ τῶν Πρεσβυγενῶν Ὁρθοδόξων
Πατριαρχεῖων. Τὸ Πατριαρχεῖον αὐτὸ συνδέεται
γενικώτερον πολιτιστικῶς μὲ τὴν Ἑλλάδα, εἰδικῶ -

τερον δὲ μὲ τὴν ἑλληνορθόδοξον παράδοσιν. Ὡς
ἔχομεν ἤδη ἐπισημάνει, «πλεῖστες ἀπὸ τὶς πρώτες
καταβολὰδες τῆς παραδόσεως αὐτῆς ἔχουν
ἀκριβῶς τὶς ρίζες τους στὸ ἡλιόλουστο περιβάλλον
τοῦ Πατριαρχείου αὐτοῦ, στὸ ὁποῖον οἱ δροσερὲς
αὔρες ποὺ πνέουν εἰς αὐτὸ καὶ τὰ λευκὰ κύματα,
ποὺ ἐκποῦν στὰ ἀκρογιάλια του, ἐλαύνονται καὶ
ὠθοῦνται ἀπὸ τοὺς ζεφύρους καὶ τοὺς ἀνέμους,
ποὺ πνέουν ἐκ τῆς Ἑλλάδος. Στὶς περιοχὰς τῆς δι -
καιοδοσίας τοῦ Πατριαρχείου αὐτοῦ μεγάλοι Πα -
τέρες, ὡς οἱ ἅγιοι Ἀθανάσιος καὶ Κύριλλος Ἀλε -
ξανδρείας, ἀνεδείχθησαν πρόμαχοι τῆς ὀρθοδόξου
πίστεως ἐναντίον τῶν αἵρέσεων, ἐλαμψεν ἐπιφανὴς
Κατηχητικὴ Σχολή, ἀκτινοβόλησαν φάροι ὀρθοδό -
ξου πνευματικότητος, ἀνεδείχθησαν ἅγιοι μάρτυ -
ρες καὶ ὁμολογητὲς, διαμορφώθηκε τὸ γνήσιον
ἀσκητικὸν καὶ μοναχικὸν ἰδεῶδες, ἐτέθησαν θεμέ -
λιοι λίθοι τῆς ἐπιστημονικῆς Ὁρθοδόξου Θεολο -
γίας, δημιουργήθηκαν γέφυρες, ποὺ συνδέουν τὴν
χριστιανικὴν ἀποκάλυψιν πρὸς τὶς ἑλληνικὰς εἰδο -
λογικὰς κατηγορίας τοῦ φιλοσοφεῖν καὶ σκέπτε -
σθαι, ἐλαμψε τὸ συνδέον Ἀνατολὴν καὶ Δύσιν ἄθα -
νασιανὸν οἰκουμενικὸν πνεῦμα, συνεχίσθηκε μέχρι
σήμερον ἡ ζωντανὴ παράδοσις τῆς ἑλληνορθόδοξης
παιδείας καὶ τῆς δράσεως μεγάλων εὐεργετῶν καὶ
ἔδρασεν στὸν παρελθόντα αἰῶνα ὁ ἅγιος Νεκτά -
ριος.

»Ἀπὸ ἀκαδημαϊκὴν σκοπιὰν πρέπει ἰδιαίτερος
νὰ ἐξαρθῇ τὸ γεγονὸς, ὅτι ἀείμνηστοι ἐπιφανεῖς
Καθηγητὲς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπι -
στημίου Ἀθηνῶν (λ.χ. Χρυσόστομος Παπαδόπου -
λος, Γρηγόριος Παπαμιχαήλ, Λεωνίδας Φιλιππί -
δης) ἀφῆκαν ἀνεξίτηλα τὰ ἔχνη τῆς παραμονῆς
τους στὴν Αἴγυπτο, διηκόνησαν ποικιλοτρόπως
στὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας καὶ κατεκόσμη -
σαν τὶς σελίδες τῶν λαμπρῶν περιοδικῶν του μὲ
ἐξάριστες μελέτες καὶ ὑποδειγματικὰ ἄρθρα.

»Ἐπιπλέον ἰδιαίτερος συγκινεῖ τοὺς Ἑλληνες,
ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας ἀναπτύσσει
ἐξαίρετη ἱεραποστολικὴν δρασιν, σκορπίζει τὸ φῶς
τοῦ Χριστοῦ στὶς ἀπώτατες γωνιὰς τῆς ἀφρिका -
νικῆς ἡπείρου καὶ μεταδίδει τὸ ἀπαλλαγμένο ἀπὸ
ἀποικιοκρατικὰς βλέψεις πνεῦμα τοῦ γνησίου
ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ»⁴.

1. A Message of Greeting from His Holiness Patriarch
Aleksy II, ἐν: The Journal of the Moscow Patriarchate, ἀρ.
11, ἔτος 1991, σσ.47-48.

2. Περιοδικὸν «Ἐκκλησία», 1/15 Σεπτεμβρίου 1991, σ.
482.

3. The Journal of the Moscow Patriarchate, ἀρ. 9, ἔτος
1991, σ.4.

4. Περιοδικὸν «Ἐκκλησία», ἀρ. 6, Ἰούνιος 2001, σ.524.

2. Τὰ Χρονικά τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος δύο Εἰρη-
νικῶν Ἐπισκέψεων ὑποβοηθοῦν νὰ κατανοήσω-
μεν, ὅτι ἡ σημερινὴ ἀνταλλαγὴ ἐπισκέψεων μεταξὺ
τῶν ἐπὶ μέρους Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν ἀποτελεῖ
ἀναβίωσιν καὶ συνέχισιν τῆς παλαιοχριστιανικῆς
πράξεως, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ σύσφιγξις τῶν σχέσε-
ων τῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν ἐπιτυγχανόταν ὄχι μό-
νον μὲ Συνόδους ἢ ἀνταλλαγὰς Ἐπιστολῶν, οἱ
ὁποῖες εἶναι μνημεῖα οἰκουμενικοῦ πνεύματος⁵,
ἀλλὰ καὶ μὲ ταξίδια καὶ ἐπισκέψεις πρὸς ἐπίτευσιν
προσωπικῶν ἐπαφῶν ἐξεχουσῶν προσωπικότη-
των⁶. Οἱ ἐπαφὲς αὐτὲς ἀφύπνιζαν κατὰ κανόνα τὸ
αἶσθημα τῆς ὁλότητος καὶ τῆς ἐνότητος, σφυρηλα-
τοῦσαν ἀρρήκτους δεσμοὺς ἀμοιβαίας ἀγάπης,
ὁδηγοῦσαν σὲ συγκινητικὰς ἐκδηλώσεις ἀλληλεγ-
γύης, ἀνέπτυσσαν τὴν αὐτοσυνειδησίαν τῶν συναν-
τωμένων καὶ ἀνέπτυσσαν τὴν βεβαιότητα ὅτι ὅλοι
οἱ Ὁρθόδοξοι, παρὰ τὴν ποικιλομορφίαν τῶν το-
πικῶν ιδιοτυπιῶν καὶ προβληματισμῶν τους, πρέ-
πει νὰ ἔχουν καὶ διατηροῦν «*μίαν φρόνησιν*», «*μίαν*

πίστιν», «*μίαν ἀγάπην*», τὴν «*ἐνότητα τοῦ πνεύμα-
τος ἐν τῇ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης*» (Ἐφ. δ', 3).

Οἱ ἐπὶ μέρους Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίαι, ἂν καὶ
χωρισμένες γεωγραφικῶς καὶ σὲ πολλὰς περιπτώ-
σεις γλωσσικῶς, ποτὲ δὲν ἔπαυσαν νὰ ἔχουν τὴν
συνειδησιν, ὅτι πρέπει νὰ συναποτελοῦν, ὅπως θὰ
ἔλεγεν Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, *μίαν Ἐκκλησίαν*:
«*Τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκουμένης μίαν δεῖ εἶναι Ἐκκλησίαν,
καίτοι τόποις πολλοῖς κεχωρισμένην... Εἰ δὲ ὁ τό-
πος χωρίζει, ἀλλ' ὁ Κύριος αὐτὸς συνάπτει κοινὸς
ὦν*»⁷.

Ὡς τόνιζε ὁ ἅγιος Εἰρηναῖος, «*τοῦτο τὸ κήρυ-
γμα παρειληφνῆα καὶ ταύτην τὴν πίστιν ἡ Ἐκκλη-
σία, καίπερ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ διεσπαρμένη, ἐπι-
μελῶς φυλάσσει, ὥς ἕνα οἶκον οἰκοῦσα. Καὶ
ὁμοίως πιστεύει τούτοις, ὥς μίαν ψυχὴν καὶ
τὴν αὐτὴν ἔχουσα καρδίαν, καὶ συμφώνως
ταῦτα κηρύσσει καὶ διδάσκει καὶ παραδίδωσιν, ὥς
ἐν στόμα κεκτημένη καὶ γὰρ αἱ κατὰ τὸν κόσμον
διάλεκτοι ἀνόμοιαι, ἀλλ' ἡ δύναμις τῆς παραδόσε-
ως μία καὶ ἡ αὐτή. Καὶ οὔτε αἱ ἐν Γερμανίᾳ ἰδρυμέ-
ναι Ἐκκλησίαι ἄλλως πεπιστεύνουσιν ἢ ἄλλως πα-
ραδιδόασιν, οὔτε αἱ ἐν ταῖς Ἰβηρίαις οὔτε ἐν Κελ-
τοῖς οὔτε κατὰ τὰς ἀνατολὰς οὔτε ἐν Αἰγύπτῳ οὔτε
ἐν Λιβύῃ οὔτε αἱ κατὰ μέσα τοῦ κόσμου ἰδρυμέναι·
ἀλλ' ὥσπερ ὁ ἥλιος ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ εἷς καὶ ὁ
αὐτός, οὕτω καὶ τὸ κήρυγμα τῆς ἀληθείας πανταχῇ
φαίνει*»⁸.

Χαρακτηριστικὴ εἶναι καὶ ἡ περικοπὴ τοῦ «Ποι-
μένος» τοῦ Ἐρμῆ, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ φυλὲς καὶ τὰ
ἔθνη τῆς γῆς ὁμοιάζουν πρὸς ποικίλα ὄρη: «*Τὰ
ἔθνη εἶναι ποικίλα τῇ φρονήσει καὶ τῷ νοῦ ὅσα οὖν
εἶδες τὰ ὄρη ποικίλα, τοιαῦτα εἰσὶ καὶ τούτων αἱ
ποικιλίαι τοῦ νοῦς τῶν ἐθνῶν καὶ ἡ φρόνησις...
Διατί οὕτω ποικίλα ὄντα τὰ ὄρη, εἰς τὴν οἰκοδομὴν
ὅταν ἐτέθησαν οἱ λίθοι αὐτῶν, μᾶλλον (= μὲ ἕνα
χρῶμα) ἐγένοντο λαμπροί, ὥς καὶ οἱ ἐκ τοῦ βυθοῦ
ἀναβεβηκότες λίθοι· Ὅτι πάντα τὰ ἔθνη τὰ ὑπὸ τὸν
οὐρανὸν κατοικοῦντα, ἀκούσαντα καὶ πιστεύσαν-
τα ἐπὶ τῷ ὀνόματι ἐκλήθησαν [τοῦ υἱοῦ] τοῦ Θεοῦ.
Λαβόντες οὖν τὴν σφραγίδα *μίαν φρόνησιν**

5. Οἱ ἐπίσκοποι Ρώμης ἔγραψαν ἑκατοντάδες ἐπι-
στολὰς. Χαρακτηριστικὰ εἶναι ἐπίσης οἱ ἐπιστολὲς τοῦ ἁγί-
ου Ἰγνατίου πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν Ρώμης· ἡ ἐπιστολὴ τοῦ
ἁγίου Πολυκάρπου πρὸς τοὺς Φιλιππησίους· οἱ ἐπιστολὲς
τοῦ Διονυσίου, ἐπισκόπου Κορίνθου πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν
Ἀθηνῶν, Λακεδαιμόνους, Νικομηδείας, Κρήτης, Πόντου,
Ρώμης. Οἱ πλείστες τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Ὁριγένους δυσ-
τυχῶς δὲν διεσώθησαν. Ἀξιολογώτατες ὑπῆρξαν καὶ οἱ ἐπι-
στολὲς τοῦ ἁγίου Κυπριανοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς
Ἀφρικῆς, τῆς Κάτω Ἰταλίας, τῆς Ἰσπανίας, τῆς Γαλλίας, τῆς
Καππαδοκίας κ.λπ. Adolf von Harnack, *Die Mission und
Ausbreitung des Christentums in den ersten drei
Jahrhunderten*, τόμ. 1, Leipzig ⁴1924, σ. 383.

6. Ὁ ἅγιος Ἰουστίνος, καταγόμενος ἐκ Σαμαρείας,
ἔφθασεν ἕως τὴν Ρώμην. Ὁ Ὁριγένης μετέβη εἰς Σιδῶνα,
Τύρον, Ἀντιόχειαν, Νικομήδειαν, Ἀθήνας, Νικόπολιν, Ρώ-
μην κ.λπ. Στὴν Ρώμην, ἐκτὸς ἄλλων, εἶχαν μεταβῆ ὁ ἅγιος
Πολύκαρπος, ἐπ. Σμύρνης· ὁ ἀσσύριος Τατιανός· ὁ ἐξ Ἀνα-
τολῆς Ἡγήσιππος· ὁ ἐκ Καππαδοκίας μαθητὴς τοῦ Ἰουστίνου
Εὐέλπιτος· ὁ ἐξ Ἰκονίου Ἰέραξ· ὁ Εἰρηναῖος ἐκ τῆς
Ἀσίας· ὁ Θεόδοτος ἐκ τοῦ Βυζαντίου· ὁ Ὁριγένης ἐξ Ἀλε-
ξανδρείας καὶ πολλοὶ Ἀφρικανοὶ περὶ τὸ ἔτος 250. Χριστι-
ανοὶ τῆς Ρώμης κατὰ τὸν ἐπὶ Δεκίου διωγμὸν ἀπεστάλησαν
σὴν Καρχηδόνα, ὥς ἀναφέρεται στίς ἐπιστολὰς τοῦ Κυ-
πριανοῦ. Κατὰ τὸν διωγμὸν ἐπὶ Οὐαλεριανοῦ πολλοὶ Χρι-
στiani ἐστάλησαν σὴν Ἀλεξανδρείαν, ὥς μαρτυροῦν ὁ
Διονύσιος Ἀλεξανδρείας καὶ ὁ Εὐσέβιος. Adolf von
Harnack, ἔνθ' ἄνωτ., σσ. 380-382.

7. Migne Ἐ.Π.61, 13.

8. *Εἰρηναῖος*, ἑλεγχος καὶ ἀνατροπὴ τῆς ψευδωνύμου
γνώσεως I, 10, 2. Adolf von Harnack, ἔνθ' ἄνωτ., τόμ. 2,
Leipzig, ⁴1924, σ. 532.

ἔσχον καὶ ἓνα νοῦν καὶ μία πίστις αὐτῶν ἐγένετο καὶ μία ἀγάπη..., διὰ τοῦτο ἡ οἰκοδομὴ τοῦ πύργου μᾶλλον ἡρώα ἐγένετο λαμπρὰ ὥς ὁ ἥλιος»⁹. Ἔτσι, γιὰ νὰ χρησιμοποιήσω-
μεν τὴν διατύπωση τοῦ ἐθνικοῦ Κέλσου, ἐπιτεύ-
χθηκε ὅτι αὐτὸς θεωροῦσε ὡς ἀπραγματοποίητον
ὄνειρον καὶ οὐτοπίαν, δηλαδή «εἰς ἓνα
συμφρονῆσαι νόμον τοὺς τὴν Ἀσίαν καὶ Εὐρώπην
καὶ Λιβύην Ἑλληνὰς τε καὶ βαρβάρους ἄχρι περὰ -
των νεμεμημένους»¹⁰.

Τὰ δύο πρόσφατα Εἰρηνικὰ ταξίδια Ὁρθοδό-
ξων Προκαθημένων εἶναι δύο νέοι πολύτιμοι λίθοι
στὴν χρυσοῦν ἀλυσίδα τῆς πανορθοδόξου ἐνότητος
καὶ ἀγάπης, ἡ ὁποία πρέπει νὰ συνδέῃ μεταξύ τους
τὶς ἐπὶ μέρους Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες καὶ αὐτὲς μὲ
τὸ πρωτόθρονον Σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρ-
χεῖον.

Ἡ ἐνότης καὶ ἡ ἀγάπη αὐτὴ, πού εἶναι θεμελιω-
μένες στὴν κοινὴν πίστιν καὶ ἐκκλησιαστικὴν κανο-
νικὴν παράδοσιν, κατοπτρίζονται κατ' ἐξοχὴν στὴν
Ὁρθόδοξη Λατρείαν, ὅπως πιστοποιήθηκε καὶ δια-
κηρύχθηκε κατ' ἐξοχὴν στὶς Πρωθιεραρχικὲς καὶ
Συνοδικὲς Εὐχαριστιακὲς Συλλειτουργίες, πού
ὑπῆρξαν ἀναμφιβόλως οἱ κορυφαῖες ἐκκλησια-
στικὲς ἐκδηλώσεις κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν δύο
Εἰρηνικῶν Ἐπισκέψεων.

Οἱ διὰ τῶν Ἐπισκέψεων αὐτῶν ἐπαφὲς κατέ-
στησαν ἄλλην μίαν φορὰν συνειδητὴν τὴν ἀνάγκην
τῆς ἀξιοποιήσεως τῆς μακραίωνος οὐσιαστικῆς

πανορθοδόξου ἐνότητος διὰ τοῦ παραμερισμοῦ
ὅλων τῶν ἐμποδίων, τὰ ὁποία –ὡς μὴ ὠφελεν– ἐπι-
προσ-θοῦν στὴν τελείαν συμφωνίαν καὶ ἐναρμόνι-
σιν τῶν ἀπόψεων γιὰ τοὺς σχεδιασμοὺς καὶ προ-
γραμματισμοὺς τοῦ ἀνακαινιστικοῦ μέσα στὸν κό-
σμον ἔργου τῶν ἐπὶ μέρους Ὁρθοδόξων Ἐκκλη-
σιῶν καὶ γιὰ τὴν προετοιμασίαν τῆς ἀπὸ μακροῦ
ἀναμενομένης ἐπιθυμητῆς Μεγάλης Ὁρθοδόξου
Συνόδου. Ἡ Ὁρθοδοξία πρέπει νὰ ὁργανώσῃ ἐνι-
αίαν ἀντιμετώπισιν τοῦ Παπισμοῦ καὶ τοῦ Προτε-
στантиσμοῦ, τῆς Οὐνίας καὶ ἐν γένει τῶν ἐτεροδό-
ξων καὶ τῶν ἀντιχριστιανικῶν αἱρέσεων. Ἀναγκαῖα
εἶναι καὶ ἡ κοινὴ στάσις τῶν Ὁρθοδόξων στοὺς
διεκκλησιαστικὸς Διαλόγους στὰ πλαίσια τῆς
Χριστιανικῆς Οἰκουμένης· στὴν προβολὴν τοῦ
ὁρθοδόξου χριστιανικοῦ πνεύματος πρὸς ἐμφύχω-
σιν τῆς ἀναπτυσσομένης καὶ διευρυνομένης Εὐρω-
παϊκῆς Ἐνώσεως· στὴν ἀπόκρουσιν τῶν κινδύνων
ἐκ τῆς «Παγκοσμιοποιήσεως»· στὴν ρύθμισιν τῶν
σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Κράτους· στὴν κατοχύρω-
σιν τῆς χριστιανικῆς παραδόσεως γιὰ τὰ ἀνθρώπι-
να δικαιώματα· στὴν ἀναζήτησιν τῆς καταλλήλου
μεθοδολογίας γιὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς κατὰ περιοχὲς
Ὁρθοδόξου Ἱεραποστολῆς καὶ Μαρτυρίας.

Ὅτι οἱ στόχοι αὐτοὶ θὰ ἐπιτευχθοῦν καλύτερον
διὰ τῆς συνεργασίας τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν
μὲ τὴν πολιτικὴν καὶ τὴν παντοειδῆ ἐξεκκλησια-
στικὴν Ἡγεσίαν ἐξηγεῖ διατὶ οἱ Ὁρθόδοξοι Προκα-
θήμενοι κατὰ τὶς Εἰρηνικὲς Ἐπισκέψεις των ἔρχον-
ται κατὰ κανόνα εἰς ἐπαφὴν καὶ μὲ κορυφαίους
ἐκπροσώπους καὶ ἀνώτατα κλιμάκια τῆς παντοει-
δοῦς αὐτῆς Ἡγεσίας.

Σημειώσεις: Μερικὰ ἐκ τῶν λεχθέντων κατὰ τὶς
δύο Εἰρηνικὲς Ἐπισκέψεις στὴν Ρωσίαν καὶ στὴν
Ἑλλάδα ἐπισημαίνονται ἰδιαίτερος στίς στήλες τῶν
Παρατηρήσεων καὶ Σχολίων τοῦ παρόντος τεύ-
χους τῆς «Ἐκκλησίας».

9. *Ἐρωτὰ* Ποιμὴν, Παραβολὴ IX, 17: Patrum Apo-
stolicorum Opera, ὑπὸ Oscar Gebhardt, Ad. Harnack καὶ
Th. Zahn, Lipsiae 1906, σ. 204.

10. *ᾨργένους*, Κατὰ Κέλσου VIII, 73. Εὐαγγέλιον Δ. Θε-
οδώρου, Ἱστορία τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, Ἀθήναι,
1950, σ. 156.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

«Ορμώμενος εἰς τῆς Ἀγιοτόκου καὶ ἡρωοτόκου Ἑλληνικοτάτης Κύπρου»

Κατὰ τὴν Ἐπίσημη Ὑποδοχὴ τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Πέτρου Ζ' στὸν Ἱ. Καθεδρικοῦ Ἱ. Ναοῦ τῶν Ἀθηνῶν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος στὸν χαριετιστήριω Λόγο Του τόνισε, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ὅτι ἡ χαρὰ τῶν Ἑλλήνων γιὰ τὴν Ὑποδοχὴ αὐτὴ «καθίσταται ἐτι μεγαλυτέρα καὶ ἐντονωτέρα, μᾶλλον δὲ πεπληρωμένη, ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι σήμερον ἐν τῷ Καθεδρικῷ τούτῳ Ναῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου δὲν ὑποδεχόμεθα μόνον τὸν Προκαθήμενον τοῦ δευτέρου τῇ τάξει τῶν Πρεσβυγενῶν Πατριαρχείων ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τὸν Ἑλληνα Ὁρθόδοξον Πατριάρχην, μάλιστα δὲ τὸν ὁρμώμενον ἐκ τῆς Ἀγιοτόκου καὶ ἡρωοτόκου Ἑλληνικοτάτης Κύπρου μας, ἣτις ἐπὶ ἐν τέταρτον αἰῶνος καὶ πλέον παραμένει αἰμάσσουσα ἐκ τῆς βιαίας καὶ κατὰ παράβασιν πάσης ἐννοίας Διεθνoῦς καὶ Ἀνθρωπίνου Δικαίου ἀπαισίας διχοτομήσεως προελθούσης ἐκ τῆς βαρβάρου τουρκικῆς εἰσβολῆς καὶ προξηνησιάσης ἐκατόμβας θυμάτων, πλήθος ἀγνοουμένων καὶ φοβερὰς καταστροφὰς καὶ συλήσεις Ἀρχαιολογικῶν Μνημείων, Παλαιοχριστιανικῶν Ναῶν καὶ Βυζαντινῶν Μονῶν, συνεχιζόμενας ἀνεμποδίστως μέχρι σήμερον. Ὁλοκάρδιος ὑψοῦται ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐνταῦθα ἐπισκέψεως Ὑμῶν ἡ εὐχὴ πάντων ἡμῶν πρὸς τὸν Κύριον τῆς δικαιοσύνης ὅπως λαλήσῃ ἀγαθὰ εἰς τὰς καρδίας τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς καὶ συντόμως ἀνατεῖλῃ ἡ Πασχάλιος ἡμέρα τῆς ἐλευθερίου αὐγῆς καὶ διὰ τὴν Μαρτυρικὴν Μεγαλόνησον τοῦ Ἑλληνισμοῦ».

«Τῇ κοινῇ τῶν πάντων συσκέψει καὶ βουλήσει»

Ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Αφρικῆς κ. Πέτρος Ζ' κατὰ τὴν ὁμιλίαν του ἐνώπιον τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀναφερόμενος στὸ ἐξαρθρὲν ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου Συννοδικῶν

Σύστημα Διοικήσεως ἔκαμε καὶ τὴν ἐξῆς ἀξίωση - μείωτη δήλωσι:

«Ἡ ὁρθὴ συνοδικὴ λειτουργία κάθε Ἐκκλησίας διαφυλάττει καὶ τὴν ἐκκλησιολογικὴν ἰσότητα ὅλων τῶν ἐπισκόπων. Πράγματι, στὰ ὡς ἄνω πλαίσια ἐξαπνύεται κάθε διάβημα τοῦ χαυρέκακου διαβόλου νὰ ἐνοπεῖρει ἐγωϊστικὰς μοναρχικὰς τάσεις στὸ ἐπισκοπικὸ σῶμα. Ἡ αὐταρχικὴ ἐπιβολὴ τῆς γνώμης τοῦ ἐνὸς πάντοτε ἐβλάψε τὴν Ἐκκλησίαν μας, ἐνῶ ἡ νηφαλιότητα τῆς τῶν πολλῶν γνώμης πάντοτε περιφρούρησε ἀπὸ τὴν πορεία πρὸς τὴν ἐκτροπὴ καὶ τὴν αἵρεση. Νὰ σημειωθεῖ ἐδῶ ὅτι καὶ ὁ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, ὁ ὁποῖος, κατὰ τοὺς κανονολόγους, διατηροῦσε καὶ μετὰ τὴν καθιέρωση τοῦ πατριαρχικοῦ συστήματος τὸν ἄμεσο διοικητικὸ ἔλεγχο ἐφ' ὅλων τῶν ἐπισκόπων τῆς δικαιοδοσίας του, ποτὲ δὲν ἐπιδίωξε μίαν παπικὴ-μοναρχικὴ διοίκηση ἐπὶ τοῦ ἐπισκοπικοῦ σώματος τοῦ Θρόνου του. Ἔτσι, σήμερα, ἡ πατριαρχικὴ σύνοδος, λαμβάνει τὶς ἀποφάσεις της γιὰ τὰ ζωτικὰ ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας μας, τῇ κοινῇ τῶν πάντων συσκέψει καὶ βουλήσει».

Ἀμοιβαία ἀγάπη καὶ «ἐνότης πίστεως»

Κατὰ τὴν Πρωθιεραρχικὴν καὶ Συνοδικὴν Συν-λειτουργίαν στὸν Ἱ. Καθεδρικοῦ Ναοῦ τῶν Ἀθηνῶν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος προσφωνώντας τὴν Α.Θ.Μ. τὸν Πάπαν καὶ Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας κ. Πέτρον τὸν Ζ', ὑπεγράμμισε τὰ ἐξῆς: «Ἡ Συνλειτουργία ἡμῶν ἀπετέλεσε τὴν μεγαλειωδεστέραν καὶ πανηγυρικωτέραν ἔκφρασιν τῆς ἐνότητος μεταξὺ τῶν ἐν τῇ Εὐχαριστιακῇ Συνάξει συναντωμένων δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, κορυφώσιν τῷ ὄντι καὶ ἐπισφράγισιν πάσης ἄλλης ἐκδηλώσεως καταδεικνυούσης τὴν ὑφισταμένην ἀμοιβαίαν ἀγάπην καὶ τὴν μεταξὺ τούτων ἄρρηκτον «ἐνότητα τῆς πίστεως»».

Στὴ συνέχεια ὁ Μακ. κ. Χριστόδουλος, ἀφοῦ ὑπέμνησε τὴν προσφορὰν τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας στὴν καθ' ὅλον Ὁρθόδοξιαν, προσέθε-σεν: «Ἐπὶ πλέον κατὰ τὸν προσφάτως δύσαντα

20ὸν αἰῶνα τὴν ἐνότητα ταύτην ἐπεσφράγισεν ἡ γλυκυτάτη καὶ ὁσιακὴ μορφή τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Νεκταρίου τοῦ θαυματοβρύτου, Μητροπολίτου Πενταπόλεως τῆς Αἰγύπτου γενομένου καὶ ἐν τῇ περιωνύμῳ ταύτῃ πόλει τῶν Ἀθηνῶν ἀναπανσαμένου, ἀποτελοῦντος ἔκτοτε, ιδίως μάλιστα μετὰ τὴν πρὸ διετίας τελεσθεῖσαν Συλλειτουργίαν ἡμῶν ἐν τῷ Πανσέπτῳ Ναῷ Αὐτοῦ ἐν Αἰγίνῃ καὶ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς σχετικῆς Πατριαρχικῆς Ὑμῶν Διαγνώμης, τὸν κοινὸν προστάτην καὶ βοηθὸν καὶ συναντιλήπτορα τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν».

Ἀξιοσημείωτες εἶναι καὶ οἱ ἐξῆς ἐπισημάνσεις τοῦ Μακ. κ. Χριστοδούλου:

«Ἡ Ἀγιοτάτη Ἐκκλησία ἡμῶν ἀντιπελαγοῦσα τὰς μνημονευθείσας εὐεργεσίας πρὸς Αὐτὴν κατὰ τοὺς παλαιότερους χρόνους συμπαρίσταται παντοιοτρόπως εἰς τὸ ἐπιτελούμενον ἐν Ἀφρικῇ ἔργον τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ψυχῶν “ὑπὲρ ὧν Χριστὸς ἀπέθανε καὶ Ἀνέστη” διὰ τῆς αὐτόθι ἀνεγέρσεως Ἱερῶν Ναῶν, τῆς δημιουργίας ἱατρικῶν μονάδων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν πολλαπλῶν προβλημάτων ὑγείας, τῆς ἐν γένει οἰκονομικῆς συμπαρησάσεως εἰς τὰ διάφορα ἔργα ἀγάπης καὶ εὐποΐας καὶ κυρίως τῆς ἀποστολῆς ἱεραποστολικῶν κλιμακίων ἀποτελουμένων ἐξ ἐκλεκτῶν καὶ ἐναρέτων Κληρικῶν ἢ λαϊκῶν ἐπιστημόνων οἵτινες ἐν ἀφοσίῳ καὶ θυσιαστικῇ αὐταπαρνήσει προσφέρουσι τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας των εἰς τὰς κατὰ τόπους Ἐκκλησιαστικὰς Ἐπαρχίας τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Θρόνου».

Ὁρθόδοξη ἱεραποστολικὴ παρουσία στὴν Ἀφρικῇ

Κατὰ τὴν ὁμιλίαν τοῦ Μακ. Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. Πέτρου Ζ' κατὰ τὴν ἀναγόρευσιν Αὐτοῦ ὡς Ἐπιτίμου Διδάκτορος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἰδιαίτερος τονίσθηκε ἡ ἱεραποστολικὴ ἀποστολὴ τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ὁ Μακ. Πατριάρχης ἐπεσήμανε τὰ ἐξῆς:

«Ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ μᾶς ἔταξε σ' ἓνα χῶρο πλήρη προβλημάτων, ἀλλὰ ταντοχρόνως καὶ πλήρη προοπτικῶν. Ἡ μακρὰ συμβίωσή μας μὲ ἄλλοις ὁνομαστικὰ καὶ ἀλλόθρησκος πληθυσμακὲς ὁμάδες μᾶς

προσέδωσε καὶ τὴν ἀπαιτούμενη εὐελιξία νὰ κινούμεθα πέρα ἀπὸ τὴν πορεία συγκεχυμένων ἐθνικῶν ὁμάδων. Ἐξάλλου, ἡ ἰδιαιτερότητά μας αὐτὴ μᾶς κάνει ἰδιαίτερα ἀγαπητοὺς καὶ προσίτους ἀπὸ τοὺς Ἀφρικανοὺς ἀδελφούς, μολονότι εἴμαστε ἡ Ἐκκλησία ποὺ ὑπόσχεται ταπεινὰ ὁικονομικὰ ὠφέλη ἀπὸ τὴν ἔνταξιν τῶν κατηχουμένων στοὺς κόλπους τῆς.

»Καθίσταται σαφὲς ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω ὅτι ἡ μοναδικὴ προοπτικὴ γιὰ τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας εἶναι ἡ ἱεραποστολικὴ δράση πρὸς τοὺς ἰθαγενεῖς πληθυσμοὺς τῆς Ἀφρικανικῆς ἡπείρου. Θὰ ἦταν ἐγκληματικὴ σκέψη καὶ βαρύντατι ἁμαρτία πρὸς τὴν μακραίωνα πνευματικὴ ἀλεξανδρινὴ ἀποστολική, ἀσκητικὴ, πατερικὴ καὶ θεολογικὴ παραδόσιν, νὰ ἀκολουθήσουμε τὴ διαγραφόμενη φθορὰ τοῦ ἑλληνόφωνου ποιμνίου, ἀντὶ νὰ γιγαντώσουμε τὴν ὀρθόδοξον παρουσίαν σὲ κάθε γωνίᾳ τῆς Ἀφρικῆς, καὶ ποὺ πιστεύουμε θὰ ἔχει καὶ ἀντίστροφες καὶ ἀπρόσμενες θετικὰς συνέπειες γιὰ τὸ ἑλληνικὸ στοιχεῖο.

»Εἶναι λοιπὸν ξεκάθαρο ὅτι ὅταν κἀνουμε λόγον γιὰ ὀρθόδοξον παρουσίαν στὴν Ἀφρικῇ, θὰ πρέπει νὰ τὴ συνδέουμε ἅμεσα καὶ ἀναπόδραστα πρὸς τὴν ἱεραποστολικὴν παρουσίαν μας».

«Διὰ κάθε ὀρθόδοξον Ρῶσον ἡ γῆ τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἱερὰ»

Τὸ Χρονικὸ τῆς Εἰρηνικῆς Ἐπισκέψεως τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ προηγούμενο τεύχος τοῦ περ. «Ἐκκλησία» παρουσιάζει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὴν βαθυτάτην καὶ οὐσιαστικὴν ἐνότητα, ποὺ συνδέει τίς Ἐκκλησίες τῆς Ρωσίας καὶ τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἐνότης αὐτὴ τονίσθηκε ἐπανειλημμένως καὶ ἀπὸ τοὺς δύο Προκαθημένους αὐτῶν.

Ὁ Μακαριώτατος καὶ Ἀγιώτατος Πατριάρχης Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας κ. Ἀλέξιος Β' στὸ τέλος τῆς Συλλειτουργίας τῶν δύο Προκαθημένων ἐντὸς τοῦ Καθεδρικοῦ Ἱ. Ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τοῦ Κρεμλίνου, προσφωνώντας τὸν Μακ. κ. Χριστόδοντο, τόνισε ἰδιαίτερος τὰ ἐξῆς:

«Οἱ ἅγιοι βοηθοὺν τὴν προσέγγισιν τῶν Ἐκκλησιῶν μας, ἀλλὰ περισσότερον τὰς ἐνώνει μία

Τερὰ Παράδοσις, ἡ ὁποία ἐτηρήθη εἰς τὴν Ὁρθο -
δοξίαν ἀπὸ τὴν Ἀποστολικὴν ἐποχὴν καὶ μεταφερ -
θεῖσα εἰς ἡμᾶς διὰ τῶν ἁγίων Θεοφόρων Πατέ -
ρων, συμπεριλαμβανομένων μεγάλων οἰκουμε -
νικῶν διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας. Χάρις εἰς τὸν
μέγιστον ἁγῶνα καὶ ὑπηρεσίαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν,
μὲ τὴν βοήθειαν τῆς χάριτος τοῦ Ἀγ. Πνεύματος
ἐξέφρασαν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας τοῦ Θεοῦ μὲ
τὰς ὥραίας διατυπώσεις τῆς ἐλληνικῆς φιλοσο -
φίας. Διὰ τοῦτο διὰ καθὲ ὀρθόδοξον Ρῶσον ἡ γῆ
τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἱερά, ἐπειδὴ ὁ Ἑλληνισμός,
ἐνσωματωμένος εἰς τὴν ἁγιοπατερικὴν σκέψιν,
ἔγινε κληρονομία ὅλων ἡμῶν».

Ἡ Βυζαντινὴ παράδοσις στὴν Ἀγίαν Ρωσίαν

Στὴ δεξιῶσι, τὴν ὁποίαν ὁ Μακ. Πατριάρχης κ.
Ἀλέξιος παρέθεσε πρὸς τιμὴν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπι -
σκόπου κ. Χριστοδούλου καὶ τῆς Συνοδείας
Αὐτοῦ, ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλά -
δος, κατὰ τὴν ἀντιφώνησίν Του ἀναφερόμενος
στοὺς πνευματικοὺς δεσμοὺς καὶ τὴν ἐνότητα τῶν
Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν Λαῶν τῆς Ρωσίας καὶ τῆς
Ἑλλάδος, ὑπεγράμμισεν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ
ἑξῆς:

«Τὴν ἐνότητα ἡμῶν σφυρηλατεῖ, ὡς πολλὰκις
ἔχει λεχθεῖ, ἡ κοινὴ βυζαντινὴ ἐκκλησιαστικὴ καὶ
πολιτιστικὴ παράδοσις τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν
χωρῶν ἡμῶν.

»Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ μήτρα τοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ
Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀνέμιξε τὸ ἀθάνατον
ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν πνεῦμα, τὸν πλατωνικὸν λό -
γον μετὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐπνεύματωσε καὶ
ἐξωογόνησε τὴν ἰδίαν τὴν ὕλην καὶ ἡ ρωσικὴ εὐσέ -
βεια, διάδοχος τοῦ βυζαντινοῦ πνεύματος καὶ
κάλλους “διὰ τοῦ βαπτίσματος, τῆς κατηχήσεως,
τῆς λειτουργίας καὶ τῆς εἰκόνης διεμόρφωσε τὸ
ἐθνικὸν αὐτῆς πνεῦμα καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον
τῶν χριστιανικῶν ἀξιών” (Παῦλος Εὐδοκίμωφ).

»Τὸ Ἑλληνορθόδοξον Βυζάντιον ἐνέπνευσε
καὶ ἐδίδαξε τὰ πρότυπα τῆς ἐκκλησιαστικῆς μονα -
στικῆς καὶ χριστιανικῆς ζωῆς, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀνώτε -
ρα ἠθικὰ ιδεώδη, τὴν ἰδέαν τοῦ κράτους, τὰς μορ -
φὰς τῆς καλῆς διοικήσεως αὐτοῦ, τὸ ρυθμίζον τὰς
οἰκογενειακὰς καὶ κοινωνικὰς σχέσεις δίκαιον,
ἀλλὰ καὶ πρότυπα μορφωτικὰ καὶ εκπαιδευτικὰ,
τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γλώσσης, τῆς φιλολογίας, τῆς

τεχνικῆς καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ βίου, τῆς τέχνης καὶ
γενικῶς ὅλους τοὺς διαφόρους τομεῖς τοῦ πολιτι -
σμοῦ».

Δίκαιος ἔπαινος καὶ δικαία βράβευσις

Τὴν 29ην Ἰουνίου ἐ.ἔ. τελέσθηκε στὸν Ἱ. Καθε -
δρικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν πανηγυρικὴ Συνοδικὴ Θεία
Λειτουργία, κατὰ τὴν ὁποίαν τιμῆθηκαν ὄχι μόνον
οἱ ἐορταζόμενοι Πρωτοκορυφαῖοι Ἀπόστολοι Πέ -
τρος καὶ Παῦλος καὶ μάλιστα ὁ δεύτερος ἐξ αὐτῶν
ὡς Ἰδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ
οἱ ἐπὶ πεντηκονταετίαν καὶ πλέον διακονοῦντες
παρὰ τὸ ἱερὸν θυσιαστήριον ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι καὶ
βραβεύθηκαν ἐπαξίως.

Ὁ κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Ἱ. Συνόδου ἐκφω -
νηθεὶς ἀρμόζων λόγος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νε -
απόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονυσίου ἐξῆρε
δεόντως τὴν σημασίαν τοῦ ἔργου τῶν τιμηθέντων
Ἀποστόλων καὶ Ἱερέων.

Ὁ Σεβ. κ. Διονύσιος, ἀφοῦ ἐξῆρεν ἐναργῶς τὴν
προσφορὰν τῶν δύο Πρωτοκορυφαίων Ἀποστό -
λων, μὲ γλαφυρότητα τόνισε, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, γὰρ
τοὺς τιμηθέντες Ἱερεῖς τὰ ἑξῆς: «Σήμερον ἔχομεν
νὰ εἴπωμεν καὶ ἄλλον ἔπαινον. Ἐπαινον ἄξιον καὶ
δίκαιον. Ἡ Ἐκκλησία οἶδε καὶ τιμᾷ τοὺς ἀνθρώ -
πους τῆς Ἐκείνου πού ἀφέντες τὰ δίκτυα καὶ τίς
σαγῆνες τοῦ κόσμου, προσῆλθαν καὶ ἀφιέρωσαν
τὴν ζωὴν τοὺς εἰς αὐτήν. Δὲν εἶναι εὐκόλος ἡ ἐπι -
λογὴ τοῦ ἱερατικοῦ λειτουργήματος, πάντοτε μέν,
ἰδιαίτερος κατὰ τοὺς καιροὺς μας. Καὶ καιροὶ μας
δὲν εἶναι μόνον οἱ σημερινοί. Εἶναι καὶ οἱ χθεσινοί,
αὐτοί, κατὰ τοὺς ὁποίους ἐκλήθησαν νὰ δώσουν
τὴν ζωὴν τοὺς οἱ σήμερον τιμώμενοι καὶ μαζί τοὺς
οἱ προαπελθόντες ἀδελφοί τοὺς, λειτουργοὶ τῆς
Ἐκκλησίας».

Στὰ δύσκολα χρόνια μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιον
Πόλεμον, –προσέθεσεν ὁ Σεβ. Ὁμιλητής–, «ἐκλή -
θησαν οἱ σήμερον ἀξίως τιμώμενοι ταπεινοὶ καὶ
ἡλικιωμένοι πλέον λευῖται μας νὰ δώσουν στὸν
λαὸ τοῦ Θεοῦ ὅ,τι εἶχαν...». Ἦταν ὁ καθένας ἀπὸ
αὐτούς, «καὶ ὁ πῶ ἀπλός, τὸ καταφύγιο ὅλων. Ἡ
παρηγορία στὶς δυσκολίες, τὸ θάρρος στὴν ὀλιγο -
ψυχία, τὸ χέρι πού σὲ κρατᾷ ὀρθίον, τὸ πόδι πού
σὲ ὀδηγεῖ ἐκεῖ πού πρέπει. Ὁ βοηθὸς καὶ ἀρωγὸς τῶν
πάντων». Ἀκόμη καὶ «οἱ ἀπλοὶ καὶ ἀγράμματοι

παπᾶδες, κράτησαν διὰ μέσου τῶν αἰώνων καὶ κατὰ τὸν παρόντα, κι ἀκόμη περισσότερον, κατὰ τὴν διαρρέυσαν πεντηκονταετίαν, κράτησαν, λέγω, τὸν λαόν μας ἐδραῖον καὶ σταθερὸ στὴν πίστι, στὴν πατρίδα, στὴν οἰκογένεια, στὶς παραδόσεις, στὰ ἥθη καὶ ἔθιμα, στὴν καθαρότητα τῆς ἐλληνικῆς μας ψυχῆς καὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ».

Οἱ διαλεκτικὲς σχέσεις Χριστιανισμοῦ καὶ Ἑλληνισμοῦ

Κατὰ τὸν καθιερωμένον πανηγυρικὸν ἔσπερινόν, ποὺ τελεῖται τὴν 29ῃ Ἰουνίου ἐπὶ τοῦ ἱ. βράχου τοῦ Ἀρείου Πάγου πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀπ. Παύλου, τὸν σχετικὸν λόγον, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐξεφώνησε κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀπὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς π. Θεολόγος Ἀποστολίδης. Ὁ Πανοσιολογιώτατος Ὁμιλητὴς μὲ γλαφυρὸν καὶ πειστικὸν λόγον ἀνέπτυξε τὸ θέμα τῶν διαλεκτικῶν σχέσεων μεταξὺ τοῦ ἀρχαίου Κλασικοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὸ νίσας περὶ τὸ τέλος τοῦ λόγου του τὰ ἑξῆς:

«Ὁ Ἑλληνισμὸς διὰ τοῦ ἀναβαπτισμοῦ του εἰς τὴν κολυμβήθραν τῆς Χριστιανικῆς ἀληθείας καὶ ζωῆς ἠντλήσε νέας δυνάμεις, διὰ τῶν ὁποίων ἀνέκαινίσθη ὡς ἀετοῦ ἡ νεότης αὐτοῦ, ἡ δὲ Θεία τοῦ Χριστοῦ Διδασκαλία, ἐν τῇ ἐλληνικῇ διανοήσει εὗρε τὰ πνευματικὰ ἐκεῖνα ἐρείσματα καὶ τὴν βάσιν, ἐξ ἧς ὠρμήθη διὰ τὴν κατάκτησιν τῶν ψυχῶν τῶν λαῶν.

»Καὶ ἡ ἀλήθεια αὕτη εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀκουσθῇ σήμερον, καθ' ὃν χρόνον ἐπιλήσιμονες πολλοὶ ὑπάρχουν αὐτῆς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς Ἑλλάδος. Ὁ κοινὸς πλέον οἶκος τῶν λαῶν τῆς γηραιᾶς ἡπείρου, ἡ Εὐρώπη δηλονότι, ἐστηρίχθη πνευματικῶς εἰς αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν συνάντησιν, διὰ τοῦτο καὶ δὲν θὰ ἦταν ἄστοχον νὰ λεχθῇ ὅτι ὁ πνευματικὸς πατέρας τῆς Εὐρώπης δὲν εἶναι ὁ Καρλομάγνος οὔτε ἀκόμα καὶ οἱ αὐτᾶδελφοὶ Θεσσαλονικεῖς Ἅγιοι Κύριλλος καὶ Μεθόδιος, ἀλλὰ ὁ μέγας Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν Παῦλος, ὁ ὁποῖος μετέφερε τὸ ἐξ ἐώας φῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἤναψε τὰς δάδας τοῦ πνεύματος αἵτινες ἐφώτισαν σύμπαντα τὸν πεπολιτισμένον χῶρον. Καὶ σήμερον, καθ' ἣν στιγμὴν γίνεται τόσος λόγος διὰ τὴν πνευματικὴν ταυτότη-

τα τῆς Εὐρώπης, ἐὰν βεβαίως ὁ λόγος αὐτὸς προέρχεται ἐξ εὐλικρινοῦς προαιρέσεως, ἥ ἀναζητῇ σὺν τὴν ταυτότητα αὐτὴν ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει, εἰς τὴν συνάντησιν δηλαδή Ἑλληνισμοῦ-Χριστιανισμοῦ, ἡ ὁποία ἐπραγματοποιήθη εἰς τὰς ἰσοτεφεῖς Ἀθήνας μὲ πρωτεργάτην τὸν οἰκουμενικὸν διδάσκαλον καὶ θεηγόρον Ἀπόστολον Παῦλον».

«Μυστήριον Μέγα καὶ Παράδοξον»

Μὲ τὸν τίτλον «Μυστήριον Μέγα καὶ Παράδοξον» ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Πολιτισμοῦ μὲ ἀξιεπαινη καὶ –θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ λεχθῇ– μὲ πιλοτικὸν χαρακτῆρος συνεργασίαν ὠργάνωσαν στὸ Βυζαντινὸν Μουσεῖον θαυμαστὴν Ἐκθεσιν, ἡ ὁποία –παρουσία τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χριστοδούλου, τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Σιναίου κ. Δαμιανοῦ, τοῦ Ὑπουργοῦ Πολιτισμοῦ κ. Βενιζέλου, πολλῶν Σεβ. Τεραρχῶν, Κληρικῶν, Βουλευτῶν, Καθηγητῶν Παν/μίου, Ἀρχαιολόγων καὶ πλήθους λαοῦ– ἐγκαινιάσθη ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας κ. Κ.Στεφανόπουλον.

Ἡ Ἐκθεσις, ποὺ ἐπισφραγίζει τὶς ἐκδηλώσεις γιὰ τὸ ἔτος 2000, περιλαμβάνει εἰκόνες καὶ ποικίλα ἱερὰ κειμήλια, ἀναφερόμενα εἰς τὸν Θεάνθρωπον Κύριον καὶ προερχόμενα ἀπὸ τὴν Ἱ. Μονὴν Σινᾶ, Ἱ. Ναοὺς, Ἱ. Μονές, Μουσεῖα καὶ Ἰδιωτικὰς Συλλογὰς.

Ὁφείλονται εὐχαριστίες καὶ συγχαρητήρια στὴν Ὁργανωτικὴν Ἐπισημονικὴν Ἐπιτροπὴν, ἡ ὁποία, ἐργασθεῖσα ἀόκνως καὶ μεθοδικῶς ὑπὸ τὴν φωτισμένην Προεδρίαν τοῦ Πρωτοσυγγέλλου τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν Αἰδεσιμολογιωτάτου Πρωτοπρεσβυτέρου π. Θωμᾶ Συνδοκίμου, ὑπερῆκε πολλὰς δυσκολίας καὶ κατώρθωσε νὰ παρουσιάσῃ μίαν Ἐκθεσιν ἐφάμιλλης σὲ σπουδαιότητα πρὸς τὴν Ἐκθεσιν τῆς Ν. Ὑόρκης «Ἡ Δόξα τοῦ Βυζαντίου». Στὴν Χριστοκεντρικὴ αὐτὴ Ἐκθεσι, ἡ ὁποία προβάλλει τὴν πνευματικότητα τῆς γνησίας Ὁρθοδόξου Αἰσθητικῆς προσέφεραν λαμπρὰς ὑπηρεσίας ὁ Ὑπεύθυνος τῆς Ἐκθέσεως Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Νικόλαος Ζίας καὶ ὁ Συντονιστὴς αὐτῆς Διευθυντὴς τοῦ Χριστιανικοῦ καὶ Βυζαντινοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν κ. Δ.Κωνσταντῖος.

Ε.Δ.Θ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔ ΟΣ

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τής 7ης Ιουνίου 2001

Πραγματοποιήθηκαν από τόν Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Άθηνών καί Πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλο, στόν περίβολο τής Ιερᾶς Μονῆς Ἀσωμάτων Πετράκη, τὰ ἐπίσημα ἐγκαίνια τής Ἐκθέσεως «Ἐκκλησία καί Περιβάλλον». Ἡ Ἐκθεση ἀποτελεῖ τήν συμμετοχή τής Ιερᾶς Συνόδου τής Ἐκκλησίας τής Ελλάδος στόν ἐορτασμό τής Παγκόσμιας Ἡμέρας Περιβάλλοντος, ἡ ὁποία καθορίσθηκε ἐφέτος ἀπό τόν Ο.Η.Ε. νά ἔχει ὡς θέμα «Συνδέσου μέ τὸ παγκόσμιο διαδί - κτυο τῆς ζωῆς».

Τὴν εὐθύνη γιά τὴν διοργάνωση εἶχε ἡ Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Θείας καί Πολιτικῆς Οἰκονομίας καί Οἰκολογίας καί σκοπός τῆς εἶναι ἡ συνειδητοποίηση, ἀπὸ τὸ κοινό, τῶν διαστάσεων τοῦ οἰκολογικοῦ προβλήματος καί ἡ ἐνημέρωσή του γιά τίς θέσεις τῆς Ὁρθόδοξης Πίστης καί Παράδοσης πάνω σ' αὐτό.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἐκδηλώσεως, ἐκτός ἀπὸ τόν Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί Πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλο, μίλησαν ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Ἀχελώου κ. Εὐθύμιος, Πρόεδρος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Θείας καί Πολιτικῆς Οἰκονομίας καί Οἰκολογίας, καί ὁ Ἐλλογιμώτατος κ. Χρήστος Ζερεφός, Καθηγητῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ἡ Ὁρθοδοξία, μέ τὴ διδασκαλία τῶν Ἀποστόλων καί τῶν Πατέρων ἔχει ξεκαθαρισμένη θέση πάνω στὸ θέμα αὐτό, παρατήρησε ὁ Μακαριώτατος. Ἡ φύση, τὰ νερά, ὁ ἀέρας, ἡ γῆ εἶναι δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ καί ἡ καταστροφή του προσβολὴ τοῦ Δημιουργοῦ. Ἡ Οἰκολογικὴ Κρίση βασίζεται στὴν ἀλλοτρίωση καί στὴν ἀποξένωση τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τόν Δημιουργό. Ἐπακόλουθο αὐτῆς τῆς ἀλλοτρίωσης εἶναι ἡ ἀντιπαλότητα τοῦ ἀνθρώπου μέ τὴν φύση.

Στόν λόγο του ὁ Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος, μεταξὺ ἄλλων ἀναφέρθηκε στίς προσπάθειες τοῦ Ο.Η.Ε. γιά τὴν συνειδητοποίηση τοῦ ὀξύτατου οἰκολογικοῦ προβλήματος καί τὴν ἀπειλὴ τῆς ἴδιας τῆς ὑπόστασης τῆς ζωῆς στὴ Γῆ, ἔκανε λόγο γιά τὸ ἐφετινὸ θέμα τῆς Παγκόσμιας Ἡμέρας Περιβάλλοντος, τονίζοντας ὅτι τὸ οἰκολογικὸ πρόβλημα εἶναι κυρίως πνευματικόν.

Ἡ Ἐκθεση θά διαρκέσει μέχρι τὴ 15ῃ Ιουνίου

έ.ξ. καί ἡ εἴσοδος γιά τὸ κοινὸ εἶναι ἐλεύθερη.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱ. Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 11ης Ιουνίου 2001

Συνήλθε ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί Πάσης Ελλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, ἀπὸ 7ης ἕως 8ης Ιουνίου έ.ξ., στὴν τακτικὴ κατὰ μῆνα Συνεδρία τῆς ἡ Διαρκῆς Ἱερᾶ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ελλάδος.

Κατὰ τίς Συνεδριάσεις:

Α. Ὁ Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί Πάσης Ελλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ἐνημέρωσε τὰ μέλη τῆς Δ.Ι.Σ.:

- Γιά τὴν κοίμηση τοῦ Μεγάλου Εὐεργέτου Παναγιώτου Ἀγγελοπούλου τοῦ ὁποίου ἡ κηδεία τελέσθηκε στὸ Πρῶτο Νεκροταφεῖο Ἀθηνῶν, προεξάρχοντας τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, τῇ συμμετοχῇ τῆς Α.Μ. τοῦ Αρχιεπισκόπου Τιράνων καί Πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστασίου καί τοῦ ἰδίου.

- Γιά τὴν διημερίδα ἡ ὁποία διοργανώθηκε ἀπὸ τὴν Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Πολιτιστικῆς Κληρονομιάς πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου Παπαδιαμάντη μέ τὴν εὐκαιρία τῆς συμπληρώσεως 150 ἐτῶν ἀπὸ τὴν γέννησή του, καί ἡ ὁποία ἔλαβε χώρα μέ μεγάλη ἐπιτυχία στὴν Παλαιὰ Βουλὴ ἀπὸ 25ης ἕως 26ης Μαΐου έ.ξ.

- Γιά τὰ ἐγκαίνια τῆς Ἐκθέσεως Βυζαντινῶν Εἰκόνων καί Κειμηλίων ὑπὸ τόν τίτλον «*Μυστήριον Μέγα καί Παράδοξον*», τὰ ὁποία πραγματοποιήθηκαν ἀπὸ τόν Ἐξοχώτατο Πρόεδρο τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας κ. Κωνσταντῖνο Στεφανόπουλο μέ κάθε ἐπισημότητα, στὸ Βυζαντινὸ Μουσεῖο Ἀθηνῶν, καί ἡ ὁποία θά διαρκέσει μέχρι τὴν 31ῃ Ιουλίου έ.ξ.

- Γιά τὰ ἐγκαίνια τῆς Ἐκθέσεως Οἰκολογίας, τὰ ὁποία τελέσθηκαν ἀπὸ τόν Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί Πάσης Ελλάδος, τὴν Τετάρτη 6 Ιουνίου έ.ξ. στὸν περίβολο τῆς Ιερᾶς Μονῆς Πετράκη. Στὴν Ἐκθεση αὐτὴ ἀναπτύσσονται μέ ὀπτικοακουστικὰ μέσα, οἱ θέσεις καί οἱ προτάσεις τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας σχετικὰ μέ τὸ Περιβάλλον. Στὰ ἐγκαίνια τῆς Ἐκθέσεως παρέστη ὁ Ὑπουργὸς Περιβάλλοντος, Χωροταξίας καί Δημοσίων Ἔργων κ. Κωνσταντῖνος Λαλιώτης.

- Γιά τὴν πορεία τοῦ θέματος τῶν ταυτοτήτων.

- Γιά τίς δηλώσεις τῆς Εὐρύωβουλετου τοῦ ΠΑΣΟΚ κ. Καραμάνου, περὶ καταργήσεως τοῦ Ἀβάτου στὸ Ἅγιον Ὅρος καί περὶ τῆς Χειροτο-

νίας Γυναικῶν.

- Γιὰ τὶς ἄκριτες καὶ πέρα ἀπὸ κάθε ἐκκλησιαστικὴ δεοντολογία δηλώσεις τοῦ Δημάρχου Σαπῶν περὶ ὑπαγωγῆς τοῦ Δήμου του καὶ διοικητικῶς στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, οἱ ὁποῖες ἔγιναν κατὰ τὴν ἐκεῖ ἐπίσκεψη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

Β. Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἐργασιῶν τῆς ἡ Δ.Ι.Σ.:

- Ἐνημερώθηκε ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Προκόπιο, Πρόεδρο τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὶς διμερεῖς συνομιλίες ποὺ ἔγιναν στὸ Φανάρι ἀπὸ 5-6 Ἀπριλίου ἐ.ἔ., ὡς καὶ ἀπὸ τὰ λοιπὰ Συνοδικὰ Μέλη τῆς Ἀντιπροσωπείας, γιὰ ὅσα διαμείφθηκαν κατὰ τὶς συνομιλίες αὐτές.

- Ἐνημερώθηκε ἀπὸ τὸν Συνοδικὸ Μητροπολίτη Σεβασμιώτατο Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐστάθιο γιὰ τὴν συνάντηση ποὺ εἶχε, κατ' ἐντολὴν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, μὲ τὰ Μέλη τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Σ.Κ.Ε.

Γ. Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἐργασιῶν τῆς ἡ Δ.Ι.Σ. ἀποφάσισε:

- Νὰ ἐκφράσει τὰ συγχαρητήριά της πρὸς τοὺς Ὄργανωτὲς τῆς Δημερίδας πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου Παπαδιαμάντη.

- Νὰ ἐκφράσει τὰ συγχαρητήριά της καὶ τὶς εὐχαριστίες της πρὸς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐκοπίασαν γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῆς Ἐκθέσεως Βυζαντινῶν Εἰκόνων καὶ Κειμηλίων ὑπὸ τὸν τίτλον «*Μυστήριον Μέγα καὶ Παράδοξον*».

- Νὰ ἐκφράσει τὰ συγχαρητήριά της καὶ τὶς εὐχαριστίες της πρὸς τοὺς διοργανωτὲς τῆς Οἰκολογικῆς Ἐκθέσεως, ἡ ὁποία ἔγινε στὸν περίβολο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πετράκη.

- Νὰ ἐκφράσει τὴν εὐαρέσκειά της πρὸς τὸν ἀποστρατευθέντα μετὰ ἀπὸ εὐδόκιμη καὶ καλλίκαρπη ὑπηρεσία, προϊστάμενο τῆς Θρησκευτικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Στρατοῦ, Αἰδεσιμολογιώτατο Πρωτοπρεσβύτερο κ. Νήφωνα Ἀλεξίου.

- Νὰ πραγματοποιηθεῖ στὶς 29 Ἰουνίου στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ τῶν Ἀθηνῶν, κατὰ τὴν Θρονικὴ Ἑορτὴ τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ τιμητικὴ Ἐκδήλωση γιὰ τοὺς Ἱερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος οἱ ὁποῖοι ἔχουν συμπληρώσει πεντηκονταετὴ καὶ πλέον ὑπηρεσία στὸν Ἱερὸ Ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου.

- Νὰ ἐκφράσει τὴ δυσαρέσκειά της πρὸς τὸν Δήμαρχο Σαπῶν γιὰ τὶς δηλώσεις του κατὰ τὴν ἐπίσκεψη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου στὸν ἐν λόγῳ Δῆμο.

- Νὰ ἀποσταλεῖ Συνοδικὸ ἔγγραφο ἀναφερόμενο στὶς θέσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,

ὡς πρὸς τὶς δηλώσεις τῆς Εὐρωβουλευτοῦ κ. Καραμάνου, σχετικὰ μὲ τὴν κατάργηση τοῦ ἀβάτου στὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ τὴν χειροτονία τῶν γυναικῶν, πρὸς τοὺς: α) Ἕλληνες Εὐρωβουλευτές, β) Ἀρχηγοὺς τῶν Πολιτικῶν Κομμάτων, γ) ὅλες τὶς Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες, δ) τὶς ἐτερόδοξες Ἐκκλησίες, ε) τὸν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Ἀχαΐας κ. Ἀθανάσιο, Διευθυντὴ τοῦ Γραφείου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὶς Βρυξέλλες καὶ στ) Π.Σ.Ε., Κ.Ε.Κ.

- Νὰ μὴ συμμετάσχει ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος στὶς Πανθρησκευτικὰς Ἐκδηλώσεις ποὺ θὰ γίνουν στὴν Βαρκελώνη (2-4 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ.), μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς συμπληρώσεως 15 ἐτῶν ἀπὸ τὴν Πανθρησκευτικὴ συνάντηση στὴν Ἀσίζη τῆς Ἰταλίας.

- Νὰ πραγματοποιηθεῖ ἀπὸ 29ης Ὀκτωβρίου ἕως 2ας Νοεμβρίου ἐ.ἔ. στὸ Ἱερὸ Προσκύνημα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσσου ἡ ΙΓ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη ἐντεταλμένων Ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱερῶν Μητροπόλεων γιὰ θέματα Αἱρέσεων καὶ Παραθρησκείας μὲ θέμα: «Ἐτοιμοὶ αἰεὶ πρὸς ἀπολογίαν παντὶ τῷ αἰτοῦντι ἡμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος» (Α' Πετρ. γ' 15). Στὶς Συνεδρίες τῆς Συνδιασκέψεως θὰ συζητηθεῖ ἀποκλειστικῶς τὸ θέμα τῆς δραστηριότητος τῶν Πεντηκοστιανῶν καὶ τῶν Νεοειδωλολατρῶν.

- Νὰ ἐνισχύσει μὲ τὸ ποσὸ τῶν 4.000.000 δρχ. δύο Ἱεροὺς Ναοὺς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρυστίας καὶ Σκύρου οἱ ὁποῖοι ἐπλήγησαν ἀπὸ τὴν πυρκαϊὰ τῆς 23ης Σεπτεμβρίου 2000.

- Νὰ ἐγκρίνει τὴν Ακολουθία γιὰ τὴν ταφὴ ἀβαπτίστων τέκνων χριστιανῶν γονέων.

Δ. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀσχολήθηκε μὲ θέματα τῆς Ε.Κ.Υ.Ο., μὲ διάφορα ὑπηρεσιακὰ θέματα τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, ἐγκρίσεις ἀποσπάσεων Κληρικῶν στὸ ἐξωτερικόν, ἰδρύσεις Ἐνοριῶν καὶ διορισμοὺς μελῶν Ἐπισκοπικῶν Δικαστηρίων Ἱερῶν Μητροπόλεων.

(Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 19ης Ἰουνίου 2001

Γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος λειτουργεῖ Γραφεῖον Τύπου εἰς τὰ πλαίσια τῶν δραστηριοτήτων τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Τύπου, Δημοσίων Σχέσεων καὶ Διαφωτίσεως.

Οἱ ὑμέτεροι συντάκται καὶ συνεργάται δύνανται ὅπως ἀπευθύνωνται διὰ πᾶσαν σχετικὴν πρὸς τὴν ἐργασίαν αὐτῶν διευκόλυνσιν ἢ πληροφορίαν εἰς τὸν Γραμματέα τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοὺς συνεργάτας αὐτῆς, οἵτινες εἶναι οἱ κάτωθι:

- Άρχιμανδρίτης κ. Άγαθάγγελος Χαραμαντίδης (τηλ. 7226312, fax 7218336),
- κ. Μαρία Χομπίτη (τηλ. 7237741),
- κ. Έμμανουήλ Μελινός (τηλ. 7237741),
- κ. Λίτσα Ί. Χατζηφώτη (τηλ. 7230791, fax 7239713) και
- κ. Γεώργιος Βασιλείου (τηλ. 7237741).

(Έκ του Γραφείου Τύπου της Ίερās Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ της 3ης Ιουλίου 2001

Συνήλθε υπό την προεδρία του Μακαριωτάτου Άρχιεπισκόπου Άθηνών και Πάσης Ελλάδος κ.ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, από 25ης έως 28ης παρελθόντος μηνός Ιουνίου έ.έ., στην δεύτερη κατά μήνα Συνεδρία της ή Διαρκής Ίερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Κατά τις Συνεδριάσεις:

Α. Ό Μακαριώτατος Άρχιεπίσκοπος Άθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ενημέρωσε τὰ μέλη της Δ.Ι.Σ.:

- Για τὸ θέμα τῶν ταυτοτήτων και τὴν ἀνακοίνωση τῶν Ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου της Ἐπικρατείας για τὸ θέμα αὐτό.

- Για τὸν ἀπόηχο της ἀναβολῆς της ἀνακοίνωσης τοῦ τελικοῦ ἀποτελέσματος της συγκεντρώσεως τῶν ὑπογραφῶν για τὸ θέμα τῶν ταυτοτήτων.

- Για θέματα λειτουργίας τοῦ Γραφείου θρησκευτικοῦ Τουρισμοῦ, της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Β. Κατά τὴν διάρκεια τῶν ἐργασιῶν της ή Δ.Ι.Σ. ἀποφάσισε:

- Νὰ ἀναβάλει τὴν ἀνακοίνωση τοῦ τελικοῦ ἀποτελέσματος της συλλογῆς ὑπογραφῶν για τὸ θέμα τῶν ταυτοτήτων, διότι ή Εκκλησία δὲν ἐπιθυμεῖ αὐτὴν τὴν ὥρα οἱ δικές της ἐνέργειες στὸ ζήτημα τῶν ταυτοτήτων νὰ ἐκληφθοῦν ή κακόπιστα νὰ ἐρμηνευθοῦν ὡς ἀνάμειξη, ἄμεση ή ἔμμεση, θετικὴ ή ἀρνητικὴ στὰ πολιτικὰ δρώμενα. Δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ γίνεῖ μέρος τοῦ οἰουδήποτε πολιτικοῦ προβλήματος.

- Νὰ χορηγήσει τὸ ἐπίδομα τοῦ τρίτου τέκνου σὲ σαράντα τέσσερις (44) ἐπὶ πλέον χριστιανικὲς οἰκογένειες της Θράκης. (Ό ἀριθμὸς τῶν ἐπιχορηγοῦμένων οἰκογενειῶν ἀνέρχεται σὲ 480).

- Νὰ ἀποσταλεῖ θερμὸ εὐχαριστήριο ἔγγραφο στὴν Ἐθνικὴ Ἀσφαλιστικὴ για τὴν προσφορά 45.000.000 δραχμῶν πρὸς ἐνίσχυση τοῦ προγράμματος της Εκκλησίας σχετικά με τὴν ἐπιχορήγηση τῶν χριστιανικῶν οἰκογενειῶν της Θράκης ποὺ ἀποκτοῦν τρίτο τέκνο.

- Νὰ ἀποστείλει ἐπαινετικὸ ἔγγραφο πρὸς τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθιμο για τὸ ἐπιτελεσθὲν και ἐπιτελούμενο

πολυσχιδὲς πνευματικὸ και κοινωνικὸ ἔργο στὴν Ίερά Μητρόπολή του.

- Νὰ ἀποστείλει ἔγγραφο πρὸς τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ και Πλωμαρίου για τὴν παροχὴ ἐξηγήσεων μέσω αὐτοῦ, ἀπὸ τὸν Κληρικὸ Κύριλλο Συκὴ για τὶς ἀνοίκειες δηλώσεις του κατὰ τὴν ἐπίσκεψη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου στὴ Μυτιλήνη.

- Νὰ ἀποστείλει ἔγγραφο πρὸς τὸ ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο Γεωργίας και τὸν Ο.Γ.Α. σχετικά με τὴν ἐξόφληση τῶν ὀφειλῶν τοῦ Ο.Γ.Α. πρὸς τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Ἰδρύματα προκειμένου νὰ συνεχισθεῖ ἀπρόσκοπτα ή λειτουργία τους.

- Νὰ ἐγκρίνει τοὺς ἐσωτερικοὺς Κανονισμοὺς τῶν ἱερῶν Μονῶν: α) Παναγίας Γουμενίσσης και β) Ἀγίων Ραφαήλ, Νικολάου και Εἰρήνης της ἱερᾶς Μητροπόλεως Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως και Πολυκάστρου.

- Νὰ διοργανώσει στὴν Ἀθήνα στὶς 30 Ἰουνίου έ.έ. τὴν δεύτερη Ἡμερίδα, για τὴν προώθηση τοῦ ἔργου της καταρτίσεως τῶν νέων Κατηχητικῶν Βοθημάτων.

- Νὰ κυκλοφορήσει ἔνσημο για γάμους και διαζύγια ὀνομαστικῆς ἀξίας 1 ΕΥΡΩ.

- Νὰ γίνουν κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ καλοκαιριοῦ ἐργασίες ἀνακαίνισης στὸ Συνοδικὸ Μέγαρο της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Γ. Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἐργασιῶν της ή ἱερά Σύνοδος συνεζήτησε:

- Για τὸ θέμα της ἀγορᾶς ἀκινήτου με σκοπὸ νὰ χρησιμοποιηθεῖ ὡς Συνεδριακὸ και Ἐπιμορφωτικὸ Κέντρο της Εκκλησίας της Ελλάδος.

- Για τὸ θέμα της ἀξιοποίησης τοῦ ἀκινήτου της Εκκλησίας της Ελλάδος ἐπὶ της ὁδοῦ Δεινοκράτους στὴν Ἀθήνα.

- Για τὴν πορεία τοῦ θέματος της ἀνεγέρσεως Βρεφονηπιακῶν Σταθμῶν στὶς ἱερὲς Μητροπόλεις.

Δ. Ἡ ἱερά Σύνοδος ἀσχολήθηκε ἐπίσης με θέματα της Ε.Κ.Υ.Ο., με διάφορα ὑπηρεσιακὰ θέματα τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, ἐγκρίσεις ἀποσπάσεων Κληρικῶν στὸ ἐξωτερικὸ, ἰδρύσεις Ἐνοριῶν, διορισμοὺς μελῶν Ἐπισκοπικῶν Δικαστηρίων ἱερῶν Μητροπόλεων, ἐκπροσώπων της Εκκλησίας της Ελλάδος σὲ Συνέδρια και Ἑορταστικὲς Ἐκδηλώσεις καθώς και μεταθέσεις Κληρικῶν.

(Έκ της Ἀρχιγραμματείας της ἱερᾶς Συνόδου)

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

**Ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου
στὸ Κέντρο Προσαρμογῆς Σπαστικῶν Παιδιῶν
«Ό Καλὸς Σαμαρείτης»**

Ό Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν και

πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος ἐπισκέφθηκε σήμερα στίς 12 τὸ μεσημέρι στήν Ἀργυρούπολη τὸ Κέντρο Προσαρμογῆς Σπαστικῶν Παιδιῶν «Ὁ Καλὸς Σαμαρεΐτης».

Τὸ ἐν λόγω Κέντρο, τὸ ὁποῖο ἰδρύθηκε τὸ 1978 μὲ πρωτοβουλία τοῦ Αἰδεσιμολογιωτάτου Πρωτοπρεσβ. π. Δημητρίου Νάτση, κληρικοῦ τοῦ Ἱεροῦ ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἀργυρούπολης, καὶ γονέων, φιλοξενεῖ σήμερα 35 σπαστικά παιδιά, ἐνῶ στὰ 23 χρόνια λειτουργίας του ἔχει ἀναπτύξει πλούσιο ἔργο στὸν τομέα τῆς περίθαλψης παιδιῶν μὲ εἰδικὲς ἀνάγκες.

Τὸν Μακαριώτατο ὑποδέχθηκαν ὁ Δήμαρχος Ἀργυρούπολης κ. Χαρ. Σαραφίδης, ἡ Διευθύντρια Νομαρχίας Νότιας Ἀττικῆς κ. Μαραγκάκη, τὰ μέλη τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Ἀργυρούπολης, τὸ ἱατρικὸ καὶ νοσηλευτικὸ προσωπικὸ τοῦ Κέντρου καὶ πολλοὶ ἐνορίτες τοῦ Ἱ. Ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἀργυρούπολης.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁμιλίας του, ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἐξῆρε τὸ ἔργο ποὺ ἐπιτελεῖται στὸ Κέντρο, τονίζοντας χαρακτηριστικὰ ὅτι «τέτοιες προσπάθειες ἀνατρέπουν τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγωΐσμοῦ καὶ τῶν διακρίσεων ποὺ ὑπάρχουν στὴ σύγχρονη κοινωνία». «Ἡ διαφορὰ, ἄλλωστε, τοῦ φιλανθρωπικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας», σημείωσε, «εἶναι ὅτι βοηθᾷ τὸν πάσχοντα ἄνθρωπο γιατί τὸν βλέπει ὡς ἀδελφὸ, καθὼς ὅλοι εἶναι εἰκόνες τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ».

Ὁ Μακαριώτατος προσέφερε στὸ Κέντρο τὸ ποσὸ τοῦ ἐνὸς ἑκατομμυρίου δραχμῶν, ὡς ἀρωγὴ στήν ὅλη προσπάθεια νὰ ἀποκτήσει «Ὁ Καλὸς Σαμαρεΐτης» τὴ δική του στέγη. «Εἶναι μὴ προσπάθεια ποὺ συναντᾷ πολλὰ προσκόμματα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ξεπερασθοῦν» ἐπισήμανε, καλώντας καὶ τὸν Δήμαρχο τῆς Ἀργυρούπολης νὰ συνδράμει πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση.

(12.6.2001)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου στὸ Εὐρωπαϊκὸ Κέντρο Δημοσίου Δικαίου

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος ἐπισκέφθηκε χθὲς στίς 8 τὸ ἀπόγευμα τὸ Εὐρωπαϊκὸ Κέντρο Δημοσίου Δικαίου, Ἰδρυμα ποὺ δραστηριοποιεῖται στήν ἐλληνικὴ καὶ τὴ διεθνὴ σκηνὴ καὶ φιλοδοξεῖ μέσα ἀπὸ τὴν καλλιέργεια τοῦ δημοσίου δικαίου καὶ τὴν προώθηση τῶν ἀρχῶν του στήν πράξη, νὰ ἐνώσει καὶ νὰ συντονίσει προσπάθειες καὶ ὄνειρα τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν γιὰ μὴ καινούργια Εὐρώπη, μακριὰ ἀπὸ τὶς διχόνοιες καὶ τοὺς πολέμους, ποὺ θέλει νὰ ζήσει ἀρμονικά, μὲ εὐημερία καὶ ἐλπίδα γιὰ ἓνα καλύτερο αὐριο.

Τὸν Μακαριώτατο ὑποδέχθηκαν ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κέντρου καὶ Καθηγητὴς τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Σπυρίδων Φλογαΐτης, ὁ Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κέντρου καὶ Καθηγητὴς τῆς Νομικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν κ. Φίλιππος Σπυρόπουλος καὶ ἐκ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τὰ μέλη κ.κ. Γ. Παυλέας, Ἀρεοπαγίτης ἐ.τ., Ἱ. Μυγιάκης, Ἀρεοπαγίτης ἐ.τ., Γλυκερία Σιούτη, Καθηγήτρια τῆς Νομικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, Ἀντώνης Παντελῆς, Καθηγητὴς τῆς Νομικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν καὶ Προκόπης Παυλόπουλος, Βουλευτὴς, παρουσία ἐξεχόντων ἐκπροσώπων τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Κοινότητος καὶ τοῦ Δικαστικοῦ Σώματος.

Στὸ χαιρετισμὸ τοῦ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κέντρου κ. Φλογαΐτης ἔκανε λόγο γιὰ τὴν μέγιστη τιμὴ ποὺ περιποιεῖ ὁ Μακαριώτατος στὸ Κέντρο μὲ τὴν ἐπίσκεψή του, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἀμέριστη ὑποστήριξή του πρὸς αὐτό. Ὁ κ. Καθηγητὴς ἀναφέρθηκε στὸ ἔργο τοῦ Κέντρου, τὸ ὁποῖο εἶναι παρὸν σὲ ὅλες σχεδὸν τὶς χώρες τῆς Κεντρικῆς καὶ Ἀνατολικῆς Εὐρώπης, ἀλλὰ καὶ σὲ ἀπομακρυσμένες περιοχὲς ὅπως τὸ Καζακστάν, ἡ Γεωργία, ἡ Ἀρμενία καὶ τὸ Μαρόκο, προωθώντας παντοῦ τὴν ἀρχὴ τῆς ἰσότητος συνεργασίας τῶν εὐρωπαϊκῶν καὶ ἄλλων ἐθνῶν, μὲ σεβασμὸ πρὸς τοὺς τοπικοὺς πολιτισμοὺς καὶ τὶς παραδόσεις καὶ ἐκφράζοντας μὴ νοοτροπία οἰκουμενισμοῦ ποὺ βρίσκει τὶς ρίζες της στὴ βυζαντινὴ παράδοση. Ἐδῶσε μάλιστα τὴ διαβεβαίωση στὸν Μακαριώτατο ὅτι «μὲ τὶς μικρὲς μας δυνάμεις θὰ εἴμαστε πάντοτε προσεκτικοὶ στήν προώθηση τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν ἀξιῶν ἐκείνων τὶς ὁποῖες ἡ ἐλληνικὴ Ὁρθόδοξη ἐνσαρκώνει ἀνά τοὺς αἰῶνες, ἐπιθυμώντας νὰ φανοῦμε χρήσιμοι στήν Ἐκκλησία μας μὲ κάθε τρόπο, ἰδιαίτερα δὲ στήν ἐκπαίδευση τοῦ προσωπικοῦ της σὲ τομεῖς εὐρωπαϊκῶν θεσμῶν καὶ πολιτικῶν, καθὼς ἡ Ἐκκλησία μας εἶναι ἡ μόνη Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία κράτους-μέλους τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης καὶ πορεύεται στὸν εὐρωπαϊκὸ τῆς δρόμο». Ὁ κ. Φλογαΐτης προσέφερε τέλος ὡς δῶρο στὸν Μακαριώτατο, ὁ ὁποῖος ὑπέγραψε στὸ Βιβλίο Ἐπισκεπτῶν τοῦ Κέντρου, τὸ ἔμβλημα τοῦ Ἰδρυματος, ποὺ ἀπαρτίζεται ἀπὸ ἓνα στεφάνι ἐλιάς καὶ τὶς λέξεις Res Publica.

Ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἐξῆρε τὸ ἰδιαίτερα πλούσιο ἐπιστημονικὸ καὶ ἐθνικὸ ἔργο ποὺ ἔχουν ἀναλάβει νὰ προσφέρουν οἱ ἐκλεκτοὶ πρωτεργάτες καὶ σκαπανεῖς τοῦ Κέντρου, ἐπισήμανε τὴ σημασία τοῦ δημοσίου δικαίου στὸ πλαίσιο τῆς εὐρωπαϊκῆς ἐνοποίησης καὶ ἐξέφρασε τὶς θερμότερες εὐχὲς του γιὰ κάθε ἐπιτυχία στήν ἀποστολή τους. ὉΜα-

καριώτατος ανέλυσε τόν ξεκάθαρο εύρωπαϊκό προσανατολισμό της Έκκλησίας μας, ή όποία με πνεύμα οίκουμενικό προωθεί τις πανανθρώπινες αξίες της αγάπης, της άνοχής, της ειρήνης, της δικαιοσύνης και της αλληλεγγύγης. «Η Εύρωπαϊκή Ένωση», τόνισε, «διαφυλάσσει την πνευματική και πολιτιστική ιδιαιτερότητα κάθε κράτους-μέλους της, την αυτοσυνειδησία των λαών που την συναποτελούν και την πολυμορφία των παραδόσεων μας». Κατέληξε: «Η παρακαταθήκη της Έλλάδας στην Εύρωπαϊκή Ένωση είναι ή έθνική μας ταυτότητα, ή ιστορία και ή παράδοσή μας. Αύτά προσδοκούν από έμάς οί Εύρωπαίοι και γι' αύτά μάς σέβονται. Εάν έμείς άπεμπολήσουμε την ταυτότητά μας, τότε θέτουμε σέ κίνδυνο την έπιβίωσή μας. Δεν είμαστε σωθινιστές, δεν είμαστε έθνικιστές. Άπαγε της θλασφημίας. Αγαπάμε την πατρίδα μας, αναγνωρίζοντας όμως ταυτόχρονα την πολύτιμη συμβολή και συνεισφορά όλων των λαών στο παγκόσμιο γίγνεσθαι».

(13.6.2001) (Έκ του Γραφείου Τύπου)

Διενέργεια Ένορκης Διοικητικής Έξέτασης

Μετά την άναφορά του Πανοσ. Αρχιμανδρίτου π. Μαξίμου Άδαμίδη, έφημερίου του Ί. Ναού Αγίου Γεωργίου Αργυρουπόλεως, σύμφωνα με την όποία όρισμένοι ένορίτες χαρακτηρίζαν ως θαύμα την εμφάνιση έρυθρών στιγμάτων σέ Ί. Εικόνα του Αγίου Φανουρίου, ό Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Έλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος, ως Τοποτηρητής της χηρευούσης Ί. Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης, παρήγγειλε την διενέργεια Ένορκης Διοικητικής Έξέτασης (Ε.Δ.Ε.), προκειμένου νά διακριβωθούν οί ως άνω πληροφορίες.

Η διενέργεια της Ε.Δ.Ε. άνατέθηκε στον Αϊδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερο π. Σταμάτιο Σκλήρη, έφημέριο του Ί. Ναού Κοιμήσεως της Θεοτόκου Βούλας, ένω Γραμματέας όρίσθηκε ό Αϊδεσ. Πρωτοπρεσβύτερος π. Θεόδωρος Γεωργίου, έφημέριος του Ί. Ναού Αγίας Βαρβάρας Αργυρουπόλεως.

(22.6.2001) (Έκ του Γραφείου Τύπου)

ΙΕΡΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ

Ίερά Μητρόπολις Μεσογαίας και Λαυρεωτικής

Στις 30 και 31 Μαΐου έ.έ. πραγματοποιήθηκε με έπιτυχία τό 24ο κατά σειρά Ίερατικό Συνέδριο των έφημερίων της Ίερās Μητροπόλεως, στην έδρα αύτης, στά Σπάτα Αττικής, και συγκεκριμένα στο ιερό προσκύνημα Αναστάσεως Χρι-

στού Σπάτων.

Τήν όλη όργάνωση και φροντίδα του Συνεδρίου είχε ό καταξιωμένος Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Άγαθόνικος, που από την πρώτη ώρα της παρουσίας του, ως πρώτος Μητροπολίτης της νεοσύστατης Ίερās Μητροπόλεως, άποτελεί την ήγετική μορφή και φυσιογνωμία, όλης της έκκλησιαστικής δραστηριότητας και προσφοράς στην Μητροπολιτική περιφέρεια.

Τήν πρώτη ήμέρα του Συνεδρίου (30.5.2001) τελέστηκε Αρχιερατική Θεία Λειτουργία στον Ίερό Ναό Αναστάσεως Χριστού, από τόν Θεοπρόβλητο Μητροπολίτη, πλαισιούμενον από συλλειτουργούς πρεσβυτέρους, προσδίδοντας εύλάβεια, κατάνυξη και ιερό δέος στους συνέδρους ιερείς.

Μετά τό τέλος της Λειτουργίας, στον όρισμένο χώρο συνεδρίασης, ό Σεβασμιώτατος ποιμενάρχης, τέλεσε την έναρκτήριο δέηση και χαιρέτισε τους ιερείς συνέδρους με λόγια πατρικά και μεστά σέ περιεχόμενο, εύχόμενος την έπιτυχία του Συνεδρίου στο διήμερο, με τις προγραμματισμένες είσηγήσεις από δόκιμους εργάτες της Έκκλησίας και της Θεολογικής έπιστήμης.

Στή συνέχεια διαβάστηκε μήνυμα του Μακαριωτάτου Αρχ/που Αθηνών και πάσης Έλλάδος κ. Χριστοδούλου πρός τους ιερείς συνέδρους εύχομένου την κατά Θεόν καρποφόρο εύόδωση των εργασιών του συνεδρίου.

Κατά την κρατούσα τάξη, στους Ίερείς άπήλθυναν χαιρετισμό οί πρός τουτο προσκεκλημένοι έπίσημοι, από τόν Σεβασμιώτατο, όπως ό κ. Νομάρχης Ανατολικής Αττικής, Βουλευτές, Πολιτευτές, Δήμαρχοι, Κοινοτάρχες και εκπρόσωποι Δημόσιων Υπηρεσιών της περιφέρειας Ανατολικής Αττικής, οί όποιοι με ένθαρρυντικά και ένθουσιώδη λόγια μίλησαν και εύχήθηκαν την έπιτυχία των εργασιών του Συνεδρίου.

Άκολούθως, ό Σεβασμιώτατος παρουσίασε τόν πρώτο είσηγητή Πρωτ/ρο π. Νικόλαο Ίωαννίδη, καθηγητή της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών με θέμα «Η άσκησις του Ίερέως, ως τήρησις των έντολών του Θεού».

Ό όμιλητής, με έπιστημονική άκρίβεια, έμβαθυνση θεολογική και δύναμη λόγου, ανέπτυξε τό έπίκαιρο θέμα, αφήνοντας στους συνέδρους Ίερείς άριστες έντυπώσεις και πολύτιμα συμπεράσματα, άφου έγινε έμπεριστατωμένος διάλογος στο τέλος της είσηγήσεως. Σημεία, που ιδιαίτερα τόνισε ό όμιλητής: 1) Η άσκηση πρέπει νά γίνει κατανοητή, ως άγώνας συνεχής του ανθρώπου, γιά νά έλευθερωθεί από την άμαρτία. 2) Ό νέος άνθρωπος, ό άναγεννημένος με προσωπική άσκηση των έντολών του Θεού, νά έχει ύπακοή

στις θείες εντολές, γιά μιὰ ζωντανή με τὸ Θεὸ κοινωνία. Νὰ γίνει Θεοῦ υἱός. Κατὰ χάρι θεός. Τέλος, ἡ ὀρθόδοξη ἄσκηση, ὡς τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, εἶναι μιὰ ἀληθινὴ πνευματικὴ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν καὶ τέχνη τεχνῶν.

Ἔτσι καταξιώνεται ὁ χριστιανός, νὰ φτάσει στὴν ἐν Χριστῷ τελείωση, ὡς ἐκλεκτὸ Μέλος τῆς Ἐκκλησίας. Νὰ γίνει «καθ' ὁμοίωση» παιδί τοῦ Θεοῦ.

Τὴν δεύτερη ἡμέρα τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου (31.5.2001) ἀφοῦ προηγήθηκε ἡ ἀκολουθία τοῦ ὁρθοῦ, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης παρουσίασε τὸν πρῶτο εἰσηγητὴ, τὸν ὁμότ. Καθηγητὴ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γεώργιο Γαλίτη, ποὺ ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Κληρικοὶ καὶ Λαϊκοὶ εἰς τὴν πρὸς Τίτον Ἐπιστολή».

Ἐνα θέμα πολὺ ἐνδιαφέρον γιὰ τὰ σημερινὰ δεδομένα στὴν ἄσκηση τῆς ποιμαντικῆς διακονίας καὶ τὴ θέση τῶν λαϊκῶν στὸν ἱερό χωρὸ τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας.

Ὁ εἰσηγητής, μελετητής καὶ γνώστης τοῦ θέματος, ἀνέπτυξε μὲ σοβαρότητα καὶ ὑπευθυνότητα κάθε πτυχὴ του. Ἐφερε παραδείγματα μὲ θεολογικὸ βάθος καὶ ἔδωσε τὴν διάσταση τοῦ μεγαλείου τῆς πρὸς Τίτον Ἐπιστολῆς, πρὸς ἐνίσχυση καὶ τόνωση ἀλλὰ καὶ ἐνημέρωση γενικότερα ὅλων τῶν ἱερέων συνέδρων. Περισσότερο παραστατικὸς καὶ ἀκριβὴ στὴν συζήτηση ποὺ ἐπηκολούθησε, μὲ πλῆθος παραδειγμάτων, ἔδωσε τὴν εἰκόνα τοῦ τέλειου.

Ἰδιαίτερης σημασίας, ἦταν τὰ σημεῖα 1) Ἡ πρὸς Τίτον Ἐπιστολή εἶναι «Ποιμαντικὴ Ἐγκύκλιος πρὸς ποιμένα...»

2) Στὸ περιεχόμενό της ἀναφέρεται (ὁ ἀποστολὸς Παῦλος), μὲ ἰδιαίτερη προσοχὴ καὶ εὐθύνη, πρὸς τὸν ἐπίσκοπο Κρήτης Τίτον... σὲ πολλὰ θέματα ὀργάνωσης τῆς Ἐκκλησίας... Ἰδιαίτερα μὲ ποιά κριτήρια νὰ ἐπιλέγει τοὺς κληρικούς.

3) Ἐνα βασικὸ κριτήριον, νὰ εἶναι «ἀνέγκλητοι» δηλαδὴ νὰ μὴν κατηγοροῦνται. Νὰ ἔχουν καλὴ ἔξωθεν μαρτυρία. Ὅμιλεῖ ἐπίσης γιὰ τὴ θέση τῶν λαϊκῶν στὴν Ἐκκλησία, μὲ μπροστάρηδες τοὺς κληρικούς.

4) Τονίζεται στὴν ἐπιστολὴ μὲ ξέχωρη σημασία, ἰδιαίτερης προσοχῆς γιὰ τὴν σημερινὴ εἰκόνα τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι οἱ ἐπίσκοποι καὶ οἱ πρεσβύτεροι, εἶναι «οἰκονόμοι Θεοῦ...» «εἰς τόπον καὶ τύπον Χριστοῦ...». «Θεοῦ γεώργιον καὶ Θεοῦ οἰκοδομή...».

5) Τέλος στὸ κεφ. 3 στίχος 7 τονίζεται, «ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου χάριτι κληρονόμοι γενώμεθα κατ' ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου...».

Δεύτερος εἰσηγητής καὶ τελευταῖος τοῦ διη-

μέρου τοῦ Ἱερατικοῦ μας Συνεδρίου ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης π. Χρυσόστομος Παπαθανασίου, ἱεροκήρυκας τῆς Ἀρχ/πῆς Ἀθηνῶν, μὲ θέμα: «Ἀντικρύζοντας τοὺς ἑαυτοὺς μας στὸν καθρέπτη τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας». Ὁ Σεβασμιώτατος ποιμενάρχης, μὲ πολὺ συγκίνηση καὶ ἀγάπη τὸν παρουσίασε στοὺς ἱερεῖς συνέδρους, προτρέποντας νὰ δοθεῖ ἡ δέουσα προσοχή, καθ' ὅτι ὡς κατ' ἐξοχὴν ἄριστος γνώστης τῆς Νομικῆς καὶ Θεολογικῆς ἐπιστήμης καὶ μὲ τὴν ιδιότητά του ὡς κληρικοῦ θὰ δοθεῖ ἡ πιὸ ἀκριβὴς ἀπάντηση στὸ θέμα.

Ὁ Πανοσιολ. π. Χρυσόστομος ἔδωσε (ὅπως ἀνεμένετο) σαφεῖς καὶ οὐσιώδεις ἀπαντήσεις μὲ τεκμηρίωση ἀγιογραφικὴ καὶ πατερικὴ στὸ ἐπίκαιρο γιὰ τὴν ἐποχὴ μας θέμα πρὸς πνευματικὴ ὠφέλεια καὶ οἰκοδομή, σ' ἓνα κόσμον παραγμένο, ὅπου οἱ ἀξίες καὶ οἱ θεσμοὶ ἰσοπεδώνονται ἀπὸ ἰδεολογίες καὶ μηδενιστικὲς τάσεις. Τὸ θέμα κρίνεται ὡς ἀνασταλτικὴ δύναμις καὶ ὁδὸς στὴν ἔρημο τῆς ἀποχριστιανοποίησης τῆς κοινωνίας.

Ἰδιαίτερη ἔμφαση ὁ εἰσηγητής ἔδωσε στὰ παρακάτω σημεῖα:

1) Ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία ἔδωσε πρότυπα, δηλαδὴ τύπους ἀγίων ἐπισκόπων, πρεσβυτέρων, διακόνων καὶ λαϊκῶν,

2) Ὁ βίος τῶν πρώτων Χριστιανῶν εἶχε ὡς πρότυπο τὸν Χριστὸ

3) Οἱ κληρικοὶ τῶν πρώτων χριστ. αἰώνων, διὰ τῆς τηρήσεως τῶν ἐντολῶν τοῦ Εὐαγγελίου, ἠγωνίζοντο νὰ ἐξαρθοῦν εἰς ὑψίστην πνευματικὴν τελειότητα.

4) Ὑπῆρχε ἀγωνιστικὸ καὶ ἡρωικὸ φρόνημα τῶν πρώτων χριστιανῶν, τὸ ὁποῖο πρέπει καὶ σήμερα νὰ ἐξακολουθήσει νὰ ἀποτελεῖ ἓνα ἰσχυρότατο κίνητρο γιὰ τοὺς κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς.

5) Τέλος, ὡς συμπέρασμα, ποὺ ἀβίαστα φάνηκε ἀπὸ τὴ συζήτηση, ποὺ ἐγένε μὲ τοὺς ἱερεῖς συνέδρους, εἶναι τοῦτο τὸ μήνυμα: «Καλούμεθα νὰ ἔχουμε πρότυπα καὶ ἐμεῖς τοὺς ἀποστόλους (ἰδιαίτερα τὸν Παῦλον), τοὺς πατέρας, τοὺς ἀγίους, μάρτυρας καὶ ὁμολογητάς, μὲ κέντρο τὸν Χριστό. Τοῦτο δὲ ἀποτελεῖ ἄμεση ἀνάγκη, γιὰτὶ ὁ κόσμος, διψάει γιὰ τὴν ἀλήθεια.

Καλούμεθα νὰ ἄρουμε τὸν Σταυρὸ τοῦ Κυρίου καὶ νὰ ἐπαγρυπνοῦμε συνεχῶς πρὸς ψυχικὴ ὠφέλεια καὶ δόξα τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ.

Στὴ συνέχεια ὁ Σεβασμιώτατος ἔδωσε πρὸς τοὺς συνέδρους ἱερεῖς τὶς ὑποθήκες του καὶ εὐχὲς γιὰ ἐνίσχυση καὶ σωστὴ ἄσκηση τῶν ἱερατικῶν καθηκόντων των στὶς ἐνορίες των.

Μὲ συγκίνηση καὶ χαρὰ, ἀλλὰ καὶ πολὺ ὠφέλεια, τελείωσε καὶ τὸ φετινὸ 24ο Ἱερατικὸ συνέδριον.

Ὅλοι οἱ ἐφημέριοι ἱερεῖς, ἐνισχυμένοι καὶ κα-

τατοποιημένοι με περισσότερη πληρότητα στην ιερή αποστολή τους, επέστρεψαν στις ένορίες τους, αφού έλαβαν την εύλογία του Σεβασμιωτάτου, με ανάλογο αναμνηστικό δώρο.

Σημειώνεται ιδιαίτερος, πώς για πρώτη φορά στο φετινό Ιερατικό συνέδριο διαβάστηκε μήνυμα του Αρχ/που Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Χριστοδούλου. Ο Μακαριώτατος με λόγια βαθυστόχαστα, αγάπης και εύχων προς τους ιερείς της Μητροπόλεως Μεσογαίας και Λαυρεωτικής, συγχαίρει και έπαινει την πρωτοβουλία του οίκειου Ποιμενάρχη, για την όργάνωση του 24ου Ιερατικού Συνεδρίου.

Τους δε Ιερείς καλεϊ να επαναπροσδιορίσουν την ποιμαντική διακονία των, με νέες μεθοδολογίες και πρακτικές, που να είναι αποδεκτές από το λαό, για την κατά Χριστόν ζωή και τελειότητα, για πνευματική πρόοδο και προκοπή.

Στη συνέχεια όπως και τα προηγούμενα έτη, ο Σεβασμιώτατος πρόσφερε σ' όλους τους ιερείς γεύμα αγάπης και ενότητας μέσα σε μία οικογενειακή ατμόσφαιρα χαράς, ευχαρίστησης και ικανοποίησης.

Το χαροποίο αυτό γεγονός της πετυχημένης φετινής όργάνωσης και διεξαγωγής του παραπάνω συνεδρίου από τον Μητροπολίτη Ποιμενάρχη κ. Άγαθόνικο, έδωσε δύναμη και ενίσχυση, όχι μόνο στους συνέδρους ιερείς, άμεσα, αλλά και μέσω αυτών προς όλο το χριστεπώνυμο πλήρωμα της Ιερās Μητροπόλεως, που με ιδιαίτερη χαρά και ικανοποίηση, αισιοδοξία, σιγουριά και έλπίδα, πάντοτε παρακολουθεί τις εκδηλώσεις της, με μία εύχή, για συνέχεια τέτοιων προγραμμάτων, για ένα καλύτερο μέλλον της Τοπικής Μητροπολιτικής Εκκλησίας.

(Εκ της Ιερās Μητροπόλεως)

Ιερά Μητρόπολις Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως

Με θέμα «Ναρκωτικά-Κοινωνικό Πρόβλημα-Πρόγραμμα Μεθαδόνης» πραγματοποιήθηκε στις 29.5.2001 στον Ι. Καθεδρικό Ναό του Τιμίου Προδρόμου Νεαπόλεως ιερατική σύναξη των κληρικών της Ι. Μητροπόλεως Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως.

Εισηγητής του θέματος ήταν ο Ιατρός Δρ. Κωνσταντίνος Γαζγαλίδης, συντονιστής προγράμματος του Ο.ΚΑ.ΝΑ. Ο όμιλητής μετά την ιστορική αναφορά στις χρήσεις των ναρκωτικών ουσιών έστίασε την εισήγησή του στα τελευταία 100 χρόνια, όπου τα ναρκωτικά άπετέλεσαν κοινωνικό πρόβλημα που εξακολουθεί να υπάρχει με μορφή μάλιστα επιδημιολογικής έκρηξης.

Πτυχές αναφοράς της όμιλίας ήταν οι ρα-

γδαίες κοινωνικές αλλαγές ως μία γενεσιουργός αίτία και η οικονομική παράμετρος ως συνακόλουθο φαινόμενο.

Ως τρόποι αντιμετώπισης αναφέρθηκαν 1) η ποινικοποίηση της έμπορίας, διάθεσης και χρήσης των ουσιών, 2) η μείωση της ζήτησης διά της ένημερώσεως και προλήψεως και 3) η άπεξάρτηση ως τρόπος επαναφοράς και επανένταξης στο κοινωνικό σύνολο.

Στά πλαίσια της έπιστημονικής προσπάθειας που είναι παγκοσμίως γνωστή ως «μείωση βλάβης», εντάσσονται οι λειτουργίες των θεραπευτικών κοινοτήτων και τα προγράμματα υποκαταστάτων (μεθαδόνη).

Στην τελευταία αυτή προσπάθεια, που παρά τις δυσκολίες λειτουργίας της και του μικρού αριθμού που μπορεί να υποδεχθεί, υπογραμμίσθηκαν ως θετικά στοιχεία 1) η μείωση παρανόμων ουσιών, 2) η προφύλαξη της δημόσιας και της προσωπικής υγείας των χρηστών και 3) η μείωση της έγκληματικότητας.

Με παρέμβασή του ο Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Διονύσιος αναφέρθηκε στην πρόληψη και υπογράμμισε την έλλειψη της πνευματικής ζωής και της ουσιαστικής σχέσης με την Εκκλησία ως μία από τις βασικές αιτίες της χρήσης των εξαρτησιογόνων ουσιών.

Άκολούθησε μακρά συζήτηση με κατάθεση των ποιμαντικών έμπειριών των κληρικών της Ι. Μητροπόλεως και τέλος τον όμιλητή ευχαρίστησε ο Σεβ. Μητροπολίτης Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιος για τη έμπεριστατωμένη ένημέρωση που παρέσχε στον κληρο της Ι. Μητροπόλεως.

(1.6.2001)

(π. Ν.Κ.)

- Με ιδιαίτερη λαμπρότητα και μεγάλη συμμετοχή λαού έγινε με κάθε έπισημότητα η υποδοχή του Ι. λειψάνου του Όσίου Σεραφείμ του Σάρωφ στην Ι. Μητρόπολη Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως.

Συγκεκριμένα στις 5 Ιουνίου 2001 έγινε η υποδοχή από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιο του ιεροϋ λειψάνου το οποίο μετέφερε στη Νεάπολη ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλος.

Το ιερό λείψανο είχε ζητήσει πρό καιρού μέσω της Ιερās Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος από τον Πατριάρχη Μόσχας και πασών των Ρωσιών κ. Άλέξιο ο Σεβ. Ποιμενάρχης μας, χάριν εύλογίας των πιστών και ιδιαίτερος των παλιννοστούντων όμογενών μας από τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ενώσεως.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἔκανε δεκτό τὸ αἶτημα καὶ κατὰ τὴν περίοδο τῆς εἰρηνικῆς ἐπισκέψεως τοῦ Μακαριωτάτου στὴν Μόσχα τοῦ ἐπιδόθηκε ἐπισήμως γιὰ νὰ ἀποδοθεῖ στὴ συνέχεια στὴν Ἱ. Μητρόπολη Νεαπόλεως.

Τὸν κομίζοντα αὐτὴν τὴν μεγάλη εὐλογία Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο, προσεφώνησε στὴν πλατεία Εἰρήνης τοῦ Δήμου Νεαπόλεως ὁ Δήμαρχος Νεαπόλεως κ. Γρηγόριος Χατζησάββας καὶ ἀντιφώνησε ὁ Μακαριώτατος, τονίζοντας τὴ σημασία τῶν πρεσβειῶν τῶν Ἀγίων στὴ ζωὴ τῶν χριστιανῶν. Ἐν συνεχείᾳ δημιουργήθηκε λιτανευτικὴ πομπὴ ἢ ὁποία καὶ κατευθύνθηκε στὸν Ἱ. Μητροπολιτικὸ Ναὸ τοῦ Ἀγ. Γεωργίου Νεαπόλεως, ὅπου ἐψάλλη Δοξολογία. Στὸ τέλος, εὐχαριστήριό λόγο ἀπηύθυνε ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας, ὁ Πρέσβυς τῆς Ρωσίας στὴ χώρα μας καὶ ὁ Μακαριώτατος.

Στὸν κατάμεστο ἀπὸ χριστιανοὺς Ναὸ ἐπευφημήθηκε ὁ Μακαριώτατος, ἐνῶ διάχυτη ἦταν ἡ πνευματικὴ χαρὰ γιὰ τὸν ἀποθησαυρισμὸ τοῦ ἱ. λειψάνου.

Τὸ ἱερό λείψανο θὰ παραμείνει στὸν μητροπολιτικὸ Ναὸ μέχρις ὁλοκληρώσεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ ὁμωνύμου Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ὁσίου Σεραφείμ τοῦ Σάρωφ στὴν περιοχὴ Εὐξείνουπόλεως τῆς Κοινότητος Ν. Εὐκαρπίας, ὅπου πρόκειται νὰ τοποθετηθεῖ μονίμως χάριν ἰδιαιτέρως τῶν ἐκ Ρωσίας παλιννοστούντων ὁμογενῶν μας πρὸς τοὺς ὁποίους, καὶ μὲ τὸν τρόπο αὐτό, ἡ Ἱ. Μητρόπολις ἀποδεικνύει τὸ ἔμπρακτο ἐνδιαφέρον της.

(20.6.2001)

(π. Ν.Κ.)

- Ἐθιμοτυπικὴ ἐπίσκεψη πραγματοποιοῦσε στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως, κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Ἀπρίλιο, ὁ ἐξοχώτατος πρέσβυς τῆς Οὐκρανίας κ. Victor Kalnyk.

Ὁ κ. Πρέσβυς, ὁ ὁποῖος συνοδευόταν καὶ ἀπὸ τὸν πρῶτο Γραμματέα τῆς Οὐκρανικῆς Πρεσβείας στὴν Ἑλλάδα κ. Silikon Yuriy, ἐξέφρασε ὁ ἴδιος τὴν ἐπιθυμία του νὰ ἐπισκεφθεῖ τὴν Μητρόπολή μας, θέλοντας νὰ ἐκφράσει τὴν εὐγνωμοσύνη του πρὸς τὸν Σεβ. Ποιμενάρχη μας κ. Διονύσιο γιὰ ὅ,τι ἐκεῖνος προσφέρει σὲ ὅσους ἔχουν ἐγκατασταθεῖ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἐπαρχίας μας καὶ προέρχονται ἀπὸ τὶς χώρες τῆς πρώην Σοβιετικῆς Ἐνώσεως, συνεπῶς καὶ ἀπὸ τὴν Οὐκρανία.

Στὴν προσφώνησή του ὁ κ. Πρέσβυς, ὁ ὁποῖος σημειωτέον τυγχάνει χριστιανὸς Ὁρθόδοξος, τόνισε τὴν βαθιὰ πίστη καὶ προσήλωση στὴν Ὁρθοδοξία τοῦ Οὐκρανικοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπίσης εἶναι στὸ σύνολό του Ὁρθόδοξος

καὶ ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμία τοῦ Κράτους του νὰ ἀναπτυχθοῦν οἱ σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο λαῶν, Ἑλληνικοῦ καὶ Οὐκρανικοῦ, καὶ ὡς καλύτερο μεσολαβητὴ γιὰ τὴν ἐπιτυχία αὐτῶν τῶν σχέσεων πρότεινε τὶς δύο Ἐκκλησίες, τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Οὐκρανίας.

Ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας στὴν ἀντιφώνησή του εὐχαρίστησε τὸν κ. Πρέσβυ γιὰ τὴν εὐγενικὴ χειρονομία τῆς ἐπισκέψεώς του καὶ ὑποσχέθηκε νὰ συμβάλλει ἔτι περισσότερο στὴν ἀνάπτυξη τῶν σχέσεων τῶν δύο ὁμοδόξων λαῶν.

Ἀκολούθησε κατ' ἰδίαν συνάντηση τῶν δύο ἀνδρῶν καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ συνοδεία τοῦ κ. Πρέσβυ ἀνεχώρησε.

(20.6.2001)

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

Ἱερὰ Μητρόπολις Φθιώτιδος

Εἰς τὰ πλαίσια τοῦ πανελληνίου ἑορτασμοῦ ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 180 ἐτῶν, ἀπὸ τῆς Ἐπανστάσεως τοῦ 1821, ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Φθιώτιδος, ὡς ὁ κατ' ἐξοχὴν χώρος πολλῶν μαχῶν καὶ τόπος ἀναριθμῆτων ἡρώων θὰ πραγματοποιήσῃ εἰς τὴν ἱστορικὴν Ἱεράν Μονὴν Δαμάστας τὴν Κυριακὴν 24 Ἰουνίου 2001 τὴν πρώτην ἑορταστικὴν ἐκδήλωσιν, ἥτοι πανηγυρικὴν Θεῖαν Λειτουργίαν, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλου, πλαισιουμένου ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου ἡμῶν κ. Νικολάου, τῶν Σεβασμιωτῶν Μητροπολιτῶν Καρπενησίου κ. Νικολάου, Φωκίδος κ. Ἀθηναγόρου καὶ τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Εὐμενείας κ. Μαξίμου.

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Δαμάστας, κατέχουσα κεντρικὴν καὶ περίοπτον θέσιν ὅχι μόνον εἰς τὸ γεωγραφικόν ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἱστορικόν τοπίον τῆς Κεντρικῆς Ἑλλάδος, διεδραμάτισε σημαντικώτατον ρόλον εἰς τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821, περιθάλασσα τὸν ὁπλαρχηγὸν Γιάννην Πανουργιάν τραυματισθέντα εἰς τὴν μάχην τῆς Χαλκομάτας, ἐνισχύσασα παντοιοτρόπως τὸν Ἀθανάσιον Διάκον καὶ τοὺς στρατιώτας τοὺς συχνάνις καταφεύγοντας εἰς αὐτήν, θυσίασας τὸν Ἡγούμενόν της Ἀρχιμανδρίτην Νεόφυτον εἰς τὴν μάχην τῆς Ἀλαμάνας καὶ πυρποληθεῖσα ὑπὸ τῶν Τούρκων ὡς κέντρον τῶν ἀγωνιστῶν τῆς περιοχῆς καὶ ἄσυλον τῶν διωκομένων. Κάτωθεν αὐτῆς ἐφονεύθη καὶ ὁ θρυλικὸς Ἐπίσκοπος Σαλῶνων Ἡσαΐας μὲ τὸν ἀδελφόν του Ἱερέα παπα Γιάννη.

Μετά τὴν πανηγυρικὴν Θεῖαν Λειτουργίαν θὰ γίνουσι τὰ ἐγκαίνια τῆς ἀναπλασθείσης αὐλῆς τῆς Μονῆς καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φθιώτιδος κ. Νικόλαος θὰ προσφωνήσῃ τὸν Μακαριώτατο, ὁ ὁποῖος ἐν συνεχείᾳ θὰ ὁμιλήσῃ εἰς

τούς προσκυνητάς. Εἰς τὸ τέλος θὰ ἀπονείμει, ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος, εἰς τὸν Μέγαν Εὐεργέτην τῆς Μονῆς ἀξιότιμον κ. Δημήτριον Καραγκούνην τὸν χρυσοῦν Σταυρὸν τῆς Ἐκκλησίας.

Εἰς τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν, ἡ ὁποία θὰ μεταδοθεῖ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὴν ΕΤ1, θὰ παραστοῦν ὅλες οἱ ἀρχές τοῦ Νομοῦ.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Μητροπολίτην Φθιώτιδος θὰ μεταβεῖ εἰς τὰ Καμένα Βούρλα διὰ νὰ παραστῇ εἰς τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς τοῦ ἀειμνήστου στρατιώτου Βασιλείου Ραχοῦτη.

(20.6.2001) (Εκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

Ἱερὰ Μητρόπολις Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου

Σὲ πλήρη συστοιχία μὲ τὴν ἐλληνορθόδοξη παράδοση ἡ Καβάλα καὶ ἡ εὐρύτερη περιοχή της ἐορτάζει πάνδημα τὴν ἐτήσια διπλὴ Ἑορτὴ της. Τὴ μνήμη τοῦ Οὐρανοβάμονος Ἀποστόλου Παύλου, τοῦ Πολιούχου τῆς Καβάλας, στὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου ἀνεγέρθηκε σὲ καιροὺς δύσκολους ὁ Καθεδρικός Ναὸς τῆς Πόλεως, καὶ τὴν ἐπέτειο τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Καβάλας ἀπὸ τὴν τουρκικὴ σκλαβιά καὶ τὴ βουλγαρικὴ κατοχὴ. Τὸ μέγεθος καὶ ἡ διάσταση τῆς θρησκευτικῆς ἐπετείου εἶναι πρόδηλα. Ἡ σημερινὴ Καβάλα (τότε Νεάπολη) μικρὸ ἐπίνειο τῆς περιώνυμης πόλεως τῶν Φιλίππων, εὐτύχησε αὐτὴ πρώτη νὰ δεχθεῖ (τὴν Ἀνοιξὴ τοῦ 50 μ.Χ.) στὸ φιλόξενο λιμάνι τὸν Ἀπόστολο Παῦλο καὶ τοὺς συνοδοὺς Του ἄλλους Ἀποστόλους, ἐρχομένους ἀπὸ τὴν μικρασιατικὴ παραλιακὴ Τροία. Ὅσο κι ἂν στοὺς Φιλίππους ἀναπύχθηκε ἡ φωτιστικὴ καὶ ἱεραποστολικὴ δραστηριότητα τῶν κηρύκων τῆς νέας πίστεως καὶ σ' αὐτὴν τὴν Πόλιν συγκροτήθηκε ἡ πρώτη χριστιανικὴ Κοινότητα –τοπικὴ Ἐκκλησία– στὴν Ἑλλάδα καὶ σ' ὁλόκληρην τὴν Εὐρώπην, ὅμως καὶ ἡ Νεάπολη (Καβάλα) δέχθηκε τὴν οὐράνια δωρεὰ καὶ ἐξελίχθηκε σὲ κέντρο χριστιανικό, γεγονὸς ποὺ δικαιολογεῖ καὶ τὴν προσωνυμίαν της «Χριστούπολις» (Νεάπολις-Χριστούπολις-Καβάλα). Σφραγίσθηκε ἔτσι ὁ τόπος μας μὲ τὸ ἀποστολικὸ κήρυγμα. Οἱ Ἀπόστολοι Παῦλος, Λουκᾶς, Σίλας καὶ Τιμόθεος δέθηκαν μὲ τὰ πνευματικά τους παιδιά, ὅλους τοὺς κατοίκους αὐτοῦ τοῦ τόπου καὶ οἱ μορφές τους χαράχθηκαν ἀνεξίτηλα στὶς ψυχὰς ὅλων τῶν μελῶν τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, ποὺ παραμένει πάντοτε ἀποστολικὴ καὶ μὲ εἰλικρινὴ καὶ εὐγνώμονα διάθεση τιμᾶ καὶ εὐγνώμονεῖ τοὺς φυτουργοὺς τῆς πίστεως καὶ φωτιστὲς ὅλων μὲ τὸ φῶς τῆς Ἀλήθειας.

Ἡ ἐθνικὴ ἐπέτειος

Πολυσήμαντη εἶναι καὶ ἡ ἀγομένη ἐθνικὴ ἐπέτειος τῶν «Ἐλευθερίων» τῆς Καβάλας. Ζωντανεύουμε τὰ ἱστορικὰ γεγονότα τοῦ 1912-1913 ποὺ ἐσήμαναν τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὸν μακροχρόνιο τουρκικὸ ζυγὸ καὶ τὴν βουλγαρικὴ κατοχὴ. Ἀναβαπτιζόμαστε στὰ νάματα τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀξιολογώντας τὶς θυσίες τῶν προγόνων καθορίζουμε τὴν πορεία μας στὸ μέλλον.

Υπῆρξε σκόπιμη ἡ ἀπόφαση τοῦ συνεορτασμοῦ τῶν δύο ἐπετειῶν. Ἐκφράζει τὴ ψυχρὴ συνθήκη, τὴν θρησκευτικὴ καὶ τὴν ἐθνικὴ εὐαισθησία τοῦ λαοῦ καὶ τῶν πνευματικῶν ἡγηγμένων του. Ὅσο κι ἂν ἡ ἀπελευθέρωση ἦλθε στὶς 26 Ἰουνίου 1913, ἡ καθιέρωση τοῦ συνεορτασμοῦ ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ περασμένου αἰῶνα, προβάλλει ἐπιτυχῆς, καθὼς συνιστᾷ σταθμὸ ἀναβαπτισμοῦ στὸ νόημα καὶ στὴν ἀναγκαιότητα τῆς πνευματικῆς καὶ ἐθνικῆς ἐλευθερίας.

Οἱ λατρευτικὲς καὶ ἄλλες ἐκδηλώσεις

Τὰ κυκλοφοροῦντα προγράμματα πληροφοροῦν περὶ τῶν ποικίλων ἐκδηλώσεων γιὰ τὴν διπλὴ Ἑορτὴ. Ἐκκλησία-Νομαρχία-Δῆμος, ὁ καθένας ἀπὸ τὴ δική του πλευρὰ καὶ μὲ τὴ δική του ἀρμοδιότητα καὶ δυνατότητα, προσφέρει μὲ σκοπὸ νὰ ἐξαρθοῦν τὰ ἐποικοδομητικὰ στοιχεῖα τῶν Ἑορτῶν.

Οἱ λατρευτικὲς Συνάξεις εἶναι πνευματοφόρες καὶ πολὺ ἐνδιαφέρουσες, ἔστω κι ἂν εἶναι ἐπαναλαμβανόμενες κάθε χρόνο. Σὲ κάθε περίπτωσιν στοὺς διαμορφωμένους λατρευτικοὺς θεσμοὺς ὁ πιστὸς λάτρης ἀναφέρεται στὸ Θεὸ καὶ τιμᾶ τοὺς φίλους τοῦ Θεοῦ καὶ ἰδικούς του προστάτες καὶ πρεσβευτές. Αὐτὴ τὴν εὐκαιρία θὰ χαροῦμε στὸν Ἑσπερινό, στὴν λιτάνευση τῆς ἱ. Εἰκόνας, στὴν Θ. Λειτουργία καὶ στὴ Δοξολογία τῆς Ἑορτῆς. Κληρὸς καὶ λαὸς μὲ εὐγνώμοσύνην θὰ τιμήσουμε τὸν Ἀπόστολο Παῦλο καὶ μαζί μας συμμέτοχοι στὸν Ἑορτασμὸ οἱ ὅμοροι Ἀρχιερεῖς τῶν ἱ. Μητροπόλεων τῆς Ἐλευθερουπόλεως κ. Εὐδόκιμος καὶ Ξάνθης κ. Παντελεήμων.

Ὅμως, μὲ ἐκδηλο ἐνδιαφέρον στρέφονται οἱ πιστοὶ καὶ περιμένουν τὴν συμμετοχὴ τους στὴν ἱερὰ Ἀγρυπνία στὰ ἐρείπια τῆς Βασιλικῆς Β', στοὺς ἀρχαίους Φιλίππους. Γίνεται γιὰ δευτέρην φορὰ καὶ οἱ ἐνθυμίσεις ἐκεῖνες τοῦ προηγουμένου ἔτους παραμένουν ζωηρές. Ἐφέτος ἀνήμερα τῆς Ἑορτῆς (Παρασκευὴ, 29 Ἰουνίου) τὸ βράδυ (ἀπὸ τὶς 9.30 μ.μ. μέχρι τὶς 2 μετὰ τὸ μεσονύκτιο) θὰ γίνῃ ἡ ἀγρυπνία κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴ τάξιν. Ἐκεῖ, στὴ γαλήνη καὶ ἡρεμία τῆς νύκτας, οἱ λίθοι θὰ ζωντανεύσουν τὰ μέλη τῆς θριαμβεύουσας Ἐκκλησίας μαζί μὲ ἐκεῖνα τῆς

ἐπὶ τῆς γῆς στρατευομένης, θὰ ὑμνολογοῦν «δὶ ὅλης τῆς νυκτός» –ὅπως οἱ φυλακισμένοι Ἀποστολοὶ τότε στὸν ἴδιο χώρο– τὸν Θεό, θὰ τιμοῦν τοὺς φωτιστές τους ἀγίους Ἀποστόλους καὶ θὰ ἐνδυναμώνονται στὸν ἀγώνα τῆς ζωῆς.

(26.6.2001) (Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ἀδελφότης Ὁφφικιάλων
«Παναγία ἡ Παμμακάριστος»

Εἰσηγουμένου τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, Συνοδικῇ ἀποφάσει διορίσθηκε τὸ νέο Διοικητικὸ Συμβούλιο τῆς Ἀδελφότητος τῶν Ὁφφικιάλων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου «Παναγία ἡ Παμμακάριστος» διὰ τὴν τριετίαν 2001-2004.

Ἡ σύνθεσις τοῦ νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἔχει ὡς ἀκολουθῶς:

Πρόεδρος ὁ κ. Ἰωάννης Ν. Παπαμιχαλάκης, Ἄρχων Μέγας Ὑπομνηματογράφος.

Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Γεώργιος Δαυῖδ, Ἄρχων Μαΐστωρ.

Γενικός Γραμματέας κ. Ἀθανάσιος Ἀρβανίτης, Ἄρχων Μέγας Δικαιοφύλαξ.

Ταμίας ὁ κ. Ἀνδρέας Κυρτάτας, Ἄρχων Κανστρίνσιος.

Ἐφορος Δημοσίων Σχέσεων ὁ κ. Βασίλειος Γιούλτσης, Ἄρχων Μέγας Πρωτονοτάριος.

Σύμβουλοι οἱ κ.κ. Κωνσταντῖνος Βλάχος, Ἄρχων Διδάσκαλος τοῦ Γένους,

Ἰωάννης Κονιδάρης, Ἄρχων Μέγας Δικαιοφύλαξ,

Ἀριστείδης Πανώτης, Ἄρχων Μέγας Ἱερομνήμων,

Εὐάγγελος Χρόνης, Ἄρχων Μαΐστωρ.

Ἐλεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ οἱ κ.κ. Δημήτρης Ἀναστασιάδης, Ἄρχων Χαρτουλιάριος,

Βασίλειος Κέκης, Ἄρχων Ἀκτουάριος,

Παναγιώτης Τσάκος, Ἄρχων Ἐξάρχος.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἀπὸ τὴν 23ῃ ἕως τὴν 27 Ἰουνίου ὁ Πάπας Ἰωάννης-Παῦλος Β΄ πραγματοποιοῦσε τὸ ἐκτός Ἰταλίας 94ο «ποιμαντικὸ ταξίδι» του πρὸς τὴν Οὐκρανίαν, ἀδιαφορήσας γιὰ τὶς σχετικὲς ἔντονες ἀντιρρήσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας.

Στὸ Κίεβο ἐπισκέφθηκε τὸν οὐνιτικὸ ναὸ τοῦ ἀγίου Νικολάου καὶ τὸν Πρόεδρο τῆς Οὐκρανίας Leonid Kutschma. Ἐπίσης δέχθηκε ἐκπροσώπους τῆς Πολιτικῆς, τοῦ Πολιτισμοῦ, τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Βιομηχανίας. Στὶς ὁμιλίες του κάλεσε τοὺς ἐκπροσώπους τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν νὰ

ὑπερνικήσουν τὶς ἀντιθέσεις τους, γιὰ νὰ οἰκοδομήσουν μαζὶ μίαν ἀρμονικὴν καὶ εἰρηνικὴν χώραν.

Στὴν λατινικὴ Θ. Λειτουργία, τὴν ὁποίαν τέλεσε ὁ Ποντίφηξ, παρέστη καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Οὐκρανίας Kutschma. Στὴν ὁμιλία του ὁ Πάπας τόνισε ὅτι ἡ ποικιλία τῶν ὁμολογιῶν εἶναι μία τῶν μεγίστων προκλήσεων τῆς ἐποχῆς μας καὶ δίδει τὴν εὐκαιρία πρὸς δημιουργίαν «ἐκκλησιαστικοῦ Ἔργαστηρίου» ποῦ θὰ οἰκοδομήσῃ «τὴν ἐνότητα μέσα στὴ διαφορετικότητα».

Ἐπίσης ὁ Πάπας στὸ Κίεβο συναντήθηκε μὲ ἐκπροσώπους τοῦ Παν-Ουκρανικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν θρησκευτικῶν ὁργανώσεων.

Στοὺς χώρους τοῦ ἀεροδρομίου Chayka προεξήρχε τῆς λειτουργίας ποῦ τελέσθηκε στὴν οὐκρανικὴ γλῶσσα ἀπὸ τὸν Οὐκρανὸ ἀρχιεπίσκοπο τῆς πόλεως Lemberg καρδινάλιο Lubomyr Husar. Στὴν προσφώνησί του ὁ Πάπας ὑπεγράμμισε τὸν πλουραλισμὸ τῶν παραδόσεων, ἡθῶν καὶ κανονικῶν θεσμῶν στὴν Ἐκκλησίᾳ, ποῦ δὲν καταργοῦν τὴν ἐνότητά της, ἀλλὰ τὴν ἐμπλουτίζουν. Πρὸ τῆς τελικῆς εὐλογίας ὁ Πάπας εὐλόγησε τὸν θεμέλιον λίθον γιὰ τὸν νέον ρωμαιοκαθολικὸν καθεδρικὸν ναὸν στὴν πόλι τοῦ Κιέβου. Στὴν Λειτουργία αὕτη ἔλαβε μέρος καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Μονάχου καὶ Φράιζινγκ καρδινάλιος Friedrich Wetter.

Δεύτερος μεγάλος σταθμὸς τοῦ ταξιδίου τοῦ Πάπα ἦταν ἡ 470 χιλιόμετρα ἀπέχουσα ἀπὸ τὸ Κίεβο πόλις τῆς Δ. Οὐκρανίας Lemberg, ποῦ θεωρεῖται ἀκρόπολις τοῦ Ρωμαιοκαθολικισμοῦ στὴν Ὁρθόδοξη αὕτη χώρα καὶ εἶναι ἡ ἔδρα τὸσον τοῦ λατίνου ἀρχιεπισκόπου, ὅσον καὶ τοῦ οὐνίτου πρωθιεράρχου. Κατὰ τὴν τελεσθεῖσα ρωμαϊκὴ λειτουργία ὁ Πάπας προέβη στὴ μακαριωνυμία τῶν Josef Bilczewski καὶ Zygmunt Gorazdowski. Στὴν ἴδια πόλι ἐγίνε συνάντησις αὐτοῦ μὲ τὴν ΡΚαθολικὴ νεολαία καὶ τελέσθηκε Θ. Λειτουργία τοῦ βυζαντινο-ουκρανικοῦ τύπου, κατὰ τὴν ὁποία ἐγίνε ἡ μακαριωνυμία 27 μαρτύρων καὶ μιᾶς μοναχῆς.

Πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ Πάπα ἤλθαν στὴν Οὐκρανία καὶ πολλοὶ Ρωμαιοκαθολικοὶ γειτονικῶν χωρῶν (Ρωσίας, Μολδαβίας, Πολωνίας, Λιθουανίας, Καζακστάν, Οὐζμπεκιστάν κ.λπ.). Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας ἀρνήθηκε νὰ συμμετάσχη στὴν ὑποδοχή.

Στὶς ὁμιλίες του ὁ Πάπας κατεδίκασε τὸν προσηλυτισμὸν καὶ ζήτησε συγγνώμην ἀπὸ τοὺς Ὁρθοδόξους γιὰ τὰ εἰς βάρος τους σφάλματα τῆς ΡΚαθολικῆς Ἐκκλησίας.

– Ἐξ ἀφορμῆς τῆς 22ας Παγκόσμιας Ἡμέρας τοῦ Τουρισμοῦ ὁ Πάπας σὲ μῆνυμά του τονίζει ὅτι «ὁ Τουρισμὸς εἶναι ἓνα ἐργαλεῖον τῆς Εὐρώπης καὶ τοῦ διαλόγου μεταξὺ τῶν πολιτισμῶν».

Ε.Δ.Θ.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑ ΤΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΡΗΤΗΣ

**ΣΥΣΤΑΣΗ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΡΗΤΗΣ
ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ “Ο ΑΓΙΟΣ ΜΗΝ ΑΣ”**

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΡΗΤΗΣ

Έχοντες υπ’ όψη:

1. Τις ιερές υποχρεώσεις προς τὸ Χριστεπώνυμο Πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας.

2. Τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς Κανόνες, οἱ ὁποῖοι ἐπιβάλλουν στὸν Ἐπίσκοπο νὰ μεριμνᾷ γιὰ τὴν πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ ἀνάπτυξη καὶ καλλιέργεια τοῦ ποιμνίου του.

3. Τις σχετικὲς διατάξεις τοῦ νόμου 4149/1961 “Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς ἐν Κρήτῃ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”.

4. Τις σχετικὲς διατάξεις τοῦ Νόμου 590/1977 “Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος” καὶ

5. Τὴν υπ’ ἀριθμ. 914/28-3-2001 πράξη τῆς Συμβολαιογράφου Ἡρακλείου κ. Εὐγενίας Γεωργίου Μπορμπουδάκη

Ἀποφασίζομεν

α) Τὴν ἴδρυση καὶ λειτουργία Ἰδρύματος μὲ τὴν ἐπωνυμία “ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ “Ο ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ”, μὲ ἔδρα τὸ Ἡράκλειο.

β) Τὰ σχετικὰ μὲ τὴ διοίκηση, τὸ σκοπὸ, τὴ λειτουργία καὶ τὴ διαχείριση τοῦ Ἰδρύματος ρυθμίζονται μὲ τὸν πῶδ κάτω Κανονισμό.

Ἡράκλειο, 29 Ἰουνίου 2001

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Κρήτης ΤΙΜΟΘΕΟΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ 914

ΣΥΣΤΑΣΗ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

Διὰ τοῦ παρόντος συνιστᾶται κοινωφελὲς Ἰδρυμα μὲ τὴν ἐπωνυμία «ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ “Ο ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ”» καὶ μὲ τοὺς παρακάτω ὅρους καὶ συμφωνίες ποὺ θὰ ἀποτελοῦν τὸ καταστατικὸ του, θὰ διέπεται ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 2039/1939 τοῦ παρακάτω

Ὁργανισμοῦ καὶ τῶν διαταγμάτων ποὺ ἐκδόθη-
καν ἢ θὰ ἐκδοθοῦν σὲ ἐκτέλεση τοῦ νόμου τού-
του. Τὸ Ἰδρυμα τοῦτο θὰ ἀποτελεῖ νομικὸ πρό-
σωπο ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ τελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπο-
πτεία καὶ τὸν ἐλεγχὸ τῶν Ὑπουργείων Ἑσωτε-
ρικῶν, Δημόσιας Διοίκησης καὶ Ἀποκέντρωσης,
Οἰκονομικῶν, Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμά-
των, καὶ ὁ Ὁργανισμὸς Διοίκησης καὶ Διαχείρι-
σης τοῦ ἰδρύματος τούτου ἀποτελεῖται ἀπὸ δε-
κα τρία (13) ἄρθρα καὶ ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἄρθρο 1

Ἐπωνυμία, ἔδρα, μορφή καὶ σφραγίδα
τοῦ ἰδρύματος

Συστήνεται Ἰδρυμα μὲ νομικὴ αὐτοτέλεια, μὲ
τὴν ἐπωνυμία «ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΜΕ ΤΗΝ
ΕΠΩΝΥΜΙΑ “Ο ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ”» τὸ ὁποῖο ἀποτε-
λεῖ Νομικὸ Πρόσωπο Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, καὶ διέ-
πεται ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 2039/1939, καὶ
τῶν σὲ ἐκτέλεση αὐτοῦ ἐκδοθέντων διαταγμά-
των, ὑπὸ τῶν σχετικῶν ἁρθρῶν τοῦ Ἀστικοῦ Κώ-
δικα.

Τὸ Ἰδρυμα ἔχει ἔδρα τὸ Δῆμο Ἡρακλείου
Κρήτης καὶ στὴν ὁδὸ Ἀλκιβιάδου ἀρ. 8.

Τὸ συσταθὲν Ἰδρυμα θὰ διαθέτει σφραγίδα
κυκλική στὴν ὁποία θὰ ἀναγράφεται περιμε-
τρικὰ καὶ ἐντὸς πλαισίου οἱ λέξεις “Ἰδρυμα Παι-
δικῆς Προστασίας τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς
Κρήτης ὁ ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ καὶ θὰ ἀπεικονίζει τὸν
Ἅγιο Μηνᾶ.

Ἄρθρο 2

Σκοπὸς τοῦ ἰδρύματος

Σκοπὸς τοῦ ἰδρύματος θὰ εἶναι ἡ περίθαλψη
καὶ ἡ προσφορά στῆγης, ἐκπαίδευσης, σίτισης,
μόρφωσης, καὶ προστασίας γιὰ ὀρφανὰ παιδιὰ
ποὺ ἐπιλέγονται κατόπιν αἰτήσεώς των μὲ ἀπό-
φαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ παραμονή τῶν ὀρφανῶν παιδιῶν ποῦ θὰ γίνονται ἀποδεκτὰ ἀπὸ τὸ ἴδρυμα θὰ εἶναι συνεχῆς καὶ διαρκῆς καὶ μέχρι τὸ στάδιο τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαίδευσης, μέχρι δηλαδὴ καὶ τὴν τρίτη τάξη τοῦ Γυμνασίου. Εἰδικὲς περιπτώσεις ὀρφανῶν παιδιῶν μὲ ἄμεση ἀνάγκη περαιτέρω φροντίδας θὰ ἀποφασίζεται ἀπὸ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο κατ' ἐξαίρεση.

Ἄρθρο 3

Περιουσία - Πόροι τοῦ ἰδρύματος

Περιουσία τοῦ ἰδρύματος θὰ ἀποτελοῦν:

Οἱ δωρεὲς καὶ ἐπιχορηγήσεις τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης.

Οἱ συνδρομὲς τῶν ἐνοριῶν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης.

Οἱ συνδρομὲς τῶν Ἱερῶν Μονῶν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης.

Τὰ εἰσοδήματα ἀπὸ τὴν ἐκμετάλλευση τῶν περιουσιακῶν του στοιχείων.

Οἱ τόκοι ἀπὸ καταθέσεις σὲ Τράπεζες ἢ ἄλλους πιστωτικοὺς ὀργανισμούς.

Οἱ χρηματικὲς παροχὲς ἢ ἐπιχορηγήσεις καθὼς ἐπίσης καὶ οἱ κληρονομίαι, κληροδοσίαι ἢ δωρεὲς ὁποιοῦδήποτε φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου πρὸς αὐτό.

Οἱ κρατικὲς ἐπιχορηγήσεις.

Ἄρθρο 4

Διοίκηση τοῦ ἰδρύματος

1. Τὸ ἴδρυμα θὰ διοικεῖται ἀπὸ πενταμελὲς Διοικητικὸ Συμβούλιο, προεδρευομένου ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ.κ. Τιμοθέου, δύο (2) κληρικῶν καὶ δύο (2) λαϊκῶν. Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο αὐτὸ θὰ ἔχει διάρκεια τριῶν (3) ἐτῶν.

2. Ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὀρίζεται διὰ πράξεως αὐτοῦ καὶ κατόπιν μυστικῆς ψηφοφορίας ὁ γραμματέας καὶ ὁ ταμίας τοῦ ἰδρύματος.

3. Σὲ περίπτωση παραιτήσεως, ἀνικανότητος, ἐκπτώσεως, ἀντικαταστάσεως ἢ θανάτου κάποιου μέλους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἡ κενὴ θέση πληροῦται κατὰ τὶς διατάξεις τῶν ἄρθρων 86 καὶ 99 τοῦ Α.Ν. 2039/1939.

4. Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο συνεδριάζει, τακτικὰ μὲν ἀνὰ δέμηνο, ἐκτάκτως δὲ ὡςάκις ἤθελε ζητηθεῖ αὐτὸ ἐγγράφως παρὰ τινος τῶν μελῶν του, πάντοτε δὲ μὲ πρόσκληση τοῦ Προέδρου.

5. Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο βρίσκεται σὲ

ἀπαρτία, συνεδριάζει καὶ ἀποφασίζει ἔγκυρα παρουσία τριῶν ἐκ τῶν μελῶν του καὶ ἀποφασίζει κατὰ πλειοψηφία τῶν παρόντων, σὲ περίπτωσι δὲ ἰσοψηφίας θὰ ὑπερισχέει ἡ γνώμη ποῦ γι' αὐτὴ ἐτάχθη ἡ γνώμη τοῦ Προέδρου.

6. Στὶς συνεδριάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου θὰ τηροῦνται πρακτικὰ στὰ ὁποῖα θὰ καταχωροῦνται ὅλες οἱ ἀποφάσεις ποῦ λαμβάνονται, ἀκόμα καὶ ἡ γνώμη τῶν τυχόν διαφωνούντων μελῶν. Τὰ πρακτικὰ ὑπογράφονται ἀπὸ ὅλα τὰ μέλη ποῦ μετέχουν στὶς συνεδριάσεις αὐτές.

7. Τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου παρέχουν τὶς ὑπηρεσίαις τους ἄνευ ἀμοιβῆς.

Ἄρθρο 5

Καθήκοντα καὶ ἀρμοδιότητες Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ ἰδρύματος: α) θὰ διοικεῖ καὶ θὰ διαχειρίζεται τὴν περιουσία τοῦ ἰδρύματος κατὰ τὶς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 2039/1939 καὶ τῶν σὲ ἐκτέλεση αὐτοῦ ἐκδοθέντων καὶ ἐκδοθησομένων Διαταγμάτων καὶ τοῦ παρόντος Ὁργανισμοῦ καὶ γενικὰ ἀποφασίζει περὶ παντὸς θέματος γιὰ τὴν ὁμαλὴ λειτουργία τοῦ ἰδρύματος· β) καταρτίζει κάθε ἔτος τὸν προϋπολογισμό ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ ἰδρύματος καὶ θὰ συντάσσει τὸν ἀπολογισμό κάθε χρήσεως του· γ) ἀποφασίζει περὶ ἀποδοχῆς ἢ ἀποποιήσεως κληρονομιῶν, κληροδοσιῶν καὶ δωρεῶν καὶ περὶ ἀνακηρύξεως εὐεργετῶν καὶ δωρητῶν τοῦ ἰδρύματος, καὶ δ) ἀποφασίζει περὶ τῆς προσλήψεως τοῦ ἀναγκαίου προσωπικοῦ, ἐφόσον ὑφίσταται ἐγγεγραμμένη σχετικὴ πίστωση στὸν ἐγκεκριμένο, κατὰ τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος, προϋπολογισμό τοῦ ἰδρύματος καὶ μὲ τὴν προϋπόθεση ἐφαρμογῆς τῶν ἐκάστοτε ἰσχυουσῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τῆς ἰσχύουσας ἐργατικῆς νομοθεσίας.

Ἄρθρο 6

Καθήκοντα τοῦ Προέδρου

1. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἰδρύματος:

α) Ἐκπροσωπεῖ τὸ ἴδρυμα ἐνώπιον κάθε Ἀρχῆς καὶ τὶς μετὰ τρίτων σχέσεις του.

β) Συγκαλεῖ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τακτικῶς καὶ ἐκτάκτως, κηρύσσοντας τὴν ἐναρξὴ καὶ τὴν λήξη τῶν συνεδριάσεων καὶ διευθύνει τὶς συζητήσεις.

γ) Καταρτίζει μαζί μὲ τὸν Γραμματέα τὴν ἡμε-

ρήσια διάταξη την οποία και υπογράφει. Θέμα που δεν περιλαμβάνεται σ' αυτήν δεν συζητείται εκτός αν πρόκειται για επείγουσα υπόθεση και συμφωνήσει γι' αυτό ή πλειοψηφία των παρόντων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

δ) Έντέλλεται την πληρωμή οιασδήποτε δαπάνης ή οποία αναγράφεται στον έγκεινμένο προϋπολογισμό.

ε) Υπογράφει κάθε έγγραφο του Διοικητικού Συμβουλίου και

στ) Έκτελεϊ τις αποφάσεις του ιδρύματος.

2. Τον Πρόεδρο τον αναπληρεί όταν απουσιάζει ή κωλύεται, ό Αντιπρόεδρος.

Άρθρο 7

Καθήκοντα του Γραμματέα

1. Ό Γραμματέας του Ιδρύματος:

α) Συνυπογράφει μετά του Προέδρου κάθε έγγραφο και ένταλμα.

β) Επιμελείται της συντάξεως των πρακτικών του Διοικητικού Συμβουλίου και διεκπεραιώνει την αλληλογραφία.

γ) Φυλάσσει τά έγγραφα, τά βιβλία και την σφραγίδα του Ιδρύματος και εϋθύνεται για την καταστροφή ή απώλεια τούτων.

2. Ό Γραμματέας μπορεί εφόσον κρίνεται αιτιολογημένα απαραίτητο από τόν Διοικητικό Συμβούλιο (λόγω ειδικών συνθηκών) νά βοηθείται από υπάλληλο του ιδρύματος, την εϋθύνη όμως για τις ενέργειες τούτου φέρει πάντοτε ό ίδιος.

3. Τόν Γραμματέα, όταν απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει άλλο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που όρίζεται με απόφαση αυτού.

Άρθρο 8

Καθήκοντα του Ταμία

1. Ό Ταμίας του Ιδρύματος:

α) Είσπράττει κάθε έσοδο του ιδρύματος, εκδίδοντας όμως διπλότυπες αριθμημένες αποδείξεις υπογεγραμμένες από αυτόν.

β) Ένεργεί κάθε πληρωμή, βάσει νομίμων εκδιδομένων ένταλμάτων.

γ) Τηρεί τά διαχειριστικά βιβλία του ιδρύματος, περί του άρθρου 10 του παρόντος οργανισμού.

δ) Καταθέτει σε όποιοδήποτε πιστωτικό Ίδρυμα - Τράπεζα του νομού Ήρακλείου τά είσπραττόμενα κατά τά άνωτέρω έσοδα του ιδρύματος, δυνάμενος νά παρακρατεί από αυτά ποσό (τό όποιο καθορίζεται πάντα από τόν Διοικητικό Συμβούλιο), για την αντιμετώπιση εκτά-

κτων και επείγουσών αναγκών του ιδρύματος.

ε) Προβαίνει σε άνάληψη των καταθέσεων, κατόπιν έγγραφου έντολής του Προέδρου ή του νόμιμου αναπληρωτή του.

στ) Έπιμελείται της κατάρτισεως των προϋπολογισμών, απολογισμών και ίσολογισμών του ιδρύματος, τά όποια και υποβάλλει προς τόν Διοικητικό Συμβούλιο.

2. Τόν Ταμία, όταν απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει άλλο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που όρίζεται με απόφαση αυτού.

Άρθρο 9

Οικονομική διαχείριση

1. Η οικονομική διαχείριση του ιδρύματος ένεργείται βάσει προϋπολογισμών και απολογισμών έσόδων και έξόδων, καταρτιζομένων κατ' έτος, στους όποιους οί εκτελεστέοι σκοποί έμφαίνονται υπό ίδια κεφάλαια και ψηφίζονται από τόν Διοικητικό Συμβούλιο, από τόν όποιο υποβάλλονται προς έγκριση κατά τόν άρθρο 5 του παρόντος όριζόμενα.

2. Τόν οικονομικό έτος αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους.

3. Κατ' εξαίρεση ή πρώτη διαχειριστική περίοδος αρχίζει από την ήμέρα δημοσίευσης στην Έφημερίδα της Κυβέρνησης του σχετικού Π.Δ. έγκρισης της σύστασης του ιδρύματος, ή όποια μπορεί νά παραταθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του επόμενου ήμερολογιακού έτους με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου που λαμβάνεται στην πρώτη συνεδρίασή του.

Άρθρο 10

Βιβλία και στοιχεία

1. Τόν ίδρυμα τηρεί υποχρεωτικά τά ακόλουθα βιβλία και στοιχεία:

α) Βιβλίο πρωτοκόλλου είσερχομένων και έξερχομένων έγγραφων.

β) Βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου.

γ) Βιβλίο λογιστικής παρακολούθησης, στο όποιο καταχωρίζονται με χρονολογική σειρά και με λογιστική τάξη, όλα τά έσοδα και έξοδα του ιδρύματος που πραγματοποιούνται στη διάρκεια της χρήσης.

δ) Στελέχη αριθμημένων διπλοτύπων αποδείξεων είσπραξης και ένταλμάτων πληρωμής, θεωρημένα από τόν Πρόεδρο.

2. Εκτός από τά παραπάνω βιβλία και στοιχεία, τόν Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει την

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΡΗΤΗΣ**

**ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ
«ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΕΝΟΡΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΤΙΤΟΥ»**

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΡΗΤΗΣ

Έχοντες υπ' όψει:

1. Τις ιερές υποχρεώσεις προς το Χριστεπώνυμο Πλήρωμα της Έκκλησίας.

2. Τους θείους και ιερούς Κανόνες, οι οποίοι επιβάλλουν στον Επίσκοπο να μεριμνά για την πνευματική και ήθικη ανάπτυξη και καλλιέργεια του ποιμνίου του.

3. Τις σχετικές διατάξεις του Νόμου 4149/1961 «Περὶ Καταστατικού Χάρτου της ἐν Κρήτῃ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας»

4. Τις σχετικές διατάξεις του Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικού Χάρτου της Ἐκκλησίας της Ἑλλάδος» καὶ

5. Τὴν υπ' ἀριθ. 7/29.3.2001 ἀπόφαση τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ Ἀγίου Τίτου Ἡρακλείου

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΜΕΝ

α) Τὴν ἱδρυση καὶ λειτουργία Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος παρὰ τοῦ Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ ναοῦ Ἀγίου Τίτου Ἡρακλείου Κρήτης μετὴν ἐπωνυμία «ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ Ε-

ΝΟΡΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΤΙΤΟΥ», τὸ ὁποῖο θὰ ἔχει τὴν ἔδρα στὸν ἀνωτέρω Ἱερὸ Ναό.

β) Τὰ σχετικά μετὴ τὴ διοίκηση, τὸ σκοπὸ, τὴ λειτουργία καὶ τὴ διαχείριση τοῦ Ἰδρύματος ρυθμίζονται μετὸν πρὸ κάτω Κανονισμό.

Ἡράκλειο, 31 Μαΐου 2001

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Κρήτης ΤΙΜΟΘΕΟΣ

**ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ
ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ
«ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ
ΕΝΟΡΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΤΙΤΟΥ»**

Ἄρθρο 1
Σύσταση-Ἔδρα-Σφραγίδα

Ἰδρύεται στὸν Ἐνοριακὸ Ναὸ τοῦ Ἀγίου Τίτου Ἡρακλείου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης ἵδρυμα μετὴν ἐπωνυμία «ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΕΝΟΡΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΤΙΤΟΥ». Ἔδρα του εἶναι ὁ Ἱερὸς Ναὸς τοῦ Ἀγίου Τίτου στὸ Ἡράκλειο τῆς Κρήτης.

Τὸ Ἰδρυμα ἔχει δική του κυκλική σφραγίδα,

τήρηση καὶ ἄλλων βιβλίων καὶ στοιχείων, τὰ ὁποῖα κρίνει ὅτι εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ τὴν παρακολούθηση τῆς διαχείρισης τῆς περιουσίας τοῦ ἰδρύματος καὶ τῆς ἐκτέλεσης τῶν σκοπῶν του.

Ἄρθρο 11

Τροποποίηση Ὁργανισμοῦ

Ὁ Ὁργανισμὸς τοῦ ἰδρύματος μπορεῖ τὰ τροποποιηθεῖ ἢ νὰ συμπληρωθεῖ μετὸ Προεδρικὸ Διάταγμα, σύμφωνα μετὴ τὶς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 98 τοῦ Α.Ν. 2039/1939 καὶ 110 καὶ 119 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικα, ὕστερα ἀπὸ πρόταση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ.

Ἄρθρο 12

Διάλυση τοῦ ἰδρύματος.
Τύχη τῆς περιουσίας αὐτοῦ

1. Τὸ ἱδρυμα διαλύεται ὅταν καὶ ὅπως ὁ Νόμος ὀρίζει.

2. Σὲ περίπτωση διάλυσης τοῦ ἰδρύματος γιὰ

ὁποιοδήποτε λόγο, ἡ περιουσία του περιέρχεται στὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Κρήτης ὡς κεφάλαιο αὐτοτελοῦς διαχείρισης γιὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν ἰδίων σκοπῶν.

Στὸν Ὑπουργὸ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ στοὺς Ὑφυπουργοὺς Ἑσωτερικῶν, Δημόσιας Διοίκησης καὶ Ἀποκέντρωσης καὶ Οἰκονομικῶν ἀναθέτουμε τὴ δημοσίευση καὶ ἐκτέλεση τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἄρθρο 13

Δωσιδικία

Τὸ Ἰδρυμα γιὰ κάθε ὑπόθεση καὶ διαφορὰ σχετικὴ μετὴ τὴν ὑπαρξὴ καὶ τὴ λειτουργία του ὑπάγεται στὰ Δικαστήρια τοῦ Πρωτοδικείου Ἡρακλείου.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Κρήτης ΤΙΜΟΘΕΟΣ

Ο ΙΔΡΥΤΗΣ
Η ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ

πού φέρει ὡς ἔμβλημα στὸ μέσο τὸ μονόγραμμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὶς λέξεις «ΕΝΟΡΙΑ ΑΓΙΟΥ ΤΙΤΟΥ» καὶ στὴν περιφέρεια τὴν ἐπικεφαλίδα «ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΡΗΤΗΣ» καὶ τὴν ἐπωνυμία τοῦ Ἰδρύματος «ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ».

Ἄρθρο 2 Σκοποὶ

Γενικὸς σκοπὸς τοῦ Ἰδρύματος εἶναι ἡ ἀνάπτυξη ποιμαντικῆς μέριμνας γιὰ τὴν οἰκογένεια, μέσα στὰ πλαίσια τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἔργου τῆς Ἑνορίας, ὑπὸ τὴν εὐλογία καὶ καθοδήγηση τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης. Εἰδικότεροι σκοποὶ εἶναι:

α) Ἡ ἀπὸ μέρους τῆς Ἑνορίας στήριξη τῆς οἰκογένειας σὲ ὅλες τὶς φάσεις τῆς ζωῆς καὶ ὅλες τὶς μορφές της, σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς πίστεως καὶ παράδοσης, τῶν ἐπὶκαιρῶν κοινωνικῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν σύγχρονων ἐπιστημονικῶν δυνατοτήτων.

β) Ἡ κατὰ Χριστὸν ἀγωγή καὶ πνευματικὴ προκοπὴ τῶν μελῶν τῶν οἰκογενειῶν.

γ) Ἡ κατὰλληλη προετοιμασία τῶν μελλοντύμων καὶ τῶν ὑποψηφίων γονέων γιὰ τὴ σύσταση τῆς οἰκογένειάς τους καὶ ἡ συμπαραῖσταση σὲ νέες οἰκογένειες.

δ) Ἡ ἀντιμετώπιση τῶν ποικίλων προβλημάτων πού ἀντιμετωπίζουν οἱ οἰκογένειες καὶ ἡ προσπάθεια ἐπίλυσής τους.

ε) Ἡ ἀρωγὴ στὰ μέλη τῆς οἰκογένειας καὶ γενικὰ ἡ ἐνίσχυσή της, ὅταν ἀπειλεῖται ἡ ὑπαρξὴ καὶ ἐνότητά της.

στ) Ἡ προβολὴ ζητημάτων πού σχετίζονται μὲ τὶς σύγχρονες διαστάσεις καὶ ἀπαιτήσεις τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς.

ζ) Ἡ ἐν γένει προστασία τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογένειας.

Ἄρθρο 3 Τομεῖς ἐργασίας

Σύμφωνα μὲ τοὺς παραπάνω σκοποὺς, κύριοι τομεῖς ἐργασίας καὶ τρόποι δράσης τοῦ Ἰδρύματος εἶναι:

α) Ἡ ὁργάνωση μαθημάτων προετοιμασίας γιὰ τὸ γάμο, σὲ συνεργασία μὲ εἰδικούς ἐπιστήμονες ἀπὸ τοὺς χώρους τῆς θεολογίας καὶ τῶν ἀνθρωπιστικῶν κοινωνικῶν ἐπιστημῶν.

β) Ἡ ἴδρυση Τμήματος Μαθητείας Γονέων, πού θὰ προσφέρει πολὺπλευρὴ ἐνημέρωση καὶ στήριξη στοὺς γονεῖς καὶ κηδεμόνες τῶν παιδιῶν, γιὰ τὴν ἐπιτυχή ἀσκηση τῶν καθηκόντων

καὶ τοῦ ρόλου τους μέσα στὴν οἰκογένεια.

γ) Ἡ λειτουργία Συμβουλευτικοῦ Σταθμοῦ Οἰκογένειας γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση ἐπείγοντων καὶ ἔκτακτων περιστατικῶν ἀλλὰ καὶ τὴν προσφορὰ συμβουλευτικῶν ὑπηρεσιῶν σὲ ὅποιαδήποτε ἄλλη περίπτωση.

δ) Ἡ σύσταση τμήματος Νεονύμφων καὶ Νέων Οἰκογενειῶν, πού θὰ ὁργανώνει ἐκδηλώσεις ἐνημέρωσης καὶ προβληματισμοῦ, μὲ θέματα πού ἀφοροῦν τοὺς νέους συζύγους.

ε) Ἡ σύσταση Ὁμάδων Οἰκογενειακῆς Πρόνοιας καὶ Διακονίας, πού θὰ ἐπιλαμβάνονται τῆς διευθέτησης προβλημάτων τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς μὲ κατ' οἶκον ἐπισκέψεις καὶ ἄλλες παρόμοιες ἐξυπηρετήσεις, ὅταν κρίνεται ἀναγκαῖο ἢ ὑπάρχει σχετικὸ αἴτημα.

στ) Ἡ φροντίδα γιὰ τὰ μέλη διαλυμένων οἰκογενειῶν καὶ ἰδιαίτερως ἡ προστασία τῶν ἀγαμῶν μητέρων καὶ τῶν κυοφοροῦμενων παιδιῶν.

ζ) Ἡ ὑποδοχὴ ἀλλογλωσσῶν καὶ ἀλλογενῶν οἰκογενειῶν πού ἔρχονται στὴν Ἑνορία ὡς μετανάστες καὶ ἡ μέριμνα γιὰ τὶς βασικὲς ἀνάγκες προσαρμογῆς τους, μὲ μαθήματα ἐκμάθησης τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας, ὅπου εἶναι ἀναγκαῖο, ἢ ὅταν ζητηθεῖ ἀπὸ τοὺς ἴδιους, μὲ μαθήματα μὲ διδασκαλία τῆς ὀρθόδοξης πίστεως κ.λπ.

η) Ἡ δημιουργία Κέντρου Ἀντιμετώπισης Προβλημάτων Ἑξάρτησης, πού θὰ ἐργάζεται στὸν τομέα τῆς πρόληψης καὶ τῆς θεραπείας τῶν σύγχρονων μορφῶν ἐξάρτησης, εἰδικὰ τῶν ναρκωτικῶν, καὶ θὰ προσφέρει ἐξειδικευμένες ὑπηρεσίες στοὺς ἐξαρτημένους ἀνθρώπους, καθὼς καὶ στὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν τους.

θ) Κάθε ἄλλη δραστηριότητα πού θὰ κριθεῖ ἀναγκαία λόγῳ ἐπὶκαιρῶν ἀναγκῶν καὶ θὰ ἐξυπηρετεῖ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἰδρύματος.

Ἄρθρο 4 Μέσα

Μέσα γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῶν ἐπιδιώξεων τοῦ Ἰδρύματος εἶναι:

α) Ἡ συνεργασία μὲ τὰ λοιπὰ τμήματα διακονίας τῆς Ἑνορίας τοῦ Ἀγίου Τίτου, ἄλλους ἐκκλησιαστικοὺς καὶ δημόσιους ἢ ἰδιωτικοὺς παρῶντες καὶ ὁργανισμοὺς, καθὼς καὶ ἀρμόδιους ἐπιστήμονες, πού ἐργάζονται στὸν ἴδιο τομέα ἢ μποροῦν νὰ προσφέρουν τὶς ὑπηρεσίες τους γιὰ τὴ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος.

β) Ἡ συμμετοχὴ στὴ λατρευτικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ διοργάνωση λατρευτικῶν συναξέων ἀφιερωμένων στὸν θεσμὸ τῆς οἰκογένειας, γιὰ τὴν ἀνάπτυξη σχέσεων πνευματικῆς κοινω-

νίας μεταξύ τῶν διακονούντων καὶ τῶν διακονουμένων στὸ Ἰδρυμα.

γ) Ἡ διοργάνωση μαθημάτων, διαλέξεων, σεμιναρίων, συνεδρίων, συζητήσεων, ἐπισκέψεων, προσκυνημάτων καὶ ἄλλων μορφωτικῶν, πολιτιστικῶν, φιλανθρωπικῶν καὶ ψυχαγωγικῶν ἐκδηλώσεων.

δ) Ἡ δημιουργία ομάδων καὶ σταθμῶν διακονίας καὶ ἡ ἐπ'αὐτῶν τους μὲ ἱκανὰ στελέχη καὶ εἰδικούς συνεργάτες.

ε) Ἡ ἐκδοση ἐνημερωτικῶν ἐντύπων καὶ φυλλαδίων.

στ) Ἡ ὁργάνωση καὶ λειτουργία βιβλιοθήκης μὲ ἐλληνικὴ καὶ ξένη βιβλιογραφία, γιὰ θέματα ποὺ ἀφοροῦν τὴν οἰκογένεια. Τμῆμα τῆς βιβλιοθήκης θὰ μπορεῖ νὰ λειτουργεῖ καὶ ὡς δανειστικὸ.

ζ) Ἡ ἀξιοποίηση τῶν δυνατοτήτων ποὺ παρέχει ἡ σύγχρονη τεχνολογία, γιὰ τὶς ἀνάγκες τῆς ἐπικοινωνίας καὶ τῆς ἐνημέρωσης καὶ τῆς γενικότερης διακονίας τοῦ Ἰδρυματος.

η) Ἡ λειτουργία τῶν γραφείων καὶ τῶν τμημάτων τοῦ Ἰδρυματος σὲ ἰδιόκτητο οἶκημα τῆς Ἑνορίας.

θ) Ἡ χρῆση κάθε ἄλλου νόμιμου μέσου, ποὺ θὰ εἶναι σύμφωνο μὲ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἰδρυματος.

Ἄρθρο 5 Διοίκηση

Τὸ Ἰδρυμα διοικεῖται ἀπὸ ἑπταμελὲς Διοικητικὸ Συμβούλιο, τὸ ὁποῖο ἀπαρτίζεται ἀπὸ ἓνα ἐφημέριο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Τίτου ὡς πρόεδρο καὶ ἕξι ἄλλα πρόσωπα, ἄνδρες ἢ γυναῖκες, ποὺ ἔχουν σχέση μὲ τὴ ζωὴ τῆς Ἑνορίας καὶ τὰ θέματα ποὺ ἀφοροῦν στὴν οἰκογένεια.

Τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου προτείνονται ἀπὸ τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, μὲ τὴ σύμφωνη γνώμη καὶ τῶν λοιπῶν ἐφημερίων τοῦ Ναοῦ καὶ διορίζονται ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης.

Στὸ σχετικὸ πρακτικὸ τῆς πρότασης τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖο καταχωρίζεται στὸ βιβλίον Πράξεων τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, αἰτιολογεῖται ἡ ἐπιλογή τῶν προτεινομένων προσώπων.

Ἡ θητεία τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἶναι τριετής, μὲ δικαίωμα ἀνανέωσης τῆς πρότασης διορισμοῦ καὶ τῆς θητείας.

Ἄρθρο 6

Ὁργάνωση καὶ λειτουργία τῶν τμημάτων

Γιὰ τὴν ἰδρυση τῶν προβλεπομένων τμημά-

των καὶ ομάδων τοῦ Ἰδρυματος ἀρμόδιο εἶναι τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο.

Γιὰ τὴν ὁργάνωση καὶ λειτουργία κάθε τμήματος συντάσσεται ἐσωτερικὸς κανονισμὸς ἀπὸ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο.

Τὰ τμήματα διοικοῦνται ἀπὸ ἐπιτροπές, οἱ ὁποῖες συγκροτοῦνται μὲ ἀπόφαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρυματος ποὺ καθορίζει καὶ τὸν ἀριθμὸ τῶν μελῶν. Ὁ ὑπεύθυνος κάθε τμήματος εἰσπράττει στὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τὰ θέματα ποὺ ἀπασχολοῦν τὸ τμῆμα. Ἡ θητεία τῶν μελῶν τῶν ἐπιτροπῶν εἶναι τριετής, μὲ δικαίωμα ἀνανέωσης τῆς.

Ἄρθρο 7 Πόροι

Πόροι τοῦ Ἰδρυματος εἶναι:

α) Ἡ ἐπιχορήγηση ἀπὸ μέρους τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Τίτου.

β) Οἱ δωρεές καὶ τὰ κληροδοτήματα κάθε εἴδους.

γ) Οἱ τακτικὲς καὶ ἑκτακτες εἰσπράξεις ἀπὸ τὴ διοργάνωση ἐράνων, λαχειοφόρων ἀγορῶν, συναυλιῶν, καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων κτλ.

δ) Οἱ ἐπιχορηγήσεις ἀπὸ φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, τοὺς κρατικοὺς φορεῖς, τοὺς ὁργανισμοὺς αὐτοδιοίκησης, τὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωση.

ε) Κάθε ἔσοδο ποὺ δὲν προβλέπεται ἀπὸ τὸν παρόντα καταστατικὸ Ὀργανισμό, εἶναι ὅμως σύμφωνο μὲ τὸ ὀρθόδοξο χριστιανικὸ πνεῦμα καὶ διατίθεται γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρυματος.

Κατὰ τὴν εἰσπράξη τῶν πάσης φύσεως εἰσφορῶν ἐκδίδονται γραμμάτια εἰσπράξεως, θεωρημένα ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Κρήτης.

Ἄρθρο 8 Συγκρότηση - Ἀρμοδιότητες τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Μετὰ τὸν διορισμὸ τοῦ Συμβουλίου, κατὰ τὴν πρώτη συνεδρίασή του, μὲ πρωτοβουλία τοῦ Προέδρου ἐκλέγονται Ἀντιπρόεδρος, Γενικὸς Γραμματέας καὶ Ταμίας, ἀξιώματα ποὺ ἀναλαμβάνονται ἀπὸ τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου. Ἡ ἐκλογή γίνεται μὲ ψηφοφορία μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου.

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἰδρυματος:

α) Ἐπιλαμβάνεται κάθε ὑπόθεσης ποὺ ἀφορᾷ

τὴν ὀργάνωση καὶ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος, τὴ διαχείριση τῆς περιουσίας του καθὼς καὶ τὴν ἀνέγερση ἢ ἐνοικίαση κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῶν σκοπῶν του.

β) Συγκροτεῖ με ἀπόφασή του τὰ ἐπιμέρους τμήματα τοῦ Ἰδρύματος, καταρτίζει τοὺς ἐσωτερικοὺς κανονισμοὺς γιὰ τὴ λειτουργία τους καὶ προτείνει τὴν τροποποίησή τους, ὅταν οἱ περιστάσεις τὸ ἀπαιτοῦν.

γ) Καταρτίζει τὸν ἐτήσιο προϋπολογισμό καὶ ἀπολογισμό τοῦ Ἰδρύματος.

δ) Ἐξουσιοδοτεῖ μεμονωμένα μέλη του γιὰ τὴ διεκπεραίωση τρεχουσῶν ὑποθέσεων.

ε) Ἀποφασίζει γιὰ κάθε ἄλλο θέμα τὸ ὁποῖο δὲν προβλέπεται ἀπὸ τὸν παρόντα Ὁργανισμό κατὰ τὴν κυρίαρχη κρίση του.

Οἱ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφία, παρόντων τοῦ Προέδρου καὶ τουλάχιστον τριῶν ἀπὸ τὰ μέλη του. Σὲ περίπτωση ἰσοψηφίας ὑπερισχύει ἡ ψήφος τοῦ Προέδρου.

Τὸν Πρόεδρο κωλυόμενο ἀναπληρώνει ὁ Ἀντιπρόεδρος.

Ἄρθρο 9

Καθῆκοντα τῶν μελῶν
τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐκπροσωπεῖ τὸ Ἰδρυμα ἐνώπιον κάθε διοικητικῆς, δικαστικῆς, ἐκκλησιαστικῆς καὶ οἰασθῆποτε ἄλλης ἀρχῆς καὶ ὀργανισμοῦ. Σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος, τὸν Πρόεδρο ἀναπληρώνει ὁ Ἀντιπρόεδρος, ἐνῶ σὲ περίπτωση ποῦ καὶ ὁ Ἀντιπρόεδρος κωλύεται, ἀναπληρώνεται ἀπὸ ἄλλο μέλος τοῦ Συμβουλίου, ποῦ ἀρμοδίως ἔχει ἐξουσιοδοτηθεῖ.

Ὁ Γενικὸς Γραμματέας τηρεῖ τὸ ἀρχεῖο καὶ τὰ βιβλία τοῦ Ἰδρύματος, διεκπεραιώνει τὴν ἀλληλογραφία, συντάσσει τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ συνυπογράφει μετὰ τὸν Πρόεδρο τὰ ἔγγραφα.

Ὁ Ταμίας τηρεῖ βιβλίον ταμείου, εἰσπραττει μετὰ διπλότυπα γραμμάτια εἰσπραξῆς καθε ἔσοδο τοῦ Ἰδρύματος, ἐνεργεῖ τίς πληρωμὲς ποῦ ἀποφασίζει τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο, βάσει διπλοτύπων ἐντολῶν ποῦ συνυπογράφει ὁ Πρόεδρος.

Ἄρθρο 10

Οἰκονομικὴ διαχείριση

Ἡ οἰκονομικὴ διαχείριση τοῦ Ἰδρύματος εἶναι

ἐνιαία καὶ ἀφορᾷ ὅλα τὰ τμήματά του.

Μὲ ἀπόφαση τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ναοῦ ὀρίζεται τριμελὴς Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ, με σκοπὸ τὸν ἐτήσιο ἔλεγχον τῆς οἰκονομικῆς διαχείρισης τοῦ Ἰδρύματος. Τὰ καθήκοντα τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐὰν τὸ θέλει, μπορεῖ νὰ ἀσκήσῃ τὸ ἴδιο τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο τοῦ Ναοῦ.

Τὰ τηρούμενα βιβλία, γραμμάτια εἰσπραξῆς καὶ ἐντάλματα πληρωμῶν θεωροῦνται νόμιμα ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Κρήτης.

Ἄρθρο 11

Εὐεργέτες - Ἐπίτιμα μέλη τοῦ Ἰδρύματος

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο μπορεῖ νὰ προτείνει ὡς εὐεργέτες ἢ ἐπίτιμα μέλη τοῦ Ἰδρύματος ὅσους συντέλεσαν οὐσιαστικὰ στὴν ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν του. Ἡ ἀνακήρυξη γίνεται ἀπὸ τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο τῆς ἐνορίας.

Ἄρθρο 12

Περιουσία τοῦ Ἰδρύματος

Ἡ περιουσία τοῦ Ἰδρύματος, κινητὴ καὶ ἀκίνητη, ἀνήκει στὸν Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἀγίου Τίτου, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τρόπου ἀπόκτησής της.

Ἄρθρο 13

Ἐτήσια ἑορτὴ

Ὡς ἡμέρα ἑορτῆς τοῦ Ἰδρύματος ὀρίζεται ἡ 26ῃ Ἰανουαρίου, ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποία ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ τὴν μνήμη τῶν Ἀγίων Ξενοφῶντος - Μαρίας καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν Ἀρκαδίου καὶ Ἰωάννου.

Ἄρθρο 14

Τροποποίηση τοῦ Ὁργανισμοῦ

Ὁ παρὼν Ὁργανισμὸς μπορεῖ νὰ τροποποιηθεῖ με πρόταση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος καὶ ἀπόφαση ὀργάνου ποῦ συγκροτεῖται γι' αὐτὸ τὸν σκοπὸ καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ: α) τοὺς ἐφημερίους τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, β) τὰ μέλη τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, γ) τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος καὶ ε) τοὺς προέδρους τῶν ἐπιμέρους λειτουργούντων τμημάτων τοῦ Ἰδρύματος.

Ὁ τροποποιημένος Ὁργανισμὸς ὑποβάλλεται στὸν Σεβασμιώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης γιὰ ἔγκριση.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΡΗΤΗΣ**

**ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ
“ΑΓΙΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ” ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΝΑΟΥ
ΑΓΙΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ**

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΡΗΤΗΣ

Έχοντες υπ' όψη:

1. Τις ιερές υποχρεώσεις προς το Χριστεπώνυμο Πλήρωμα της Έκκλησίας.

2. Τους θείους και ιερούς Κανόνες, οι οποίοι επιβάλλουν στον Έπίσκοπο να μεριμνά για την πνευματική και ήθικη ανάπτυξη και καλλιέργεια του ποιμνίου του.

3. Τις σχετικές διατάξεις του Νόμου 4149/1961 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς ἐν Κρήτῃ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας»,

4. Τις σχετικές διατάξεις του Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ

5. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 2/12.1.2001 πρόταση τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Ἡρακλείου.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΜΕΝ

α) Τὴν ἰδρυση καὶ λειτουργία Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος παρὰ τοῦ Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ τῶν Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Ἡρακλείου Κρήτης μετὰ τὴν ἐπωνυμία «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ-ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ “ΑΓΙΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ” ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ», τὸ ὁποῖο θὰ ἔχει τὴν ἔδρα στὸν ἀνωτέρω Ἱερὸ Ναό.

β) Τὰ σχετικὰ μετὰ τὴ διοίκηση, τὸ σκοπὸ, τὴ λειτουργία καὶ τὴ διαχείριση τοῦ Ἰδρύματος ρυθμίζονται μετὰ τὸν πῶς κάτω Κανονισμό.

Ἡράκλειο, 18 Ἰουνίου 2001

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Κρήτης ΤΙΜΟΘΕΟΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Ἄρθρον 1

Τίτλος-Ἔδρα

Στὴν περιφέρεια τῆς Ἱερᾶς Ἀρχ/πῆς Κρήτης, συνιστᾶται παρὰ τὸν Ἱερὸ Ναὸ τῶν Ἀγίων Κων/νου καὶ Ἑλένης Δήμου Ἡρακλείου Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα, τὸ ὁποῖο λειτουργεῖ σὰν Ν.Π.Ι.Δ. μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρα μετὰ τὴν ἐπωνυμία Πολιτιστικὸ-Πνευματικὸ Κέντρο «Ἡ Ἀγία Ἀναστασία» τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Ἀγίων Κων/νου καὶ Ἑλένης.

Ἄρθρον 2

Σκοποὶ

Ἡ ἐνορία τῶν Ἀγίων Κων/νου καὶ Ἑλένης στὴν προσπάθειά της νὰ σταθεῖ στὰ σημερινὰ νέα παιδιὰ καὶ τὰ προβλήματά τους, λειτουργεῖ Ἐνοριακὸ Πνευματικὸ Κέντρο οἱ στόχοι τοῦ ὁποίου εἶναι:

Ἄρθρο 15

Ἔνταξη τοῦ «Κέντρου Συμπαραστάσεως
Οἰκογενείας» στὸ Ἰδρυμα

Τὸ Ἰδρυμα ἰδρύεται ἐπὶ τῶν βάσεων τοῦ ἀπὸ 16.4.1980 ἤδη λειτουργοῦντος «Κέντρου Συμπαραστάσεως Οἰκογενείας» τῆς Ἐνορίας τοῦ Ἀγίου Τίτου, τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖ ἐξέλιξη.

Μετὰ τὸν παρόντα Ὄργανισμό, χωρὶς ἄλλη διαδικασία, ὅλες οἱ δραστηριότητες τοῦ «Κέντρου Συμπαραστάσεως Οἰκογενείας» ἐντάσσονται στὸ «Ἰδρυμα Συμπαραστάσεως Οἰκογενείας».

Ἄρθρο 16

Ἰσχύς τοῦ Ὄργανισμοῦ

Ὁ παρὼν Ὄργανισμὸς λειτουργεῖ τοῦ Ἰδρύματος ἰσχύει ἀπὸ τὴ δημοσίευσή του στὸ ἐπίσημο Δελτίο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Ἐκκλησία» καὶ στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Τὸ ἀνωτέρω Ἰδρυμα δὲν προκαλεῖ δαπάνες στὸν προϋπολογισμό τοῦ Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Τίτου (Ν.Π.Δ.Δ.)

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Κρήτης ΤΙΜΟΘΕΟΣ

1) Ἡ συμπαράσταση τῆς Ἐκκλησίας στίς βαθύτερες ἀνάγκες τῆς πνευματικῆς ἀναζητήσεως καὶ καλλιέργειας τῶν νέων.

2) Ἡ σωστή ἀξιοποίηση τοῦ ἐλεύθερου χρόνου τῶν νέων τῆς ἐνορίας σὲ ἓνα ἰδιόκτητο χώρο ποὺ νὰ τὸν αἰσθάνονται ὁλότελα δικό τους.

3) Ἡ παροχὴ στοὺς νέους ψυχαγωγίας ποιότητος σὲ πολιτισμένο περιβάλλον ποὺ θὰ σέβεται τὴν προσωπικότητά τους.

4) Ἡ καλλιέργεια σχέσεων καὶ συνεργασίας μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων νέων τόσο τῆς Ἑλλάδος ὅσο καὶ ἄλλων ὀρθόδοξων νέων τῶν Βαλκανικῶν χωρῶν καὶ κατ' ἐπέκταση ὅλου τοῦ κόσμου.

5) Ἡ ἱδρυση, ὀργάνωση καὶ λειτουργία ξενώ-
να φοιτητῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Βαλκανικῶν χωρῶν.

6) Ἡ μελέτη καὶ σπουδὴ τῆς ὀρθόδοξης πα-
ράδοσης τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἄρθρον 3 Δραστηριότητες

Οἱ παραπάνω στόχοι εἶναι δυνατόν νὰ ἐκπλη-
ρωθοῦν μὲ τὶς ἐξῆς εὐκαιρίες-δραστηριότητες.

Μὲ τὴν ὀργάνωση:

1) Καλλιτεχνικῶν ἐκθέσεων, φιλολογικῶν ἀπογευματινῶν μουσικῶν ἐκδηλώσεων.

2) Αἰθουσας ἐπιτραπέζιων παιχνιδιῶν.

3) Περιπάτων-ἐκδρομῶν, ξεναγήσεων, ἐπι-
σκέψεων.

4) Δανειστικῆς Βιβλιοθήκης, ἐργαστηρίου γιὰ τὴν ἀνάπτυξη καλλιτεχνικῶν ταλέντων καὶ δε-
ξιτεχνίας τῶν νέων.

5) Μὲ τὴν ἱδρυση καὶ λειτουργία Τράπεζας Αἵματος.

6) Μὲ τὴ δημιουργία ομάδων γιὰ συζήτηση
θεμάτων ποὺ θὰ προτείνουν οἱ νέοι.

7) Μὲ τὴ διδασκαλία καὶ προβολὴ τῶν Το-
πικῶν καὶ Ἐθνικῶν χορῶν.

8) Μὲ τὴ διδασκαλία καὶ προβολὴ στὴν κα-
τάλληλη αἴθουσα ἀνεγνωρισμένης πνευματικῆς
καὶ καλλιτεχνικῆς ποιότητος κινηματογραφικῶν
ταινιῶν, διαφανειῶν καὶ εἰκόνων.

9) Βράβευση νέων ἢ ἀτόμων τὰ ὁποῖα βοήθη-
σαν ἠθικὰ ἢ ὑλικά ἢ διακρίθηκαν σὲ διαφόρους
τομεῖς τοῦ Πολιτιστικοῦ-Πνευματικοῦ Κέντρου.

Τὸ Κέντρο μπορεῖ ἀκόμα νὰ προσφέρει ὅποι-
αδήποτε ἄλλη εὐκαιρία ποὺ θὰ βοηθήσει τοὺς

νέους μας νὰ κατανοήσουν καλύτερα τὸ πνεῦμα
καὶ τὴν πράξη τῶν παραδόσεων τοῦ λαοῦ μας,
σύμφωνα πάντα μὲ τοὺς σκοποὺς τοῦ Κέντρου.

Ἄρθρον 4 Κεντρικὴ ὀργάνωση-Διοίκηση

Τὸ Πολιτιστικὸ-Πνευματικὸ Κέντρο τελεῖ ὑπὸ
τὴν ἐποπτεία τοῦ Σεβ. Ἀρχ/που Κρήτης.

Διοικεῖται ἀπὸ 7μελὲς Συμβούλιο ποὺ ἀπαρτί-
ζεται ἀπὸ:

Α) Τὸν ἐκάστοτε Πρόεδρο τοῦ Ἐκκλησιαστι-
κοῦ Συμβουλίου ὡς Πρόεδρο.

Β) Δύο ἐφημέριους τοῦ ἀνωτέρου ναοῦ.

Γ) Ἕνα μέλος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλί-
ου καὶ

Δ) Τρία μέλη τῆς ἐνορίας ἄνδρες ἢ γυναῖκες
ποὺ ἔχουν σχέση μὲ τὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ
τὰ προβλήματα τῶν νέων.

Τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου διο-
ρίζονται γιὰ μιὰ τριετία ἀπὸ τὸν Σεβ. Ἀρχ/πο
Κρήτης, ὕστερα ἀπὸ ἔγγραφη πρόταση τοῦ Ἐκ-
κλ. Συμβουλίου μὲ τὴ γνώμη καὶ τῶν λοιπῶν
ἐφημέριων τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, μὲ δικαίωμα ἐπανα-
διορισμοῦ. Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Πολιτι-
στικοῦ-Πνευματικοῦ Κέντρου συγκροτεῖται σὲ
σῶμα ἐκλέγοντας Ἀντιπρόεδρο, Ταμῖα καὶ Γενικὸ
Γραμματέα.

Ἄρθρον 5 Ἀρμοδιότητες

Ἀρμοδιότητες τοῦ Πολιτιστικοῦ-Πνευματικοῦ
Κέντρου εἶναι οἱ ἐξῆς:

1) Ἀποφασίζει γιὰ κάθε θέμα ποὺ ἀφορᾷ στὴν
ἐκπλήρωση τῶν ἐπιδιωκομένων σκοπῶν του μὲ
σχετικὴ πλειοψηφία τῶν παρόντων μελῶν καὶ σὲ
περίπτωση ἰσοψηφίας ὑπερισχύει ἡ ψῆφος τοῦ
Προέδρου.

2) Συνεργάζεται μὲ τὸ Ἐκκλησιαστικὸ
Συμβούλιο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίων Κων/νου καὶ
Ἑλένης γιὰ τὴν προαγωγὴ καὶ ἐπίτευξη τῶν
σκοπῶν του καὶ διορίζει καὶ τὸ ἀναγκαῖο προσω-
πικό.

3) Μεριμνᾷ γιὰ τὴν ἐξεύρεση οἰκονομικῶν
πόρων καὶ τὴν καλὴ καὶ σωστὴ λειτουργία του.

4) Ἀποφασίζει γιὰ τὴν συγκρότηση ὑποεπι-
τροπῶν γιὰ τὴν ἀποτελεσματικότερη λειτουργία
τοῦ ἰδρύματος.

5) Συντάσσει τὸν προϋπολογισμό καὶ τὸν

ἀπολογισμό τοῦ Κέντρου καὶ ὑποβάλλει στὴν Ἱερὰ Ἀρχ/πὴ πρὸς ἔγκριση.

6) Συνέρχεται κάθε μήνα καὶ ἑκτακτα μετὰ ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Προέδρου ἢ αἴτηση τριῶν τουλάχιστον μελῶν τοῦ Δ.Σ. Γιὰ τὴν ὑπαρξη ἀπαρτίας πρέπει νὰ παρευρίσκονται ὁ Πρόεδρος ἢ μὲ ἐντολὴ τοῦ ὁ Ἀντ/δρος καὶ τὰ τέσσερα τουλάχιστον ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ.

Ἄρθρον 6

Καθήκοντα τῶν μελῶν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. τοῦ Κέντρου τὸ ἐκπροσωπεῖ ἐνώπιον πάσης Ἀρχῆς. Ἀπόντα δὲ ἢ κωλυόμενο τὸ ἐκπροσωπεῖ ὁ Ἀντ/δρος καὶ τούτου κωλυομένου ἄλλο μέλος τοῦ Δ.Σ. ἀρμοδίως ἐξουσιοδοτημένο.

Ὁ Γραμματέας τηρεῖ τὸ ἀρχεῖο καὶ τὴν ἀλληλογραφία τοῦ Κέντρου, συντάσσει τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων καὶ συνυπογράφει μὲ τὸν Πρόεδρο τὰ ἐντάλματα πληρωμῶν καὶ τὰ λοιπὰ ἔγγραφα.

Ὁ Ταμίας τηρεῖ τὸ βιβλίο ταμείου, εἰσπράττει μὲ διπλότυπα γραμμάτια εἰσπράξεως κάθε ἔσοδο τοῦ Κέντρου, ἐνεργεῖ τὶς πληρωμὲς ποῦ ὑπογράφει ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Γραμματέας.

Ἄρθρον 7

Ἡ οἰκονομικὴ διαχείριση τοῦ ἰδρύματος εἶναι ἐνιαία καὶ ἀφορᾷ σὲ ὅλα τὰ τμήματά του. Τὰ τηρούμενα βιβλία, γραμμάτια εἰσπράξεως καὶ ἐντάλματα πληρωμῶν θεωροῦνται νόμιμα ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Ἀρχ/πὴ Κρήτης. Ὁ δὲ ἐτήσιος προϋπολογισμὸς ἐγκρίνεται ἀπὸ τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχ/πῆς Κρήτης.

Ἄρθρον 8

Πόροι Πολιτιστικοῦ-Πνευματικοῦ Κέντρου

1) Ἐτήσια ἐπιχορήγηση ἀπὸ τὸν Ἑνοριακὸ Ναὸ τῶν Ἀγίων Κων/νου καὶ Ἑλένης.

2) Οἱ κάθε μορφῆς δωρεές καὶ τὰ κληροδοτήματα.

3) Ἑσοδα ἀπὸ τὶς ἴδιες τοῦ τὶς ἐκδηλώσεις, ἀπὸ ἐράνους, λαχειοφόρων ἀγορῶν καὶ καλλιτεχνικῶν παραστάσεων.

4) Ἀπὸ κάθε παροχῆ τοῦ Κράτους ἢ ἄλλῃ νόμιμῃ ἐπιχορήγηση.

5) Ἀπὸ τὴν Διαθήκη τῆς κ. Χρυσούλας Τσινταράκη.

Ἄρθρον 9

Διάθεση Πόρων

Μὲ ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ. διατίθενται οἱ Πόροι τοῦ Πολιτιστικοῦ-Πνευματικοῦ Κέντρου:

1) Γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν ἐξόδων λειτουργίας τοῦ Πολιτιστικοῦ-Πνευματικοῦ Κέντρου καὶ τὴν ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν τοῦ ἁρθροῦ 2 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

2) Γιὰ τὴν ἀποπεράτωση, τὴν ἐπίπλωση καὶ τὸν ἐξοπλισμὸ τοῦ Κέντρου.

3) Γιὰ τὴν ἀμοιβὴ τοῦ προσωπικοῦ ποῦ θὰ προσληφθεῖ.

Ἄρθρον 10

Ἐτήσια Ἑορτὴ

Σὰν ἡμέρα ἑορτῆς τοῦ Ἰδρύματος ὀρίζεται ἡ ἑορτὴ τῆς Ἀγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολύτριάς, 22 Δεκεμβρίου.

Ἄρθρον 11

Τὸ Πολιτιστικὸ-Πνευματικὸ Κέντρο φέρει σφραγίδα μὲ τὸν τίτλο «Πολιτιστικὸ-Πνευματικὸ Κέντρο ἢ Ἀγία Ἀναστασία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Ἀγ. Κων/νου καὶ Ἑλένης».

Ἄρθρον 12

Τὸ Κέντρο καταργεῖται μὲ ἀπόφαση τοῦ Σεβ. Ἀρχ/που Κρήτης ὅταν δὲν ἐκπληρώνει τὶς ἐκκ/κές προϋποθέσεις του.

Τὸ κτιριακὸ συγκρότημα ἐπανέρχεται αὐτοδίκαια στὸν Ἑνοριακὸ Ναό. Ἐπίσης κάθε κινητὸ καὶ ἀκίνητο περιουσιακὸ στοιχεῖο.

Ἄρθρον 13

Ὁ κανονισμὸς αὐτὸς ἰσχύει ἀπὸ τότε ποῦ θὰ δημοσιευθεῖ στὸ ἐπίσημο Δελτίο «Ἐκκλησία» καὶ τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Κάθε τροποποίησή του μπορεῖ νὰ γίνει μὲ ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ. τοῦ Κέντρου καὶ μὲ σύμφωνη γνώμη τοῦ Ἐκκλ. Συμβουλίου καὶ τῶν ἐφημερίων τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Ἀγίων Κων/νου καὶ Ἑλένης καὶ ὕστερα ἀπὸ ἔγκριση τοῦ Σεβ. Ἀρχ/που Κρήτης.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

Α Λ Λ Η Λ Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

Ο ΜΑΚ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

...Μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἐδεξάμεθα τὰ τύποις ἐκδοθέντα ὑπὸ τῆς ὑμετέρας ὑπηρεσίας ἀνακοινωθέντα καὶ τὰς εἰσηγήσεις τῆς συγκληθείσης Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ 10 ἕως 13 Ὀκτωβρίου 2000 καὶ εὐχαριστοῦντες ἐπὶ τῇ προφρόνῳ ἀποστολῇ αὐτῶν, ἐπικαλούμεθα ὁλοθύμως ἐφ' ὑμᾶς τὴν χάριν, τὸ ἄπειρον ἔλεος καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης
† Ὁ Ἀλεξανδρείας ΠΕΤΡΟΣ

Ἐν τῇ Μεγάλῃ Πόλει
τῆς Ἀλεξανδρείας
τῇ 12ῃ Ἰουνίου 2001

Ο ΣΕΒ. ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ

Θερμῶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ βιβλίου: «Ἡ τακτικὴ Σύγκλησις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Εὐχομαι, ὅπως ὁ Πανάγαθος Θεὸς Σὰς εὐλογῇ καὶ Σὰς ἀγιάζῃ πρὸς δόξαν του.

Ναύπλιον 11.6.2001

Μετὰς πολλῆς
ἐν Κυρίῳ ἀγάπης
† Ὁ Ἀργολίδος ΙΑΚΩΒΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΑΥΣΤΡΙΑΣ

Διὰ τὴν φιλόφρονα ἀποστολὴν τῶν πρακτικῶν τῆς 1. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εὐχαριστῶ θερμότατα, συγχαίρων διὰ τὴν ἐκδοσιν.

15.6.2001

Μετ' εὐχῶν καὶ ἀγάπης
† Ὁ Αὐστρίας ΜΙΧΑΗΛ

Ο ΣΕΒ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

...Δέχθηκα μετὰ χαρᾶς καὶ σὰς εὐχαριστῶ θερμότατα γιὰ τοὺς ἀξιολόγους καρποὺς τῶν Ἐκδόσεών σας, μὲ τίτλο: «ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΕΙΣ» καὶ «ΤΑΦΗ ἢ ΚΑΥΣΗ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ;», ποὺ φιλοφρόνως μοῦ ἀπεστείλατε. Εἴθε ἡ χάρις τοῦ Χριστοῦ μας τὸν Ὅποιον καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς ὑπηρετεῖτε, νὰ σὰς εὐλογεῖ πλουσίως καὶ νὰ σὰς ἐνισχύει στὴν πολυσχιδῇ ἱερά διακονία σας, ἐπ'

ἀγαθῷ τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας μας.

Μετὰ πατρικῶν εὐχῶν,
† Ὁ Δημητριάδος ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΘΕΣΣΑΛΙΩΤΙΔΟΣ

Ἔλαβον τὸν τόμον τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας (Ὀκτώβριος 2000) καὶ εὐχαριστῶ θερμότατα...

Μετὰ πολλῆς τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης
† Ὁ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων
ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΚΑΣΣΑΝΔΡΕΙΑΣ

Εὐχαριστῶ ὑμᾶς, διὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ Τόμου τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας (Ὀκτώβριος 2000).

Μετ' ἀσπασμοῦ ἀγάπης Χριστοῦ
† Ὁ Κασσανδρείας ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΚΥΔΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ

Εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὴν ἀποστολὴν, «σεπτῇ ἐντολῇ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδοῦλου», τοῦ Τόμου τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος - Ὀκτώβριος 2000.

Εὐχόμενος πλουσίαν τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ πρόσωπον καὶ τὸ ἔργον Σας ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας, διατελῶ.

Μετ' εὐχῶν καὶ ἐν Κυρίῳ ἀγάπης
† Ὁ Κυδωνίας καὶ Αποκορώνου ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

Εὐχαριστῶ ἐγκαρδίως διὰ τὴν προσφορὰν τοῦ νέου βιβλίου σας καὶ συγχαίρω ὑμᾶς ὁλοψύχως.

† Ὁ Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Ο ΣΕΒ. Ν. ΙΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ

Θερμῶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν πρόφρονα ἀπο-

στολήν τῶν Πρακτικῶν τῆς σεπτῆς Ἱεραρχίας μας Ὁκτωβρίου 2000.

Μετὰ τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης
† Ὁ Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ

Σὰς εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ:

- τὸ βιβλίον Ἡ Τακτικὴ Σύγκλησις τῆς Ι.Σ.Ι. (10-13 Ὁκτ. 2000) Εἰσηγήσεις καὶ Ἀνακοινωθέντα...
- γιὰ τὶς φωτογραφίες ἀπὸ τὴν Ρωσσία, ποὺ εἶχατε τὴν εὐγένεια νὰ μοῦ στείλετε.

Μὲ ἀγάπη ἐν Χριστῷ
† Ὁ Νικοπόλεως ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ

Σὰς εὐχαριστῶ διὰ τὴν τιμητικὴν ἀποστολὴν τῶν πρακτικῶν τῆς Ἱεραρχίας τοῦ παρελθόντος Ὁκτωβρίου καὶ σὰς συγχάιρῳ διὰ τὴν ἄψογον ἐκτύπωσιν καὶ ἐμφάνισιν τοῦ τόμου. Ὁ Θεὸς νὰ σὰς εὐλογεῖ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ.

Μετ' εὐχῶν καὶ ἀγάπης
† Ὁ Φθιώτιδος ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Η ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΙΒΗΡΩΝ

...Ἐλάβομεν τὴν πολὺ ἐπιμελεημένην, ἐνδιαφέρουσιν καὶ πλουσίαν ἐκδοσὶν τῆς Ὑπηρεσίας σας «Ἐκκλησία καὶ ταυτότητες» καὶ Σὰς παρακαλοῦμεν νὰ μεταβιβάσῃτε τὰς θερμὰς εὐχαριστίας μας πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλον διὰ τὴν ἀγάπην καὶ τὸ ἐνδιαφέρον Του πρὸς τὴν Ἱερὰν Μονὴν μας καὶ διὰ τὴν φιλόφροναν ἀποστολὴν.

Εὐχόμεθα δὲ φιλαδέλφως ὅπως ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, διὰ πρεσβειῶν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, τῆς θαυματουργοῦ Πορταίτισης, εὐλογῇ πλουσίως τὴν Ὑπηρεσίαν σας, πρὸς δόξαν τοῦ παναγίου Ὁνόματός Του.

Μετὰ πολλοῦ σεβασμοῦ καὶ
τῆς ἐν Αὐτῷ ἀγάπης
Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἰβήρων
† Ὁ Ἀρχιμ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ

Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΡΟΔΟΥ

Μὲ τὴν ἐπιστολή μας αὐτὴ θέλουμε νὰ σὰς εὐχαριστήσουμε γιὰ τὴν ἀποστολὴ τοῦ περιοδικοῦ

«Θεολογία», τόμος 71/2000, ποὺ εὐγενικὰ μᾶς προσεφέρατε γιὰ τὸν πλουτισμὸ τῆς Δημόσιας Κεντρικῆς Βιβλιοθήκης Ρόδου.

Σὰς εὐχαριστοῦμε θερμὰ.

Ὁ Προϊστάμενος
ΑΝΤΩΝΗΣ ΑΓΓΕΛΗΣ

Ο ΣΕΒ. πρ. ΦΛΩΡΙΝΗΣ

Ἐλάβομεν τὸν τόμον τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας (Ὁκτώβριος 2000) καὶ εὐχαριστοῦμεν. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ συγχάιρομεν διὰ τὴν ἀναπτυσσομένην ὑπὸ τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν δραστηριότητα, διὰ τῆς ὁποίας πλουτίζεται ἡ βιβλιοθήκη τῶν κληρικῶν μας καὶ ὀπλίζονται οὗτοι μὲ ἀξιόλογα βοηθήματα.

Μετ' ἐγκαρδίων εὐχῶν
† Ὁ πρ. Φλωρίνης ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΜΕΓΑΡΩΝ ΚΑΙ ΣΑΛΑΜΙΝΟΣ

Κομισάμενοι τόν, δι' οὗ εὐγενῶς ἐτιμήθημεν, τόμον τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ ΤΑΚΤΙΚΗ ΣΥΓΚΛΗΣΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ἀθῆναι, 10-13 Ὁκτωβρίου 2000)», εὐχαριστοῦμεν καὶ συγχάιρομεν ὑμῖν ἐκ μέσης καρδίας.

Τὸ ὥς ἄνω βιβλίον ἀπεθησαυρίσθη εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἐκδοθέντος τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 539/7.6.2001 Δελτίου Εἰσαγωγῆς, ὅπερ καὶ πέμπομεν ὑμῖν συνημμένως.

Εὐχέτης πρὸς Κύριον
† Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

Ἐλάβομεν τὸν ἀποσταλέντα ἡμῖν τόμον τῶν πρακτικῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας Ὁκτωβρίου 2000 καὶ εὐχαριστοῦμεν.

Διατελῶ

Μετὰ τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης
† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΣΟΥΗΔΙΑΣ

Σὰς εὐχαριστῶ θερμῶς διὰ τὴν ἀποστολὴν καὶ

τῆς τελευταίας ἐκδόσεώς Σας «Ἡ τακτικὴ σύγκλησις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήνα, 10-13 Ὀκτωβρίου 2000». Ἡ ἔκδοσις ἀποτελεῖ πολύτιμον ἱστορικὸν κείμενον...

Μετὰ τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης
† Ὁ Σουηδίας ΠΑΥΛΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΠΕΡΓΗΣ

Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν τιμὴ νὰ μοῦ στείλετε, ἐντολὴ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, τὸν τόμο τῶν πρακτικῶν τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ὀκτώβριος 2000).

Σας εὐχομαι εὐόδωσι πάντοτε τῶν ἐργασιῶν Σας ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας μας,

Μετὰ πολλῆς ἀγάπης ἐν Χριστῷ
† Ὁ Πέργης ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Δέχθηκα μετὰ χαρᾶς καὶ σᾶς εὐχαριστῶ θερμότατα γιὰ τὴν εὐγενὴ χειρονομία σας νὰ μοῦ ἀποστείλετε τὸν Τόμο τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας (Ὀκτώβριος 2000).

Εἶθε ἡ χάρις τοῦ Χριστοῦ μας νὰ σᾶς εὐλογεῖ πλουσίως καὶ νὰ σᾶς ἐνισχύει στὴν πολυσχιδὴ ἱερὰ διακονία σας, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἀγίας μας Ἐκκλησίας.

† Ὁ Δημητριάδος ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ

Θερμῶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν κατόπιν ἐντολῆς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου ἀποστολὴν καὶ εἰς τὴν ταπεινότητά μου, τοῦ τόμου «τῶν εἰσηγήσεων καὶ ἀνακοινωθέντων» τῆς τακτικῆς συγκλήσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὸν Ὀκτώβριον 2000.

Ἦδη ὁ τόμος αὐτὸς κατέλαβε τὴν πρέπουσαν θέσιν του εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως διὰ τὴν ἐμνημέρωσιν τῶν πάντων.

Μετὰ πολλῆς τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης
† Ὁ Κεφαλληνίας ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ο ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΩΟΥ

Βεβαιοῦντες τὴν λήψιν τοῦ προφρόνως ἀποσταλέντος ἡμῖν τόμου «Τακτικὴ Σύγκλησις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», διαλαμβάνοντες Ἐκθέσεις, Εἰσηγήσεις καὶ Ἀνακοινωθέντα τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, εὐχαριστοῦμεν θερμῶς.

Παρακαλοῦντες ὅπως διαβιβάσῃτε τὴν Αὐτοῦ Μακαριότητι τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος τὸν θερμὸν ἡμῶν χαιρετισμὸν καὶ τὰς εὐχαριστίας, διατελοῦμεν μετ' εὐχῶν διαπύρων.

† Ὁ Κῶου ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ

Ο ΣΕΒ. ΜΕΜΦΙΔΟΣ

Διὰ ταύτης μας, γνωρίζομεν τῇ ὑμετέρᾳ ἀγάπῃ ὅτι ἐλάβομεν τὸν Τόμον τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος [Ὀκτώβριος 2000] καὶ παρακαλοῦμεν ὅπως διαβιβάσῃτε πρὸς τὸν Μακαριώτατον θερμὰς εὐχαριστίας καὶ αἰσθήματα ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ...

† Ὁ Μέμφιδος ΠΑΥΛΟΣ

Η ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΣΙΝΑ

Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἡμῶν κ. Δαμιανὸς καὶ οἱ Πατέρες τῆς Ἱ. Συνάξεως ἐκφράζομεν τὰς θερμὰς ἡμῶν εὐχαριστίας διὰ τὴν εὐγενικὴν ἐκ μέρους σας ἀποστολὴν [...] τοῦ τόμου τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας (Ὀκτώβριος 2000), τὸν ὁποῖον ἀπεστείλατε σεπτῇ ἐντολῇ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου, εἰς ὃν μεταφέρετε παρακαλοῦμεν τὰ σέβη ἡμῶν καὶ τὰς θερμὰς ἡμῶν εὐχαριστίας. Αἰ ὡς ἄνω ἐνέργειαι στηρίζουν ἡμᾶς εὐρισκομένους ἐν μέσῃ ἐρήμῳ, προερχομένους ἐκ τῆς Ἐκκλησίας τῆς μητρὸς ἡμῶν Πατρίδος.

Μετ' εὐχῶν καὶ εὐχαριστιῶν
† Ἀρχιμ. ΣΥΜΕΩΝ
Γραμματεὺς Ἱ. Μονῆς Σινᾶ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερὰ Μητρόπολις Τρίκκης καὶ Σταγῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἑφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Εὐαγγελισμοῦ Ρωγγίων

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Τρικάλοις τῇ 21ῃ Ἰουνίου 2001

† Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν ΑΛΕΞΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Τρίκκης καὶ Σταγῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἱ. ναῷ

Ἀγίου Νικολάου Τρικάλων

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Τρικάλοις τῇ 21ῃ Ἰουνίου 2001

† Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν ΑΛΕΞΙΟΣ

**Ἱερὰ Μητρόπολις Καισαριανῆς,
Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 37 παρ. 2 38 παρ. 2, τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου ἵνα πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἑφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

α) Ἀγίου Δημητρίου Βύρωνος, καὶ

β) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Καισαριανῆς

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν

ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Καισαριανῇ τῇ 28.6.2001

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ ΔΑΝΙΗΛ

Ἱερὰ Μητρόπολις Σάμου καὶ Ἰκαρίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Νόμου 817/1978, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἀγάμους κληρικούς τῶν δύο πρώτων βαθμῶν τῆς Ἱερωσύνης, ἔχοντας Δίπλωμα Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ τὰ ἄλλα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς Προκηρύξεως ταύτης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτούμενων δικαιολογητικῶν διὰ τὴν κάλυψιν τῆς δευτέρας (Β') κενῆς θέσεως Ἱεροκήρυκος ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἱερᾷ Μητροπόλει.

Ἐν Σάμῳ τῇ 12ῃ Ἰουλίου 2001

† Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας ΕΥΣΕΒΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἑφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἀγίου Γεωργίου Στενυκλάρου

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Καλαμάτῃ τῇ 13ῃ Ἰουλίου 2001

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 27/2001 Πράξεως ἡμῶν προκηρύσσομεν τὰς Διακονικὰς θέσεις: 1) «Ἀγίου Γεωργίου» Κουρνὰ Ἀποκορώνου 2) «Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου» Σταλοῦ Κυδωνίας καὶ 3) «Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου» Κάμπων Κυδωνίας καὶ προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐνεργήσουν τὰ δέοντα διὰ τὰ περαιτέρω.

Χανιά, 18 Ἰουνίου 2001

† Ὁ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ